

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Journal of Management Science Research, Surindra Rajabhat University

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2567 ISSN (Print) : 3056 - 9990, ISSN (Online) : 3057 - 000X

เจ้าของ : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ พัฒนฉัตรชัย

รองบรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวรรตน์ นิธิชัยอนันต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงกลด พลพวง

กองบรรณาธิการ :

รองศาสตราจารย์ ดร.สาโรช อังสุมาลิน
รองศาสตราจารย์ ดร.นพมาศ สุวชาติ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์า สุทธิกุลสมบัติ
รองศาสตราจารย์ ดร.จรีพร จันทรพาณิชย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ขวัญฤดี พรชัยวิวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวงศ์ พูนพล
รองศาสตราจารย์ ดร.ธนชัย สิงห์มาตย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรขวัญ ฟิลางาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รวิฐา ทวีพร้อม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริกมล ประภาสพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรภรณ์ เกลียวแก้ว
อาจารย์ ดร. วิจิตรา โพธิสาร

งานจัดการวารสาร :

นางสาวณภัทษา ปานเจริญ
นางสาววิมลกานต์ นิธิศิริวิศกุล
นางสาวกฤตกนก พาบ
นางสาวขวัญเรือน ภูษาบุญ
นางสาวน้ำฝน จานนอก
นางกาญจนา สมศรีสมาน
นางทัศนพร ใจพินิจ
นางสาวณภัสภรณ์ พันจันทร์
นางสาวธาสินี ศรีบุญเรือง
นายสิทธิชัย มิตรรัก
นางสาววัลภา ตรีแก้ว

ออกแบบและพิมพ์ : คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ :

รองศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์า สุทธิกุลสมบัติ
รองศาสตราจารย์ ดร.จรีพร จันทรพาณิชย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิศ ดาราวงษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นพมาศ สุวชาติ
รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย ปัญจจรงค์ดี
รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งระวี บุญตา
รองศาสตราจารย์ ดร.นุสรา เกรียงกรกฎ
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวงศ์ พูนพล
รองศาสตราจารย์ ดร.ธนชัย สิงห์มาตย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา สุคันธสิริกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ จันทนอก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาลี เยาวจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ สุวรรณกุลสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา จินดานิล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจแก้ว แฉะเงิน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรขวัญ ฟิลางาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะไชติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทำนอง ชิตชอบ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิษ ธีระโคตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลกฤต รักจุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลภัสสรดา หอมคำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยนุช ปรากฏดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีธัญญา นาเทียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีรัตน์ สมานคุณณี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรินทร์ ชำตัน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิรินทิพย์ พิสง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รวิฐา ทวีพร้อม
อาจารย์ ดร.นภาพร วงษ์วิจิต
อาจารย์ ดร.ธนพร สวรรค์พิทักษ์
อาจารย์ ดร.มณฑิรา กิจสัมพันธ์วงศ์
อาจารย์ ดร.ณฤดี วรรณาคม
อาจารย์ ดร.อรุณทัย อุ่นไธสง
อาจารย์ ดร.ณณดา ธิประธานพร
อาจารย์ ดร.อธิคุณ พลทองวิวัฒน์
อาจารย์ ดร.วิวัฒน์วงศ์ บุญทูน

ความเป็นมาของวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

การจัดทำวารสารวิชาการและวิจัย ถือเป็นภารกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยสู่หน่วยงานภายนอกและความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขานั้นๆ เป็นการสร้างเครือข่ายเผยแพร่อันนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการของบุคลากรเป็นการเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีผลงานวิชาการในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และเป็นการสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ผลงานวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดทำวารสารวิชาการดังกล่าว จึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้มีความแข็งแกร่งทางวิชาการ เพื่อเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการแก่ท้องถิ่น สอดคล้องกับภารกิจ และเพื่อให้บรรลุประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ดังนั้น คณะวิทยาการจัดการในฐานะหน่วยงานที่สนับสนุนทางวิชาการจึงได้จัดทำวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยและหน่วยงานจากภายนอกในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์
2. เพื่อสนับสนุนการนำผลงานวิชาการและงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์
3. เพื่อสนองนโยบายการวิจัยและบริการวิชาการของคณะวิทยาการจัดการและมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

กำหนดออก-ช่วงเวลาตีพิมพ์

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นวารสารวิชาการราย 4 เดือน (1 ปี มี 3 ฉบับ) กำหนดออก คือ เดือนเมษายน เดือนสิงหาคมและเดือนธันวาคมของทุกปี
เลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (International Standard Serial Number) ดังนี้
ISSN (Print) : 3056 - 9990, ISSN (Online) : 3057 – 000X

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้รับการจัดคุณภาพจากฐานข้อมูล TCI ให้เป็นวารสารกลุ่มที่ 2 และยังคงเปิดรับบทความจากอาจารย์ นักวิจัยและนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ฉบับที่ 2 ประจำปี 2567 นี้ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการในศาสตร์ที่หลากหลาย ได้แก่ นิเทศศาสตร์ โลติสติกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด เศรษฐศาสตร์ และการจัดการ เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้นำไปใช้ในการศึกษาและใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำวิจัยในอนาคต

กองบรรณาธิการวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านทุกท่าน และในนามของบรรณาธิการขอขอบคุณผู้ร่วมเสนอผลงานทั้งบทความวิจัยทุกท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยพิจารณากลั่นกรองและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้บทความมีความสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักวิชาการ หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะใดในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นกองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ พัฒนฉัตรชัย

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทความวิจัย	
อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสอง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์.....	223
อรชุน หลายประเสริฐ; ภาณี หลาวทอง, สุรเกียรติ์ ปริชาตินนท์, มาโนช ริตินโย, กมลทิพย์ ปริชาตินนท์	
คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการเทศบาล ตำบลลำดวนสุรพินท์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์.....	237
ชัยธัช หวังสม; ภาณี หลาวทอง, สุรเกียรติ์ ปริชาตินนท์, มาโนช ริตินโย, วัฒนชัย นรดี, สุรวดี วรรณูปถัมภ์, กมลทิพย์ ปริชาตินนท์	
การประมาณมูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย โดยตัวแบบถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ.....	247
กัลยา อรรถกุล; ธัญญา สุพรประดิษฐ์ชัย, ลิทธิกรณั์ คำรอด	
ความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาล แพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี.....	260
ปรีชญา สามกองงาม; ณัฐวิณ์ บุณนาค	
การศึกษาสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ : กรณีศึกษา บุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.....	275
อัฉรวา บัวหอม; ธรรมวิมล สุขเสริม, ดุสิต จักรศิลป์	
ผลกระทบของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสแกน.....	290
ปิ่นอัมภรณ์ มะลัย; ณัฐกฤตา ศรีเมือง, บัวจันทร์ อินธิโส	

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ครีมหน้าน้อยผ่านแพลตฟอร์ม Facebook	302
จันทรรักษ์ บัวหอม; กมลทิพย์ ปริชาตินนท์, ภรณ์ หลาวทอง, สุรเกียรติ ปริชาตินนท์, มาโนช ริทินโย	
การประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงโครงสร้างในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ กรณีศึกษาท่าเรือบขอนแก่น.....	315
มณฑิรา พรหมดี	
กลยุทธ์การสอบบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ในเขตภาคตะวันตก.....	329
พิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์; สุภาวดี มะณีวงศ์	
ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำจานกาบหมาก กลุ่มบ้านขามแดง ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง.....	342
อัจฉรา เฮ่ประโคน; ทศน์ ลีจากภัย	
การจัดการโซ่อุปทานของกลุ่มผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	353
กฤติกา กลักรินทร์, มัลลิกา อินพรหม, บุบผาดี แต่งเกลี้ยง	
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.....	368
ชลธิชา อินอุ้นโชติ; อินทร์ อินอุ้นโชติ	
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	381
รจนา พิงสุข; สิริวิมล เทพหัสติน, นฤวรรณ รักสกุล, ชุตินันต์ เหลืองทองคำ	

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
การเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาด ของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน ตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.....	395
สุชีลา ตาลอำไผ่; อินทร์ อินอุ่นโชติ, พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์	
การพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม.....	410
ธณัฏชัย สิงห์มาตย์; สุพจน์ เกตุดาว, พัชรภรณ์ ฉายบุญครอง , วิชา เลี่ยมสกุล, ปภาพิต ศรีสว่างวงศ์	
เกี่ยวกับวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ	423
คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ	425
แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์	440
ขั้นตอนการทำงานของวารสาร	441
จริยธรรมการตีพิมพ์	442

อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ
รถยนต์มือสอง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

Effects of Marketing Mix Factors on the Consumers' Perspective on Buying
Decision of second-hand cars in Mueang District, Surin Province

อรชุน หลายประเสริฐ¹ ภารณี หลาวทอง^{2*} กมลทิพย์ ปรีชาตินนท์³ สุรเกียรติ์ ปรีชาตินนท์⁴ และมานะ ริทินโย⁵

Orachun Laiprasert¹, Poranee Loatong^{2*}, Kamonthip Parichatnon³,

Surakiat Parichatnon⁴ and Manote Rithinyo⁵

*Corresponding author, e-mail: poranee11@hotmail.com

Received: April 10th, 2023; Revised: November 2nd, 2023; Accepted: November 12th, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองลูกค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสอง และ 3) ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ลูกค้าที่ซื้อรถยนต์มือสอง 8 ผู้ประกอบการของจังหวัดสุรินทร์ กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่าง จำนวน 384 คน ดำเนินการเลือกตัวอย่างแบบสะดวกจากข้อมูลจากลูกค้าที่ซื้อรถยนต์จากผู้ประกอบการรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติด้วยสถิติเชิงพรรณนา การทดสอบสมมติฐานโดยวิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และวิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองลูกค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พบว่ามุมมองลูกค้าต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อรถเก๋งยี่ห้อโตโยต้าซึ่งที่ผลิตจากประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด ราคารถยนต์มือสองที่ลูกค้าตัดสินใจซื้อมากที่สุด ได้แก่ ราคา 300,001-400,000 บาท ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการและด้านความสบายมีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

Student in Master of Business Administration Program in Modern Management Program, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

²⁻⁴ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

Lecturer in Department of Management, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

⁵ อาจารย์ประจำสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา

Lecturer in Department of Industrial Engineering, Faculty of Engineering and Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima Campus

ความสะดวกมีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การตัดสินใจซื้อ รถยนต์มือสอง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

Abstract

This research aims to: 1) Study the marketing components from the customer perspective in the Mueang District, Surin Province. 2) Investigate the relationship between marketing components and the decision-making process for purchasing second-hand cars. and 3. Examine the influence of marketing components from the customer perspective on the decision-making process for purchasing second-hand cars. The research population consists of customers who have purchased second-hand cars from 8 car dealerships in Surin Province. The sample size of 384 individuals was determined using an unknown population size formula. The sample was conveniently selected from customers who bought cars from second-hand car dealerships in Mueang District, Surin Province. The data was analyzed and statistical techniques such as Descriptive Statistics, Multiple Correlation Analysis, and Multiple Regression Analysis were employed. The results of the market component analysis from the customer perspective in Mueang District, Surin Province, reveal the following: Customers in Mueang District, Surin Province, predominantly prefer purchasing second-hand Toyota sedans, which are primarily manufactured in Japan. The price range of 300,001-400,000 Thai Baht is the most favored among customers when making decisions to buy second-hand cars. Statistical hypothesis testing demonstrates that the influence of market components, as perceived by customers, significantly affects the decision-making process to purchase second-hand cars. Specifically, the factors related to success in meeting customer needs and convenience play a statistically significant role in the decision-making process to buy second-hand cars in Mueang District, Surin Province, with a significance level of 0.01. Additionally, the convenience factor also holds statistical significance at a significance level of 0.05.

Keywords: Decision Making, Second-hand cars, Marketing Mix

บทนำ

รถยนต์เป็นยานพาหนะช่วยอำนวยความสะดวกสำหรับการเดินทางและการประกอบธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทิศทางยอดขายรถยนต์ในประเทศปี พ.ศ. 2566 เริ่มฟื้นตัวภายหลังจากผลกระทบอย่างหนักจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงปี พ.ศ. 2563-2564 ที่ยอดขายหดตัว -21.40% และ -4.00% ตามลำดับ ในช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม ปี พ.ศ. 2565 ยอดขายรถยนต์สะสมอยู่ 698,305 คัน ขยายตัวเพิ่มขึ้น 16.00% ซึ่งมีส่วนสาเหตุจากการบริโภคภายในประเทศฟื้นตัวขึ้นและการเปิดประเทศทำให้ภาคท่องเที่ยวกลับมาเดินทางอีกครั้ง เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านเศรษฐกิจซึ่งค่าครองชีพของผู้บริโภคสูงขึ้น ซึ่งดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI) ในปี พ.ศ. 2566 ปรับเพิ่มขึ้น 6% จากปี พ.ศ. 2565 รวมทั้งราคาน้ำมันที่ทรงตัวในระดับสูงส่งผลทำให้

ผู้บริโภคชะลอการซื้อรถยนต์ใหม่ และแนวโน้มราคารถมือสองคาดว่าจะปรับลดลงในปี พ.ศ. 2566 (ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจทีทีบี, 2566 : 1) กลยุทธ์ทางการตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องรู้ข้อมูลความต้องการขององค์กร พฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของลูกค้า เพื่อกำหนดกลยุทธ์การขายและบริการ รวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อสามารถสนองตอบความต้องการของลูกค้า ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเข้าใจปัจจัยการตลาดเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการขาย เช่น ปรับกลยุทธ์การตลาดและการวางแผนธุรกิจจำหน่ายรถยนต์มือสอง ตลอดจนการดำเนินงาน เพื่อก่อให้เกิดการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของลูกค้า (จิรัชย์ ธีระพัฒนธัชกร, 2560 : 49) นอกจากนี้ ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ เช่น สถานภาพ รายได้และระดับการศึกษาที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ส่วนบุคคลของผู้บริโภค รวมถึงพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโฆษณา ความสนใจและการจดจำสื่อโฆษณา รูปแบบการดำเนินชีวิตอาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ส่วนบุคคลของผู้บริโภค (ภูริวัฒน์ ธรรมคุณ, 2563 : 2) นอกจากนี้การประกอบการของธุรกิจยานยนต์เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขึ้นอยู่กับความเป็นแบบมืออาชีพ ความสามารถของความรู้ ความเข้าใจในงาน ซึ่งต้องมีบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และสร้างคุณค่าให้กับองค์กร บุคลากรขององค์กรจึงเปรียบเสมือนทรัพยากรที่มีคุณค่า เป็นทรัพยากรที่องค์กรต้องรักษาและลงทุนเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เหมาะสมกับความต้องการขององค์กรในระยะยาว (ชญาณิศ เฉลิมสุข และคณะ, 2560 : 234-244)

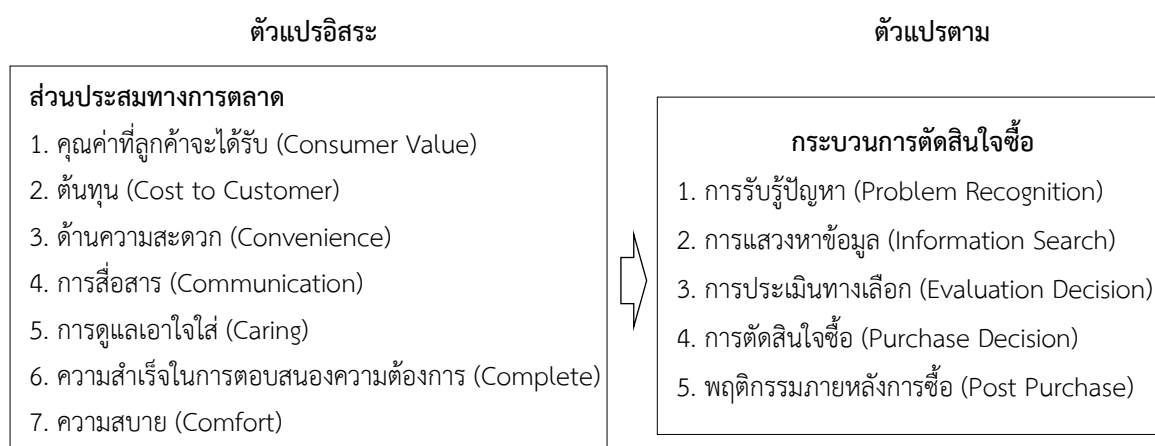
เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อรถยนต์ของผู้บริโภควัยหนุ่มสาวในมณฑลปักกิ่ง ประเทศจีน พบว่าปัจจัยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มากที่สุด คือความปลอดภัย ความคุ้มค่าความสะดวกสบายในการขับขี่ การบริการหลังการขาย และการออกแบบและขนาดของรถยนต์ โดยพบว่าผู้บริโภคในประเทศจีนให้ความสำคัญกับการออกแบบรูปลักษณ์ภายนอกที่สวยงามมากกว่ารูปลักษณ์ภายในห้องโดยสาร (Dongyan and Xuan, 2008 : 3) สำหรับผู้บริโภคในประเทศอินเดีย พบว่าปัจจุบันมีช่องทางหลากหลายในการสืบค้นข้อมูลระหว่างกระบวนการซื้อรถยนต์ โดยเฉพาะการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจากเว็บไซต์ของผู้ผลิตรถยนต์เว็บไซต์ของผู้ขาย และเว็บไซต์การแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นระหว่างผู้บริโภค สำหรับช่องทางที่มีความนิยมลดลง ได้แก่ โฆษณาทางโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ด้านปัจจัยที่ใช้พิจารณาตัดสินใจซื้อ ได้แก่ ยี่ห้อ ราคา คุณภาพ การออกแบบ การใช้ประโยชน์ และข้อมูลทางเทคนิคของรถยนต์ (T. Dhanabalan *et al.*, 2018 : 53-63) ดังนั้นผู้ประกอบการเดินรถมือสองจึงต้องปรับตัวและพัฒนาธุรกิจอย่างมั่นคง ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนผสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ รวมถึงกลยุทธ์ทางการตลาด ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของลูกค้า เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุง พัฒนากลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน กลุ่มเป้าหมายและความต้องการของผู้บริโภครถยนต์มือสอง

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองลูกค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสอง
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสอง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ มีการกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยใช้แนวคิดของจรัสย์ ธีระพัฒนธจักร (2560 : 49); ชญานิศ เณลิมสุข และคณะ (2560 : 234-244); กิตติศักดิ์ อังคะนาวัน และสุกัญญา พยุงสิน (2561 : 80-91); โสภณวิชญ์ ชีวนันทิษฐ์ และไพรพันธ์ ธนเลิศโสภิต (2564 19-33.); ณัฐพงษ์ ศรีใจวงศ์ และณอม คณิตปัญญา เจริญ (2565 : 240-252); Aujiरणongpan *et al.*, (2014 : 32-47); Dongyan and Xuan (2008 : 3) สามารถอธิบายดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ลูกค้าที่ซื้อรถยนต์มือสองจากผู้ประกอบการรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 8 ผู้ประกอบการ ได้แก่ 1) ร้านเพชรยนตรการ 2) หจก.สมบัติยนตรการ 3) เด่นทวีชาญยนต์มือสอง 4) บริษัทโตโยต้าซัวร์จำกัด 5) ร้านพีเอรอสวย 6) ร้านสุรินทร์อโต้คาร์ 7) ร้านเจริญสิน ออโต้ลิซซิ่ง และ 8) ร้านกิตติอโต้คาร์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ลูกค้าที่ซื้อรถยนต์มือสองจากผู้ประกอบการรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการคำนวณจากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ (Cochran, 1977 : 81) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากลูกค้าที่ซื้อรถยนต์จากผู้ประกอบการรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 8 ผู้ประกอบการ ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเท่ากัน จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้น 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามจำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะแบบตัวเลือก เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองลูกค้า ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) คุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ 2) ต้นทุน 3) ด้านความสะดวก 4) การสื่อสาร 5) การดูแลเอาใจใส่ 6) ความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ และ 7) ความสบาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสอง โดยมีลักษณะเป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรับรู้ปัญหา 2) การแสวงหาข้อมูล 3) การประเมินทางเลือก 4) การตัดสินใจซื้อ และ 5) พฤติกรรมภายหลังการซื้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (สมนึก ภัททิยธนี, 2544 : 67-71) นำแบบสอบถามไปทดสอบขั้นต้น (Tryout) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในจำนวน 30 คน นำผลไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbachs' Alpha Coefficient) มีค่าระหว่าง 0.86-0.90 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 227) และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเสถียร (Convergent Validity) โดยวัดจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มีค่าอยู่ ระหว่าง 0.61-0.85 โดยค่า Factor Loading ต้องมีค่า 0.40 ขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2550 : 232-236) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐานโดยวิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และวิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ รายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองลูกค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.70 และ 44.30 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถาม อายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี และ อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.30, 22.90 และ 20.30 ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพสมรสมากที่สุด รองลงมาคือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 58.90 และ 35.70 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.50 และ 34.40 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมากที่สุด รองลงมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน และเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 42.20, 24.70 และ 14.80 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ารายได้ต่อเดือน 30,001-40,000 บาท มากที่สุด รองลงมาคือ 10,000-20,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.90, 28.60 และ 23.40 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาประเภทรถยนต์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจซื้อรถเก๋งมากที่สุด รองลงมาคือ รถกระบะ คิดเป็นร้อยละ 55.20 และ 43.20 ตามลำดับ ประเทศที่ผลิตรถยนต์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจซื้อมากที่สุด ได้แก่ รถยนต์ผลิตจากประเทศญี่ปุ่น รองลงมาคือ รถยนต์ยุโรป คิดเป็นร้อยละ 88.80 และ 9.60 ตามลำดับ ยี่ห้อรถยนต์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจซื้อมากที่สุด ได้แก่ รถยนต์โตโยต้า รองลงมาคือ รถยนต์ฮอนด้า และรถยนต์มิซูบิชิ คิดเป็นร้อยละ 48.20, 25.80 และ 6.50 ตามลำดับ ราคาเครื่องยนต์มือสองผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจซื้อมากที่สุด ได้แก่ ราคา 300,001-400,000 บาท รองลงมาคือ ราคา 200,001-300,000 บาท และ ราคา 100,001-200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.10, 26.00 และ 17.20 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาปัจจัยสุดท้ายเพื่อการตัดสินใจซื้อพบว่าส่วนใหญ่ซื้อรถยนต์เพื่อใช้ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 49.50 ซึ่งตัดสินใจซื้อด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 57.80 ระยะเวลาการตัดสินใจซื้อไม่เกิน 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 46.10 ซึ่งดูจากเต็นท์รถยนต์มือสองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.60 รูปแบบการซื้อรถยนต์ส่วนใหญ่เงินกู้/ผ่อนชำระกับทางธนาคาร/สถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 73.20 ซึ่งพิจารณาจากราคาจำหน่ายรถยนต์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.80 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเหตุผลในการซื้อรถยนต์มือสอง

เหตุผลในการซื้อรถยนต์มือสองและการตัดสินใจซื้อ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อความสะดวกรวดเร็ว	65	16.90
เพื่อใช้ส่วนตัว	190	49.50
เพื่อใช้ในการเกษตรกรรม	25	6.50
เพื่อใช้ในการทำธุรกิจ	86	22.40
เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว	2	0.50
เพื่อเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับตนเอง	16	4.20
รวม	384	100.00
ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ		
ตนเอง	222	57.80
ครอบครัว /ญาติ	126	32.80
แฟน/เพื่อน	31	8.10
อื่น ๆ	5	1.30
รวม	384	100.00

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเหตุผลในการซื้อรถยนต์มือสอง (ต่อ)

ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ	จำนวน	ร้อยละ
ตนเอง	222	57.80
ครอบครัว /ญาติ	126	32.80
แฟน/เพื่อน	31	8.10
อื่น ๆ	5	1.30
รวม	384	100.00
ระยะเวลาในการตัดสินใจซื้อ		
ไม่เกิน 1 เดือน	177	46.10
1 – 3 เดือน	119	31.00
มากกว่า 3 เดือน	88	22.90
รวม	384	100.00
การรับรู้สถานประกอบการ		
ป้ายโฆษณา	16	4.20
นิตยสาร / หนังสือพิมพ์	29	7.60
เต็นท์รถยนต์มือสอง	125	32.60
Website / สื่อออนไลน์	115	29.90
คำแนะนำจากคนรู้จัก	99	25.80
รวม	384	100.00
การชำระเงิน		
เงินสด	103	26.80
เงินกู้ / ผ่อนชำระกับทางธนาคาร / สถาบันการเงิน	281	73.20
รวม	384	100.00
เหตุผลในการซื้อรถยนต์มือสองและการตัดสินใจซื้อ		
เงื่อนไขการกู้		
ราคาจำหน่ายรถยนต์	193	26.80
อัตราดอกเบี้ยในการผ่อนชำระ	157	21.80
เงินดาวน์เริ่มต้น	136	18.90
ระยะเวลาในการผ่อนชำระ	92	12.80
ผู้ประกอบการติดต่อกับธนาคาร / สถาบันการเงินให้	74	10.30
มีการแจกของสมนาคุณ / ของแถม	63	8.80
อื่น ๆ	4	0.60
รวม	719	100.00

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเหตุผลในการซื้อรถยนต์มือสอง (ต่อ)

ปัจจัยสุดท้ายในการตัดสินใจซื้อ (ตอบได้มากกว่า 1)	จำนวน	ร้อยละ
ความน่าเชื่อถือของยี่ห้อ	176	15.60
ความปลอดภัย	185	16.40
ราคา	297	26.40
ความประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง	175	15.60
การบริการหลังการขาย	152	13.50
การให้ส่วนลด	135	12.00
อื่นๆ	5	0.40
รวม	1,125	100.00

ผลการศึกษาการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

เมื่อพิจารณาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองลูกค้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.59 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านต้นทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 สำหรับข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองลูกค้าที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความสบาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองลูกค้าด้านต้นทุน

ด้านการประเมินทางเลือก	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. คุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ	4.59	0.54	มากที่สุด
2. ด้านต้นทุน	4.42	0.60	มาก
3. ด้านความสะดวก	4.35	0.61	มาก
4. ด้านการสื่อสาร	4.22	0.61	มาก
5. ด้านการดูแลเอาใจใส่	4.28	0.60	มาก
6. ความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ	4.37	0.62	มาก
7. ด้านความสบาย	4.03	0.60	มาก
	4.32	0.60	มาก

เมื่อพิจารณาข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.24 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 สำหรับข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินทางเลือก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองด้านการรับรู้ปัญหา

ด้านการประเมินทางเลือก	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการรับรู้ปัญหา	4.13	0.56	มาก
2. ด้านการแสวงหาข้อมูล	4.12	0.64	มาก
3. ด้านการประเมินทางเลือก	4.08	0.65	มาก
4. ด้านการตัดสินใจซื้อ	4.11	0.63	มาก
5. ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ	4.24	0.62	มาก
	4.14	0.62	มาก

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านคุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ (CV) ด้านต้นทุน (CC) ด้านความสะดวก (CON) ด้านการสื่อสาร (COMMU) ด้านการดูแลเอาใจใส่ (CARING) ด้านความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ (COMPLETE) และด้านความสบาย (COMFORT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับตัวแปรตาม คือ กระบวนการตัดสินใจซื้อ (DEC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.193-0.749 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร	CV	CC	CON	COMMU	CARING	COMPLETE	COMFORT	DECISION
Mean	4.60	4.42	4.35	4.24	4.28	4.37	4.03	4.12
Std. Deviation	0.61	0.60	0.62	0.700	0.600	0.630	0.600	0.560
CV	1	.654**	.488**	.418**	.459**	.543**	.277**	.356**
CC		1	.608**	.428**	.521**	.613**	.329**	.385**
CON			1	.539**	.621**	.565**	.334**	.302**
COMMU				1	.528**	.433**	.193**	.257**
CARING					1	.749**	.290**	.399**
COMPLETE						1	.410**	.563**
COMFORT							1	.561**
DECISION								1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยอหิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ตามวิธีการ Enter พบว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดที่นำเข้าสมการความถดถอยมีความสามารถในการอธิบายการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เท่ากับร้อยละ 46 (Adjusted R² = 0.46) โดยอหิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการและด้านความสบายมีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอหิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้าน

ความสะดวกมีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยอิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ส่วนประสมทางการตลาด	กระบวนการตัดสินใจซื้อ				
	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.065	.207		5.132	.000
ด้านคุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ	.045	.048	.050	.952	.342
ด้านต้นทุน	.028	.054	.030	.520	.603
ด้านความสะดวก	-.113	.051	-.124	-2.212	.028*
ด้านการสื่อสาร	.030	.038	.038	.788	.431
ด้านการดูแลเอาใจใส่	-.006	.059	-.007	-.103	.918
ด้านความสำเร็จในการ	.366	.058	.409	6.290	.000**
ตอบสนองความต้องการ					
ด้านความสบาย	.376	.039	.405	9.588	.000**
F = 45.19 P = 0.00 ^b Adjusted R ² = 0.46					

**มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองลูกค้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พบว่ามุมมองลูกค้าต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้าซึ่งที่ผลิตจากประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด ราคารถยนต์มือสองที่ลูกค้าตัดสินใจซื้อได้แก่ ราคา 300,001-400,000 บาท เมื่อราคา (Price) เป็นสิ่งที่สื่อถึงคุณค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ลูกค้าจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า (Value) ของบริการกับราคาของบริการนั้น เมื่อคุณค่าสูงกว่าราคาลูกค้าจะตัดสินใจซื้อสินค้า (Kotler *et al.*, 2008 : 98-102) เมื่อพิจารณาปัจจัยสุดท้ายเพื่อการตัดสินใจซื้อ พบว่าส่วนใหญ่ซื้อรถยนต์เพื่อใช้ส่วนตัว โดยตัดสินใจซื้อด้วยตนเอง ระยะเวลาการตัดสินใจซื้อไม่เกิน 1 เดือน ซึ่งส่วนใหญ่ดูจากเต็นท์รถยนต์มือสองมากที่สุด รูปแบบการซื้อรถยนต์ส่วนใหญ่เงินกู้/ผ่อนชำระกับทางธนาคาร/สถาบันการเงิน ซึ่งพิจารณาจากราคาจำหน่ายรถยนต์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ ชุ่มชื่น (2556 : 8-20) ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้ารุ่นพริอัส ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญานิศ เถลิสมสุข และคณะ (2560 : 234-244) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ของประชาชนในเขตบางนา กรุงเทพฯ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาทพิชญ์ ศิริรัตน์และพนมสิทธิ์ สอนประจักษ์ (2563 : 47-59) ศึกษาปัจจัยส่วนประสม

ทางการตลาดในมุมมองของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่าราคารถยนต์มือสองและเหตุผลของการซื้อรถยนต์มือสองมีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสอง

อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการและด้านความสบาย และด้านความสะดวก มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งลูกค้าให้ความสำคัญกับการประเมินทางเลือกในแต่ละด้านมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบราคาของรถยนต์แต่ละคันที่ มาตราฐานกับคุณลักษณะของรถยนต์แต่ละคันที่ การส่งเสริมการขายรถยนต์แต่ละคันที่ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้รถยนต์มือสองที่มีราคาสมเหตุสมผลกับคุณภาพ (ธัญญรัตน์ วรรณพิน, 2564 : 71) เนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ ราคา และการจัดโปรโมชั่นเพื่อกระตุ้นการตัดสินใจซื้อและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด (ธัญญรัตน์ วรรณพิน, 2564 : 7-12; ธนา สวัสดิ์, 2561 : 9-15) ดังนั้นกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของผู้บริโภคให้ความสำคัญด้านการแสวงหาข้อมูลและด้านการตระหนักถึงความต้องการซึ่งทั้งสองปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของผู้บริโภค (กรรณิการ์ ไชบุญมี, 2561 : 11-24)

อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านคุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับด้านการสื่อสารและด้านการดูแลเอาใจใส่ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ แม้ว่าการสื่อสารและการดูแลเอาใจใส่ (พนักงานใส่ใจให้บริการ พนักงานให้ข้อมูลเกี่ยวกับรถยนต์ พนักงานมีบุคลิกภาพที่ดีและพูดจาไพเราะ) ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ แต่ผู้ประกอบการและพนักงานทุกคนควรให้ความสำคัญและได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการขายรถยนต์มือสอง เพื่อให้พร้อมให้คำแนะนำแก่ผู้บริโภค เพื่อสื่อให้ผู้บริโภคได้รู้ถึงความเป็นมืออาชีพและพยายามสร้างให้พนักงานมีความสำนึกในการบริการ (Service Mind) (ภคพล ดวงดี, 2557 : 171-178) เนื่องจากการดูแลเอาใจใส่ (พนักงานใส่ใจให้บริการ พนักงานให้ข้อมูลเกี่ยวกับรถยนต์ พนักงานมีบุคลิกภาพที่ดีและพูดจาไพเราะ) กับปัจจัยด้านความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ (รถยนต์มือสองต่อทะเบียนเสร็จ การบริการจัดไฟแนนซ์ การบริการชัดเจนและรวดเร็ว และการบริการหลังการขาย) มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งผลการศึกษาปัจจัยการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของผู้บริโภคในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ของ Khansen and Somchob, (2016 : 24-44) พบว่าปัจจัยการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองมากที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร และด้านราคา เนื่องจากผู้ประกอบการเห็นถึงรถยนต์มือสองในบางช่วงที่มีการตลาดแข่งขันสูง ซึ่งผู้ประกอบการสามารถกำหนดราคาเท่ากับหรือต่ำกว่าราคาตลาดได้ เพื่อเป็นการดึงดูดให้ผู้บริโภคเข้ามาใช้บริการซึ่งช่วยทำให้เกิดความประทับใจและทัศนคติเชิงบวกต่อผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น (ภคพล ดวงดี, 2557 : 171-178) แต่ราคาเป็นหนึ่งใน 4 ปัจจัยของส่วนผสมทางการตลาดที่ทำให้มีกำไรและเป็นหนทางที่นำไปสู่ความสำเร็จ (Al-Salamini และ Al-Hassan, 2016 : 62-73) ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรมีกยุทธ์การกำหนดราคา ซึ่งส่งผลต่อกลยุทธ์ด้านการผลิต การกระจายและการส่งเสริมการขาย ดังนั้นผู้ประกอบการควรใช้ราคาอ้างอิงเพื่อเปรียบเทียบราคาขายของตนกับราคาอ้างอิงภายนอก (Hsu and Pham, 2015 : 85-98) ดังนั้น แนวคิดการตลาดต้องยึดหลักมุ่งเน้นลูกค้าและแสวงหากำไรจากความพึงพอใจของลูกค้ามิใช่เป็นการตามล่าหาลูกค้าหรือการหาลูกค้าให้เหมาะกับผลิตภัณฑ์ แต่จะเป็นการส่งเสริมการตลาดด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อจูงใจและสร้างการรับรู้ที่มีคุณค่าเพื่อโน้มน้าวให้ผู้บริโภคให้เกิดกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์และบริการของตน (Kotler, 2003 : 77-79) การจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดีแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพที่สามารถนำเสนอกับลูกค้าเห็นเป็นรูปธรรม โดยสร้างคุณภาพด้านกายภาพและรูปแบบการบริการเพื่อสร้างคุณค่าให้กับลูกค้า รวมทั้งการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย การเจรจาสุภาพอ่อนโยน และการ

ให้บริการรวดเร็วหรือผลประโยชน์อื่นที่ลูกค้าควรได้รับ (Kotler *et al.*, 2008 : 98-102) และเมื่อผู้บริโภคพอใจกับผลิตภัณฑ์แสดงว่าลูกค้ายอมรับว่าผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ (Hilgenkamp and Shanteau, 2010 : 561-575)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัจจัยด้านคุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับและปัจจัยด้านต้นทุน เป็นปัจจัยที่ลูกค้าให้ความสำคัญ ดังนั้น องค์การควรพัฒนาคุณภาพสินค้า เช่น คุณภาพด้านรูปลักษณ์ภายในและนอก สมรรถนะของรถยนต์ อุปกรณ์มาตรฐานด้านความปลอดภัย เป็นต้น ภายใต้ราคาขายที่เป็นธรรม และการบริการที่เกี่ยวข้องกับการขายที่สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า เช่น อัตราดอกเบี้ยผ่อนชำระ การบริการจัดไฟแนนท์หลากหลาย จำนวนเงินดาวน์ต่ำและราคาให้เลือกซื้อที่หลากหลาย

2. ผู้ประกอบการเกี่ยวกับรถยนต์มือสองควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรขององค์การ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เช่น การพัฒนาด้านความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการขาย ด้านความสำนึกในการบริการ (Service Mind) ทั้งนี้เพราะบุคลากรเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุเป้าหมาย

3. การจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ทำเลที่ตั้ง ที่นั่งสำหรับลูกค้า การบริการห้องพักรับรอง และสถานที่จอดรถสะดวกสบาย แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพซึ่งสามารถนำเสนอให้กับลูกค้าเห็นเป็นรูปธรรม สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของลูกค้า ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยกระบวนการรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายลูกค้าและกลุ่มเป้าหมายเชิงพื้นที่ที่มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้นและเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนำเสนอข้อมูลและความคิดเห็นมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ อังคะนาวิณ และ สุภิญญา พยุงสิน. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าออนไลน์สำหรับลูกค้าบุคคลทั่วไปผ่านอินเทอร์เน็ตในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์*, 13(2), 80-91.
- กรรณิการ์ ไตบุญมี. (2561). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เมืองราชบุรี.
- จิรัสย์ อีระพัฒน์ธัชกร. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของผู้บริโภคในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชยานิส เณิมสุข, เต็มพงษ์ สุนทรโรทก, วัฒนา เอกปมิตรศิลป์ และ ประสงค์ อุทัย. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ของประชาชนในเขตบางนา กรุงเทพฯ. ใน *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ครั้งที่ 8*, 22 มิถุนายน 2560. 234-244. สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- ธนา สวัสดิ์. (2561). *ส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธัญญารัตน์ วรรณพิน. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ของลูกค้าศูนย์จำหน่ายรถยนต์ที่ใช้แล้ว เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นาทพิชญ์ ตีรัตน์ และพนมสิทธิ์ สอนประจักษ์. (2563). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 12(2), 47-59.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2550). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ยูแอนด์ไออินเตอร์มีเดีย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยพื้นฐาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ภคพล ดวงดี. (2557). ปัจจัยสำคัญ 7 ประการต่อทัศนคติผู้บริโภคเชิงบวกที่มีผลต่อเต็นท์รถยนต์มือสอง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 8(16), 171-178.
- ณัฐพงษ์ ศรีใจวงศ์ และณอม คณิตปัญญาเจริญ. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อรถยนต์ผ่านเต็นท์รถมือสอง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์*, 9(5), 240-252.
- ภาณุวัฒน์ ชุ่มชื่น. (2556). *พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า รุ่นพริอุส (Prius) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภุริวัฒน์ วุฒิธรรมคุณ. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ส่วนบุคคลของผู้บริโภคเจนเอเรชั่น Y ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจทีทีบี (2566). *ยอดขายรถยนต์ในประเทศปี 2566* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 11 กันยายน 2566, จาก : <https://www.ttbbank.com/>
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- โสภณวิชญ์ ชีวนันทิษฐ์ และไพโรจน์ ธนเลิศโสภิต. (2564). ส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์มือสองของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบริหารธุรกิจและศิลปศาสตรราช-มงคลลานนา*, 9(1), 19-33.
- Aujirapongpan, S., Ritkaew, S., and Jutidharabongse, J. (2014). Factors Affecting the Customers' Choice of Purchasing Used Cars, Car Dealer, Car Loans and Leasing: Case Study of Consumers in Surat Thani Province and Songkhla Province. *WMS Journal of Management*, 3(3), 32-47.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. 3d ed. New York: John Wiley and Sons Inc.
- Dongyan, L., and Xuan, B. (2008). *Car Purchasing Behavior in Beijing: An Empirical Investigation*. Master Thesis in Business Administration. University of Umea.
- H. Hilgenkamp and J. Shanteau. (2010). Functional Measurement Analysis of Brand Equity: Does Brand name affect Perceptions of Quality?. *Psychological.*, 31, 561-575.
- Khansen, T. and Somchob, P. (2016). Marketing Factors Influencing the Decision to Buy Secondhand Cars of Consumers in Sisaket Municipality. *Journal of Management and Development*, 3(2), 24-44.

- Kotler, P. (2003). *Marketing Management*. (11th Ed.). Upper Sanddle River. New Jersey: Prentice Hall.
- Kotler, P., Armstrong, G., Wong, V. and Saunders, J. (2008). *Principles of marketing*. (5th Ed.). Harlow: Pearson.
- Salamin, Hussain, Hassan, and Eman. (2016). The impact of pricing on consumer buying behavior in Saudi Arabia: Al-Hassa case study. *European Journal of Business and Management*, 8(12), 62-73.
- T. Dhanabalan, K. Subha, R. Shanthi, and A. Sathish. (2018). Factors influencing consumers' car purchasing decision in indian automobile industry. *International Journal of Mechanical Engineering and Technology (IJMET)*, 9(10), 53–63.
- Yi Hsu and Huong Pham. (2015) Effects of reference pricing on customer purchasing intention. *International Review of Management and Business Research*, 4(4), 85-98.

คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการเทศบาล
ตำบลลำดวนสุรินทร์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
Service Quality Affecting the Satisfaction of Service Recipients in Lamduan
Suraphin Subdistrict Municipality, Lamduan District, Surin Province

ชัยรัช หวังสม¹ วัฒนชัย นรดี² สุรวดี วรรณูปถัมภ์³ กมลทิพย์ ปรีชาตินนท์^{4*} ภรณ์ หลาวทอง⁵
สุรเกียรติ ปรีชาตินนท์⁶ และมานิช ริทินโย⁷

Chaithat Wangsom¹, Wattanachai Noradee², Surawadee Wannupathum³, Kamonthip Parichatnon^{4*},
Poranee Loatong⁵, Surakiat Parichatnon⁶ and Manote Rithinyo⁷

*Corresponding author, e-mail: kamonthip.maichum@gmail.com; kamonthip.ma@rmuti.ac.th

Received: August 18th, 2023 ; Revised: January 2nd, 2024 ; Accepted: January 24th, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการ 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการจากเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ประชาชนที่มารับบริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคำนวณโดยใช้วิธี Taro Yamane มีจำนวน 396 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เป็นการหาจากระดับความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เป็นการหาจากระดับความพึงพอใจ และการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เป็นการหาจากสมการถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อหาความสัมพันธ์ ผลการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความคิดเห็นด้านการตอบสนองต่อผู้เข้ารับบริการเป็นอันดับ 1 ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.67) รองลงมาคือ ด้านการให้ความมั่นใจ ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.54) ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.59) ด้านการดูแลเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจ

¹⁻³ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
Student in Master of Business Administration Program in Modern Management Program, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

⁴⁻⁶ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
Lecturer in Department of Management, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

⁷ อาจารย์ประจำสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา
Lecturer in Department of Industrial Engineering, Faculty of Engineering and Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima

($\bar{x}$ = 4.32, S.D.= 0.63) และด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ ($\bar{x}$ = 4.27, S.D.=0.64) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาคุณภาพการให้บริการของเทศบาลในภาพรวม พบว่าเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ มีคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจต่อการบริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นอันดับ 1 ($\bar{x}$ = 4.40, S.D.= 0.59) รองลงมาคือ ความพึงพอใจต่อกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ ($\bar{x}$ = 4.39, S.D.= 0.55) และความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการ ($\bar{x}$ = 4.35, S.D.= 0.57) ตามลำดับ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ เทศบาลหรือหน่วยงานของรัฐทุกแห่งควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน เช่น ห้องน้ำที่สะอาดและเพียงพอต่อการใช้งาน ที่จอดรถที่เพียงพอและกว้างขวาง และที่นั่งสำหรับการรอคิว อีกทั้งควรอัปเดตข้อมูล ข่าวสารใหม่ ๆ และพัฒนาระบบการทำงานใหม่ เพื่อให้ประชาชนที่มาใช้บริการได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และรวดเร็ว

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการ, ความพึงพอใจ, เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์

ABSTRACT

The objectives of this research study were 1) to study the service quality factors, 2) to study the level of service recipient satisfaction, and 3) to study the service quality factors affecting service recipient satisfaction from Lamduan Subdistrict Municipality. Surapin, Lamduan District, Surin Province. Data were collected using interview questionnaires. People who come to receive the services of Lamduan Suraphin Subdistrict Municipality The sample group used in the study was calculated using the Taro Yamane method and consisted of 396 cases. Tools used to analyze data using ready-made programs. Data analysis according to objective number 1 is to find from the opinion level. Data analysis according to objective number 2 is based on satisfaction levels. And data analysis according to objective number 3 is to find from multiple regression equations to find relationships. The study found that the sample group gave the opinion level of response to service users as the first rank ($\bar{x}$ = 4.42, S.D. = 0.67), followed by the aspect of confidence ($\bar{x}$ = 4.41, S.D.= 0.54), the aspect of providing tangible services. were tangible ($\bar{x}$ = 4.32, S.D. = 0.59), caring and compassionate ($\bar{x}$ = 4.32, S.D.= 0.63) and reliable service ($\bar{x}$ = 4.27, S.D.=0.64), respectively. When considering the overall quality of municipal services, it was found that Lamduan Suraphin Subdistrict Municipality The service quality is at a high level. As for satisfaction with the service, it was found that the sample gave the first level of satisfaction with facilities ($\bar{x}$ = 4.40, S.D. = 0.59), followed by satisfaction with the process or service process ($\bar{x}$ = 4.39, S.D.= 0.55) and satisfaction with staff or service personnel ($\bar{x}$ = 4.35, S.D. = 0.57), respectively. Recommendations from this research Lamduan Suraphin Subdistrict Municipality should improve the quality of reliable service. Because the average is the lowest in the 5 areas, therefore Lamduan Suraphin Subdistrict Municipality should increase personnel with expertise. And there should be training about the

personality of municipal functions to create a good image of the organization. It can also increase opinions about the service quality of Lamduan Suraphin Subdistrict Municipality.

Keywords: Service Quality, Satisfaction, Lamduan Suraphin Subdistrict Municipality

บทนำ

เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ มีวิสัยทัศน์คือ “องค์กรแห่งการเรียนรู้ คู่คุณธรรม นำสู่ความยั่งยืน และความเข้มแข็งของชุมชน” โดยการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้ อีกทั้งเทศบาลต้องมี การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด รวมทั้งสามารถดำเนินการบริหารงานเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ ได้อย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น (เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์, 2565) ซึ่งขอบข่ายงานด้านการบริการประชาชน เพื่อการดำเนินงานเกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ ตามความมุ่งหมายที่เป็นหน่วยงานเพื่อประชาชนนั้น เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ ได้มุ่งเน้น 1) นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจเป้าหมายของการพัฒนา 2) นโยบายพัฒนาการศึกษา การกีฬา วัฒนธรรม ประเพณีและศาสนา เทศบาลจะส่งเสริมการศึกษาทุกระดับ และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) นโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตเป้าหมายของการพัฒนา 4) นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลจะดำเนินการปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ถนนสายหลักให้ได้มาตรฐานและปรับปรุงถนนสายรองและซอยต่าง ๆ ให้สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ 5) นโยบายพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเทศบาลจะส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชน องค์กรเอกชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและ 6) นโยบายพัฒนาด้านการเมือง การปกครอง การบริหารจัดการ เทศบาลจะบริหารจัดการบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และพัฒนางานของเทศบาล เพื่อให้การบริการแก่ประชาชน สะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม อีกทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรของเทศบาลให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในท้องถิ่น (เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์, 2565)

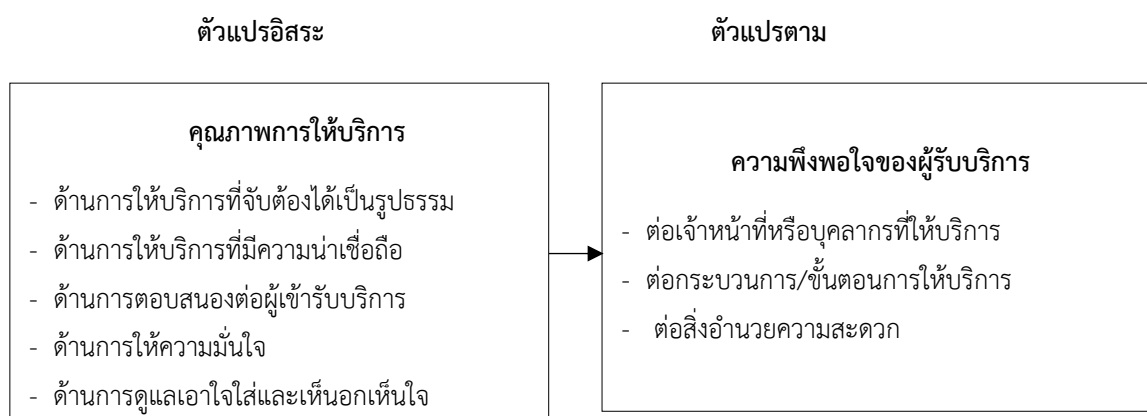
ขอบข่ายงานด้านการบริการประชาชน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ ตามความมุ่งหมายที่เป็นหน่วยงานเพื่อประชาชนได้นั้น การบริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถในการให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้ใช้บริการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุก ๆ ด้าน จึงได้มีการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความความพึงพอใจของผู้รับบริการ ตามมิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพการให้บริการ เพื่อนำผลประเมินไปปรับปรุงพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการให้บริการประชาชน ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษา “คุณภาพการให้บริการ” ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม 2) ด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ 3) ด้านการตอบสนองต่อผู้เข้ารับบริการ 4) ด้านการให้ความมั่นใจ และ 5) ด้านการดูแลเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจ และศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ได้แก่ 1) ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการ 2) ความพึงพอใจต่อกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ และ 3) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก โดยศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการในครั้งนี้เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ ทราบถึงคุณภาพการให้บริการและระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการ

ปฏิบัติงานและการให้บริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ ซึ่งผลที่ได้จากการงานวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลที่สามารถใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ ให้สามารถพัฒนาการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง และเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารในการนำข้อมูลมาใช้ประกอบการประเมินบุคลากรเพื่อปรับเลื่อนขั้นเงินเดือนและพัฒนากระบวนการให้บริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการจากเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการจากเทศบาลตำบลลำดวน สุรินทร์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลลำดวนสุรินทร์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 4,301 คน (เทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ที่มาบริการจากเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ ระยะเวลาเดือนตุลาคม พ.ศ.2565 โดยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling Methods) จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 ราย แต่เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือและป้องกันการผิดพลาดของข้อมูล ผู้วิจัยจึงมีมติประสงค์ที่จะเพิ่มจำนวนตัวอย่างจากเดิม 365 ราย เป็น 396 รายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ยึดเนื้อหา (Content validity) เป็นหลัก ด้วยการทบทวนวรรณกรรมอาศัยเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบเนื้อหาในการใช้ตั้งคำถาม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และ (2) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยตรวจสอบ 2 วิธี ได้แก่ (1) การทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence : IOC) และ (2) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยการหาค่าคุณภาพเครื่องมือมีค่า เท่ากับ 0.97 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามนี้สามารถใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มาบริการจากเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ที่มารับบริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 - เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 จำนวน 396 ราย งานบริการที่ประชาชนมาใช้บริการโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ภาษีการอนุญาตสิ่งปลูกสร้าง การทำสัญญาซื้อ สัญญาจ้าง การขอขึ้นทะเบียนเพื่อรับเบี้ย และการขออนุญาตจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ Multiple Linear Regression

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์

การศึกษาคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม ด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองต่อผู้เข้ารับบริการ ด้านการให้ความมั่นใจ และด้านการดูแลเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจ จากนั้นนำค่าที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ความถี่ร้อยละ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของผู้รับบริการต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวม (n=396)

ลำดับ	คุณภาพการให้บริการของเทศบาลในภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม	4.32	0.59	มาก
2	ด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ	4.27	0.64	มาก
3	ด้านการตอบสนองต่อผู้เข้ารับบริการ	4.42	0.67	มาก
4	ด้านการให้ความมั่นใจ	4.41	0.54	มาก
5	ด้านการดูแลเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจ	4.32	0.63	มาก
รวม		4.34	0.68	มาก

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลลำดวน สุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการตอบสนองต่อผู้เข้ารับบริการ ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.67) ด้านการให้ความมั่นใจ ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.54) ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.59) ด้านการดูแลเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจ ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.63) และด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการมีผลต่อเทศบาล

การศึกษาระดับความพึงพอใจของการให้บริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยการสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการให้บริการในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากนั้นนำค่าที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ความถี่ร้อยละ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ระดับความพึงพอใจการให้บริการของเทศบาล ในภาพรวม (n=396)

ลำดับ	ความพึงพอใจการให้บริการของเทศบาลในภาพรวม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการ	4.35	0.57	มาก
2	ความพึงพอใจต่อกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ	4.39	0.55	มาก
3	ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก	4.4	0.59	มาก
รวม		4.38	0.02	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ระดับความพึงพอใจการให้บริการของเทศบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.59) ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.55) และด้านเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ

การศึกษปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อศึกษาปัจจัยคุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้านที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการทั้ง 3 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (Y1)

ตารางที่ 3 ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (Y1) (n=396)

ลำดับ	ตัวแปร	Unstandardized Coefficients (B)	Standardized Coefficients (Beta)	t	Sig.
1	ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม	0.160	0.165	2.880	0.004**
2	ด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ	0.235	0.265	4.458	0.000**
3	ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ	0.082	0.097	1.492	0.136
4	ด้านการให้ความมั่นใจ	0.175	0.168	3.339	0.001**
5	ด้านการดูแลเอาใจและเห็นอกเห็นใจกัน	0.181	0.200	3.401	0.001**
R Square = 0.637		Adjusted R Square = 0.632		Std. Error of the Estimate = 0.347	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ปัจจัยคุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้านที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (Y1) พบว่า มีตัวแปรอิสระ จำนวน 4 ตัวแปร จากตัวแปรทั้งหมด 5 ตัวแปร มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig < 0.05) ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม 2) ด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ 3) ด้านการให้ความมั่นใจ 4) ด้านการดูแลเอาใจและเห็นอกเห็นใจกัน ปัจจัยทั้ง 4 ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพการให้บริการ ด้านความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (Y1) โดยมีค่าเท่ากับ 0.004, 0.000, 0.001 และ 0.001 ตามลำดับ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ของคุณภาพการให้บริการ มีผลต่อความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (Y1) ได้ร้อยละ 63.70

3.2 ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ (Y2)

ตารางที่ 4 ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ (Y2) (n=396)

ลำดับ	ตัวแปร	Unstandardized Coefficients (B)	Standardized Coefficients (Beta)	t	Sig.
1	ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม	0.129	0.138	2.652	0.008**
2	ด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ	0.156	0.182	3.382	0.001**
3	ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ	0.133	0.163	2.786	0.006**
4	ด้านการให้ความมั่นใจ	0.265	0.264	5.807	0.000**
5	ด้านการดูแลเอาใจและเห็นอกเห็นใจกัน	0.172	0.197	3.704	0.000**
R Square = 0.703		Adjusted R Square = 0.699		Std. Error of the Estimate = 0.303	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ปัจจัยคุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้านที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ (Y2) กับตัวแปรอิสระ พบว่าทั้ง 5 ตัวแปร มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig < 0.05$) ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม 2) ด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ 3) ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ 4) ด้านการให้ความมั่นใจ และ 5) ด้านการดูแลเอาใจและเห็นอกเห็นใจกัน ปัจจัยทั้ง 5 ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจต่อกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ (Y2) โดยมีค่าเท่ากับ 0.008, 0.001, 0.006, 0.000 และ 0.000 ตามลำดับ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ของคุณภาพการให้บริการ มีผลต่อพึงพอใจต่อกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ (Y2) ได้ร้อยละ 70.30

3.3 ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Y3)

ตารางที่ 5 ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Y3) (n=396)

ลำดับ	ตัวแปร	Unstandardized Coefficients (B)	Standardized Coefficients (Beta)	t	Sig.
1	ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม	0.269	0.268	4.520	0.000**
2	ด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ	0.090	0.097	1.585	0.114
3	ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ	0.163	0.187	2.784	0.006**
4	ด้านการให้ความมั่นใจ	0.128	0.119	2.289	0.023*
5	ด้านการดูแลเอาใจและเห็นอกเห็นใจกัน	0.186	0.198	3.261	0.001**
R Square = 0.611		Adjusted R Square = 0.606	Std. Error of the Estimate = 0.372		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 ปัจจัยคุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้านที่ส่งผลต่อความพึงพอใจสิ่งอำนวยความสะดวก (Y3) ตัวแปรอิสระ พบว่า มีตัวแปรอิสระ จำนวน 2 ตัวแปร จากตัวแปรทั้งหมด 5 ตัวแปร มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig < 0.05$) ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม และ 2) ด้านการดูแลเอาใจและเห็นอกเห็นใจกัน ปัจจัยทั้ง 2 ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก (Y3) โดยมีค่าเท่ากับ 0.000 และ 0.001 ตามลำดับ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ของคุณภาพการให้บริการ มีผลต่อความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก (Y3) ได้ร้อยละ 61.10

สรุปผลและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรินทร์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม ด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองต่อผู้เข้ารับบริการ ด้านการให้ความมั่นใจ และด้านการดูแลเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจ จากความคิดเห็นของผู้รับบริการ พบว่า ผู้รับบริการมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตอบสนองต่อผู้เข้ารับบริการมากที่สุด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตอบข้อสงสัยในเข้ารับบริการได้อย่างละเอียดถูกต้อง และครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธรรม เลิศพงษ์ประเสริฐ และธนชาติ ประทุมสวัสดิ์ (2564: 85)

ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา โดยผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการมีผลต่อเทศบาลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากการสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อเทศบาลตำบลตาบลสวนสุรพินท์ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยผู้เข้ารับบริการมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุด เนื่องจากเทศบาลมีพื้นที่กว้างขวางสามารถจอดรถได้เพียงพอต่อการติดต่อราชการ มีห้องน้ำสะอาด และมีอุปกรณ์ เครื่องมือเหมาะสมกับงานที่ให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของคณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี (2562: 56) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลพรหมนคร อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร โดยผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุด และมาเป็นอันดับแรก โดยพบว่า ประชาชนให้ความสำคัญว่า การจัดสถานที่และอุปกรณ์ความเป็นระเบียบ สะดวกต่อการใช้บริการ เป็นบริการที่ดีที่สุด

3. ผลการศึกษาระดับปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ พบว่า ปัจจัยคุณภาพการให้บริการด้านการให้บริการที่จับต้องได้เป็นรูปธรรมมีผลต่อความพึงพอใจในทุกด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญญา แจ้งเวชฉาย (2559: 46) ที่ศึกษาคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้โดยสารรถไฟฟ้า BTS ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้โดยสารรถไฟฟ้า BTS ในกรุงเทพมหานคร ไม่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริการด้านความเป็นรูปธรรม ส่วนปัจจัยคุณภาพการให้บริการด้านการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือมีผลต่อความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา เรืองฤทธิ์ (2563: 1) ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เทศบาลเมืองปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจของเทศบาลเมืองปากพอง จะส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ต่อมาปัจจัยคุณภาพการให้บริการด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการมีผลต่อความพึงพอใจต่อกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา เพชรรัตน์ (2556: 45) ที่ศึกษาคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีอากรสำนักงานสรรพากรพื้นที่นครราชสีมา 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการให้บริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ส่วนปัจจัยคุณภาพการให้บริการด้านการให้ความมั่นใจมีผลต่อความพึงพอใจทุกด้าน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของพนิดา เรืองฤทธิ์ (2563: 1) ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เทศบาลเมืองปากพอง พบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเทศบาลเมืองปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการให้บริการด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและคุณภาพการให้บริการด้านการดูแลเอาใจและเห็นอกเห็นใจกันมีผลต่อความพึงพอใจทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานของศิริรักษ์ ภูทธิธัญ และกฤษฎา มุขัมหมัด (2563: 873) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่า มี 4 ด้านที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการ ได้แก่ ด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ ด้านการตอบสนองต่อความต้องการผู้รับบริการ ด้านความน่าเชื่อถือ และด้านการให้สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ ส่วนอีก 1 ด้าน คือ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เทศบาลหรือหน่วยงานของรัฐทุกแห่งควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน เช่น ห้องน้ำที่สะอาดและเพียงพอต่อการใช้งาน ที่จอดรถที่เพียงพอและกว้างขวาง และที่นั่งสำหรับการรอคิว อีกทั้งควรอัปเดตข้อมูล ข่าวสารใหม่ ๆ และพัฒนาระบบการทำงานใหม่ เพื่อให้ประชาชนที่มาใช้บริการได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงคุณภาพการบริการของเทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร. (2562). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลพรรณานิคม อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2565, จาก : <http://www.pnk.go.th/fileupload/7553339251.pdf>
- เทศบาลตำบลลำดวนสุรพินท์. (2565). *นโยบายของนายกเทศมนตรีตำบลลำดวนสุรพินท์*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2565, จาก : http://www.lamduansuraphin.go.th /page. php?pagename =data_detail&id=168
- เบญญา แจ้งเวชฉาย. (2559). *คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้โดยสารรถไฟฟ้า BTS ในกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พนิดา เพชรรัตน์. (2556). *คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีอากรสำนักงานสรรพากรพื้นที่นครราชสีมา 2*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- พัฒนา เรืองฤทธิ์. (2563). *คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเทศบาลเมืองปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2565, จาก : <https://mmm.ru.ac.th/MMM /IS/ml10/6114962098.pdf>
- ศิริรักษ์ ภูริธัญ และกฤษฎา มุฮัมหมัด. (2563). *ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สุธรรม เลิศพงษ์ประเสริฐ และธนชาติ ประทุมสวัสดิ์. (2564). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลเมืองบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี*. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(4), 85-98
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd Ed). New York: Harper and Row Publications. 1130 pages.

การประมาณมูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย

โดยตัวแบบถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

Forecasting Export Value of Silk Ready-Made Thai Garments

by Multiple Linear Regression Model

กัลยา อรรถกุล^{1*} ธัญญา สุพรรณดิษฐ์ชัย² และ สิททิกรณ์ คาร์อด³

Kallaya Atthakul^{1*}, Tanya Supornpraditchai² and Sittikorn Kahmrod³

*Corresponding author, e-mail: katthakul@srru.ac.th

Received: July 31th, 2023; Revised: November 4th, 2023; Accepted: November 12th, 2023

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยไปสหรัฐอเมริกา อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราการใช้กำลังการผลิต (สิ่งทอ) ที่ร่วมกันทำนายหรือพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย 2) เพื่อสร้างตัวแบบการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยที่เหมาะสม เก็บรวบรวมข้อมูลจากระบบฐานข้อมูล เป็นข้อมูลรายเดือนครอบคลุมปีในช่วงระหว่างเดือนมกราคม 2560 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2562 รวมทั้งสิ้น 35 เดือน เป็นช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำนายหรือพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด มี 3 ปัจจัย คือ มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยไปสหรัฐอเมริกา อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก และดัชนีราคาผู้บริโภค อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.773 , 0.761 และ -0.049 ตามลำดับ และ 2) สมการถดถอยสำหรับการทำนายหรือพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด พบว่า ร้อยละของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 76.66 ร้อยละของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว (R^2_{adj}) เท่ากับ 74.40 และมีค่าความคลาดเคลื่อน (S) เท่ากับ 1.053

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

Student in Master of Business Administration, Faculty of Business Administration

Panyapiwat Institute of Management.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Panyapiwat Institute of Management.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักการศึกษาทั่วไป สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

Assistant Professor, Office of General Education, Panyapiwat Institute of Management.

คำสำคัญ: การพยากรณ์ มูลค่าการส่งออก ตัวแบบถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the relationship of the factors of export value of ready-made garments made from Thai silk to the United States, the world economic expansion rate, the exchange rate of the baht against the US dollar, the consumer price index (CPI), and the capacity utilization rate (textiles) that together predict or forecast the export value of ready-made garments made from silk in Thailand; and 2) to formulate an appropriate model for forecasting the export value of ready-made garments made from silk in Thailand. Data were collected from the database system, which was monthly data covering the period between January 2017 and November 2019, totaling 35 months. A multiple linear regression analysis was applied for data analysis.

The study found that 1) there are 3 factors significantly related to the prediction or forecasting of the export value of silk ready-made garments in Thailand during the situation before the Coronavirus (Covid-19) outbreak including the value of Thai exports to the United States, the world economic expansion rate, and the consumer price index (CPI) at the .01 significant level with correlation coefficients of 0.773, 0.761, and -0.049 respectively. And 2) according to the regression equation used for predicting or forecasting the export value of Silk Ready-Made Garments before the COVID-19 pandemic, it was discovered that the coefficient of determination (R^2) was 76.66%. The adjusted coefficient of determination (R^2_{adj}) was 74.40%, while the standard error (S) was 1.053.

Keywords: Forecasting, Export Value, Multiple linear regression model, Silk Ready-Made Garment

บทนำ

ผ้าไหมไทยนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าและมีความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยที่มีการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลานในยุคปัจจุบัน ประเทศไทยจึงถือว่าเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมไทยที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียงมากแห่งหนึ่งในระดับโลก ด้วยความสวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การขยายวงกว้างของผ้าไหมไทยสู่ภายนอกและสากลเริ่มจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมชนนีพันปีหลวง ทรงมีวิสัยทัศน์อันยาวไกลได้ทรงนำผ้าไหมไทยออกสู่ตลาดโลก พระองค์ทรงเป็นผู้นำในการแต่งกายชุดไหมไทยพระราชานิยม ในคราวตามเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรป และตามพระราชวโรกาสต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ทำให้ผ้าไหมไทยเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก จากพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวงสู่การสืบสานพระราชปณิธาน สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี มีพระราชหฤทัยทรงตั้งมั่นที่จะสนองพระเดชพระคุณ พระมหากษัตริย์คุณในการสืบสาน รักษา และต่อยอดพระราชปณิธานแห่งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดยทรงฉลองพระองค์

ด้วยผ้าไหมไทยในทุกโอกาสที่เสด็จฯ ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ต่าง ๆ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมหม่อนไหม, 2564 : 9)

จากข้อมูลตลาดส่งออก 15 อันดับแรกของไทยรายสินค้า เสื้อผ้าสำเร็จรูปทำจากไหม ประเทศไทยมีการส่งออกสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากผ้าไหมไปยังตลาดโลก ปี พ.ศ. 2561 มีมูลค่าการส่งออก 100.74 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น 36.63 เปอร์เซ็นต์ ปี พ.ศ. 2562 มีมูลค่าการส่งออก 64.65 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวลดลง 35.83 เปอร์เซ็นต์ และปี พ.ศ. 2563 มีมูลค่าการส่งออก 72.85 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น 12.69 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศต้นๆ ของตลาดส่งออกสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากผ้าไหมที่สำคัญของประเทศไทย (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, 2563 : 2)

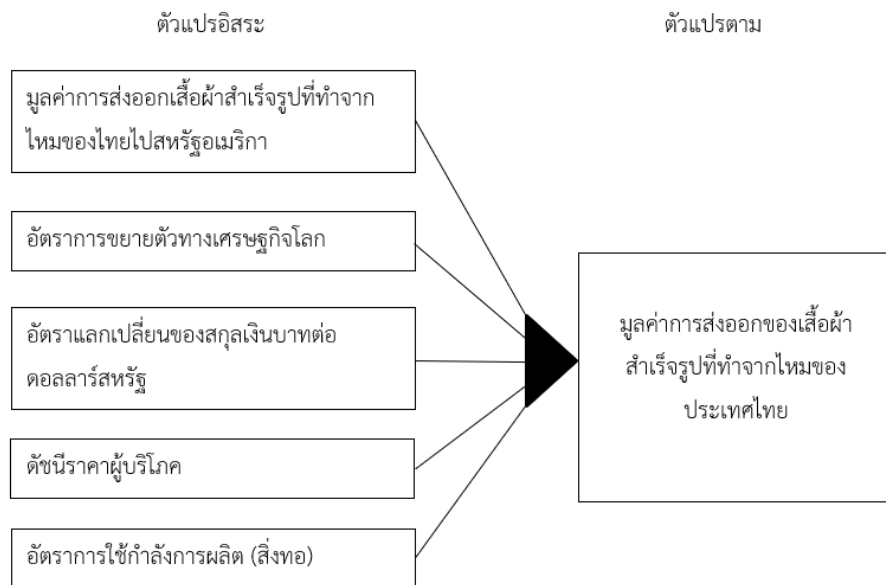
และจากการจัดอันดับประเทศที่มีปริมาณการผลิตผ้าไหมมากที่สุดในโลก (Y.We, 2017 : 3) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีปริมาณการผลิตผ้าไหม จัดอยู่ในลำดับที่ 4 ของโลก มีปริมาณการผลิตผ้าไหม 692 เมตริกตัน รองจากประเทศจีน ประเทศอินเดีย และประเทศอุสเบกิสถาน สำหรับภาวะตลาดต่างประเทศนั้น ประเทศคู่แข่งที่สำคัญในการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากผ้าไหมในตลาดโลก คือ ประเทศจีน และอินเดีย ส่วนช่องทางการจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการออกร้านแสดงสินค้าตามช่วงฤดูกาลต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหมในต่างประเทศ ผลิตเพื่อตอบสนองตามแฟชั่นแต่ละฤดูกาล ดังนั้นตลาดเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหม ถือว่ามีความสำคัญต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยผ้าไหมเปรียบเสมือนเอกลักษณ์ วัฒนธรรมอย่างหนึ่งของความเป็นชาติไทย และนารายได้มาสู่ประเทศเป็นจำนวนมากในแต่ละปี รวมไปถึงทำให้ประชากรในประเทศมีรายได้จากการประกอบอาชีพเริ่มตั้งแต่การปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ย้อมสีไหมและทอผ้าไหม การศึกษาแนวโน้มของตลาดและคาดการณ์หรือพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของผ้าไหมไทย เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย จึงเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นข้อมูลในการนารายได้มาสู่ประเทศได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การส่งออกมีบทบาทที่สำคัญในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยการส่งออกได้ทำรายได้ให้กับประเทศและเป็นอีกธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญ อีกทั้งยังสามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาภายในประเทศได้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างต่อเนื่องและรวมไปถึงการจัดการบริหารประเทศอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย เพื่อหาตัวแบบที่เหมาะสมในการนำไปใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกา อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราการใช้กำลังการผลิต (สิ่งทอ) กับการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย
2. เพื่อสร้างตัวแบบการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยที่เหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย จะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเกี่ยวกับมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกา อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราการใช้กำลังการผลิต (สิ่งทอ)

ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลด้านปัจจัยมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกา อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราการใช้กำลังการผลิต (สิ่งทอ) ในที่นี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Minitab 17 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย ในการหาตัวแบบที่เหมาะสมเพื่อการพยากรณ์ (y) กับตัวแปรอิสระ 5 ตัว โดยมีขั้นตอนวิธีการศึกษาการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย และเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ตลอดจนกำหนดวิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อการหาตัวแบบที่เหมาะสมเพื่อพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหม และวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลของปัจจัยด้านมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกา มีมูลค่าเป็นบาท (ล้านบาท) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, 2564 : 2) อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564 : 3) ดัชนีราคาผู้บริโภค (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2564 : 5) และอัตราการใช้กำลังการผลิต (สิ่งทอ) (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2564 : 4) ครอบคลุมในช่วงระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 รวมทั้งสิ้น 35 เดือน

จากปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยที่กล่าวมานั้น น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้คาดการณ์หรือพยากรณ์มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยได้ เนื่องจากล้วนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย ดังนี้

1. มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปสหรัฐอเมริกา เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมที่สำคัญของประเทศไทย โดยในปี 2565 สหรัฐอเมริกามีสัดส่วนการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยถึง 50 เปอร์เซ็นต์
2. อัตราขยายตัวของเศรษฐกิจของโลก มีผลต่อความต้องการสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมทั่วโลกโดยหากเศรษฐกิจโลกขยายตัว ความต้องการสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
3. อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในตลาดโลก หากค่าเงินบาทอ่อนค่าลง จะทำให้สินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยมีราคาถูกลง ส่งผลให้สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่นได้ดีขึ้น
4. ดัชนีราคาผู้บริโภค มีผลต่อต้นทุนการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหม โดยหากดัชนีราคาผู้บริโภคปรับตัวสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
5. อัตราการใช้กำลังการผลิต มีผลต่อความสามารถในการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหม โดยหากอัตราการใช้กำลังการผลิตสูง แสดงว่าโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปสามารถทำการผลิตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในการหาตัวแบบที่เหมาะสมโดยใช้ตัวแบบถดถอยเชิงเส้นพหุคูณเพื่อการพยากรณ์ (y) กับตัวแปรอิสระ 5 ตัว ได้แก่ มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกา (X_1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก (X_2) อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (X_3) ดัชนีราคาผู้บริโภค (X_4) และอัตราการใช้กำลังการผลิต (สิ่งทอ) (X_5) ด้วยวิธีการคัดเลือกสมการถดถอยจะใช้เซตย่อยที่ดีที่สุด (Best Subsets) เพื่อหาสมการที่เหมาะสมที่จะใช้ในการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณที่มีตัวแปรตาม y และตัวแปรอิสระทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ X_1 , X_2 , X_3 , X_4 และ X_5 จึงได้ตัวแบบการถดถอยดังนี้

$$y = \beta_0 + \sum_{i=1}^5 \beta_i x_i + \varepsilon$$

โดยที่ β_i คือ สัมประสิทธิ์การถดถอย ($i = 1, 2, \dots, 5$)

($i = 1, 2, \dots, 5$) และ ε คือ ความคลาดเคลื่อนของตัวแบบการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

ตัวแบบการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณที่ใช้สำหรับพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยของตัวแปรอิสระ x_i ($i = 1, 2, \dots, 5$) จึงได้สมการ y ดังนี้

$$\hat{y} = \hat{\beta}_0 + \sum_{i=1}^5 \hat{\beta}_i x_i \quad (2)$$

สำหรับการประมาณค่าพารามิเตอร์ของตัวแบบการถดถอยพหุคูณ ผู้วิจัยใช้วิธีการประมาณค่ากำลังสองน้อยที่สุด (Least Square Estimation) ซึ่งมีข้อสมมุติของความคลาดเคลื่อน (Error) (สัทธิกรณ์ คำรอด และ กิตติพงษ์ ศรีแซไพตร, 2561 : 96) ดังนี้

1. ตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ แอนเดอร์สัน-ดาร์ริง (Anderson-Darling) ของแผนภาพความน่าจะเป็นปกติ (Normality Probability Plot)
2. ตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน ด้วยทดสอบเดอบิน-วัตสัน (Durbin-Watson Test) ในการทดสอบสหสัมพันธ์ในตัว (Autocorrelation) อันดับที่ 1 ของค่าคลาดเคลื่อน
3. ตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความแปรปรวนคงที่ ด้วยการทดสอบ Modified Levene (Modified Levene Test)
4. ตรวจสอบมีพหุสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยค่า VIF (Variance Inflation Factor) โดยค่า VIF ที่เหมาะสม คือ $VIF \leq 5$ หมายถึงเกิดปัญหาการมีพหุสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระขึ้นเพียงเล็กน้อย

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกา (X_1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.162 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.123 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก (X_2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -8.839 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 52.72 อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (X_3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.665 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.374 ดัชนีราคาผู้บริโภค (X_4) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 101.787 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.869 อัตราการใช้กำลังการผลิต (สิ่งทอ) (X_5) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 55.536 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.186 และมูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย (y) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.702 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.082 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	$\bar{x}$	S. D
มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศ (y)	6.702	2.082
มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกา (X_1)	2.162	2.123
อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก (X_2)	-8.839	52.72
อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (X_3)	32.665	1.374
ดัชนีราคาผู้บริโภค (X_4)	101.787	0.869
อัตราการใช้กำลังการผลิต (สิ่งทอ) (X_5)	55.536	4.186

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย และเพื่อสร้างสมการที่จะใช้ในการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย (y) จากตัวแปรในสมการ (1) ผู้วิจัยเริ่มต้นศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ดังตารางที่ 2 และแผนภาพการกระจาย (Scatter Plot) ดังรูปที่ 2

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	y	X_1	X_2	X_3	X_4
X_1	0.773** (0.000)				
X_2	0.761** (0.000)	0.611** (0.000)			
X_3	0.161 (0.356)	0.092 (0.598)	-0.062 (0.724)		
X_4	-0.049 (0.780)	0.196 (0.260)	0.090 (0.608)	-0.736** (0.000)	
X_5	0.308 (0.072)	0.197 (0.256)	0.167 (0.337)	0.544** (0.001)	-0.569** (0.000)

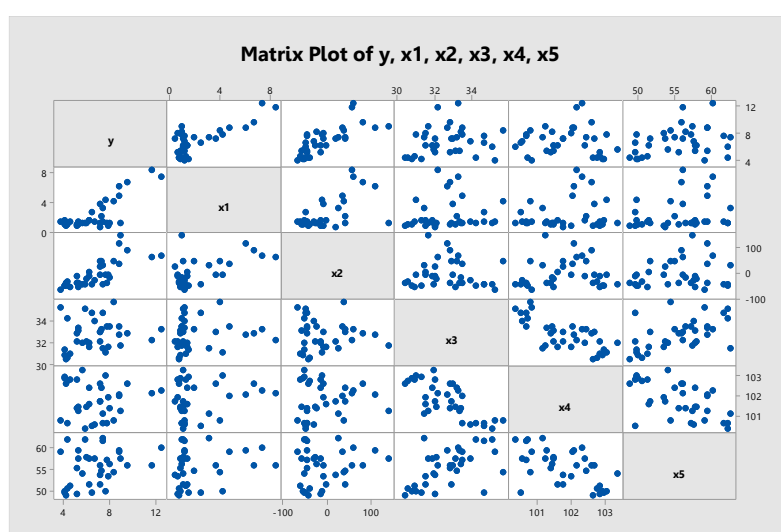
*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 , **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ค่าในวงเล็บ คือ ค่า p-value

ความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระแสดงผลจากตารางที่ 2 พบว่า มีหลายคู่ที่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นสูง คือ มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด (y) และมูลค่าการส่งออกของไทยไปสหรัฐอเมริกา (X_1) มีค่าเท่ากับ 0.773 มูลค่า

การส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด (y) และอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก (X_2) มีค่าเท่ากับ 0.761 มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด (y) และอัตราการใช้กำลังการผลิตสิ่งทอ (X_5) มีค่าเท่ากับ 0.308

พิจารณาความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน พบว่า หลายคู่ที่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นสูง เช่น ดัชนีราคาผู้บริโภค (X_4) และอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (X_3) มีค่าเท่ากับ 0.736 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก (X_2) และมูลค่าการส่งออกของไทยไปสหรัฐอเมริกา (X_1) มีค่าเท่ากับ 0.611 อัตราการใช้กำลังการผลิตสิ่งทอ (X_5) และดัชนีราคาผู้บริโภค (X_4) มีค่าเท่ากับ 0.569 เป็นต้น

รูปที่ 2 แผนภาพแสดงลักษณะการกระจายระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

จากรูปที่ 2 พบว่า มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด (y) และมูลค่าการส่งออกของไทยไปสหรัฐอเมริกา (X_1) กับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก (X_2) มีลักษณะการกระจายของจุดมีแนวโน้มเป็นเส้นตรง

สำหรับการเลือกพิจารณาสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณสำหรับพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด พบว่า มีตัวแปรอิสระที่ใช้สำหรับการพยากรณ์ คือ มูลค่าการส่งออกของไทยไปสหรัฐอเมริกา (X_1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก (X_2) และดัชนีราคาผู้บริโภค (X_4) โดยพิจารณาจากค่า *Mallows C - p* น้อยที่สุด ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.10 ร้อยละของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 76.66 ร้อยละของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว (R^2_{adj}) เท่ากับ 74.4 และมีค่าความคลาดเคลื่อน (S) เท่ากับ 1.053 ดังตารางที่ 3 หลังจากนั้น ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณเป็นลำดับถัดไป

ตารางที่ 3 สมการถดถอยจากเซตย่อยที่ดีที่สุด (Best subsets regression)

ตัวแปร	R^2	R^2_{adj}	<i>Mallows C-p</i>	<i>S</i>	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
1	59.7	58.5	19.1	1.3408	X				
1	57.9	56.6	21.4	1.3711		X			
2	73.0	71.4	4.6	1.1140	X	X			
2	63.9	61.6	16.0	1.2892	X			X	
3	76.7	74.4	2.1	1.0531	X	X		X	
3	75.2	72.8	3.9	1.0806	X	X	X		
4	76.7	73.6	4.0	1.0695	X	X		X	X
4	76.7	73.6	4.1	1.0704	X	X	X	X	
5	76.7	72.7	6.0	1.0876	X	X	X	X	X

สำหรับการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพ้ระบาด ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่า ค่าสถิติทดสอบ F มีค่าเท่ากับ 33.94 และมีค่า p-value เท่ากับ 0.000 นั่นคือ มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่ใช้สร้างสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณสำหรับการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนาแพ้ระบาดได้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์การถดถอยและการทดสอบที

Predictor	Coef	SE Coef	t	p-value	VIF
Constant	53.1	21.6	2.46	0.020	
X_1	0.525	0.109	4.81	0.000	1.65
X_2	0.01783	0.00433	4.12	0.000	1.60
X_4	-0.465	0.212	-2.19	0.036	1.04

จากตารางที่ 4 ผู้วิจัยได้สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณสำหรับพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพ้ระบาด คือ

$$\hat{y} = 53.1 + 0.525 X_1 + 0.01783 X_2 - 0.465 X_4 \quad (3)$$

สมการถดถอยสำหรับการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนาแพ้ระบาด พบว่า ร้อยละของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 76.66 ร้อยละของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว (R^2_{adj}) เท่ากับ 74.40 และมีค่าความคลาดเคลื่อน (*S*) เท่ากับ 1.053

จากสมการที่ 3 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อสมมติของค่าความคลาดเคลื่อน ดังนี้

ข้อที่ 1 ตรวจสอบพบว่า ค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติ เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติ Anderson-Darling มีค่าเท่ากับ 0.672 และมีค่า p-value เท่ากับ 0.073

ข้อที่ 2 ตรวจสอบความเป็นอิสระกันของค่าคลาดเคลื่อนข้อมูล พบว่า เศษเหลือเกิดอย่างสุ่มรอบๆ ค่าเฉลี่ยศูนย์พิจารณาจากการทดสอบ Durbin-Watson ได้ค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.207 เมื่อเทียบกับค่า dL มีค่าเท่ากับ 1.283

ข้อที่ 3 ตรวจสอบความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนมีค่าคงที่ เมื่อตรวจสอบโดยใช้ Modified Levene Test ได้ค่าสถิติทดสอบ t มีค่าเท่ากับ 1.52 ซึ่งมีค่า p-value เท่ากับ 0.139

ข้อที่ 4 ตรวจสอบการไม่เกิดพหุสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ Variance Inflation Factor (VIF) พบว่า ค่า VIF เท่ากับ 1.65 , 1.60 และ 1.04 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 5 จึงไม่เกิดปัญหาพหุสัมพันธ์ แสดงดังตารางที่ 4

สรุปและอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด (ใช้ข้อมูลพยากรณ์ตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2560-เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562) ได้แก่ มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกา อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก และดัชนีราคาผู้บริโภค สามารถอภิปราย ได้ดังนี้

มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด กล่าวคือ หากมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของไทยไปสหรัฐอเมริกาสูงขึ้น มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยไปยังตลาดโลกก็มีโอกาสสูงขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องมาจากสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดบริโภคสินค้าที่ใหญ่ที่สุดในโลก เป็นตลาดเปิดที่มีกำลังซื้อสูง ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศมีความอยู่ดีกินดีและมีมาตรฐานชีวิตสูง นอกจากนี้ยังเป็นตลาดที่มีปัจจัยช่วยสนับสนุนอำนวยความสะดวกด้านการค้ามากมาย (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, 2562 : 3) จากสถิติเกี่ยวกับตลาดหลักของการส่งออกสินค้าผ้าไหมของประเทศไทย ปี 2562 พบว่า ตลาดส่งออกที่สำคัญที่มีมูลค่าการส่งออกสินค้าไหมของประเทศไทยมากที่สุด คือ ส่งออกไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน, 2562 : 5)

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด โดยทั่วไปแล้ว อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลกที่สูงขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคทั่วโลกมีกำลังซื้อมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อความต้องการสินค้าฟุ่มเฟือย ซึ่งรวมถึงเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมด้วย และส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าเติบโตตามไปด้วย เกิดผลดีต่อความสามารถในการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลกเป็นการวัดอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า GDP ซึ่ง GDP เป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจในการศึกษาเปรียบเทียบถึงอัตราการผลิตของเศรษฐกิจ เป็นดัชนีชี้วัดผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศที่บอกถึงการเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศในแต่ละปีว่าการเติบโตเพิ่มขึ้นหรือลดลงเท่าใด จึงนำไปสู่การคาดการณ์แนวโน้มสภาพการณ์เศรษฐกิจในอนาคตได้ ไม่ว่าจะเป็นอัตราการขยายตัว ณ มูลค่าตามราคาปัจจุบันหรือมูลค่าตามราคาคงที่ โดยนิยมใช้อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ณ มูลค่าตามราคาคงที่ (Real GDP

Growth) (ธนาภัทร์ เรืองศรี, ม.ป.ป. : 22) อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากมูลค่าการส่งออกสินค้าอื่น ๆ ของประเทศนั้น ๆ แล้วนำมาประเมินร่วมกับอัตราการขยายตัวของตลาดโลก พบว่า อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นอุตสาหกรรมที่มีระดับโอกาสทางการค้าสูงเมื่อมีการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน โดยพบว่าประเทศไทยมีศักยภาพการส่งออกสูงในอุตสาหกรรมผืนผ้า รวมถึงมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูง ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลกสูงเช่นกัน (รุ่งระวี วีระเวสส์, 2555 : 11) นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกผ้าไหมไทยในตลาดโลกและตลาดสหรัฐอเมริกา คือ การขยายตัวการส่งออกของโลก โดยเฉลี่ย สำหรับความสามารถในการแข่งขันการส่งออกผ้าไหมของไทยในตลาดโลกและตลาดสหรัฐอเมริกา พบว่าในตลาดโลก ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันส่งออกผ้าไหมชนิดผ้าทอทำด้วยซี่ไหม ส่วนในตลาดสหรัฐอเมริกาพบว่าประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันส่งออกผ้าไหมชนิดผ้าทอทำด้วยซี่ไหมและ ผ้าไหมชนิดผ้าอื่น ๆ ที่มีไหมหรือเศษไหม (สุลาวัลย์ คุณยศยิ่ง, 2556 : 61)

ดัชนีราคาผู้บริโภค เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด จากการวิจัยดัชนีราคาผู้บริโภค มีผลในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทย เนื่องจากเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีราคาผันผวนตามอุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก เมื่อดัชนีราคาผู้บริโภค สูงขึ้น ผู้บริโภคมีกำลังซื้อลดลง ทำให้ความต้องการสินค้าโภคภัณฑ์ลดลง ส่งผลให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ลดลงตามไปด้วย ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยไปสหรัฐอเมริกา ที่พบว่า ดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นปัจจัยที่ผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยไปสหรัฐอเมริกาและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (อัญชลี ว่องไว, 2551 : 54) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสำเร็จรูปของไทย ที่พบว่า ดัชนีราคาผู้บริโภค มีผลต่อมูลค่าการส่งออกผ้าไหมของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปในทิศทางเดียวกัน (นัฐกาญจน์ พัฒนศักดิ์, 2553 : 126-127)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัจจัยด้านมูลค่าการส่งออกของไทยไปสหรัฐอเมริกา มีผลต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด ดังนั้น การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยควรต้องพึงพาดตลาดของประเทศที่พัฒนาแล้วโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา เนื่องจากสหรัฐอเมริกามีระบบเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุด และมีอำนาจทางเศรษฐกิจที่สูง
2. ปัจจัยด้านอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก มีผลต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด จึงควรมีการศึกษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลก ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เนื่องจากอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลกมีบทบาทต่อการส่งออก มีผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และส่งผลต่อการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของประเทศไทย
3. ปัจจัยด้านดัชนีราคาผู้บริโภค มีผลต่อการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในสถานการณ์ก่อนไวรัสโคโรนา (Covid-19) แพร่ระบาด ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นข้อมูลสำคัญ

และมีประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ ที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการในการพยากรณ์หรือการคาดการณ์มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรเหล่านี้ และสามารถหาแนวทางปรับปรุงธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม กรณีที่ดัชนีราคาผู้บริโภคมีผลในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยนั้น ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการ คือ ควรติดตามการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค และมูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยอย่างใกล้ชิด เพื่อวางแผนการผลิตและการตลาดได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษามูลค่าการส่งออกจากหลาย ๆ ประเทศ เพื่อการเปรียบเทียบ ซึ่งในปัจจุบันมีประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่สำคัญที่ควรศึกษา ได้แก่ ฮองกง ญีปุ่น สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร เป็นต้น เนื่องจากประเทศดังกล่าวมีมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมค่อนข้างสูง เนื่องจากในการศึกษาตัวแบบที่เหมาะสมสำหรับการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ทำจากไหมของประเทศไทยในครั้งนี้ ได้ศึกษามูลค่าการส่งออกของไทยไปสหรัฐอเมริกาเพียงประเทศเดียว

2. ควรมีการทำวิจัยศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลซึ่งเป็นปัจจัยที่นอกเหนือจากการวิจัยในครั้งนี้ เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ดัชนีอุตสาหกรรม ปัจจัยการผลิต ปัจจัยอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจอื่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกษตร กรมหม่อนไหม. (2564). *เฉลิมราชพัสดรา*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). 9.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.bot.or.th/th/statistics/exchange-rate.html>.
- ธนาภัทร์ เรืองศรี. (ม.ป.ป.). *อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2562, จาก shorturl.at/cuwEZ.
- นัฐกาญจน์ พัฒนศักดิ์. (2553). *การส่งออกผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสำเร็จรูป*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งระวี วีระเวสส์. (2555). การวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของอาเซียนในตลาดโลก. *วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 15(ฉบับพิเศษ), 11-20.
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน. (2562). *เจาะตลาดผ้าไหมเสฉวน แหล่งส่งออกไหมที่ไทยควรจับตามอง* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562, จาก shorturl.at/ouxCR.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร. (2563). *มูลค่าการส่งออกของไทย* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2562, จาก <http://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=TradeThExportMonthly>.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร. (2564). *มูลค่าการส่งออกของไทยปี 2564 -2566* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2565, จาก <http://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=TradeThExportMonthly>.

- สิทธิกรณ คารอด และกิตติพงษ์ ศรีแซไตร. (2561). ตัวแบบการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของนักศึกษาเจนเอเรชันวาย สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. *วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, 7(1), 91-103.
- สำนักงานเศรษฐกิจการค้า. (2564). *ดัชนีราคาผู้บริโภค* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2565, จาก https://www.price.moc.go.th/price/cpi/index_new.asp.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม. (2564). *สถิติอุตสาหกรรม*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2565, จาก <https://i.index.oie.go.th/IndustrialStatisticsReport.aspx>.
- สุลาวัลย์ คุณยศยิ่ง. (2556). *การวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมผ้าไหมไทย*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัญชลี ว่องไว. (2551). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยไปสหรัฐอเมริกา*. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Rolando Y. Wee. (2017). *World Leaders In Silk Production*. [Online]. Retrieved September 13th , 2021, Available: <https://www.worldatlas.com/articles/world-leaders-in-silk-production.html>.

ความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาล

แพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี

Satisfaction Of Users To The Social Security Privileges Of Rangsit Medical Hospital, Pathum Thani Province

ปรีชญา สามกองงาม^{1*} และณัฐวีณ์ บุนนาค²

Preechaya Samko-ngam^{1*} and Nattawee Bunnak²

*Corresponding author, e-mail: maprang23112311@gmail.com

Received: November 15th, 2022; Revised: September 15th, 2023; Accepted: September 30th, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยทางประชากรศาสตร์ และ 4) เพื่อศึกษาคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จำนวน 399 คน สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ด้วยวิธีเอนเทอร์

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนมากมีช่วงอายุ 31-40 ปี มีสถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท ผู้ประกันตนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพในการให้บริการและความพึงพอใจในการให้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ สถานภาพและอาชีพที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีแตกต่างกัน นอกจากนี้ ปัจจัยคุณภาพการให้บริการ ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการ และด้านความเห็นอกเห็นใจ ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Master of Arts program students in Political Science Special Program Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Assistant Professor of Master of Arts program in Political Science Special Program Faculty of Social Sciences,

Kasetsart University

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ โรงพยาบาลแพทย์รังสิต

Abstract

The purposes of this independent research were 1) to study the satisfaction of social security users at Rangsit Medical Hospital, Pathum Thani Province, 2) to study the quality of services provided to the social security rights users of Rangsit Medical Hospital, Pathum Thani Province, 3) to study the satisfaction of social security users of Rangsit Medical Hospital, Pathum Thani Province, classified according to demographic factors, and 4) to study the quality of services affecting the satisfaction of social security users of Rangsit Medical Hospital. The data was collected with questionnaires from a sample of 399 people who came to use social security rights at Rangsit Medical Hospital. Statistics used in the study include frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test statistics, one-way variance analysis, and multiple regression analysis.

The results showed that the majority of respondents were female, mostly aged 31-40, single, with bachelor's degrees, and private company careers. With an average monthly income of 15,001 - 20,000 baht, the service quality and service satisfaction were at high level. Hypothetical test results showed that demographic factors in different genders status and occupations affecting to service satisfaction of people who use social security rights at Rangsit Medical Hospital, Pathum Thani province differently. In addition, service quality factors include the concreteness of the service, the response to the service recipient, the reassurance to the service recipient, and the compassionate aspect affect the satisfaction of social security users at Rangsit Medical Hospital, Pathum Thani Province.

Keywords: Service quality, satisfaction , Phat Rangsit Hospital

บทนำ

สถานการณ์ในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้ปัจจัยหลายๆด้านได้รับผลกระทบไปด้วย เช่น สังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงการบริการทางการแพทย์ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมได้รับด้านสุขภาพ การรักษาพยาบาลมากขึ้น ประชากรต้องการ รับบริการทางการแพทย์ ซึ่งมีแนวโน้มในการดูแลและให้ความสำคัญกับสุขภาพร่างกาย โดยตระหนักในการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ หรือเข้ารับการรักษาแต่แรกเริ่ม ทำให้จำนวนผู้ประกันตนเข้ามารับการรักษาในสถานพยาบาลเป็นจำนวนมาก ผู้ประกันตนกว่า 9 ล้านรายทั่วประเทศ ต้องจ่ายเงินสมทบให้กับสำนักงานประกันสังคม 5% ของเงินเดือน เพื่อแลกกับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางการแพทย์

ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่เลือก โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ระหว่างที่หยุดพักรักษาตัวตามคำสั่งแพทย์ในจำนวนครึ่งหนึ่งของค่าจ้าง ตามจำนวนวันที่หยุดจริง ไม่เกินครึ่งละ 50 และไม่เกิน 180 วันในหนึ่งปี หากเจ็บป่วยเรื้อรังจะได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ไม่เกิน 365 วัน หากผู้ประกันตนมีอาการเจ็บป่วยฉุกเฉินที่จำเป็นต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลที่ใกล้ที่เกิดเหตุที่สุด ซึ่งไม่ใช่โรงพยาบาลที่ผู้ประกันตนเลือกไว้ ผู้ประกันตน หรือญาติจะต้องแจ้งให้โรงพยาบาลที่ผู้ประกันตนเลือกไว้ทราบ

ด้วย เพื่อให้ได้รับผิชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น โดยผู้ประกันตนต้องสำรองเงินจ่ายไปก่อน แล้วจึงมาเบิกคืนกับทางประกันสังคม เมื่อเทียบกันระหว่างผู้เข้าใช้บริการกับกำลังการให้บริการของบุคลากรทางการแพทย์ที่จำกัดของสถานพยาบาลรัฐ ส่งผลให้การเข้ารับบริการใช้เวลานาน และไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง จึงเป็นเหตุให้ผู้รับบริการและผู้ประกันตนส่วนมากหันมาเลือกใช้บริการการรักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลเอกชน ซึ่งมีการให้บริการอย่างทั่วถึง และใช้เวลาในการเข้ารับบริการน้อยกว่าสถานพยาบาลรัฐ ซึ่งการเข้ารับบริการจากสถานพยาบาลตามโครงการประกันสังคม เป็นสิทธิของผู้ประกันตนในการเลือกสถานพยาบาล (สำนักงานประกันสังคมกระทรวงแรงงาน, 2559)

โรงพยาบาลเอกชนที่สำคัญของจังหวัดปทุมธานี คือโรงพยาบาลแพทย์รังสิต เป็นโรงพยาบาลเอกชนแห่งแรกในจังหวัดปทุมธานีและเป็นผู้ให้บริการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลชั้นนำของจังหวัดปทุมธานี ซึ่งถือได้ว่าเป็นโรงพยาบาลเอกชนชั้นนำในจังหวัดปทุมธานีที่ได้รับความไว้วางใจทั้งจากคนในจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดใกล้เคียงเลือกใช้บริการตรวจวินิจฉัย รักษา และฟื้นฟู สุขภาพด้วยดีตลอดมา ซึ่งจำนวนผู้เข้าใช้บริการนั้นมีแนวโน้มมากขึ้นทุกปี และที่มากกว่านั้นคือโรงพยาบาลแพทย์รังสิตเป็นโรงพยาบาลเอกชนที่เข้าร่วมโครงการประกันสังคม และมีผู้ประกันตนที่เข้ารับมากถึง 140,000 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2565) เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมงรองรับผู้ป่วยโครงการประกันสังคมเฉลี่ยวันละประมาณ 800 คน (โรงพยาบาลแพทย์รังสิต, 2565)

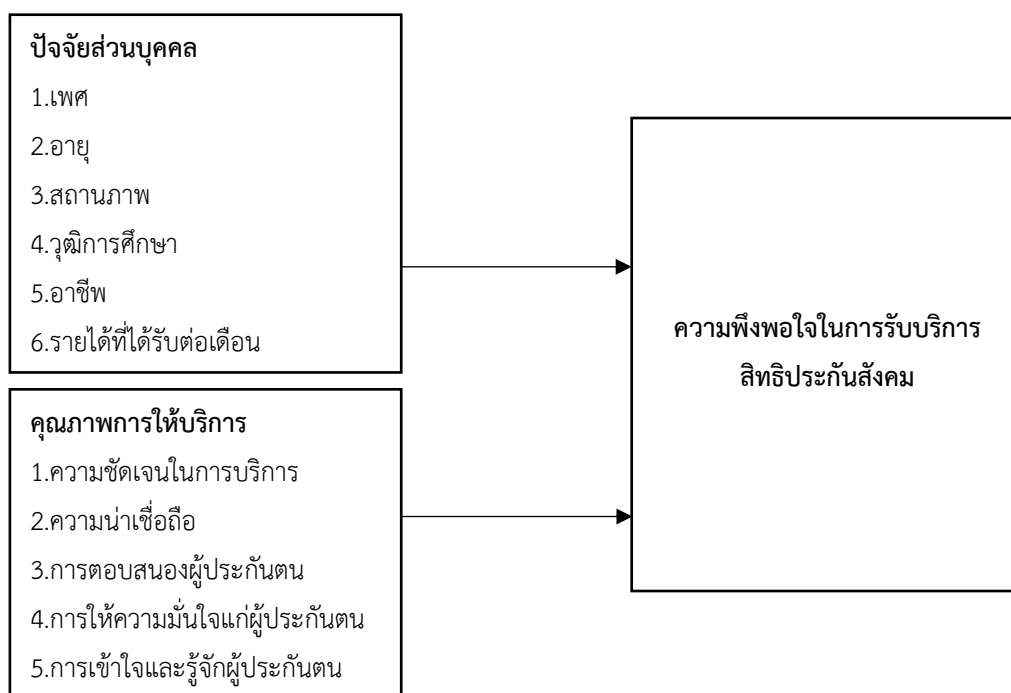
โดยต้องอาศัยการพัฒนาคุณภาพจากการให้บริการ ซึ่งเป็นขั้นตอนในการมอบส่งบริการจากผู้จัดให้บริการไปยังผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยเข้าถึงในสิ่งที่ผู้เข้ารับบริการคาดหวังและสนองตอบความประสงค์ของผู้เข้ารับบริการจนนำไปสู่ความพึงพอใจได้ และความพึงพอใจจากการให้บริการ คือ ความรู้สึก ความเห็น หรือความคิดของผู้เข้ารับบริการและได้รับการสนองตอบที่ตรงความหวังหรือดีเกินกว่าความหวังของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี

จากข้อมูลการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้เข้าใช้บริการ และผู้ประกันตนสิทธิประกันสังคมซึ่งไม่สอดคล้องกันจำนวนผู้ให้บริการอย่างบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลมีเพียง 2,000 คน (ฝ่ายทรัพยากรบุคคลโรงพยาบาลแพทย์รังสิต, 2565) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี เพื่อประเมินความพึงพอใจในการเข้าใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการศึกษาไปประยุกต์และพัฒนา การให้บริการแก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมกับทางโรงพยาบาลแพทย์รังสิต เพื่อให้สามารถสร้างความประทับใจและความพึงพอใจแก่ผู้เข้ามาใช้บริการอย่างถึงที่สุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จำนวน 140,000 ราย (โรงพยาบาลแพทย์รังสิต, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จำนวน 399 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความเชื่อมั่นที่ 95% โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างสะดวก ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้

สูตรการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้ n = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนคนในกลุ่มประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05

แทนค่าได้
$$n = \frac{140,000}{1 + 140,000(0.05)^2}$$

$$n = 398.86$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จึงมีจำนวน 399 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี เป็นแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด (open-ended) โดยกำหนดประเด็นคำถามตามกรอบแนวความคิดในการศึกษา (Conceptual Framework) แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้ามาใช้บริการ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามระดับความคิดเห็นของผู้เข้าใช้บริการสิทธิประกันสังคมเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) เป็นคำถามที่ใช้ประเมินระดับความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ 5 ข้อ ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ 5 ข้อ ด้านการตอบสนองต่อผู้ประกันตน 5 ข้อ ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อผู้ประกันตน 5 ข้อ และด้านความเห็นอกเห็นใจ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 25 ข้อ ซึ่งกำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

ตอนที่ 3 ข้อคำถามระดับความพึงพอใจของผู้เข้าใช้บริการสิทธิประกันสังคม มีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) เป็นคำถามที่ใช้ประเมินระดับความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์บริการ ด้านราคาค่าบริการ ด้านสถานที่บริการ ด้านการส่งเสริมแนะนำบริการ ด้านผู้ให้บริการ ด้านสภาพแวดล้อมของการบริการ และด้านกระบวนการบริการ รวมทั้งสิ้น 7 ข้อ ซึ่งกำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลเฉลี่ยของแบบสอบถามโดยแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ช่วง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม สีสะอาด, 2556) ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายเกี่ยวกับระดับความเห็นด้วย

คะแนน	ความหมาย
4.21-5.00	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	เห็นด้วยในระดับมาก
2.60-3.40	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
1.81-2.60	เห็นด้วยในระดับน้อย
1.00-1.80	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของการเข้ารับบริการสิทธิประกันสังคม เป็นข้อคำถามปลายเปิดสำหรับสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถาม

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบเครื่องมือ ตลอดจนค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากการสร้างเครื่องมือ ได้แก่ ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขตการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิด นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหาแบบสอบถาม ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามการแนะนำของอาจารย์ที่

ปรึกษานำไปทดลอง (try out) ใช้ผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 ราย แล้วนำไปวิเคราะห์ และเมื่อทำการทดสอบค่าความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบัคเท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคม กรณีศึกษา : โรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการลงพื้นที่ดำเนินการรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยการสำรวจ (survey method) ใช้วิธีแจกแบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยการติดตั้งคิวอาร์โค้ดในพื้นที่แผนกประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต และเชิญชวนให้ผู้ใช้บริการจากแผนกประกันสังคมช่วยตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด โดยจะใช้เวลาลงพื้นที่ 2 เดือน หรือจนกว่าจะเก็บแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยหาการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์คุณภาพการรับบริการสิทธิประกันสังคมโดยวิธีการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคม วิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
 - 2.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคม โรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) สำหรับสำหรับหาความแตกต่างของปัจจัยด้านเพศ และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ด้วยวิธี One way Anova สำหรับหาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่นๆ ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 - 2.2 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ หาอิทธิพลของคุณภาพการให้บริการไปยังความพึงพอใจในการบริการด้วยวิธีเอนเทอร์ (multiple linear regression)

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็นคำถาม	เป็นจำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
-ชาย	69	17.2
-หญิง	321	80.5
-ไม่ประสงค์ระบุเพศ	9	2.3
2.อายุ		
-18-30 ปี	124	31.1
-31-40 ปี	152	38.1
-41-50 ปี	65	16.3
-มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	58	14.5
3.สถานภาพ		
-โสด	210	52.6
-มีคู่สมรส	157	39.4
-หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	32	8.0
4. วุฒิการศึกษา		
-ต่ำกว่าปริญญาตรี	178	44.6
-ปริญญาตรี	213	53.4
-สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.0
5.อาชีพ		
-รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	3.7
-พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	373	93.5
-อื่นๆ	11	2.8
6.รายได้ที่ได้รับต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	108	27.1
15,001 - 20,000 บาท	156	39.1
20,001-25,000 บาท	46	11.5
25,000 -30,000 บาท	22	5.5
30,001-35,000 บาท	26	6.5
35,001-40,000 บาท	12	3.0
40,001 บาทขึ้นไป	29	7.3
รวม	399	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบส่วนมากเป็นเพศหญิง เป็นจำนวน 321 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80.5 รองลงมา คือ เพศชาย เป็นจำนวน 69 คน เป็นร้อยละ 17.2 และไม่ประสงค์ระบุเพศ เป็นจำนวน 9 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.3 โดยลำดับ

ด้านอายุ ผู้ตอบส่วนมาก มีช่วงอายุ 31-40 ปี เป็นจำนวน 152 คน เป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 18-30 ปี เป็นจำนวน 124 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.1 ช่วงอายุ 41-50 ปี เป็นจำนวน 65 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.3 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป เป็นจำนวน 58 คน เป็นร้อยละ 14.5 โดยลำดับ

ด้านสถานภาพ ผู้ตอบส่วนมากมีสถานภาพ โสด เป็นจำนวน 210 คน เป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาคือ มีคู่สมรสเป็นจำนวน 157 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.4 และหย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ เป็นจำนวน 32 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.0 โดยลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา ผู้ตอบส่วนมากมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เป็นจำนวน 213 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.4 รองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นจำนวน 178 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.6 และน้อยที่สุด คือ มากกว่าปริญญาตรีเป็นจำนวน 8 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.0 โดยลำดับ

ด้านอาชีพ ผู้ตอบส่วนมากประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน เป็นจำนวน 373 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 93.5 รองลงมา คือ รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นจำนวน 15 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.7 และน้อยที่สุด คือ อื่นๆ เป็นจำนวน 11 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.8 โดยลำดับ

และด้านรายได้ ผู้ตอบส่วนมากมีรายได้ที่ได้รับต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท เป็นจำนวน 156 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.1 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 15,000 บาท เป็นจำนวน 108 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27. รายได้ 20,001-25,000 บาท เป็นจำนวน 46 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.5 รายได้ 40,001 บาท ขึ้นไป เป็นจำนวน 29 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.3 รายได้ 30,001-35,000 บาท เป็นจำนวน 26 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.5 รายได้ 25,000 -30,000 บาท เป็นจำนวน 22 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.5 และน้อยที่สุด คือ รายได้ 35,001-40,000 บาท เป็นจำนวน 12 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.0 โดยลำดับ

ตารางที่ 2 ความเห็นของคุณภาพจากการให้บริการโดยภาพรวม

หัวข้อประเมิน	n = 399			
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเห็น	อันดับ
1) ด้านความชัดเจนของบริการ	3.49	0.625	มาก	2
2) ด้านการเชื่อถือวางใจได้	3.48	0.640	มาก	3
3) ด้านการสนองตอบต่อผู้เข้ารับบริการ	3.49	0.651	มาก	2
4) ด้านความเชื่อมั่นต่อผู้เข้ารับบริการ	3.53	0.606	มาก	1
5) ด้านความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ให้บริการ	3.53	0.608	มาก	1
เฉลี่ย	3.50	0.606	มาก	-

จากตารางที่ 2 ความเห็นของคุณภาพจากการให้บริการโดยภาพรวม อยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 3.50, SD. = 0.606$) โดยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเชื่อมั่นต่อผู้เข้ารับบริการ ($\bar{x} = 3.53, SD. = 0.606$) และเข้าใจหัวอกของผู้เข้ารับบริการ ($\bar{x} = 3.53, SD. = 0.608$) รองลงมาคือ ด้านความชัดเจนของบริการ ($\bar{x} = 3.49, SD. = 0.625$)

และด้านการสนองตอบต่อผู้เข้ารับบริการ ($\bar{x} = 3.49$, $SD = 0.651$) และด้านการเชื่อถือวางใจได้ ($\bar{x} = 3.48$, $SD = 0.640$) โดยลำดับ

ตารางที่ 3 ความเห็นในส่วนความพึงพอใจจากการให้บริการ ภาพรวม

หัวข้อประเมิน	n = 399			
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเห็น	อันดับ
ด้านตัวผลิตภัณฑ์บริการ	3.54	0.610	มาก	2
ด้านราคา	3.55	0.613	มาก	1
ด้านสถานที่บริการ	3.40	0.671	ปานกลาง	7
ด้านการส่งเสริมแนะนำบริการ	3.51	0.633	มาก	3
ด้านผู้จัดให้บริการ	3.50	0.645	มาก	4
ด้านภาวะแวดล้อมในการบริการ	3.41	0.647	มาก	6
ด้านขั้นตอนบริการ	3.49	0.598	มาก	5
เฉลี่ย	4.30	0.850	มาก	-

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าความเห็นในส่วนความพึงพอใจจากการให้บริการภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, $SD = 0.850$) ทั้งนี้ $\bar{x}$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านราคา ($\bar{x} = 3.55$, $SD = 0.613$) รองลงมาคือด้านตัวผลิตภัณฑ์บริการ ($\bar{x} = 3.54$, $SD = 0.610$) ด้านการส่งเสริมแนะนำบริการ ($\bar{x} = 3.51$, $SD = 0.633$) ด้านผู้จัดให้บริการ ($\bar{x} = 3.50$, $SD = 0.645$) ด้านขั้นตอนบริการ ($\bar{x} = 3.49$, $SD = 0.598$) ด้านภาวะแวดล้อมในการบริการ ($\bar{x} = 3.41$, $SD = 0.647$) และด้านสถานที่บริการ ($\bar{x} = 3.40$, $SD = 0.671$) โดยลำดับ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจจากการให้บริการต่างกัน

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเพศ	ระหว่างกลุ่ม	1.981	2	.991	5.446	.005**
	ภายในกลุ่ม	72.028	396	.182		
	รวม	74.009	398			
ด้านอายุ	ระหว่างกลุ่ม	1.405	3	.468	2.547	.056
	ภายในกลุ่ม	72.605	395	.184		
	รวม	74.009	398			
ด้านสถานภาพ	ระหว่างกลุ่ม	4.077	2	2.038	11.543	.000**
	ภายในกลุ่ม	69.932	396	.177		
	รวม	74.009	398			

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจจากการให้บริการต่างกัน (ต่อ)

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านวุฒิการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.001	2	.500	2.714	.068
	ภายในกลุ่ม	73.008	396	.184		
	รวม	74.009	398			
ด้านอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2.247	2	1.124	6.200	.002**
	ภายในกลุ่ม	71.762	396	.181		
	รวม	74.009	398			
ด้านรายได้ที่ได้รับต่อเดือน	ระหว่างกลุ่ม	1.984	6	.331	1.800	.098
	ภายในกลุ่ม	72.025	392	.184		
	รวม	74.009	398			

หมายเหตุ : * ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตาราง 4 ผลการทดสอบด้วยการใช้สถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ (Sig.=0.005) สถานภาพ (Sig.=0.000) และ อาชีพ (Sig.=0.002) ที่ต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี ต่างกัน ในขณะที่ด้านอายุ (Sig.=0.056) ด้านวุฒิการศึกษา (Sig.=0.068) และด้านรายได้ที่ได้รับต่อเดือน (Sig.=0.098) ที่ต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี ไม่ต่างกัน

ผู้ตอบที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี ต่างกัน มีเป็นจำนวน 3 คู่ คือ คู่ที่ 1 ผู้ตอบที่มีเพศชาย มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี มากไปกว่าผู้ตอบที่มีเพศหญิง คู่ที่ 2 ผู้ตอบที่มีเพศชาย มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี มากไปกว่าผู้ตอบที่มีเพศไม่ประสงค์ระบุเพศ และคู่ที่ 3 ผู้ตอบที่มีเพศหญิง มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี มากไปกว่าผู้ตอบที่มีเพศไม่ประสงค์ระบุเพศ

ผู้ตอบที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีต่างกัน มีเป็นจำนวน 2 คู่ คือ ผู้ตอบที่มีสถานภาพโสด มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี มากไปกว่าผู้ตอบที่มีสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ และคู่ที่ 2 ผู้ตอบที่มีสถานภาพมีคู่สมรส มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี มากไปกว่าผู้ตอบที่มีสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่

ผู้ตอบที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีต่างกัน มีเป็นจำนวน 2 คู่ คือ คู่ที่ 1 ผู้ตอบที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี มากไปกว่าผู้ตอบที่มีอาชีพ

พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน และคู่ที่ 2 ผู้ตอบที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจของผู้เข้ามาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี มากไปกว่าผู้ตอบที่มีอาชีพอื่นๆ

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 คุณภาพการให้บริการส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี

คุณภาพจากการให้บริการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		t	Sig.
	B	Std. Error	Beta			
(Constant)	.511	.115			4.437	.000
1) ด้านความชัดเจนของบริการ	.312	.036	.345		8.755	.000**
2) ด้านการเชื่อถือวางใจได้	.062	.042	.075		1.470	.142
3) ด้านการสนองตอบต่อผู้เข้ารับบริการ	.127	.040	.161		3.174	.002**
4) ด้านความเชื่อมั่นต่อผู้เข้ารับบริการ	.156	.045	.174		3.427	.001**
5) เข้าใจห้วงของของผู้เข้ารับบริการ	.191	.042	.217		4.580	.000**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

R=0.802 R square = 0.643 Adjusted R Square = 0.638 Std. Error of the Estimate = 0.25945

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์สถิติสมการถดถอยพหุคูณที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01พบว่า คุณภาพจากการให้บริการ ได้แก่ ด้านความชัดเจนของบริการ (Sig.=0.000) ด้านการสนองตอบต่อผู้เข้ารับบริการ (Sig.=0.002) ด้านความเชื่อมั่นต่อผู้เข้ารับบริการ (Sig.=0.001) และเข้าใจห้วงของของผู้เข้ารับบริการ (Sig.=0.000) ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงถือว่าส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีและร่วมกันพยากรณ์การส่งผลได้ ร้อยละ 64.3 ($R^2 = 0.643$) และมีค่าความแปรปรวนอยู่ระหว่าง 3.174-8.755

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบส่วนมากเป็นเพศหญิง ส่วนมากมีช่วงอายุ 31-40 ปีมีสถานภาพ โสดจบการศึกษาปริญญาตรี เป็นจำนวน 213 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.4 รองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน มีรายได้ที่รับต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับคุณภาพจากการให้บริการ สามารถทำการสรุปได้ดังนี้

ผู้ส่งประกันสังคมมีความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับคุณภาพจากการให้บริการโดยภาพรวม อยู่ระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยอันดับได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นต่อผู้เข้ารับบริการ และด้านการรู้จักและเข้าใจผู้เข้ารับบริการ รองลงมาคือ ด้านความชัดเจนของบริการ และด้านการสนองตอบต่อผู้เข้ารับบริการ และด้านการเชื่อถือวางใจได้ โดยลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจจากการให้บริการ

ผู้ส่งประกันสังคมมีความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจจากการให้บริการภาพรวมอยู่ระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย อันดับได้แก่ ด้านราคา รองลงมาคือ ด้านตัวผลิตภัณฑ์บริการ ด้านการส่งเสริม

แนะนำบริการ ด้านผู้จัดให้บริการ ด้านขั้นตอนบริการ ด้านภาวะแวดล้อมในการบริการ และด้านสถานที่บริการ โดยลำดับ

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัยที่ 1 พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ สถานภาพและอาชีพที่ต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีต่างกัน

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัยที่ 2 พบว่า คุณภาพจากการให้บริการ ได้แก่ ด้านความชัดเจนของบริการ ด้านการสนองตอบต่อผู้เข้ารับบริการ ด้านความเชื่อมั่นต่อผู้เข้ารับบริการ และเข้าใจหัวอกของผู้เข้ารับบริการ ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีและร่วมกันพยากรณ์การส่งผลได้ ร้อยละ 64.3

อภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ส่งประกันสังคมมีความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจจากการให้บริการภาพรวมอยู่ระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านราคา รองลงมา คือ ด้านตัวผลิตภัณฑ์บริการ ด้านการส่งเสริมแนะนำบริการ ด้านผู้จัดให้บริการ ด้านขั้นตอนบริการ ด้านภาวะแวดล้อมในการบริการ และด้านสถานที่บริการ โดยลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ส่งประกันสังคมเล็งเห็นถึงค่าใช้จ่ายนอกเหนือสิทธิประกันสังคมมีความอย่างสมควรกับคุณภาพจากการให้บริการจากผู้ให้บริการที่ได้รับ เป็นไปตามความหวัง อีกทั้งยังอาจมีการให้ความสำคัญกับความน่าเชื่อถือของบุคลากรทางการแพทย์ เพราะการรักษาพยาบาล เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร รวมถึงโปรโมชั่นต่างๆ จากทางโรงพยาบาลก็จำเป็นในการเข้าใจและเข้าใจถึงข้อมูลของขั้นตอนการรักษา ไปจนถึงพยาบาลหรือแพทย์มีความเข้าใจในวิชาชีพของตนเอง และโรงพยาบาลมีการจัดเตรียมพื้นที่ให้บริการที่พอหรือไม่ โดยสอดคล้องกับการศึกษาของบุษราภรณ์ ฉายชุมพล (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของสปส. พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการ โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก

จากวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อศึกษาคุณภาพจากการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ส่งประกันสังคมมีความเห็นเกี่ยวข้องกับคุณภาพจากการให้บริการโดยภาพรวม อยู่ระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยอันได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นต่อผู้เข้ารับบริการ และเข้าใจหัวอกของผู้เข้ารับบริการ รองลงมาคือ ด้านความชัดเจนของบริการ และด้านการสนองตอบต่อผู้เข้ารับบริการ และด้านการเชื่อถือวางใจได้ โดยลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณภาพของยาที่ได้รับมีคุณภาพ อีกทั้งบุคลากรมีความเอาใจใส่ผู้เข้ารับบริการอย่างดี โดยผู้ใช้บริการได้รับการปฏิบัติจากหน้าที่ที่ต่างกัน การสร้างความเชื่อมั่นจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ไปจนถึงการสนองตอบการแก้ไขปัญหาต่อผู้ใช้บริการเป็นอย่างดี โดยสอดคล้องกับการศึกษาของวิรัตน์ ชนะสิมมา และทตมัล แสงสว่าง (2564) ที่ศึกษาเรื่องคุณภาพจากการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่ข้าราชการท้องถิ่นกับเทศบาลต.หนองนาคำ พบว่า คุณภาพจากการให้บริการการเก็บยอดภาษีท้องถิ่นของเทศบาลต.หนองนาคำ ด้านเชื่อถือได้ ด้านการสนองตอบ ด้านความมั่นใจ ด้านการเอาใจใส่ และด้านกายภาพ ในภาพรวมอยู่ระดับมาก

จากวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 เพื่อศึกษาเทียบความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ เนื่องจากเพศที่ต่างกันอาจได้รับการต่างกันในส่วนของการที่ทางโรงพยาบาลจำแนกเป็นชายและหญิง จึงมีความพึงพอใจต่างกัน นอกจากนี้ด้านสถานภาพที่ต่างกันมีความพึงพอใจต่างกัน เนื่องจากผู้ที่มิ

สถานภาพมีคุณสมบัติสามารถเข้ารับบริการในแผนกที่ต่างกัน เช่น การคลอดลูก หรือแผนกสูตินารี และอาชีพที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่างกัน อาจเพราะว่าแต่ละอาชีพมีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายที่ต่างกัน และรักษาในรูปแบบที่ต่างกัน ในขณะที่ด้านอายุ เพราะว่าอายุที่ต่างกัน ได้รับความเห็นอกเห็นใจเท่าเทียมกัน ด้านวุฒิการศึกษา เพราะว่าผู้ที่มีการศึกษาต่างกัน ได้รับการปฏิบัติจากบุคลากร เช่น การพูด สื่อสาร การสนองตอบด้วยความเต็มใจ และด้านรายได้ที่ได้รับต่อเดือนที่ต่างกัน เพราะว่าผู้ใช้บริการมีประกันสังคมที่สามารถทำการเบิกค่ารักษาพยาบาลคืนได้ จึงมีความพึงพอใจโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานีไม่ต่างกัน โดยสอดคล้องกับการศึกษาของบุษราภรณ์ ฉายชูผล (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของสสส. ที่ระบุว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของสสส. จำแนกตามเพศสถานภาพ และอาชีพต่างกัน

จากวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 4 เพื่อศึกษาคุณภาพจากการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต พบว่า คุณภาพจากการให้บริการ ได้แก่ ความชัดเจนของบริการ การสนองตอบต่อผู้เข้ารับบริการ ด้านความเชื่อมั่นต่อผู้เข้ารับบริการ และเข้าใจห้วงอกของผู้เข้ารับบริการ ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสิทธิประกันสังคมโรงพยาบาลแพทย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี และร่วมกันพยากรณ์การส่งผลได้ ร้อยละ 64.3 ($R^2 = 0.643$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต เป็นไปอย่างมีคุณภาพ เอาใจใส่ มีแพทย์ที่มีความสามารถทางวิชาชีพ บุคลากรให้ความสำคัญกับผู้เข้ารับบริการเป็นอย่างดี ไปจนถึงได้รับการดูแลเอาใจใส่เสมือนญาติพี่น้องของตนเอง จนไม่มีความกังวลมากนัก โดยสอดคล้องกับการศึกษาของวิรัตน์ ชนะสิมมา และทตมัล แสงสว่าง (2564) ที่ศึกษาถึงคุณภาพจากการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่ข้าราชการท้องถิ่นกับเทศบาล.หนองนาคำ พบว่า คุณภาพจากการให้บริการส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่ข้าราชการท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงพยาบาลควรคำนึงถึงผู้ใช้บริการที่มีเพศต่างกัน เช่นการมีห้องน้ำที่รองรับทุกเพศ มีความสะอาดเท่ากัน อีกทั้งควรให้บริการที่เท่าเทียมกันไม่แบ่งแยกเพศ
2. โรงพยาบาลควรให้บริการที่เหมาะสมกับผู้ใช้บริการที่มีสถานภาพสมรส เนื่องจากผู้ใช้บริการที่มีสถานภาพต่างกัน อาจเข้ารับบริการในแผนกที่แตกต่างกัน เช่น การคลอดบุตร หรือแผนกสูตินารี ดังนั้นจึงควรให้การดูแลที่เท่าเทียมกันในเรื่องของสถานภาพ
3. โรงพยาบาลควรให้บริการที่เหมาะสมกับความหลากหลายของอาชีพและการรักษาสามารถครอบคลุมไปถึง ความเสี่ยงและอันตรายของทุกอาชีพที่อาจเกิดขึ้น โดยมีความพร้อมในการรักษาตลอดเวลา
4. เนื่องจากด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ดังนั้นพนักงานแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เครื่องมือทางการแพทย์ของโรงพยาบาลแพทย์รังสิตมีความทันสมัยการติดป้ายประชาสัมพันธ์ต่างๆชัดเจน เครื่องมือทางการแพทย์ของโรงพยาบาลแพทย์รังสิตมีเพียงพอและโรงพยาบาลแพทย์รังสิตมีสภาพแวดล้อมที่สะอาดสวยงาม
5. เนื่องจากด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ดังนั้น บุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลแพทย์รังสิตควรให้การรักษาดูแลที่ทันที่ตรงต่อความต้องการ ควรมีความกระตือรือร้นที่จะให้บริการ ควรมีการจัดลำดับคิวการรับบริการ และควรแจ้งให้ทราบอย่างชัดเจนถึงเวลาที่จะได้รับ

บริการและขั้นตอนการใช้สิทธิประกันสังคมมีความรวดเร็วทันใจ และควรมีการโต้ตอบผู้รับบริการของบุคลากรได้อย่างดี ผ่านทุกช่องทาง เช่น หน้าแผนก เฟสบุ๊ค ไลน์ เป็นต้น

6. เนื่องจากด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการ มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ดังนั้นพนักงานควรได้รับการอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ใช้แพทย์ที่มีชื่อเสียง และมีความเชี่ยวชาญในการตรวจวินิจฉัย เพื่อให้ผู้ใช้บริการรู้สึกถึงความปลอดภัยและได้รับการรักษาที่มีคุณภาพจากโรงพยาบาลแพทย์รังสิต และควรมีความสามารถทางด้านวิชาชีพ และคำแนะนำของแพทย์ พยาบาล นักกายภาพ เภสัชกรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ควรมีความชัดเจน น่าเชื่อถือ

7. เนื่องจากการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ดังนั้นทางโรงพยาบาลควรพิจารณาถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ และความเอาใจใส่ในการให้บริการ เช่น การดูแลอย่างสม่ำเสมอทั้งก่อนและหลังการให้บริการทางการแพทย์ ควรปกปิดข้อมูลการรักษาเป็นความลับ ควรมีการเก็บข้อมูลและมีรูปแบบการรักษาความสัมพันธ์กับท่านระยะยาว เช่น การมอบของที่ระลึกในโอกาสพิเศษ/เทศกาลต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับความต้องการอย่างเป็นกันเอง เสมือนญาติพี่น้อง

8. โรงพยาบาลแพทย์รังสิตควรให้ความใส่ใจต่อผู้รับบริการโดยไม่ต้องรอร้องขอจากผู้รับบริการโดยการสังเกตความผิดปกติของปัญหาต่างๆ เช่น คิวแออัด ความล่าช้า เป็นต้น

9. แพทย์ควรเข้าตรวจผู้ป่วยให้ตรงตามเวลา เนื่องจากทำให้เกิดปัญหาการแออัด และเก้าอี้สำหรับนั่งรอรับการรักษาไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยควรศึกษาเชิงลึก โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกันตน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและแม่นยำถึงคุณภาพการปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบปัญหา และอุปสรรคที่แท้จริง และนำผลไปปรับปรุงต่อไป

2. ผู้วิจัยควรเฉพาะเจาะจงแผนก หรือตึกของโรงพยาบาล เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้ได้อย่างตรงตามพื้นที่ที่ศึกษาได้แม่นยำมากขึ้น

3. ผู้วิจัยอาจจะมิตระวังการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยอาจกำหนดคุณสมบัติที่ชัดเจนมากขึ้น เช่น ผู้ประกันตนเท่านั้น หรือ ผู้เข้ารับบริการ เพื่อความชัดเจนของผลการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน.(2559). รายงานประจำปี 2559. [ออนไลน์].ค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2565 ,จาก <https://www.pier.or.th>.

โรงพยาบาลแพทย์รังสิต.(2565). ข้อมูลสถิติผู้ป่วยโรงพยาบาลแพทย์รังสิต. [ออนไลน์].ค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2565 ,จาก : <https://www.patransit.com/>.

ฝ่ายทรัพยากรบุคคลโรงพยาบาลแพทย์รังสิต.(2565). จำนวนผู้ประกันตนของโรงพยาบาลแพทย์รังสิต.[ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2565 ,จาก : <https://www.patransit.com>.

นภาพร จดบุตร. (2557). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

บุญชม สีสะอาด. (2556). วิธีวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- บุษราภรณ์ ฉายชูผล .(2552). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของสำนักงานประกันสังคม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ.การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.*
- วิรัตน์ ชนะสิมมา และทตมัล แสงสว่าง.(2564). คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่ชำระภาษีท้องถิ่นกับเทศบาลตำบลหนองนาคำ กรณีศึกษาตำบลบ้านโคก อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 11 (2), 15-28.*
- Cronbach, L. J. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper and Row Publishers Inc.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd.New York. Harper and Row Publications.

การศึกษาสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ :
กรณีศึกษา บุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
A Study of Personnel Capability In Utilizing Information Technology System :
A Case Study of Personnel At Rajamangala University Of Technology Isan

อัจฉรา บัวหอม^{1*} ธรรมวิมล สุขเสริม² และ ดุสิต จักรศิลป์³
Atchara Buahom^{1*} Thumwimon Sukserm² and Dusit Jaksil³
*Corresponding author, e-mail: atchara.bu.61@ubu.ac.th

Received: October 6th, 2023; Revised: January 8th, 2024; Accepted: January 24th, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน 2) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อสมรรถนะส่วนบุคคลของบุคลากร สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน และ 3) เพื่อศึกษาการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่ ทดสอบเอฟ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และตำแหน่งที่แตกต่างมีค่าเฉลี่ยต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุการทำงาน และหน่วยงานที่สังกัดที่แตกต่างมีค่าเฉลี่ยต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ส่วนการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ทักษะที่มีต่อการใช้งาน และสิ่งอำนวยความสะดวกส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานไม่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร

คำสำคัญ: การส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สมรรถนะส่วนบุคคล การสร้างทักษะใหม่
การเสริมทักษะเดิม

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Student in Master of Business Administration, Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Lecturer in Master of Business Administration, Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University

³ อาจารย์ประจำคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Lecturer Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University

Abstract

The objectives of this research were 1) to study general information related to the use of information technology systems of personnel under Rajamangala University of Technology Isan; 2) to compare personal characteristics on personal competencies of personnel under Rajamangala University of Technology Isan; and 3) to study the promotion of the use of information technology systems that affect personal competency in the use of information technology systems of personnel under Rajamangala University of Technology Isan. The sample used in the study was 400 personnel under Rajamangala University of Technology Isan. The tool used was a questionnaire. The statistics used were frequency, percentage, average, standard deviation. T test, F test, and multiple regression analysis The study found that gender, age, highest education level, and position differences averaged a statistically significant difference in personal performance in the use of information technology systems, statistically significant at the 0.05 level. The working age and different affiliation agencies have an average of personal competency in the use of information technology systems of personnel, no difference. As for promoting the use of information technology systems, it was found that receiving support from supervisors Perceived benefits of use Attitudes towards usage and facilities have a statistically significant impact on the personnel's personal performance in using information technology systems, statistically significant at the 0.05 level. While the perception of benefits does not affect the personal competency of the personnel's use of the information technology system.

Keywords : Promoting the use of information technology, Personal performance, Reskill, Upskill

บทนำ

สมรรถนะส่วนบุคคลมีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองและองค์กร ในยุคปัจจุบัน พบว่า สมรรถนะที่มีความจำเป็นในด้านเทคโนโลยีมักเป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างทักษะใหม่ (Reskill) และการเสริมทักษะเดิม (Upskill) (น้ำทิพย์ วิภาวิน และคณะ, 2564 : 47) อย่างไรก็ตาม สมรรถนะเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองของบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุน ซึ่งสมรรถนะด้านการสร้างทักษะใหม่ (Reskill) เป็นการพัฒนาทักษะหรือการสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็นสำหรับการทำงาน เป็นกระบวนการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะให้สามารถปฏิบัติงานในรูปแบบที่ทันสมัย ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ส่วนการเสริมทักษะเดิม (Upskill) เป็นการยกระดับทักษะเดิมที่มีอยู่ด้วยองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในการทำงาน ในสถานการณ์ปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (กัญกร เอี่ยมพญา และคณะ, 2564 : 352)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (มทร.อีสาน) เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งพัฒนาทักษะแรงงานโดยการสร้างทักษะใหม่ที่เป็นในการทำงานและเสริมทักษะเดิมให้สามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และจากข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการพัฒนาบุคลากร ของกองบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน พบว่า จุดอ่อนของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุน ขาดการส่งเสริมและการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และจากการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เมื่อ พ.ศ. 2562 ได้เสนอ

ว่า อุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยยังขาดความเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลของหน่วยงาน ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มความสามารถ

อย่างไรก็ตาม จากสถิติการให้บริการงานเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เมื่อปี พ.ศ. 2564 พบว่า สถิติการเข้าใช้บริการระบบ RMUTI LMS, Microsoft Teams และ Microsoft 365 เพิ่มขึ้น โดยการเปรียบเทียบการเข้าใช้งานระหว่างเดือนธันวาคม 2563 และเดือนมกราคม 2564 พบว่า ระบบ RMUTI LMS มีอัตราการเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 297.56 ซอฟต์แวร์ Microsoft Teams มีอัตราการเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 545.92 และการเข้าใช้งาน Microsoft Office มีอัตราการเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 69.36 จากสถิติการเข้าใช้งานระบบ RMUTI LMS โปรแกรม Microsoft Teams และการเข้าใช้งาน Microsoft Office ที่เพิ่มขึ้น ทำให้มหาวิทยาลัยมุ่งมั่นในการพัฒนาแอปพลิเคชันและรูปแบบแพลตฟอร์มใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองชีวิตวิถีใหม่และสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบผสมผสาน ดังนั้น เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งมหาวิทยาลัยฯ ได้ตระหนักถึงแนวทางการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศ ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดยมุ่งศึกษาว่าลักษณะส่วนบุคคลและการส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศใดบ้างที่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งแสดงถึงขีดความสามารถในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและวางแผนการเพื่อพัฒนาบุคลากรต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะได้ถูกไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานราชการและองค์การภาคเอกชนหลายแห่งจนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและรวดเร็ว สำหรับประเทศไทยได้มีการนำแนวความคิดสมรรถนะมาใช้ในองค์กรทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เพื่อพัฒนาระบบสมรรถนะของบุคคลในหน่วยงานมากขึ้น โดยมีนักวิชาการได้ให้คำนิยามไว้มากมาย ซึ่งแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ที่นำไปใช้ ซึ่งสรุปได้ว่า สมรรถนะหมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นผลมาจากความรู้ ความสามารถ ทักษะ และแรงจูงใจ ที่ทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานให้สำเร็จอย่างดียิ่ง และการสร้างทักษะใหม่และเสริมทักษะเดิมเพื่อให้มีการจ้างงานจึงเป็นสมรรถนะส่วนบุคคลที่ตลาดแรงงานทั่วโลกต้องการภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และองค์กรต้องสร้างการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อเสริมศักยภาพการทำงานในรูปแบบใหม่ให้กับบุคลากร ซึ่งสิ่งสำคัญที่องค์กรต้องให้ความสำคัญ คือ การสร้างทักษะใหม่ (Reskill) และการเสริมทักษะเดิม (Upskill) (บังอร เบ็ญจาธิกุล, 2564) ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวไว้มากมาย โดยสรุปได้ว่าการสร้างทักษะใหม่ (Reskill) คือ การพัฒนาทักษะหรือการสร้างทักษะใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการทำงานเป็นกระบวนการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะให้สามารถปฏิบัติงานในรูปแบบที่ทันสมัย ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และการเสริมทักษะเดิม (Upskill) หมายถึง การยกระดับทักษะเดิมที่มีอยู่ด้วยองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในการทำงาน ในสถานการณ์ปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

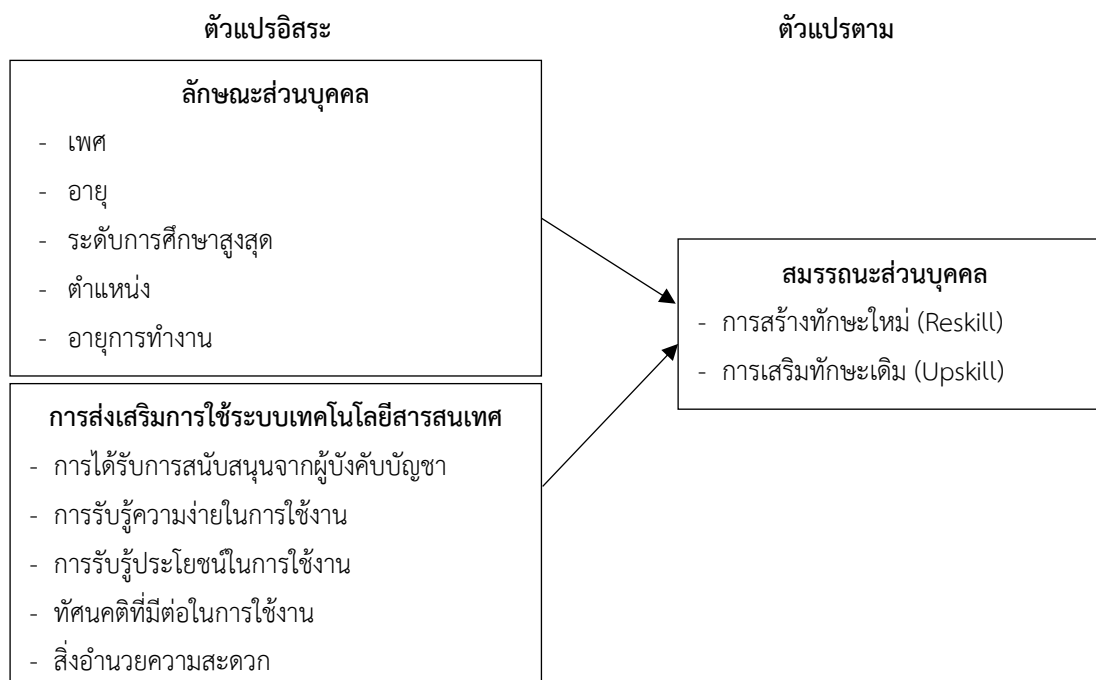
ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างมากต่อการดำรงชีวิต การพัฒนาคิดค้นให้เกิดสิ่งใหม่ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์มากขึ้น ซึ่งในองค์กรภาครัฐและเอกชนได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาปรับใช้เพื่อการบริหารจัดการภายในหน่วยงานในทุกระดับชั้นขององค์กร เพื่อประโยชน์ที่คุ้มค่าและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน นอกจากนี้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่มาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นที่ทำให้บุคคลสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสาร มาใช้เพื่อสร้างงานที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อเตรียมความพร้อมให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยการเลือกปรับและปรับใช้ ข้อมูลสารสนเทศอย่างเหมาะสม และการวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาสมรรถนะด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยบูรณาการจากกรอบสมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรภาครัฐในยุคประเทศไทย 4.0 และกรอบสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของครูไทยในศตวรรษที่ 21 (นทีธีรัตน์ พระพันธุ์, 2561) โดยกำหนดสมมติฐานที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานแตกต่างกัน และสมมติฐานที่ 2 การส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลที่มีต่อสมรรถนะส่วนบุคคลของบุคลากร สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
3. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้ คือ บุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เนื่องจากยังไม่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของประชากรกลุ่มนี้ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 2,479 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 1,373 คน และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 1,106 คน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569), 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จำนวน 400 คน โดยจำแนกเป็น บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 222 คน และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 178 คน ตามแนวคิดของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งมีระดับของความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ หากกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนของแต่ละวิทยาเขต ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละวิทยาเขต

วิทยาเขต	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สายวิชาการ	สายสนับสนุน	สายวิชาการ	สายสนับสนุน
นครราชสีมา	579	528	94	85
ขอนแก่น	359	212	58	34
สุรินทร์	193	184	31	30
สกลนคร	242	182	39	29
รวม	1,373	1,106	222	178

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศใบบ้างที่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ กรณีศึกษา : บุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ซึ่งลักษณะของข้อคำถามแบบปลายปิดที่กำหนดไว้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ และแบบสอบถามปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง อายุการทำงาน และหน่วยงานที่สังกัด

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สร้างขึ้นจากแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้แบบมาตรวัดความคิดเห็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สร้างขึ้นจากแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้แบบมาตรวัดความคิดเห็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน จำนวน 10 ข้อ กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม หรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแนวทางเพื่อศึกษาการพัฒนาสมรรถนะในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานได้

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ ท่าน ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าข้อคำถามส่วนใหญ่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าถามเพียง 3 ข้อ ที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 ผู้ศึกษาจึงได้นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นนำข้อคำถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด เพื่อทำการตรวจสอบและแก้ไขจุดบกพร่อง โดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อคำถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาคซึ่งข้อคำถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 ซึ่งมากกว่า 0.7 แสดงว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	จำนวนข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
ส่วนที่ 2 การส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ		
การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	5	0.88
การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน	5	0.96
การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน	5	0.95
ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน	5	0.88
สิ่งอำนวยความสะดวก	5	0.94
ส่วนที่ 3 สมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ		
การสร้างทักษะใหม่ (Reskill)	5	0.99
การเสริมทักษะเดิม (Upskill)	5	0.90
รวมข้อคำถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3	35	0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ยังไม่เคยมีการเก็บมาก่อน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการศึกษานำมาสร้างข้อคำถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

1.2 ตรวจสอบข้อคำถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อคำถามที่ได้รับจากผู้ตอบข้อคำถามก่อนที่จะนำมาประมวลผลในระบบ

1.3 นำข้อคำถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว นำมาลงรหัสตัวเลขในแบบลงรหัสสำหรับการประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ตามเกณฑ์ของเครื่องมือในแต่ละส่วนแล้วจึงนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ วารสารวิชาการ งานวิจัยที่มีการศึกษามาก่อนแล้ว รวมถึงแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่สามารถสืบค้นได้ โดยเกี่ยวข้องกับสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสามารถใช้อ้างอิงในการเขียนรายงานผลการวิจัยได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

การหาค่าความแตกต่างของลักษณะส่วนบุคคล โดยลักษณะส่วนบุคคลที่มี 2 กลุ่ม จะใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนลักษณะส่วนบุคคลที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม จะใช้สถิติทดสอบแบบเอฟ (F-test) และการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression) เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คน โดยผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีตำแหน่งสายสนับสนุน มีอายุการทำงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป และมีหน่วยงานที่สังกัดวิทยาเขตนครราชสีมา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ลักษณะส่วนบุคคล	จำแนกกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	106	26.50
	หญิง	294	73.50
อายุ	น้อยกว่า 35 ปี	187	46.80
	35 ปี ขึ้นไป	213	53.30
ระดับการศึกษาสูงสุด	ระดับต่ำกว่าหรือเท่ากับปริญญาตรี	164	41.00
	ระดับปริญญาโทขึ้นไป	236	59.00
ตำแหน่ง	สายวิชาการ	198	49.50
	สายสนับสนุน	202	50.50
อายุการทำงาน	น้อยกว่า 10 ปี	192	48.00
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	208	52.00
หน่วยงานที่สังกัด	วิทยาเขตนครราชสีมา	178	44.50
	วิทยาเขตสุรินทร์	69	17.30
	วิทยาเขตขอนแก่น	86	21.50
	วิทยาเขตสกลนคร	67	16.80

2. ผลการศึกษาการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาออกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวม

การส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลผล
การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	4.35	0.59	มาก
การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน	4.54	0.53	มากที่สุด
การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน	4.82	0.37	มากที่สุด
ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน	4.74	0.45	มากที่สุด
สิ่งอำนวยความสะดวก	4.25	0.71	มาก
รวม	4.54	0.42	มากที่สุด

3. ผลการศึกษасสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาออกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยสามารถเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสร้างทักษะใหม่ (Reskill) และการเสริมทักษะเดิม (Upskill) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดยรวม

สมรรถนะส่วนบุคคล	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลผล
การสร้างทักษะใหม่ (Reskill)	4.42	0.54	มาก
การเสริมทักษะเดิม (Upskill)	4.47	0.52	มาก
รวม	4.44	0.49	มาก

4. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และตำแหน่งที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 6 ส่วนอายุการทำงานและหน่วยงานที่สังกัดที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบ t-test จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และอายุการทำงาน

ลักษณะส่วนบุคคล	t	Sig
เพศ	6.07	0.00*
อายุ	3.34	0.00*
ระดับการศึกษาสูงสุด	-7.93	0.00*
ตำแหน่ง	9.32	0.00*
อายุการทำงาน	0.98	0.33

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบ F-test จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

ลักษณะส่วนบุคคล	F	Sig
หน่วยงานที่สังกัด	1.70	0.17

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการศึกษาอิทธิพลของส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ส่งผลเชิงลบต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ส่วนทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งผลเชิงบวกต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ส่วนการรับรู้ความง่ายในการใช้งานไม่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดย การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ทักษะที่มีต่อการใช้งาน และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.20-0.63 ซึ่งมีความมากกว่า 0.19 ส่วนค่า VIF มีค่าอยู่ระหว่าง 0.159-5.10 ซึ่งมีความน้อยกว่า 5.30 แสดงว่า ตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษามีความเป็นอิสระต่อกัน และมีความสัมพันธ์กันเองไม่สูงมากเกินไป เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด จึงยอมรับตัวแปรอิสระเหล่านี้

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า มีค่า F เท่ากับ 251.81 และค่า Sig เท่ากับ 0.00 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งแสดงว่า ความแปรปรวนของข้อมูล มีความแปรปรวนเท่ากัน โดยค่าความแปรปรวนของสมรรถนะส่วนบุคคลของบุคลากรจะพิจารณาได้จากค่า Adjusted R² แสดงว่า อิทธิพลของการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่อสมรรถนะส่วนบุคคลของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มีค่าเท่ากับร้อยละ 76 หมายความว่า ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้ สามารถนำไปพยากรณ์ต่อสมรรถนะส่วนบุคคลของบุคลากรได้ ร้อยละ 76 ส่วนอีกร้อยละ 24 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น

ตารางที่ 7 ผลการผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

	b	SE b	Beta	t	Sig	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	2.04	0.16		12.60	0.00*		
การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	-0.11	0.03	-0.13	-4.03	0.00*	0.62	1.61
การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน	0.02	0.03	0.02	0.66	0.51	0.50	2.02
การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน	-0.16	0.07	-0.12	-2.22	0.03*	0.21	4.86
ทักษะที่มีต่อการใช้งาน	0.21	0.06	0.19	3.41	0.00*	0.20	5.10
สิ่งอำนวยความสะดวก	0.60	0.02	0.86	27.61	0.00*	0.63	1.59

R² = 0.76, Adj R² = 0.76; F = 251.81, Sig = 0.00*

สรุปและอภิปรายผล

1. อภิปรายผลการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

เพศ อายุ และระดับการศึกษาสูงสุดที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธกิจ แก้วสืบ (2560 : 69-70) โดยผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาสูงสุดที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแตกต่างกัน

ตำแหน่งที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย อารักษ์โพธิ์วงศ์ และคณะ (2561 : 209) โดยผลการศึกษาพบว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน

อายุการทำงานที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬามาต เจริญสุข และกฤษฎา มุขัมหมัด (2564 : 1699) โดยผลการศึกษาพบว่า อายุการทำงานที่แตกต่างกัน

ส่งผลต่อสมรรถนะไม่แตกต่างกัน เนื่องจากบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของบุคลากรอยู่แล้ว แม้จะมีอายุการปฏิบัติงานแตกต่างกัน หากเมื่อเข้ามาปฏิบัติงานภายในองค์กร บุคลากรทุกคนต้องให้ความสำคัญในการพัฒนานตนเองตามสมรรถนะที่องค์กรกำหนดไว้ โดยอายุการปฏิบัติงานไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาสมรรถนะ หากแต่พิจารณาในความสามารถของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

หน่วยงานที่สังกัดที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์ภร พรวิเชียรสุดตา (2563 : 133); วิชญ์ กิตติพิงศ์วรการ (2563 : 135) โดยผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานที่สังกัดที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะไม่แตกต่างกัน เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานมีนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลที่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับภารกิจตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน แผนการบริหารและพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน รวมถึงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งทำให้การบริหารทรัพยากรบุคคลของมหาวิทยาลัยฯ เป็นไปในรูปแบบเดียวกันทุกวิทยาเขต ดังนั้น การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวมถึงการให้สิทธิแก่บุคลากรแต่ละวิทยาเขตจึงมีความเท่าเทียมกัน ซึ่งทำให้บุคลากรมีสมรรถนะที่ไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผลการศึกษากการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการทดสอบพบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ทักษะที่มีต่อการใช้งาน และสิ่งอำนวยความสะดวก มีอิทธิพลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้บางส่วน มีเพียงหนึ่งตัวแปรที่ได้ผลไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนี้

การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ผลการศึกษาพบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาที่มีอิทธิพลเชิงลบต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะภรณ์ สุจริตตานันท์ (2563 : 52) โดยผลการศึกษาพบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาส่งผลต่อสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะและส่งผลต่อความสำเร็จของการใช้งาน ซึ่งอธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยฯ เป็นสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ และต้องมีบุคลากรที่มีสมรรถนะและสารสนเทศสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยฯ สนับสนุนเป็นสิ่งที่บุคลากรทราบและต้องนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงาน ซึ่งเป็นประกาศหรือนโยบายของผู้บังคับบัญชาอยู่แล้ว ดังนั้น บังคับหรือเน้นย้ำเกินไปอาจจะเป็นการกดดันที่ทำให้บุคลากรปิดกั้นและไม่เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

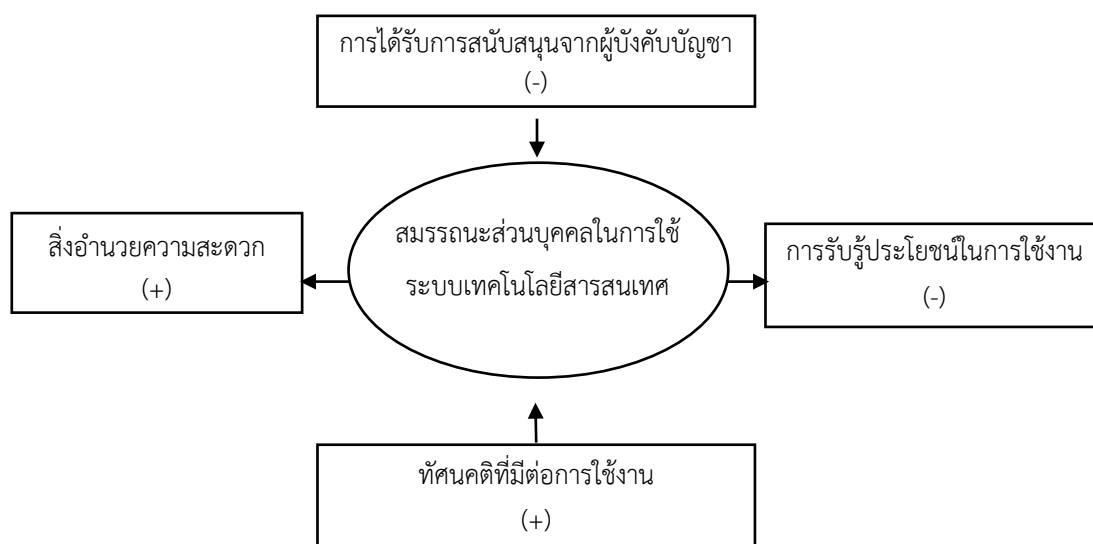
การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งานไม่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิจันทร์ ปัญจทวี (2560 : 72) โดยผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งานไม่ส่งผลต่อสมรรถนะ เนื่องจากในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวของกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากความง่ายของเทคโนโลยีที่มีอยู่แล้ว ทำให้การรับรู้ความง่ายในการใช้งานดังกล่าว ไม่มีความสำคัญในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม หากมีเทคโนโลยีที่ไม่ปรากฏในการใช้งานโดยทั่วไป และมีความยุ่งยากซับซ้อนกว่าเทคโนโลยีที่มีอยู่แล้ว จึงเป็นจำต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มเติม

การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานมีอิทธิพลเชิงลบต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Subhasish et al. (2002) โดยผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานจะผลเชิงลบต่อสมรรถนะการใช้งานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอธิบายได้ว่า มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลเพื่อรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการทำงานที่หลากหลายในสื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป และหากมหาวิทยาลัยสร้างการรับรู้ประโยชน์เยอะเกินไปหรือเกินความจำเป็น อาจจะทำให้ผู้ใช้งานไม่สนใจที่จะรับรู้ประโยชน์อีก ซึ่งอาจจะส่งผลให้มีการใช้ระบบเทคโนโลยีเฉพาะงานที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ซึ่งอาจจะไม่นำไปใช้เพื่อพัฒนาให้เกิดสมรรถนะที่สอดคล้องต่อการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติที่มีต่อการใช้งานส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง (2558 : 1051); สุพรรณิรัตน์ รัตนโรจน์มงคล (2563 : 53) โดยผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติที่มีต่อการใช้งานส่งผลต่อสมรรถนะ

สิ่งอำนวยความสะดวก ผลการศึกษาพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งานส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ ชัยสุพรรณ (2565 : 204) โดยผลการศึกษาพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกส่งผลต่อสมรรถนะในการทำงานให้มีประสิทธิภาพได้

โมเดลรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

รูปที่ 2 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ที่มา: จากผลการศึกษาของ อัจฉรา บัวหอม (2565 : 88)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารมหาวิทยาลัยฯ สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีสมรรถนะในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถนำไปวางนโยบายเพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และกำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ ได้ ดังนี้

1. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีอิทธิพลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้เรียงลำดับตามตัวแปรที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มหาวิทยาลัยฯ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ส่งเสริมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย จัดเตรียมหรือจัดหาวัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการทำงาน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความพร้อม เพื่อรองรับการทำงานของบุคลากรทุกด้าน

1.2 ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน มหาวิทยาลัยฯ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน เช่น ส่งเสริมให้บุคลากรได้รู้สีกว่าการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงานจะช่วยประเมิณศักยภาพในการทำงานได้ ช่วยลดระยะเวลาการทำงานได้ ช่วยให้ได้รับความไว้วางใจในการทำงาน มีวิธีคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์และเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี และจะทำให้มีผลงานที่โดดเด่น เป็นต้น

1.3 ด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มหาวิทยาลัยฯ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เช่น ผู้บังคับบัญชาควรมีนโยบายเกี่ยวกับส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบ การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับการทำงานในอนาคต การสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองในหัวข้อหรือประเด็นที่มีความสนใจ โดยการสำรวจหรือพูดคุยกับบุคลากรที่มีความต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งอาจจะส่งผลต่อสมรรถนะของบุคลากรในการปฏิบัติงานมากขึ้น ทั้งนี้ หากไม่มีการสำรวจอาจจะทำให้ได้บุคลากรที่ยังไม่พร้อมจะเรียนรู้ และเกิดค่าใช้จ่ายหรือผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้ต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการผลักดันให้บุคลากรมีสมรรถนะในการใช้งานมากขึ้น ทั้งนี้ อาจจะระบุไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นการสะสมผลงาน เพื่อป้องกันในกรณีที่สำรวจแล้วไม่มีบุคลากรตอบรับ ซึ่งอาจจะเป็นการสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองให้เหมาะสม และตรงตามความต้องการของมหาวิทยาลัย มากยิ่งขึ้น ดังนั้น การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา จึงเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยฯ ควรให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ และต้องมีบุคลากรที่มีสมรรถนะและสารสนเทศสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ อย่างไรก็ตาม การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่บุคลากรทราบอยู่แล้ว ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาไม่ควรบังคับหรือเน้นย้ำเกินไป เนื่องจากอาจจะเป็นการกดดันที่ทำให้บุคลากรปิดกั้นและไม่เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.4 การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน มหาวิทยาลัยฯ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน เช่น สร้างการรับรู้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเก็บรวบรวมข้อมูลในปริมาณมาก ๆ และมีประโยชน์ต่อการทำงาน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะของบุคลากรในการทำงานมาก

ขึ้น ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา อย่างไรก็ตาม หากมหาวิทยาลัยฯ สร้างการรับรู้ประโยชน์เยอะเกินไปหรือเกินความจำเป็น อาจจะทำให้ผู้ใช้งานไม่สนใจที่จะรับรู้ประโยชน์อีก และจะปฏิบัติงานเพียงเพราะเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจจะไม่นำไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมรรถนะของบุคลากรในระดับที่บุคลากรยอมรับได้ เช่น การกำหนดการรับรู้ประโยชน์ในด้านที่บุคลากรจะนำไปใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมถึงความปลอดภัยของข้อมูลการใช้งาน ซึ่งอาจจะทำให้บุคลากรได้มีการรับรู้ประโยชน์และนำไปใช้ได้อย่างแท้จริง เป็นต้น

2. การรับรู้ความง่ายในการใช้งานไม่ส่งผลต่อสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงควรพิจารณาปรับปรุง การรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัย เช่น ระบบที่มีความยุ่งยากซับซ้อนควรจัดทำคู่มือขั้นตอนการเข้าใช้งานให้มีความกระชับและเข้าใจง่าย เพื่อให้บุคลากรได้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย โดยเน้นประโยชน์ที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพที่จะสามารถยกระดับสมรรถนะของบุคลากรที่นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่า ยังมีตัวแปรต้นอื่น ๆ ที่ยังไม่ศึกษา ควรนำมาใช้เพื่อศึกษาสมรรถนะในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เช่น ความรู้ ความใหม่ด้านนวัตกรรม เป็นต้น

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป เพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น ซึ่งจะนำไปใช้เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง รวมถึงการสร้างกลยุทธ์บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กัญญกร เอี่ยมพญา, นิวัตต์ น้อยมณี, อภิชาติ อนุกุลเวช และดาวประกาย ระโส. (2564). การจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์. *วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(1), 352-360.
- กิตติศักดิ์ ชัยสุพรรณ. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จุฬามาศ เจริญสุข และกฤษฎา มูฮัมหมัด. (2564). สมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการทหาร : กรณีศึกษา กองบัญชาการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพบกไทย”, ใน *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติครั้งที่ 16*, 19 สิงหาคม 2564. 1699-1710. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน, ทรงลักษณ์ สุกุลจิตรสินธุ์, ปุณณขริย์ สันติสุภาพร, จิรสิริ เกษมสิทธ์ วิเวกเมธากร และลักษมีนวม ถนอม คีมูระ. (2564). ความต้องการในการเสริมทักษะใหม่ของบุคลากรเครือข่ายห้องสมุดกรุงเทพมหานครในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19). *วารสารการอ่านสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย*, 25(2), 47-65.
- นัทธีรัตน์ พิระพันธุ์, อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล และแจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัมย์. (2561). การกำหนดกรอบสมรรถนะและนำเสนอแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูในศตวรรษที่ 21. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 11(2), 745-762.

- บังอร เบ็ญจาธิกุล. (2564). ไฮบริด (Hybrid) การทำงานแบบผสมผสาน: มาตรฐานใหม่สำหรับการทำงานในอนาคต. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 6(3), 47-61.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น 2545. 103 หน้า.
- ปิยะภรณ์ สุจิตตานันท์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานประกันคุณภาพการฝึกอบรมทางทหาร กองบัญชาการกองทัพบกไทย. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. (2564). *แผนการบริหารและพัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2564, จาก : <https://www.rmuti.ac.th/main/wp-content/files/ita/65/O25-3.pdf>.
- พิทักษ์ แก้วสืบ. (2560). *สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิชญ์ภร ปรวิเชียรสุดตา. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานด้วยระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย*. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วุฒิชัย อารักษ์โพชนงค์, โยธิกา ผลาเลิศ, พรทิพย์ คำฟัก, พัชรพร นิลน้อยศรี, พีรวิชญ์ สุนทรนันท์. (2561). การประเมินสมรรถนะหลักของบุคลากรภาครัฐที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 5(1), 208-239.
- วิชญ์ กิตติพิงศ์วรการ. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง. (2558). ประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 8(3), 1051-1062.
- ศศิจันทร์ ปัญจทวี. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุพรรณิรัตน์ รัตนโรจน์มงคล. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของพนักงานธนาคารของรัฐขนาดใหญ่ ABC*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัจฉรา บัวหอม. (2565). *การศึกษาสมรรถนะส่วนบุคคลในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ: กรณีศึกษา บุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารศาสตร์. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- Subhasish, D., Mary G., Nina M. (2002). User acceptance of E-Collaboration technology: an extension of the technology acceptance model. *Group Decision and Negotiation*, 11, 87-100.

ผลกระทบของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก

Impact of the Application of Accounting Information Systems on Operational Efficiency of the Hotel Business Sanook Province Group

ปิ่นอัมภรณ์ มะลย์^{1*} ณัฐกฤตา ศรีเมือง² และ บัวจันทร์ อินธิโส³

Pinamporn Mala^{1*}, Natkritta Srimung² and Buachan Intiso³

*Corresponding author, e-mail: pinamporn17271020@gmail.com

Received: October 10th, 2023; Revised: January 1st, 2024; Accepted: January 20th, 2024.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน 3) ความสัมพันธ์และผลกระทบของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารธุรกิจโรงแรม จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ค่าอำนาจจำแนกรายข้อเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เท่ากับ 0.724 – 0.981 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน เท่ากับ 0.595 – 0.966 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มีรองลงมา ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน และ ด้านความทันเวลา 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความพึงพอใจของลูกค้า รองลงมาด้านประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยี และด้านการลดต้นทุนขององค์กร 3) การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.927 – 0.985 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

¹ อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

Lecturer, Accounting Department, Faculty of Management Sciences and Information Technology,
Nakhon Phanom University

² อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

Lecturer, Accounting Department, Faculty of Management Sciences and Information Technology,
Nakhon Phanom University

³ อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม

Lecturer, Accounting Department, Faculty of Management Sciences and Information Technology,
Nakhon Phanom University

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัด
สนุก

Abstract

The purposes of this study were to investigate : 1) the effects of Accounting Information Systems Application, 2) the Operation Efficiency, and 3) Relationships and effects of the application of accounting information systems on operational efficiency of the hotel business Sanook Province Group. A sample of study was 214 hotel business executive used was questionnaire whose items of Accounting Information Systems Application had discrimination power values ranging between 0.724 and 0.981 and use of Operation Efficiency ranging between 0.595 and 0.966 statistic methods used for analyzing the collected data were multiple correlation analysis and multiple regression analysis.

The finding disclosed as follows : 1) Application of accounting information systems Overall and each aspect is at a high level in every item. By ordering the averages from highest to lowest, the first three are relevance to decision making, followed by completeness and timeliness 2) Overall operational efficiency is at a high level. And each aspect is at a high level in every item. By ordering the average value from highest to lowest, the first 3 are: customer satisfaction followed by efficiency in using technology and reducing costs of the organization and 3) accounting information systems application on completeness, timeliness and comparability had positive relationships with and effects on operation efficiency at the .05 level of significance with the correlation coefficients ranging from 0.927 to 0.985.

Keywords: Application of Accounting Information Systems, Operation Efficiency, Hotel Business Sanook Province Group.

บทนำ

ในปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการมีความสำคัญอย่างมากต่อการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลได้วางนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมโดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้เติบโตและสนับสนุนภาคการผลิต และเน้นการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับและศักยภาพของแต่ละพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : เว็บไซต์) โดยเน้นการพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา เป็นต้น นโยบายดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดรายได้จากภาคธุรกิจต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรมและที่พัก ธุรกิจอาหาร รวมทั้งธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก เป็นต้น ธุรกิจเหล่านี้กลายเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศ

ไทย โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดสนุก 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยคำเรียกชื่อ มาจากชื่อของทั้ง 3 จังหวัด นำมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน เรียกว่า "จังหวัดสนุก" เพราะมีความใกล้เคียงกันทั้งวิถีชีวิต พื้นที่ ประเพณี ขนเฒ่า จึงตอบโจทย์คนที่อยากไปศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีชาวอีสานได้เป็นอย่างดี (กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2, 2564) และในปัจจุบัน กลุ่มจังหวัดสนุก กำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ธุรกิจด้านการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องเรียนรู้ในการปรับตัวเพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวและการแข่งขันในธุรกิจภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่จะเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน นโยบายของภาครัฐในเรื่องประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ยังทำให้ธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงธุรกิจโรงแรม ซึ่งเป็นหนึ่งในธุรกิจบริการที่อยู่ในระบบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญ และมีการแข่งขันค่อนข้างสูงในตลาดต้องปฏิรูปตัวเอง และปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการให้มีความทันสมัยอยู่เสมอเพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันในตลาด แต่ปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจบางแห่งไม่สามารถบริหารงานองค์กรให้มีประสิทธิภาพได้ คือการขาดระบบสารสนเทศที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information Systems : AIS) ซึ่งเป็นระบบที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อใช้ประมวลผลข้อมูลทางการเงิน โดยผู้บริหารขององค์กรจะนำข้อมูลตัวเลขทางการเงินเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ฐานเศรษฐกิจ, 2564)

การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Application of Accounting Information System) เป็นผลลัพธ์ของการนำระบบสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลและการประมวลผลข้อมูลทางการเงิน หรือข้อมูลที่เป็นเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจ เพื่อจัดทำให้อยู่ในรูปแบบของสารสนเทศที่มีประโยชน์ ได้แก่ รายงานทางการเงินและรายงานประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลด้านการใช้ทรัพยากร ข้อมูลด้านสถาบันการเงิน ข้อมูลสถิติด้านจำนวน และกลุ่มของนักท่องเที่ยว ข้อมูลตัวเลขเชิงเศรษฐกิจด้านสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญต่าง ๆ อาทิเช่น แหล่งวิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น โบราณสถานและโบราณวัตถุ ประเพณีและศิลปวัฒนธรรม รวมถึงข้อมูลหน่วยธุรกิจให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เป็นต้น โดยสรุปข้อมูลในรูปแบบที่เป็นการวัดมูลค่าเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี สามารถพิจารณาองค์ประกอบจาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน (Completeness) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ด้านความทันเวลา (Timeliness) และด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) (บุญยพรรณ คงแก้ว และคณะ, 2564 : 167)

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Operation Efficiency) เป็นความสามารถในการดำเนินธุรกิจให้บรรลุเป้าหมาย ตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ Certo (2000 : 9) ได้ให้คำนิยามของประสิทธิภาพการดำเนินงานว่าหมายถึง การใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ด้วยวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุด บรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำที่สุด คือเป็นการใช้ทรัพยากรโดยมีเป้าหมาย (Goal) เพื่อให้เกิดประสิทธิผล หรือบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สูงสุด รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร เพื่อให้สามารถบรรลุความสำเร็จได้ตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กรที่วางไว้ ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน อันส่งผลให้องค์กรเกิดผลกำไรสูงสุดและสร้างความมั่นคงให้กับองค์กรอย่างยั่งยืน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562) โดยต้องประหยัดทั้งเวลา ทรัพยากร และกำลังคน มีระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการผลิต และการบริการได้ตามเป้าหมาย ประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร ถือเป็นหัวใจสำคัญใน

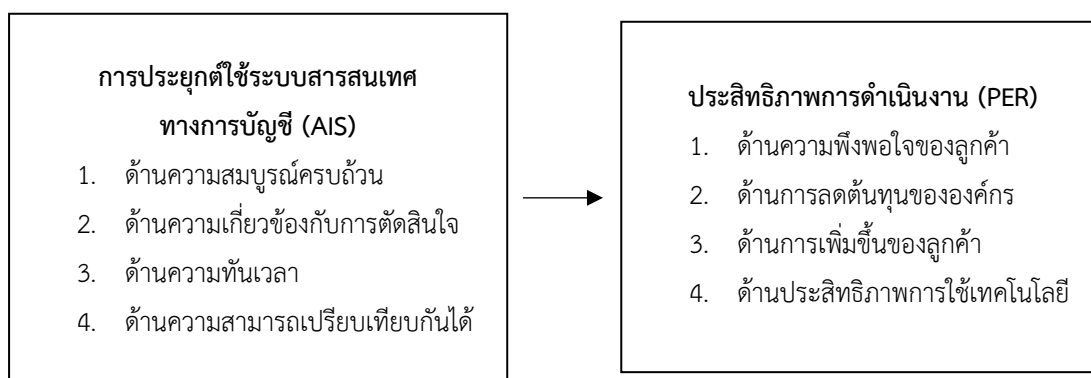
การนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน (สนใจ ลักษณะ, 2552 : 65) ซึ่งธุรกิจสามารถวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรได้ โดยพิจารณาจากปัจจัยการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) 2) ด้านการลดต้นทุนขององค์กร (Cost Reduction) 3) ด้านการเพิ่มขึ้นของลูกค้า (Customer Increased) และ 4) ด้านประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยี (Technological Efficiency) (ศิริ โอภาสพงษ์ , 2554 : 23-25) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ธุรกิจต่าง ๆ จะต้องมีการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มาใช้บริการ หรือลูกค้าซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากสินค้าหรือบริการนั้น ๆ เนื่องจากคุณภาพการบริการเป็นแนวความคิดของธุรกิจสมัยใหม่ที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงาน หากองค์กรมีการบริการที่เป็นเลิศแล้วย่อมส่งผลให้ลูกค้าเกิดความประทับใจและมีผลต่อความต้องการให้กลับมาใช้บริการซ้ำในครั้งถัดไป

การศึกษครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ กลุ่มจังหวัดสสุโขทัย ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสสุโขทัย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการวางแผน และปรับปรุงการใช้ระบบสารสนเทศขององค์กร ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม สามารถดำเนินงานบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนเพื่อให้เกิดการพัฒนาภาคธุรกิจโรงแรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. ศึกษาการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสสุโขทัย
2. ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสสุโขทัย
3. ศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสสุโขทัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย : การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับ
ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก ประกอบด้วย จังหวัดสกลนคร 290 แห่ง จังหวัดนครพนม 278 แห่ง และจังหวัดมุกดาหาร 130 แห่ง รวมทั้งสิ้น 698 แห่ง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2562)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ของ Krejcie & Morcan (1970) สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ตามพื้นที่จังหวัดด้วยวิธีเทียบบัญชีไตรยางศ์ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 แห่ง จำแนกเป็น 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร 104 แห่ง จังหวัดนครพนม 98 แห่ง และจังหวัดมุกดาหาร 46 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามความมุ่งหมายและกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.724 - 0.981 และประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.595 - 0.966 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978 : 12) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อเกิน 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ ว่าเครื่องมือมีคุณภาพเพียงพอในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.927 - 0.985 และประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.902 - 0.965 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally และ Berstein (1994) ได้นำเสนอว่าการหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ในระดับมากกว่า 0.70 เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของผู้บริหารธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 5 ข้อ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ ด้านความทันเวลา จำนวน 5 ข้อ และด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหารธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบด้วย ด้านความพึงพอใจของลูกค้า จำนวน 5 ข้อ ด้านการลดต้นทุนขององค์กร จำนวน 5 ข้อ ด้านการเพิ่มขึ้นของลูกค้า จำนวน 5 ข้อ และด้านประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยี จำนวน 5 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และได้รับกลับคืนมา จำนวน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.29 โดยสอดคล้องกับ Aaker et al. (2001) ซึ่งได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหารธุรกิจโรงแรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ กลุ่มจังหวัดสนุก โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย และใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณทดสอบผลกระทบของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหารธุรกิจโรงแรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ กลุ่มจังหวัดสนุก

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยรวม และเป็นรายด้านของผู้บริหาร ธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก

การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี	$\bar{X}$	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน	4.28	มาก
2. ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.43	มาก
3. ด้านความทันเวลา	4.20	มาก
4. ด้านความสามารถ เปรียบเทียบกันได้	4.15	มาก
โดยรวม	4.26	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 รองลงมา ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และ ด้านความทันเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยรวมและเป็นรายด้าน ของผู้บริหารธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสแกน

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	$\bar{X}$	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความพึงพอใจของลูกค้า	4.50	มาก
2. ด้านการลดต้นทุนขององค์กร	4.34	มาก
3. ด้านการเพิ่มขึ้นของลูกค้า	4.28	มาก
4. ด้านประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยี	4.36	มาก
โดยรวม	4.50	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสแกน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความพึงพอใจของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 รองลงมา ด้านประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และด้านการลดต้นทุนขององค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี กับประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยรวมของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสแกน

ตัวแปร	EFAC	AIA	AIB	AIC	AID	VIFs
$\bar{X}$	3.50	4.28	4.43	4.20	4.15	
S.D.	0.53	0.69	0.62	0.77	0.78	
EFAC		0.857*	0.797*	0.780*	0.755*	
AIA			0.918*	0.875*	0.913*	4.064
AIB				0.850*	0.866*	2.791
AIC					0.965*	7.942
AID						6.384

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีค่าตั้งแต่ 2.791 - 7.942 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญในระดับที่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black. 2006 : 585)

ตารางที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี กับประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยรวม ของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก

การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศ ทางการบัญชี	ประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยรวม		T	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน การถดถอย		
ค่าคงที่ (α)	0.494	0.126	3.920	0.000*
ความสมบูรณ์ครบถ้วน (AIA)	0.796	0.078	10.178	0.000*
ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (AIB)	0.003	0.071	- 0.041	0.968
ความทันเวลา (AIC)	0.570	0.085	6.689	0.000*
ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ (AID)	- 0.670	0.098	- 6.810	0.000*
F = 191.895 p = 0.000 Adj R ² = 0.782				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน (AIA) ด้านความทันเวลา (AIC) และด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ (AID) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม (EFAC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานของการวิจัย และเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$EFAC = \beta_0 + \beta_1 AIA + \beta_2 AIB + \beta_3 AIC + \beta_4 AID + \epsilon$$

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยสรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสนุก พบว่า ผู้บริหารธุรกิจโรงแรม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีโดยรวม ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของผู้บริหารที่ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธิดา จินวิเศษ (2563) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะสารสนเทศทางการบัญชีที่ดีที่มีผลต่อการวางแผนการดำเนินงานของธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าสารสนเทศทางการบัญชีที่ดี เพื่อจะทำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานจะต้องประกอบไปด้วย ความสมบูรณ์ในเนื้อหาและจะต้องประหยัดคําค่ากับการลงทุนขององค์กรรวมถึงข้อมูลสารสนเทศที่ดีจะต้องสามารถ เชื่อถือได้ ทำความเข้าใจง่ายและจะต้องนำมาใช้ได้อย่างทันเวลาอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นการตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดเพื่อให้องค์กรบรรลุถึงสิ่งที่ความสำเร็จในอนาคตและปัจจุบัน และสอดคล้องกับ Siamak (2012) ศึกษาประโยชน์ของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งดูไบ (Dubai Financial Market : DFM) พบว่า การใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีทำให้มีผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจและการเงินดีขึ้น และมีความสัมพันธ์

ระหว่างประสิทธิภาพการบริหารงานและประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร โดยสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีประโยชน์และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร เนื่องจากระบบสารสนเทศทางการบัญชีเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกัน เพื่อรวบรวม จัดเก็บ และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุม การประสานงาน การวิเคราะห์และการตัดสินใจ

2. สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสแกน พบว่า ผู้บริหารธุรกิจโรงแรม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม ด้านความพึงพอใจของลูกค้า ด้านการลดต้นทุนขององค์กร ด้านการเพิ่มขึ้นของลูกค้า และด้านประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ประสิทธิภาพการดำเนินงานคือความสามารถของผู้บริหารในการใช้ปัจจัยทรัพยากรที่มีอยู่ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ขององค์กร เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Certo (2000 : 9) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงาน หมายถึง การใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรด้วยวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุด บรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำที่สุด คือ เป็นการใช้ทรัพยากรโดยมีเป้าหมาย (Goal) เพื่อให้เกิดประสิทธิผล หรือบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สูงสุด และสอดคล้องกับแนวคิดของศิริ โสภาพงษ์ (2554 : 23-25) กล่าวว่า แนวทางในการทำงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของธุรกิจที่ได้รับการตอบสนองจากลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลนั้น ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) 2) ด้านการลดต้นทุนขององค์กร (Cost Reduction) 3) ด้านการเพิ่มขึ้นของลูกค้า (Customer Increased) และ 4) ด้านประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยี (Technological Efficiency) และสอดคล้องกับแนวคิดของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2564) เป็นความสามารถในการดำเนินธุรกิจให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทรัพยากรทั้งหมดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินส่งผลทำให้องค์กรเกิดผลกำไรสูงสุดและสร้างความมั่นคงให้กับองค์กรอย่างยั่งยืน เป็นต้น

3. สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม กลุ่มจังหวัดสแกน พบว่า การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความความสมบูรณ์ครบถ้วน ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม เนื่องจาก สารสนเทศทางการบัญชีเป็นเครื่องมือสำคัญที่ธุรกิจโรงแรมทุกแห่งต้องไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจเพราะการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศจะช่วยให้ธุรกิจโรงแรมมีข้อมูลในการติดต่อประสานงานกับธุรกิจอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะสารสนเทศทางการบัญชีและรายงานทางการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ ดันติเศรฐ (2558) พบว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และความเปรียบเทียบกันได้ โดยเฉพาะการใช้สารสนเทศในการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเป็นระบบ และการสำรวจความต้องการด้านการบริการในตลาดอยู่เสมอเพื่อนำมาวางแผนกลยุทธ์ให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ด้วยการนำเสนอข้อมูลที่มีรายละเอียดที่มากกว่าเพื่อช่วยให้องค์กรสามารถประสานการทำงานได้ดีทั้งภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพลพฐ ปิยวรรณ และสุภาพร เจริญ (2556 : 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชี หมายถึง ระบบสารสนเทศขององค์กรที่เก็บรวบรวมประมวลผลข้อมูล ทั้งข้อมูลที่

เกี่ยวข้องกับเงินตราและข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับเงินตรา จากกระบวนการย่อยต่าง ๆ ขององค์กรและสื่อสารข้อมูลหรือสารสนเทศที่รวบรวมได้ไปยังผู้ใช้ทุกคนขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญญา คงวิริยะกุล (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อการปฏิบัติงานที่ดีทางการบัญชีของธุรกิจเคมีภัณฑ์ในประเทศไทย พบว่า ประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการปฏิบัติงานที่ดีทางการบัญชีโดยรวม ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านการลดเวลาในการทำงาน และด้านความคุ้มค่า 2) ประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการปฏิบัติงานที่ดีทางการบัญชีโดยรวม ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และด้านการลดเวลาในการทำงาน และ 3) ประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความทันเวลา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการปฏิบัติงานที่ดีทางการบัญชีโดยรวม ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านการลดเวลาในการทำงาน และด้านความคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ โดยการนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจ
2. การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความสมบูรณ์ครบถ้วน ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนารูปแบบการบริการให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อเพิ่มศักยภาพและความได้เปรียบทางการแข่งขัน
3. ผู้บริหารธุรกิจโรงแรม ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดฝึกอบรมการใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชี และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรในการใช้งานระบบสารสนเทศ และให้ความพร้อมในการทำงานในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบ รวมถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีต่อการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เช่น ประสิทธิภาพการทำการกำไรขององค์กร และประสิทธิภาพการควบคุมภายในของระบบสารสนเทศในองค์กร เป็นต้น เพื่อค้นหาปัจจัยอื่นที่สามารถนำมาพัฒนาองค์กรให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพิ่มตัวแปรแทรกอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เช่น นโยบายขององค์กร วัฒนธรรมขององค์กร และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เป็นต้น เพื่อศึกษาว่ามีผลทำให้ตัวแปรอิสระส่งผลต่อตัวแปรตามดีขึ้นหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2564). *ธุรกิจโรงแรม*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2564, จาก : <http://www.dbd.go.th>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). *ข้อมูลสถิติของธุรกิจโรงแรมและข้อมูลการท่องเที่ยว*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564, จาก : <http://www.thai.tourismthailand.org>.
- กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2. (2564). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (จังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร) พ.ศ. 2561-2565*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2564, จาก : <http://www.nakhonphanom.industry.go.th>.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2564). *การเงินและการลงทุน*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2564, จาก : <http://www.Thansettakij.com>
- ณัฐภูมิ ตันติเศรษฐ. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิภาพในการตัดสินใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 6(2), 20-35.*
- ณัฐธิดา จินวิเศษ. (2563). *คุณลักษณะสารสนเทศทางการบัญชีที่ดีที่มีผลต่อการวางแผนการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.*
- บุญยพรรณ คงแก้ว โสพิศพิไล ทองใส, อรทัย ชำนาญกิจ. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการเงินกับประสิทธิภาพการตัดสินใจ ของผู้บริหารธุรกิจห้างหุ้นส่วน ในตำบลปากแพรก อำเภอยางสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 10(1), 160-169.*
- พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เชิงเอี่ยม. (2556). *ระบบสารสนเทศทางการบัญชี*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- ศิริ โอภาสพงษ์. (2554). *MAXIMUM SUCCESS สูตรสำเร็จขั้นสุดยอด*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สมใจ ลักษณะ. (2552). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2564, จาก : www.nesdb.go.th/
- อภิญา คงวิริยะกุล. (2560). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อการปฏิบัติงานที่ดีทางการบัญชีของธุรกิจเคมีภัณฑ์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- Aaker, David A., V. Kumar and George S. Day. (2001). *Marketing Research*. New York : John Wiley & Sons.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. (4th Ed). USA : John Wiley & Son.
- Certo, Samuel C. (2000). *Modern Management*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Krejcie , Robert. V. and Morgan, Eayrle. W. (1970). *Educational and psychological measurement* .New York : McGraw-Hill .

Nunnally, J.C. (1978). *Psychometric theory (2nd ed.)*. New York: Mc Graw-Hill.

Nunnally, J.C., and Bernstein, I.H. (1994). *Psychometric Theory*. (3rd Ed). New York : Mc Graw-Hill.

Siamak Nejadhosseini Soudani. (2012). *The Usefulness of an Accounting Information System for Effective Organization Performance*. International Journal of Economics and Finance. 4(5) : 136-145. DOI:10.5539/ijef.v4n5p136.

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ครีมหมาน้อย ผ่านแพลตฟอร์ม Facebook

Online Marketing Mix Factors Affecting Purchase Decision of Cissampelos Pareira Products via Facebook Platform

จันทร์นภา บัวหอม¹ กมลทิพย์ ปรีชาตินนท์^{2*} ภรณ์ หลาวทอง³ สุรเกียรติ์ ปรีชาตินนท์⁴ และมานะ ริทินโย⁵
Channapha Buahom¹, Kamonthip Parichatnon^{2*}, Poranee Loatong³, Surakiat Parichatnon⁴
and Manote Rithinyo⁵

*Corresponding author, e-mail: channapha00@hotmail.com; kamonthip.maichum@gmail.com

Received: September 29th, 2023.; Revised: January 17th, 2024.; Accepted: February 1st, 2024.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์จากครีมหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ครีมหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก และเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ครีมหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 295 คน ผลการศึกษาพบว่าการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ครีมหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์ม Facebook โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.20) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ระดับความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ครีมหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์ม Facebook ด้านการรับรู้ถึงความต้องการหรือปัญหาเป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ ด้านการตัดสินใจซื้อ, ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ, ด้านการประเมินทางเลือก และด้านการแสวงหาข้อมูล ตามลำดับ สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์กับกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ครีมหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์ม Facebook (Y) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดจำหน่าย 2) ด้านการส่งเสริมการตลาด และ 3) ด้านการให้บริการส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ครีมหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์ม Facebook (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig < 0.05)

คำสำคัญ : การตัดสินใจซื้อผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ผลิตภัณฑ์ครีมหมาน้อย ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

Student in Master of Business Administration Program in Modern Management Program, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

²⁻⁴ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

Lecturer in Department of Management, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus

⁵ อาจารย์ประจำสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา

Lecturer in Department of Industrial Engineering, Faculty of Engineering and Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima

Abstract

The objectives of the present study were to investigate the levels of market mix factors in deciding to buy Cissampelos Pareira products on Facebook, to study the level of customers' decisions to buy the products on Facebook, and to determine the impacts of market mix factors on customers' decision to buy Cissampelos Pareira products on Facebook. The data were collected from 295 customers through a questionnaire. The results suggested that the customers' decision to buy Cissampelos Pareira products in the overall level was high ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.20). Moreover, with regards to the process in deciding to purchase the products through Facebook, the participants rated the aspect of perception of their needs or problems as being the highest rank, followed by decision to purchase, post-purchase behaviors, option evaluation, and information search, respectively. In terms of the relationship between online marketing mix and customers' decision process to buy Cissampelos Pareira products on Facebook (Y), the findings showed that 3 aspects of online marketing mix factors, namely, 1) product distribution, 2) marketing promotion, and 3) personal services, had a significant association with customers' decision to buy Cissampelos Pareira products on Facebook (Y) ($p < 0.05$).

Keywords: Purchase Decision on Facebook Platform, Cissampelos Pareira Products, Online Marketing Mix

บทนำ

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ากระแสนิยมของผู้บริโภคหันมาใส่ใจดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพรมีมากขึ้น ทำให้ตลาดสมุนไพรในประเทศไทยเติบโตอย่างต่อเนื่อง และสมุนไพรเครือหมาน้อย (*Centella asiatica*) เป็นอีกหนึ่งสมุนไพรที่มีทั้งใบและลำต้นถูกนำมาใช้ในการแพทย์และดูแลสุขภาพในหลายประเทศต่าง ๆ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย โดยสมุนไพรชนิดนี้มีสรรพคุณมีฤทธิ์ด้านการอักเสบและสนับสนุนกระบวนการฟื้นฟูเซลล์ นอกจากนี้ยังมีสารอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น แคลเซียม วิตามิน C, A, B1, B2, กรดไฮยาลูรอนิก และกรดอะมิโนอื่น ๆ การใช้สมุนไพรเครือหมาน้อยมีทั้งในรูปแบบผง, น้ำเชื่อม, หรือสกัดสารสกัดจากสมุนไพรเครือหมาน้อย ซึ่งมักนำมาใช้ในการรักษาปัญหาผิวหนัง เช่น รอยแผล, ฝ้า, และริ้วรอย รวมทั้งในการบำรุงผิวหน้าเพื่อความกระจ่างใสและสุขภาพของผิวหนัง นอกจากนี้ยังมีการใช้ในการดูแลสุขภาพทั่วไป เช่น กระตุ้นระบบภูมิคุ้มกัน, สมดุลระบบประสาท, และลดอาการเครียด และประกอบกับในยุคปัจจุบันเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากขึ้น และเป็นช่องทางที่ผู้ขายใช้ในการขายสินค้า/บริการออนไลน์มากที่สุดคือเฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นช่องทางที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี และในยุคของการใช้สื่อดิจิทัลสำหรับการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการบริการและการทำธุรกรรมต่าง ๆ ที่มีความสะดวกสบายมากขึ้น มีรูปแบบแอปพลิเคชันใหม่ ๆ ที่สร้างความน่าสนใจ และมีผลต่อการตัดสินใจ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การเติบโตของร้านค้าออนไลน์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (เปรมกมล หงษ์ยนต์, 2562) และการจำหน่ายผ่านเครือข่ายออนไลน์เป็นอีกช่องทางที่ได้รับความนิยมอย่างมากในยุคปัจจุบัน ทำให้ผู้ประกอบการสามารถเพิ่มจุดจำหน่ายสินค้าและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น และเหตุผลที่ทำให้การขายของออนไลน์เป็นที่นิยม คือ สามารถทำได้ทุกที่ ทุกเวลา ไม่ต้องมีหน้าร้านก็สามารถจำหน่ายสินค้าได้ ซึ่ง

ถือว่าตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี และมีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาไว้พบว่าส่วนใหญ่ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสินค้าออนไลน์ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการส่วนบุคคล และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว (อัศรียา รณศิริ และคณะ, 2564; ริวิภา ผู้สกุลสิงห์ และวรารุช ฤกษ์วารักษ์, 2564; จินณวัฒน์ อัครเรืองชัย และคณะ, 2565; วลัยลักษณ์ พันธูรี และหัสชัย ตั้งมั่งมี, 2565) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก โดยการศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะช่วยให้เกิดการรับรู้และเข้าใจถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก อย่างแท้จริง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและยังเป็นแนวทางที่ช่วยในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดให้มีความเหมาะสมเพื่อเพิ่มยอดขาย ตลอดจนการส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากเครื่องหาน้อยให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์สมุนไพรชนิดนี้ให้คงอยู่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์จากเครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก
2. เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการขอความอนุเคราะห์ เก็บข้อมูลลูกค้าที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหมาน้อยจากเพจ เฟซบุ๊ก ที่มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องหมาน้อย และเพจที่ให้ความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลการวิจัยมีจำนวน 3 เพจ ได้แก่ เพจจำหน่ายเครื่องหมาน้อย/กรุงเขมา ปลีก-ส่ง จำนวน 929 คน (จำหน่ายเครื่องหมาน้อย/กรุงเขมา ปลีก-ส่ง, ม.ป.ป.) เพจจำหน่ายเครื่องหมาน้อย-กรุงเขมา จำนวน 163 คน (จำหน่ายเครื่องหมาน้อย-กรุงเขมา, ม.ป.ป.) และเพจ My Aomsin จำนวน 165 คน รวมทั้งสิ้น 1,257 คน (มายออมสิน, ม.ป.ป.)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ลูกค้าที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์ม เฟซบุ๊ก จากเพจ 3 เพจ ได้แก่ เพจจำหน่ายเครื่องหมาน้อย/กรุงเขมา ปลีก-ส่ง เพจจำหน่ายเครื่องหมาน้อย-กรุงเขมา และเพจ My Aomsin โดยการเปิดตารางสุ่มรายชื่อของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากทั้ง 3 เพจ ตามสัดส่วน ดังนี้ เพจจำหน่ายเครื่องหมาน้อย/กรุงเขมา ปลีก-ส่ง จำนวน 219 คน เพจจำหน่ายเครื่องหมาน้อย-กรุงเขมา จำนวน 38 คน และเพจ My Aomsin จำนวน 38 คน รวมทั้งสิ้น 295 คน

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์ม Facebook

ผ่านแพลตฟอร์ม Facebook	ลูกค้าที่ซื้อผลิตภัณฑ์ เครื่องหมาน้อย ผ่านแพลตฟอร์ม Facebook (คน)	ขนาดตัวอย่าง	
		สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวน (คน)
เพจจำหน่ายเครื่องหมาน้อย/กรุงเขมา ปลีก-ส่ง	929	73.91	219
เพจจำหน่ายเครื่องหมาน้อย-กรุงเขมา	163	12.97	38
เพจ My Aomsin	165	13.12	38
รวมทั้งสิ้น	1,257	100.00	295

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จากนั้นนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามออนไลน์ Google Forms เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากลูกค้าที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อคำถามแบบปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก เป็นข้อคำถามแบบปลายปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ ใช้มาตรวัดข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ด้านราคา (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ด้านการให้บริการส่วนบุคคล (Personalization) และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว (Privacy) โดย

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดประมาณค่าเป็นระดับคะแนน 5 ระดับ และนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อแปลผลค่าเฉลี่ยดังกล่าว โดยยึดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (จูริพร ช้อนใจ, 2563 : 30) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก เป็นข้อคำถามแบบปลายปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ ใช้มาตรวัดข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ถึงความต้องการหรือปัญหา (Problem/Need Recognition) การแสวงหาข้อมูล (Information Search) การประเมินทางเลือก (Evaluation of Alternatives) การตัดสินใจซื้อ (Purchase Decision) และพฤติกรรมภายหลังการซื้อ (Post purchase Behavior) โดยลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการกำหนดประมาณค่าเป็นระดับคะแนน 5 ระดับ และนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานเพื่อแปลผลค่าเฉลี่ยดังกล่าว โดยยึดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเช่นเดียวกันกับตอนที่ 2

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) จากสูตรในการคำนวณ (พิสนุ พงศรี, 2552) แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับลูกค้าที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก (นอกเหนือจากเพจ 3 เพจ ในงานวิจัยครั้งนี้) จำนวน 30 ชุด ซึ่งลูกค้ากลุ่มนี้ไม่ใช่กลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นกลุ่มที่มีความสนใจในผลิตภัณฑ์ที่คล้ายกันและมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ใกล้เคียงกันกับลูกค้าที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.966 ซึ่งมากกว่า 0.7 แสดงว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปสร้างเป็นแบบสอบถามออนไลน์ Google forms และส่งลิงค์แบบสอบถามดังกล่าวให้กับลูกค้าที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก จากเพจ 3 เพจ ตามหมายเลขของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้
2. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จากนั้นดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ข้อมูล (Data Screening) หากแบบสอบถามฉบับใดที่ไม่สมบูรณ์ ก็จะตัดทิ้งและดำเนินการเก็บแบบสอบถามเพิ่มเติม จนครบตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
3. นำแบบสอบถามมาจัดทำข้อมูล เพื่อเข้าสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้ตอบข้อคำถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล

1.2 การลงรหัส ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแปลงข้อมูลจากแบบสอบถามให้อยู่ในรูปของตัวเลข เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1.3 การบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการลงรหัสแล้ว ไปบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วน ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ (Gender) อายุ (Age) ระดับการศึกษา (Education) อาชีพ (Occupation) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Income) มีลักษณะคำถามปลายปิดให้เลือกตอบ จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปสถิติเชิงพรรณนา เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อนำเสนอในรูปสถิติเชิงพรรณนา โดยมีเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (จูริพร ช้อนใจ, 2563 : 30) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อนำเสนอในรูปสถิติเชิงพรรณนา โดยยึดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเช่นเดียวกันกับข้อ 2.2

2.4 ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด โดยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ อย่างเต็มที่ จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปเป็นความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในภาพรวมของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก

2.5 การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ตัวแปรอิสระ หรือตัวแปรที่จะใช้พยากรณ์ ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ด้านราคา (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ด้านการให้บริการส่วนบุคคล (Personalization) และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว (Privacy) และประเภทที่ 2 ตัวแปรตาม หรือตัวแปรที่

ต้องการพยากรณ์ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ดังนั้น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 ประเภทนี้ จึงเป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ เพื่อที่จะอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ที่ส่งผลต่อการกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 295 คน โดยผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 204 คน มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 156 คน มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 251 คน อาชีพธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ จำนวน 111 คน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 152 คน

2. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์จากเครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์ม เฟซบุ๊ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการจัดจำหน่าย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมการตลาด มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านการให้บริการส่วนบุคคล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านราคา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์จากเครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก โดยรวม

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ของผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์	4.42	0.50	มาก
ด้านราคา	3.47	0.52	ปานกลาง
ด้านการจัดจำหน่าย	4.15	0.31	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด	4.14	0.34	มาก
ด้านการให้บริการส่วนบุคคล	4.13	0.33	มาก
ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว	4.10	0.32	มาก
รวม	4.04	0.23	มาก

3. ผลการศึกษาการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใหญ่ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การรับรู้ถึงความต้องการหรือปัญหา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การตัดสินใจซื้อ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมภายหลังการซื้อ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การประเมินทางเลือก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และการแสวงหาข้อมูล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 3 การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก โดยรวม

การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
การรับรู้ถึงความต้องการหรือปัญหา	4.00	0.23	มาก
การแสวงหาข้อมูล	3.93	0.24	มาก
การประเมินทางเลือก	3.97	0.28	มาก
การตัดสินใจซื้อ	3.98	0.20	มาก
พฤติกรรมภายหลังการซื้อ	3.97	0.21	มาก
รวม	3.97	0.20	มาก

4. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก สามารถสรุปได้ดังนี้

สมมติฐาน ปัจจัยส่วนประสมการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ได้แก่ 1) ด้านการจัดจำหน่าย 2) ด้านการส่งเสริมการตลาด และ 3) ด้านการให้บริการส่วนบุคคลโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.661 ค่า R^2 เท่ากับ 0.437 ส่วนค่า $Ad R^2$ เท่ากับ 0.425 มีค่า SE_{est} เท่ากับ 0.123 และค่าสถิติ F-test เท่ากับ 36.122 มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก

ตัวแปร	B	β	t	Sig.	Collinearity Statistics	
					Tolerance	VIF
Constant	2.260	-	16.949	0.00	-	-
1. ด้านผลิตภัณฑ์ (X1)	0.019	0.061	1.107	0.267	0.65	1.53
2. ด้านราคา (X2)	0.010	0.032	0.581	0.56	0.66	1.51
3. ด้านการจัดจำหน่าย (X3)	0.131	0.242	3.856	0.00*	0.51	1.96
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด (X4)	0.156	0.321	5.097	0.00*	0.51	1.96
5. ด้านการให้บริการส่วนบุคคล (X5)	0.072	0.137	2.383	0.02*	0.61	1.64
6. ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว (X6)	0.046	0.091	1.403	0.16	0.48	2.07
R = 0.66 R^2 = 0.44 $Ad R^2$ = 0.43 SE_{est} = 0.123 F = 36.12 Sig. = 0.00 Durbin-Watson = 1.82						

*ระดับนัยสำคัญ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์กับการตัดสินใจซื้อผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ของผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก พบว่า โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการส่วนบุคคล และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านราคา เนื่องจากลูกค้าอาจเกิดความรู้สึกว่าราคาที่จำหน่ายนั้นยังไม่เหมาะสมและดึงดูดใจให้ซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พิไลวรรณ อุบลวรรณ (2561 : 66) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านตลาดออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก พบว่า โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการส่วนบุคคล และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านราคา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของ พิไลวรรณ อุบลวรรณ (2561 : 84) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านตลาดออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณทัย ปัญญา (2562 : 9) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านผลิตภัณฑ์ จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยจากเพจเฟซบุ๊ก มีความน่าเชื่อถือ มาเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์เกสร เพชรโสภณ (2565 : 166) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กของผู้บริโภคชาวลาวในแขวงสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สินค้ามีคุณภาพดี มีมาตรฐาน ย่อมจากสีธรรมชาติ มีการตัดเย็บอย่างประณีต แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ โยชิดา นันทิภาคย์ และคม คัมภีรานนท์ (2563 : 131) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบรนด์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภท Instagram ของผู้บริโภคเจนเนอเรชันวาย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกแบรนด์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ประเภทอินสตาแกรม ซึ่งผู้บริโภคเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ที่กล่าวว่าควรเลือกสินค้าจากคุณภาพและความทันสมัย และยุทธนาท บุญยะชัย (2564 : 288) ได้ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ โดยที่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ่านสมาร์ทโฟนของผู้บริโภคในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 คือ ด้านผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านราคา จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านราคาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ราคาผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อย

ถูกกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับร้านอื่น มาเป็นอันดับ 1 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิไลวรรณ อุบลวรรณ (2561 : 83) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านตลาดออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสะดวกของการชำระเงิน เช่น เก็บเงินปลายทาง, โอนเงินผ่านธนาคาร, ชำระด้วยบัตรเครดิต และไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

2.3 ด้านการจัดจำหน่าย จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีขั้นตอนการสั่งซื้อสินค้าที่ง่ายและสะดวก มาเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หงสา ปลาทอง (2563 : 145) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมการตลาดออนไลน์และคุณลักษณะของนวัตกรรม ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจใช้บริการกระเป๋าเงินออนไลน์ของผู้หญิงวันทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แอปพลิเคชัน กระเป๋าเงินออนไลน์ ช่วยประหยัดเวลา ลดขั้นตอนในการทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัทเมศร์ ตันติธนิพงษ์ และชิตพงษ์ อัยสานนท์ (2565 : 90) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการซื้อสินค้าทางสื่อออนไลน์ของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมด้านการจัดจำหน่าย ไม่มีผลต่อสื่อออนไลน์ที่ใช้ในการซื้อสินค้าของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เนื่องจากการจัดจำหน่ายจากทุกสื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีความสะดวกในการเลือกซื้อสินค้า

2.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีกิจกรรมส่งเสริมการขาย ลด แลก แจก แถม เช่น ฟรีค่าจัดส่ง ลดราคา เป็นต้น มาเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์เกสร เพชรโสภะ (2565 : 174) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ของผู้บริโภคชาวลาวในแขวงสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายที่น่าสนใจอย่างสม่ำเสมอ อาทิ ลด แลก แจก แถม เมื่อซื้อสินค้าครบตามกำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธราภรณ์ เมธีการย์ (2561 : 69) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อใจของธุรกิจการจำหน่ายเครื่องสำอางผ่านเฟซบุ๊ก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อใจของธุรกิจการจำหน่ายเครื่องสำอางผ่านเฟซบุ๊ก เนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญเกี่ยวกับการลด แลก แจก แถมสินค้า หรือบริการจากระบบออนไลน์ รวมถึงการได้รับสิทธิพิเศษเมื่อทำการสั่งซื้อสินค้า

2.5 ด้านการให้บริการส่วนบุคคล จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านการให้บริการส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีช่องทางช่วยแก้ปัญหาให้ลูกค้าได้ทันที กรณีเกิดความผิดพลาด เช่น การส่งสินค้าผิด เป็นต้น มาเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุโณทัย ปัญญา (2562 : 140) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้คำแนะนำ คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อสงสัยต่าง ๆ ให้กับลูกค้ารายบุคคลผ่านเฟซบุ๊ก

2.6 ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีเพียงไม่กี่ข้อที่ข้อมูลส่วนตัวไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ มาเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธมลวรรณ สมพงศ์ (2564 : 94) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าทางออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการรักษาข้อมูลส่วนตัวของลูกค้าเป็นความลับ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรินทร์ลดา พึ่งเถื่อน และแอนนาจุมพล เสถียร (2565 : 110) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อต้นไม้ประดับผ่าน Instagram ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ปัจจัยด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว (Privacy) ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อต้นไม้ประดับผ่าน Instagram มากเป็นอันดับแรก ซึ่งมีการพูดคุยรายละเอียดการซื้อสินค้าทาง Direct Message เพื่อรักษาความเป็นส่วนตัวของบทสนทนากับลูกค้า

3. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์กับการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดออนไลน์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการให้บริการส่วนบุคคล มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00, 0.00 และ 0.02 ตามลำดับ ซึ่งได้ค่าที่ต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดออนไลน์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการให้บริการส่วนบุคคล ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.66 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และมีทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรืออาจกล่าวได้ว่า เมื่อมีการพัฒนาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการให้บริการส่วนบุคคลเพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก เพิ่มมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยลักษณ์ พันธุรี พิมรภัส เลิศประเสริฐ และคณะ (2565 : 79) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ความงามผ่านช่องทางออนไลน์บนเฟซบุ๊ก ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์และด้านส่งเสริมการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ซึ่งการทดสอบส่วนประสมทางการตลาดเฉพาะด้านผลิตภัณฑ์และด้านการส่งเสริมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ความงามผ่านช่องทางออนไลน์เฟซบุ๊ก มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถระบุความสำคัญของแต่ละปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการให้บริการส่วนบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ผลการวิจัยดังกล่าวจึงมีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์แก่ผู้ประกอบการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ทางการแข่งขันในตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อย โดยการพัฒนาด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการให้บริการส่วนบุคคล ให้มีความเหมาะสมกับตลาดในช่วงเวลานั้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องหาน้อย ผู้วิจัยจึงขอสรุปข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้ประกอบการควรมุ่งเน้นความสำคัญในเรื่องของช่องทางการจัดจำหน่าย เพื่อให้ลูกค้าเกิดความสะดวกในการสั่งซื้อ สามารถเข้าถึงร้านค้าได้ง่าย มีหลากหลายช่องทาง มีบริการจัดส่งให้กับลูกค้าและสามารถจัดส่งได้ตามวันเวลาที่กำหนด

2. ผู้ประกอบการควรมุ่งเน้นความสำคัญในเรื่องของการส่งเสริมการตลาด เพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าเกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหมาน้อย เช่น การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง มีการจัดกิจกรรมลด แลก แจก แถม ตามความเหมาะสม และมีการคืนกำไรให้แก่ลูกค้าที่ซื้ออย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

3. ผู้ประกอบการควรมุ่งเน้นความสำคัญในเรื่องของการให้บริการส่วนบุคคล เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความไว้วางใจให้กับลูกค้า เช่น มีช่องทางการให้คำแนะนำลูกค้าอย่างเหมาะสม สามารถติดต่อได้สะดวก รวดเร็ว แก้ไขปัญหาให้ลูกค้าได้ทันที กรณีที่เกิดความผิดพลาด และมีการติดตามหลังการขาย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ผู้วิจัยจึงขอสรุปข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องหมาน้อยผ่านแพลตฟอร์มเฟสบุ๊กในเชิงลึก เช่น การทำ In-depth Interview , Focus Group เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องหมาน้อยให้มีความเหมาะสม และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จินณวัฒน์ อิศวเรืองชัย, ศักดา นาควัชร, ทวินานันท์ พุ่มพิพัฒน์, กันตินันท์ กิจจาการ, เปียทิพย์ กิตติราช. (2565). ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19. *วารสารรัชตภาคย์*, 16(46), 389-404.
- จรัสพร ขอนใจ. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อน้ำผลไม้พร้อมดื่ม ตรากรีนเมทของผู้บริโภคจังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จำหน่ายเครื่องหมาน้อย-กรุงเทพฯ. (ม.ป.ป.). *ผู้ติดตามเพจ (Page Profile)*. Facebook. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.facebook.com/profile.php?id=100039873045052&mibextid=ZbWKwL>
- จำหน่ายเครื่องหมาน้อย/กรุงเทพฯ ปลีก-ส่ง. (ม.ป.ป.). *ผู้ติดตามเพจ (Page Profile)*. Facebook. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057652651027&mibextid=ZbWKwL>
- ทิพย์เกสร เพชรโสภา และวุฒิชชาติ สุนทรสมย์. (2565). ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเฟสบุ๊กของผู้บริโภคชาวลาวในแขวงสะหวันเขต สาธารณรัฐประชาชนลาว. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 11(1), 154-179.
- ธันท์เมศร์ ดันติธินพงค์ และชิตพงษ์ อัยสานนท์. (2565). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการซื้อสินค้าทางสื่อออนไลน์ของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยาลัยโกลด์สตีกส์ และซัพพลายเชน*, 8(2), 80-94.
- ธมลวรรณ สมพงศ์. (2564). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าทางออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เปรมกมล หงส์ยนต์. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ (ลาชาต้า) ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม.
- พัชรภรณ์ เมธีการย์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของธุรกิจการจำหน่ายเครื่องสำอางผ่านเฟซบุ๊ก. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พิสนุ พงศรี. (2552). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ด้านสหภาพการพิมพ์, 421.
- พิไลวรรณ อุบลวรรณ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านตลาดออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. คณะมนุษยและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มายออมสิน (My Aomsin). (ม.ป.ป.). ผู้ติดตามเพจ (Page Profile). Facebook. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.facebook.com/YTmyaomsin?mibextid=ZbWKwL>
- ยุทธนาท บุญยะชัย. (2564). ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ่านสมาร์ตโฟนของผู้บริโภค ในจังหวัดนนทบุรี. วารสารสุทธิปริทัศน์, 35(1), 287- 305.
- โยษิตา นันทิภักย์ และคม คัมภีรานนท์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีก แปรผันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภท Instagram ของผู้บริโภคเจนเนอเรชันวาย. วารสารรัชต์ภักย์, 14(36), 130–146.
- วรินทร์ลดา พึ่งเถื่อน และแอนนา จุมพลเสถียร. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อต้นไม้ประดับผ่าน Instagram. วารสาร Media and Communication Inquiry, 4(3), 102-121.
- วลัยลักษณ์ พันธุ์รี และหัสชัย ตั้งมั่งมี. (2565). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก. วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น, 8(1), 81-95.
- วลัยลักษณ์ พันธุ์รี, พิมพ์ภัส เลิศประเสริฐ, แสงอุดม ภูมราเสวต, ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร, สุพจน์ อาวาส. (2565). การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ความงามผ่านช่องทางออนไลน์บนเฟซบุ๊กของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 8(6), 69-82.
- หงสา ปลาทอง. (2563). ส่วนประสมการตลาดออนไลน์และคุณลักษณะของนวัตกรรม ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจใช้บริการกระเป๋าเงินออนไลน์ของผู้หญิงวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัคริยา รณศิริ, พุฒิธร จิรายุส, อรชร อิงคานูวัฒน์. (2564). ปัจจัยส่วนประสมการตลาดออนไลน์ (6Ps) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องประดับเงินของผู้บริโภคบนช่องทางเฟซบุ๊ก (เฟซบุ๊ก) ในกรุงเทพมหานคร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, 5(2), 99-110.
- อรุณทัย ปัญญา. (2562). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

การประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงโครงสร้างในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพล
ต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ กรณีศึกษาท่าเรือบกขอนแก่น

Application of Interpretive Structural Modeling to Analyze the Relationship
between Risk Factors Influencing Logistics Service Provider:
A case study of Khon Kaen Dry Port

Received: October, 9th 2023; Revised: January, 18th 2024; Accepted: January, 20th 2024

มณฑิรา พรหมดี^{1*}

Monthira Promdee^{1*}

*Corresponding author, e-mail: Monthira.pr@rmuti.ac.th

บทคัดย่อ

ท่าเรือบกมีโครงการสำคัญ คือ การจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกด้านพิธีศุลกากร ศูนย์เชื่อมโยงข้อมูลท่าเรือบก ท่าเรือแหลมฉบัง และด่านชายแดน รวมทั้งสนับสนุนให้มีพื้นที่ในการขนถ่ายสินค้า และประกอบกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่ม (value added) รวมถึงส่งเสริมการลงทุนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับด้านโลจิสติกส์บริเวณรอบโครงการ ทั้งนี้ การลงทุนในด้านของโครงการอสังหาริมทรัพย์และโครงการด้านโลจิสติกส์นั้น โครงการต่างๆ จะมีการป้องกันและการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เพื่อลดความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจให้น้อยที่สุด ซึ่งผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ กรณีศึกษา ท่าเรือบกขอนแก่น โดยใช้โมเดลโครงสร้างในการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่จะลงทุนธุรกิจโลจิสติกส์บริเวณรอบโครงการท่าเรือบก ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของปัจจัยจากการออกเป็น 10 ปัจจัย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับท่าเรือบกขอนแก่น จำนวน 5 ราย จากผลการศึกษา พบว่า ความเสี่ยงของการเงิน ส่งผลกระทบต่อตัวแปรต้นกลาง ได้แก่ ความเสี่ยงของสภาพแวดล้อม ความเสี่ยงของการถูกทุจริต ความเสี่ยงของประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ความเสี่ยงของการสูญเสียสินค้าระหว่างดำเนินงาน ความเสี่ยงของความปลอดภัย ความเสี่ยงของนโยบายของรัฐบาล และความเสี่ยงของเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าหากผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ไม่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรในด้านการจัดหาทุน และการบริหารการเงินขององค์กรได้ จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจ

คำสำคัญ: โมเดลโครงสร้าง ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ความเสี่ยง ท่าเรือบก

¹ อาจารย์ สังกัด คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น
Lecturer in Faculty of Business Administration and Information Technology - RMUTI KKC

Abstract

The Dry Port has an important project: establishing a center to facilitate customs procedures. Dry port data link center Laem Chabang Port and border checkpoints, Including supporting the area for loading and unloading products. And engage in activities to create added value (Value Added), including promoting investment in businesses related to logistics around the project. Regarding investment in real estate and logistics projects, the projects will have protection and risk avoidance. In order to reduce the risk and minimize the impact on the business. The research aims to study the relationship of risk factors influencing logistics service providers: A case study of Khon Kaen Dry Port using an Interpretive Structural Modeling to analyze risk factors that will affect logistics service operators who will invest in logistics businesses around the Dry port project. The factors were divided into 10 factors by collecting data from 5 entrepreneur logistics service providers who have a stake in the Khon Kaen Dry Port. The study results found that financial risk affects mediator variables, namely Environmental risk, Corruption risk, Efficiency risk, Risk of product loss during operations, Safety risk, Government policy risk and Economic risk. In conclusion, if an entrepreneur's logistics service provides efficiency, builds trust in many business organizations, and manages corporate finances, they will be able to manage business organizations.

Keywords: Structural Modeling, logistics Service Provider, Risk, Dry port

บทนำ

ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ หรือ Logistic service providers (LSPs) คือ ผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ ตั้งแต่กิจกรรมการขนส่งอย่างง่าย ไปจนถึงกิจกรรมด้านโลจิสติกส์และการขนส่งที่มีความซับซ้อนหรือการขนส่งหลายรูปแบบ (Bouchette et al., 2018) เช่น การให้บริการโลจิสติกส์และขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ผู้ประกอบการให้บริการรถบรรทุก ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางราง ผู้ประกอบการให้บริการตู้คอนเทนเนอร์ ผู้ให้บริการด้านดำเนินการทางพิธีศุลกากร ณ ท่าเรือท่าเรือบก หรือด่านชายแดน และดำเนินการเป็นผู้ให้คำปรึกษาด้านโลจิสติกส์ (GMS Logistics Database, 2016)

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์นั้น เกี่ยวข้องกับการดำเนินการท่าเรือ เนื่องด้วยท่าเรือบก (Dry Port) คือ หนึ่งในสถานที่ภายในประเทศซึ่งเป็นศูนย์การการเชื่อมต่อการขนส่งอย่างน้อย 1 รูปแบบ โดยมีการดำเนินกิจกรรมเสมือนบริเวณท่าเรือ (ยกเว้นการขนถ่ายสินค้าขึ้นลงเรือ) เช่น การให้บริการเช่าพื้นที่คลังสินค้า การดำเนินการควบคุมศุลกากรและพิธีการที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการเป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ซึ่งคำจำกัดความของท่าเรือบก เป็นคำจำกัดความตามที่คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (UNESCAP) ให้ไว้ในข้อตกลงระหว่างรัฐบาลว่าด้วยเรื่องท่าเรือบก (กองยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์, 2562) ในปัจจุบันโครงการพัฒนาท่าเรือบก ในส่วนของท่าเรือบกจังหวัดขอนแก่นมีกลุ่มสินค้าเป้าหมายคือ สินค้าเกษตรกรรม สินค้าอุตสาหกรรม และคาดการณ์ผลประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนี้ ในระดับสังคมช่วยลดความแออัดของการขนส่งทางถนนเกิดการจ้างงาน ระดับอุตสาหกรรมในการลดต้นทุนของผู้ประกอบการ และในระดับองค์กร คือ สร้างความได้เปรียบทางธุรกิจให้แก่การทำเรือของประเทศไทย รวมถึงเพิ่มศักยภาพของ

ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ในการให้บริการลูกค้า ซึ่งหากผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนการขนส่งมาสู่รูปแบบการขนส่งทางรางที่เพิ่มขึ้น จะช่วยผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนการขนส่งได้มากยิ่งขึ้น ประกอบกับการขนส่งทางรางเป็นการขนส่งที่ประหยัดพลังงานและลดมลพิษทางอากาศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

โครงการที่สำคัญในการบริหารจัดการท่าเรือ คือ การจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกด้านพิธีศุลกากร ศูนย์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างท่าเรือแหลมฉบัง ด้านชายแดน และท่าเรือ รวมทั้งสนับสนุนให้พื้นที่ในการขนถ่ายสินค้าและประกอบกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่ม (value added) เนื่องด้วยพื้นที่ในท่าเรือเป็นเขตปลอดอากร (free zone) รวมถึงส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจด้านโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องบริเวณรอบโครงการ เช่น การลงทุนของผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ทั้งนี้ ในการบริหารจัดการท่าเรือเพื่อให้ผู้ประกอบการให้บริการโลจิสติกส์ลงทุนธุรกิจโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องบริเวณรอบโครงการให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่จะลงทุนธุรกิจโลจิสติกส์บริเวณรอบโครงการท่าเรือ เช่น ในด้านความชัดเจนของมาตรการสนับสนุน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบสาธารณูปโภค และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

จากการทบทวนวรรณกรรมในฐานข้อมูล Thaijo และ Scopus พบว่า การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับท่าเรือเป็นการศึกษาด้านโมเดลการเชื่อมต่อการขนส่ง (De Almeida Rodrigues et al., 2021) และการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการบริหารจัดการท่าเรือ เช่น การศึกษาของ (Wan et al., 2022; Wang et al., 2022) ส่วนในด้านบริบทของการศึกษาปัจจัยเสี่ยงของผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์เป็นการศึกษาโดยใช้เครื่องมือแผนผังประเมินความเสี่ยง (risk assessment matrix) เช่น การศึกษาของ (Yan et al., 2022) ที่วิเคราะห์ความเสี่ยงของที่เกี่ยวข้องกับด้านโลจิสติกส์ของธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ กรณีศึกษาท่าเรือขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกการประยุกต์ใช้โมเดลโครงสร้าง (ism) ในการวิเคราะห์ เนื่องด้วยเครื่องมือโมเดลโครงสร้าง (ism) ช่วยแสดงให้เห็นผลของอิทธิพลของแต่ละองค์ประกอบได้ชัดเจนว่ามีความสัมพันธ์ในทางตรงหรือมีความสัมพันธ์ในทางอ้อมต่อกัน ซึ่งมีความแตกต่างจากการใช้เครื่องมือแผนผังประเมินความเสี่ยง (risk assessment matrix) (Fugate et al., 2010; Ojala & Çelebi, 2015; Panayides & So, 2005)

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับท่าเรือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 พบว่า ประเด็นใน 3 ลำดับแรกที่มีผู้วิจัยมากที่สุด คือ 1) การพัฒนาท่าเรือ 2) การวิเคราะห์เพื่อหาตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสม 3) การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับท่าเรือ เช่น Wang et al. (2022) ได้ศึกษาการลงทุน ความเสี่ยงของการลงทุนในท่าเรือ ซึ่งผลการวิจัยได้นำเสนอข้อมูลเชิงลึกทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อใช้สำหรับตัดสินใจในการกำหนดนโยบายของหน่วยงานรัฐ และ Wan et al. (2022) ที่เกี่ยวกับอิทธิพลของการก่อสร้าง ท่าเรือต่อการเจริญเติบโตของท่าเรือ โดยผลการศึกษา พบว่า การเจริญเติบโตของท่าเรือส่งผลต่อการเติบโตของท่าเรือเนื่องจากมีปริมาณการขนส่งตู้คอนเทนเนอร์เพิ่มมากขึ้น และเป็นการส่งเสริมการค้าขายระหว่างประเทศ รวมทั้ง Nguyen et al. (2021) ได้ศึกษาการประเมินท่าเรือต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ขนส่งสินค้า ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ชุมชน ตามดัชนีการวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทาน

ภายในประเทศ โดยใช้ปัจจัยต่างๆ เป็นกรอบในการประเมิน เช่น ด้านความสะดวกสบายของลูกค้า ด้านการลดต้นทุนของค่าขนส่ง ด้านการลดต้นทุนระยะเวลาด้านการลดต้นทุนในการจัดเก็บสินค้า เป็นต้น

ทั้งนี้ ในส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการดำเนินการท่าเรือบก ประเภทผู้ประกอบการที่ให้บริการด้าน โลจิสติกส์ สามารถจำแนกประเภท ได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1) ผู้ขายสินค้าเป็นผู้รับผิดชอบในการขนส่งสินค้า หรือการเก็บรักษาสินค้า หรือ first-party logistics service provider (1PL) 2) ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่ให้บริการเกี่ยวข้องกับการขนส่งและการเก็บรักษาสินค้า หรือ second-party logistics service provider (2PL) 3) ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่ให้บริการในกิจกรรมที่เกือบทั้งหมด หรือ third party logistics service provider (3PL) 4) การเพิ่มระดับการให้บริการจาก 3PL โดยให้บริการในรูปแบบข้อมูลสารสนเทศและการให้คำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือ fourth party logistics service provider (4PL) 5) ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่ดูแลกระบวนการไหลทั้งหมดภายในโซ่อุปทาน หรือ lead logistics provider (LLP) (Bouchette et al., 2018) ทั้งนี้ ฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทย 231 แห่ง ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในด้านการบริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ผู้ประกอบการให้บริการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุก ผู้ประกอบการให้บริการขนส่งสินค้าทางราง ผู้ประกอบการให้บริการตู้คอนเทนเนอร์ ผู้ให้บริการด้านดำเนินการทางพิธีศุลกากร ณ ท่าเรือหรือท่าเรือบก ดำเนินการเป็นผู้ให้คำปรึกษา การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านโลจิสติกส์ เป็นต้น (GMS Logistics Database, 2016) ผู้วิจัยพบว่า การศึกษาที่ผ่านมายังขาดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการดำเนินการท่าเรือบก ประเภทผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ซึ่งการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและการวางแผนป้องกันความเสี่ยงนั้น เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นให้น้อยที่สุด ลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์

Kauf and Tluczak (2018) การประเมินความเสี่ยงมีการดำเนินการ 3 ขั้นตอนหลัก คือ การระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการประเมินระดับความเสี่ยง ซึ่งการระบุความเสี่ยงเกิดจากการระดมความคิดเพื่อหาความน่าจะเป็นในการนำมาวิเคราะห์ระดับของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อไป ทั้งนี้ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น มีทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ ความเสี่ยงระดับที่สูงมาก ความเสี่ยงระดับที่สูง ความเสี่ยงระดับที่ปานกลาง ความเสี่ยงระดับที่น้อย และความเสี่ยงระดับที่น้อยมาก ทั้งนี้เมื่อได้ประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นแล้วนั้น โครงการต่างๆ จะมีการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ผ่านกระบวนการกระจายความเสี่ยง และกระบวนการถ่ายโอนความเสี่ยง เพื่อให้ลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นให้น้อยที่สุด ในด้านการลงทุนโครงการอสังหาริมทรัพย์และโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านโลจิสติกส์นั้น มีมาตรการในการลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น การจัดทำแผนป้องกันความเสี่ยง เป็นต้น โดยจัดกลุ่มปัจจัยเสี่ยงออกเป็น 3 ช่วง ประกอบไปด้วย 1) ช่วงของการลงทุน 2) ช่วงของการวางแผนการก่อสร้าง และ 3) ช่วงของกระบวนการจัดการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้ เช่น ความเสี่ยงในการจัดหาเงินทุน ความเสี่ยงของการขาดทุน ความเสี่ยงของการบริหารจัดการการผลิต และความเสี่ยงของนโยบายภาษีของรัฐบาล เป็นต้น ซึ่งความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น นั้นส่งผลต่อความกังวลผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ Wang (2021) ได้อธิบายความสัมพันธ์และได้สรุปไว้ว่าความเสี่ยง คือ 1) ความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของความไม่แน่นอน 2) มีลักษณะเชิงประจักษ์ 3) ความเสี่ยงมีลักษณะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน แต่ทราบความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ 4) ผลกระทบของความเสี่ยงมีความเป็นรูปธรรม โดยจากการทบทวน

วรรณกรรมนั้น ความเสี่ยงของผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์เป็นการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์เพื่อประเมินระดับของความเสี่ยง โดยยังไม่มีการจัดกลุ่มความเสี่ยงเป็นความเสี่ยงทางตรงและความเสี่ยงทางอ้อม ซึ่งเป็นการศึกษาสามารถสรุปกลุ่มของปัจจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงกลุ่มปัจจัยความเสี่ยงของผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์

ปัจจัย	ที่มา	คำอธิบาย
ความเสี่ยงของข้อมูลสารสนเทศโลจิสติกส์	(Bentaleb et al., 2015) (Yan et al., 2022) (Barmuta et al., 2022)	ความล้มเหลวของระบบสารสนเทศ และการควบคุมข้อมูลของระบบสารสนเทศ การใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านโลจิสติกส์ ตลอดจนการถูกละเมิดลิขสิทธิ์
ความเสี่ยงของประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	(Bentaleb et al., 2015) (Yan et al., 2022)	ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคำสั่งซื้อ ประสิทธิภาพในการขนถ่าย ประสิทธิภาพในการดำเนินการพิธีศุลกากร
ความเสี่ยงของการสูญเสียสินค้าระหว่างดำเนินงาน	(Bentaleb et al., 2015) (Yan et al., 2022)	ความเสียหายจากอุบัติเหตุจากอุปกรณ์การขนส่ง และจากผูปฏิบัติงาน
ความเสี่ยงของการเงิน	(Bentaleb et al., 2015) (Yan et al., 2022) (Qazi, 2022)	มาตรฐานและการกำกับดูแลของระบบธนาคาร ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน การผิดนัดชำระเงินของลูกค้า ความสามารถในการจัดหาเงินทุนของผู้ประกอบการโลจิสติกส์
ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อม	(Yan et al., 2022) (Qazi, 2022)	การบรรลุเป้าหมายนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน และการรักษาสิ่งแวดล้อม
ความเสี่ยงของการบริหารจัดการองค์กร	(Bentaleb et al., 2015) (Qazi, 2022) (Barmuta et al., 2022)	สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และพนักงานขาดทักษะในการดำเนินงาน และปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน
ความเสี่ยงของความปลอดภัย	(Bentaleb et al., 2015) (Qazi, 2022)	ความปลอดภัยในการทำงาน เช่น การถูกโจรกรรมสินค้า การรั่วไหลของวัสดุอันตราย
ความเสี่ยงด้านนโยบายของรัฐบาล	(Qazi, 2022)	นโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลและนโยบายในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งนโยบายส่งเสริมการลงทุน
ความเสี่ยงของการถูกทุจริต	(Qazi, 2022)	การทุจริตที่เกิดขึ้นจากภายในและภายนอกองค์กร
ความเสี่ยงของเศรษฐกิจ	(Qazi, 2022) (Barmuta et al., 2022)	สถานการณ์เศรษฐกิจ ความผันผวนของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ กรณีศึกษาท่าเรือบกขอนแก่น โดยใช้โมเดลโครงสร้าง (ism)

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยนี้ได้ใช้โมเดลโครงสร้าง (ism) ซึ่งอ้างอิงรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลของ Wongthongchai & Saenchaiyathon (2019) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งองค์ประกอบของปัจจัยออกเป็น 10 ปัจจัย จากตารางที่ 1 ตารางแสดงกลุ่มปัจจัยความเสี่ยงของผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ โดยแต่ละปัจจัยใช้สัญลักษณ์ C1-C10 แทนความหมายของแต่ละปัจจัยที่เป็นตัวแปรในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามที่ใช้โมเดลโครงสร้าง (ISM) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบปัจจัย โดยใช้วิธีการเลือกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นการเก็บแบบสอบถามแบบตัวต่อตัว (face to face interview : F2F) และการสอบถามผ่านทางจดหมายที่บรรจุแบบสอบถามความสัมพันธ์ขององค์ประกอบปัจจัยโดยใช้หลักการโมเดลโครงสร้าง (ism) โดยเก็บรวบรวมข้อมูล เดือน ตุลาคม พ.ศ 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ผลของข้อมูลโมเดลโครงสร้าง (ism) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดตัวแปรและอธิบายความหมายตัวแปร โดยให้ตามลำดับและความหมายของปัจจัยเสี่ยงที่แสดงข้อมูลในตารางที่ 1 ดังนี้

- C1 - ความเสี่ยงของข้อมูลสารสนเทศโลจิสติกส์
- C2 - ความเสี่ยงของประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
- C3 - ความเสี่ยงของการสูญเสียสินค้าระหว่างดำเนินงาน
- C4 - ความเสี่ยงของการเงิน
- C5 - ความเสี่ยงของสภาพแวดล้อม
- C6 - ความเสี่ยงของการบริหารจัดการองค์กร
- C7 - ความเสี่ยงของความปลอดภัย
- C8 - ความเสี่ยงทางด้านนโยบายของรัฐบาล
- C9 - ความเสี่ยงทางด้านการถูกทุจริต
- C10 - ความเสี่ยงของเศรษฐกิจ

ขั้นตอนที่ 2 การจับคู่ความสัมพันธ์ เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบโดยจะเป็นในลักษณะการเปรียบเทียบ ที่แต่ละคู่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 10 ตัวแปร ไป-กลับ จนครบทุกคู่ความสัมพันธ์ตัวแปร รวมทั้งสิ้น 100 ข้อคำถาม เช่น ความเสี่ยงของการบริหารจัดการองค์กรมีผลต่อความเสี่ยงของเศรษฐกิจหรือไม่ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา matrix structural self-interaction matrix (SSIM) ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (i, j) แทนด้วยสัญลักษณ์ V, A, X และ O ตามเงื่อนไข ดังนี้

สัญลักษณ์ V แทนเมื่อตัวแปร i ทำให้เกิดผลกระทบต่อตัวแปร j

สัญลักษณ์ A แทนเมื่อตัวแปร j ทำให้เกิดผลกระทบต่อตัวแปร i

สัญลักษณ์ X แทนเมื่อตัวแปร i และตัวแปร j ทำให้เกิดผลกระทบต่อกัน

สัญลักษณ์ O แทนเมื่อตัวแปร i และตัวแปร j ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อกัน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา reachability matrix โดยแปลงค่าจาก SSIM เพื่อนำไปสู่การแทนที่ด้วยเลข 1 และ 0 และแสดงให้เห็นในรูปแบบเมทริกซ์ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1) ถ้า SSIM ตัวแปร i,j คือ V ดังนั้น ใน reachability matrix ตัวแปร i,j กลายเป็น 1

และตัวแปร j,i กลายเป็น 0

2) ถ้า SSIM ตัวแปร i,j คือ A ดังนั้น ใน reachability matrix ตัวแปร i,j กลายเป็น 0

และตัวแปร j,i กลายเป็น 1

3) ถ้า SSIM ตัวแปร i,j คือ X ดังนั้น ใน reachability matrix ตัวแปร i,j กลายเป็น 1

และตัวแปร j,i กลายเป็น 1

4) ถ้า SSIM ตัวแปร i,j คือ O ดังนั้น ใน reachability matrix ตัวแปร i,j กลายเป็น 0

และ ตัวแปร j,i กลายเป็น 0

จากนั้นแปลงค่าจากรูปแบบเมทริกซ์ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ หากตัวแปรที่ 1 มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ 2 จากนั้นพบว่า ตัวแปรที่ 2 มีความสัมพันธ์กับตัวแปร 3 ดังนั้น ตัวแปรที่ 1 จึงต้องมีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ 3 ด้วย โดยตัวแปรที่ถูกแปลงค่าจากเลข 0 เป็นแทนค่าด้วยเลข 1

ขั้นตอนที่ 5 การแบ่งระดับชั้นจาก reachability matrix การแบ่งลำดับชั้นเป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 3 มาสร้าง reachability set ประกอบด้วย ตัวแปรที่อยู่ในแถวแนวนอน antecedent set ประกอบด้วยตัวแปรที่อยู่ในแถวแนวตั้ง และ intersection set ประกอบด้วย ตัวแปรที่มีเหมือนกันใน reachability set และ antecedent set ซึ่งถ้า reachability set และ intersection set มีตัวแปรที่เหมือนกันจะจัดให้อยู่ในระดับบนสุด (top level) ของลำดับชั้นใน จากนั้นตัดตัวแปรที่อยู่ในระดับบนสุดออก หลังจากนั้นทำขั้นตอนนี้ซ้ำเพื่อค้นหาตัวแปรในลำดับชั้นต่อไป และทำซ้ำต่อไปจนกระทั่งไม่สามารถแยกลำดับชั้นได้อีก

ขั้นตอนที่ 6 การพัฒนาโครงสร้างของความสัมพันธ์ (SSIM) เป็นแผนภาพลำดับชั้น

ขั้นตอนที่ 7 จากการพัฒนาโครงสร้างของความสัมพันธ์ (SSIM) ผู้วิจัยสามารถจำแนกกลุ่มของตัวแปรได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ตัวแปรที่ไม่ส่งผล (autonomous factor) กลุ่มที่ 2 ตัวแปรตาม (dependent factor) กลุ่มที่ 3 ตัวแปรคั่นกลาง (linkage factor) และ กลุ่มที่ 4 ตัวแปรอิสระ (independent factor)

จากการเก็บรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 5 พบว่า ระบุกำหนดองค์ประกอบปัจจัยที่ต้องการศึกษา รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ของแต่ละประเด็นปัจจัย โดยการกำหนดปัจจัยและองค์ประกอบของงานวิจัยจาก

การทบทวนวรรณกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้จับคู่ความสัมพันธ์จะเป็นในลักษณะการเปรียบเทียบที่แต่ละคู่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 10 ตัวแปร ไป-กลับจนครบทุกคู่ความสัมพันธ์ ตัวแปร รวมทั้งสิ้น 90 ข้อคำถาม ดังตารางที่ 2 - 4

ตารางที่ 2 ตารางแสดง structural self-interaction matrix (SSIM)

	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10
C1	1	A	X	X	O	X	X	O	X	O
C2		1	X	X	V	X	A	A	X	A
C3			1	V	O	X	V	V	V	O
C4				1	O	X	V	V	V	V
C5					1	V	O	A	O	O
C6						1	A	A	A	A
C7							1	O	X	O
C8								1	V	X
C9									1	A
C10										1

ตารางที่ 3 ตารางแสดง Initial reachability matrix

	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10
C1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0
C2	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0
C3	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0
C4	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1
C5	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
C6	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0
C7	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0
C8	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1
C9	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0
C10	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1

ตารางที่ 4 ตารางแสดง Final reachability matrix

	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	Driving power
C1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	6
C2	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	8
C3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	9
C4	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	9
C5	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
C6	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	5
C7	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	7
C8	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	7
C9	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	6
C10	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	8
Dependent Power	8	8	9	6	4	10	6	4	8	4	67

การแบ่งระดับชั้นจาก reachability matrix ซึ่งการแบ่งลำดับชั้นเป็นการนำข้อมูลจากตารางที่ 4 มาสร้าง reachability set ประกอบด้วย ตัวแปรที่อยู่ในแถวแนวนอน antecedent set ประกอบด้วย ตัวแปรที่อยู่ในแถวแนวตั้ง และ intersection set ประกอบด้วย ตัวแปรที่มีเหมือนกันใน reachability set และ antecedent set ซึ่งถ้า reachability set และ intersection set มีตัวแปรที่เหมือนกันจะจัดให้อยู่ในระดับบนสุด (top level) ของลำดับชั้นใน ISM จากนั้นตัดตัวแปรที่ถูกกำหนดให้อยู่ในระดับบนสุดออก หลังจากนั้นทำขั้นตอนซ้ำเพื่อค้นหาตัวแปรในลำดับชั้นต่อไป และทำซ้ำต่อไปเรื่อยๆ จนกระทั่งไม่สามารถแยกลำดับชั้นได้อีก ซึ่งผลการวิเคราะห์สามารถแบ่งระดับชั้นเป็น 6 ระดับ ดังแสดงในตารางที่ 5 – 10

ตารางที่ 5 ตารางแสดง Iterations-1

Variable	Reachability set	Antecedence set	Intersection set	Level
C1	1,3,4,6,7,9	1,2,3,4,6,7,9,10	1,3,4,6,7,9	I
C2	1,2,3,4,5,6,9,10	2,3,4,6,7,8,9,10	2,3,4,6,9,10	
C3	1,2,3,4,5,6,7,8,9	1,2,3,4,6,7,8,9,10	1,2,3,4,6,7,8,9	
C4	1,2,3,4,6,7,8,9,10	1,2,3,4,6,7	1,2,3,4,6,7	
C5	5,6	2,3,5,8	5	
C6	1,2,3,4,6	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	1,2,3,4,6	I
C7	1,2,3,4,6,7,9	1,3,4,7,9,10	1,3,4,7,9	
C8	2,3,5,6,8,9,10	3,4,8,10	3,8,10	
C9	1,2,3,6,7,9	1,2,3,4,7,8,9,10	1,2,3,7,9	
C10	1,2,3,6,7,8,9,10	2,4,8,10	2,8,10	

ตารางที่ 6 ตารางแสดง Iterations-2

Variable	Reachability set	Antecedence set	Intersection set	Level
C2	2,3,4,5,9,10	2,3,4,7,8,9,10	2,3,4,9,10	
C3	2,3,4,5,7,8,9	2,3,4,7,8,9,10	2,3,4,8,9	
C4	2,3,4,7,8,9,10	2,3,4,7	2,3,4,7	
C5	5	2,3,5,8	5	
C7	2,3,4,7,9	3,4,7,9,10	3,4,7,9	
C8	2,3,5,8,9,10	3,4,8,10	3,8,10	II
C9	2,3,7,9	2,3,4,7,8,9,10	2,3,7,9	
C10	2,3,7,8,9,10	2,4,8,10	2,8,10	

ตารางที่ 7 ตารางแสดง Iterations-3

Variable	Reachability set	Antecedence set	Intersection set	Level
C2	2,3,4,10	2,3,4,7,8,10	2,3,4,10	III
C3	2,3,4,7,8	2,3,4,7,8,10	2,3,4,7,8	III
C4	2,3,4,7,8,10	2,3,4,7	2,3,4,7	
C7	2,3,4,7	3,4,7,10	3,4,7	
C8	2,3,8,10	3,4,8,10	3,8,10	
C10	2,3,7,8,10	2,4,8,10	2,8,10	

ตารางที่ 8 ตารางแสดง Iterations-4

Variable	Reachability set	Antecedence set	Intersection set	Level
C4	4,7,8,10	4,7	4,7	IV
C7	4,7	4,7,10	4,7	
C8	8,10	4,8,10	8,10	IV
C10	7,8,10	4,8,10	8,10	

ตารางที่ 9 ตารางแสดง Iterations-5

Variable	Reachability set	Antecedence set	Intersection set	Level
C4	4,10	4	4	V
C10	10	4,10	10	

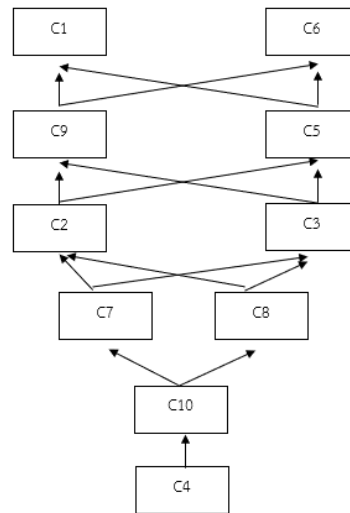
ตารางที่ 10 ตารางแสดง Iterations-6

Variable	Reachability set	Antecedence set	Intersection set	Level
C4	4	4	4	VI

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาโมเดลโครงสร้าง (ism) เพื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบตัวแปร โดยมีขั้นตอนการพัฒนาโครงสร้างความสัมพันธ์และการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลแสดงความสัมพันธ์ตามลำดับชั้น ดังนี้

1) การพัฒนาโครงสร้างความสัมพันธ์ (structural self-interaction matrix : SSIM) ผู้วิจัยได้สร้างภาพโครงสร้างชั้นความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบที่ส่งผลต่อกัน ดังรูปที่ 1 ซึ่งจากการแปลงแผนภาพที่อธิบายด้วยสัญลักษณ์ตัวเลข (ชื่อตัวแปร) ในรูปที่ 1 พบว่า ลำดับชั้นที่ 1 ซึ่งอยู่ตำแหน่งบนสุด ได้แก่ ความเสี่ยงของข้อมูลสารสนเทศโลจิสติกส์ (C1) ความเสี่ยงของการบริหารจัดการองค์กร (C6) ลำดับชั้นที่ 2 ได้แก่ ความเสี่ยงของสภาพแวดล้อม (C5) ความเสี่ยงของการถูกทุจริต (C9) ลำดับชั้นที่ 3 ได้แก่ ความเสี่ยงของประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (C2) ความเสี่ยงของการสูญเสียสินค้าระหว่างดำเนินงาน (C3) ลำดับชั้นที่ 4 ได้แก่ ความเสี่ยงของความปลอดภัย (C7) ความเสี่ยงของนโยบายของรัฐบาล (C8) ลำดับชั้นที่ 5 ได้แก่ ความเสี่ยงของเศรษฐกิจ (C10) ลำดับสุดท้าย ซึ่งเป็นชั้นใต้สุดของแผนภาพ ได้แก่ ความเสี่ยงของการเงิน (C4)

รูปที่ 1 โมเดลแสดงความสัมพันธ์ตามลำดับชั้น

2) การวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลแสดงความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นดังรูปที่ 1 ผู้วิจัยสามารถจำแนกกลุ่มของตัวแปรได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ตัวแปรที่ไม่ส่งผลหรือเชื่อมโยงกับตัวแปรอื่นๆ (autonomous variable) ตัวแปรเหล่านี้สามารถตัดออกจากโครงสร้างได้ เนื่องจากไม่มีความเชื่อมโยงกับตัวแปรอื่นๆ และไม่ส่งผลต่อโครงสร้างไม่มีตัวแปรที่อยู่ในกลุ่มนี้

กลุ่มที่ 2 ตัวแปรตาม (dependent variable) เป็นกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากโครงสร้างประกอบไปด้วย 2 ตัวแปร คือ ความเสี่ยงของข้อมูลสารสนเทศโลจิสติกส์ (C1) ความเสี่ยงของการบริหารจัดการองค์กร (C6)

กลุ่มที่ 3 ตัวแปรคั่นกลาง (Mediator variable) เป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่ตัวแปรอื่นและขณะเดียวกันก็สามารถได้รับผลกระทบจากตัวแปรอื่นได้ด้วย ประกอบไปด้วย 7 ตัวแปร คือ ความเสี่ยงของสภาพแวดล้อม (C5) ความเสี่ยงของการถูกทุจริต (C9) ความเสี่ยงของประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (C2) ความเสี่ยงของการสูญเสียสินค้าระหว่างดำเนินงาน (C3) ความเสี่ยงของความปลอดภัย (C7) ความเสี่ยงของนโยบายของรัฐบาล (C8) และ ความเสี่ยงของเศรษฐกิจ (C10)

กลุ่มที่ 4 ตัวแปรอิสระ (independent variable) เป็นตัวแปรแรกๆที่ส่งผลกระทบไปยังตัวแปรอื่นๆ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญ คือ ความเสี่ยงของการเงิน (C4)

สรุปและอภิปรายผล

การประยุกต์ใช้โมเดลโครงสร้าง (ism) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ กรณีศึกษาท่าเรือบกขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ กรณีศึกษา ท่าเรือบกขอนแก่น โดยการประยุกต์ใช้โมเดลโครงสร้าง (ism) ในการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของแต่ละองค์ประกอบ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ จำนวน 5 คน

ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรอิสระ คือ องค์ประกอบความเสี่ยงของการเงิน ซึ่งส่งผลต่อตัวแปรคั่นกลาง ได้แก่ องค์ประกอบความเสี่ยงของสภาพแวดล้อม ความเสี่ยงของการถูกทุจริต ความเสี่ยงของประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ความเสี่ยงของการสูญเสียสินค้าระหว่างดำเนินงาน ความเสี่ยงของความปลอดภัย ความเสี่ยงของนโยบายของรัฐบาล และความเสี่ยงของเศรษฐกิจ ซึ่งจากผลกระทบของตัวแปรอิสระและตัวแปรคั่นกลางนั้น ส่งผลต่อตัวแปรตามซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 2 ตัวแปร คือ ความเสี่ยงของข้อมูลสารสนเทศ โลจิสติกส์ ความเสี่ยงของการบริหารจัดการองค์กร เช่น ความเสี่ยงของการเงิน ส่งผลต่อความเสี่ยงของประสิทธิภาพในการดำเนินการ และส่งผลต่อความเสี่ยงของการบริหารจัดการองค์กร หมายถึง หากผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ไม่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรในด้านการจัดหาทุน และการบริหารการเงินขององค์กรได้ จะส่งผลต่อความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ Kauf and Tłuczak (2018) ที่ได้สรุปในเรื่องของปัจจัยเสี่ยงไว้ว่า ในด้านของการลงทุนอสังหาริมทรัพย์และโลจิสติกส์ ได้แบ่งปัจจัยเสี่ยงออกเป็น 3 ช่วง คือ 1) การลงทุน 2) การวางแผนการก่อสร้าง และ 3) การจัดการดำเนินงาน ซึ่งความเสี่ยงของการเงินมีความเกี่ยวข้องกับทั้ง 3 ช่วงของปัจจัยเสี่ยง เช่น ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ขาดความสามารถในการจัดหาเงินทุน อันเป็นผลต่อการขาดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าหากผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ไม่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรในด้านการจัดหาทุน และการบริหารการเงินขององค์กรได้ จะส่งผลต่อความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจ (Fugate et al., 2010; Ojala & Çelebi, 2015; Panayides & So, 2005)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ใช้เป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์พร้อมรับกับปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การนำข้อมูลปัจจัยเสี่ยงที่มีความสำคัญพัฒนาเป็นตัวแปรในการศึกษาการบริหารจัดการองค์กรของผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านโลจิสติกส์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์. (2562). *จดหมายข่าวกองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 4* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2565, จาก : https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9646.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *ผลการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ (กบส.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2565, จาก : https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2563/P_402583_11.pdf.
- Barmuta, K., Rusakova, N., & Malkhasyan, A. (2022). *Improving the method of analyzing risks of the company's logistics processes. Transportation Research Procedia*, 63, 737–745 [Online]. Retrieved October 17th, 2022, Available : <https://doi.org/10.1016/j.trpro.2022.06.069>.

- Bentaleb, F., Mabrouki, C., & Semma, A. (2015). *A Multi-Criteria Approach for Risk Assessment of Dry Port-Seaport System*. *Supply Chain Forum*, 16(4), 32–49 [Online]. Retrieved October 17th, 2022, Available : <https://doi.org/10.1080/16258312.2015.11728692>.
- Bouchette, Hasna; Achoui, Mostafa; Saki, Zohra; Kabbaj, Smail (2018) : *Analysis of the Logistics Service Provider/principal relationship: In the light of innovation as a LSP strategy*, In:Tipurić,Darko Labaš, Davor (Ed.): 6th International OFEL Conference on Governance, Management and Entrepreneurship. New Business Models and Institutional Entrepreneurs: Leading Disruptive Change. April 13th - 14th, 2018, Dubrovnik, Croatia, Governance Research and Development Centre (CIRU), Zagreb, 269-287.
- De Almeida Rodrigues, T., Maria de Miranda Mota, C., & Manuele dos Santos, I. (2021). *Determining dry port criteria that support decision making*. *Research in Transportation*.
- Fugate, B. S., Mentzer, J. T., & Stank, T. P. (2010). *Logistics Performance: Efficiency, Effectiveness ,and Differentiation*. *Journal of Business Logistics*, 31(1), 43–62 [Online]. Retrieved October 19th, 2022, Available : <https://doi.org/10.1002/j.2158-1592.2010.tb00127.x>.
- GMS Logistics Database. (2016). COMPANY DATABASE. Retrieved October 17th, 2022, Available : <https://www.logisticsgms.com/logistics- data.php>
- Kauf, S., & Tłuczak, A. (2018). Allocation of logistic risk-investment in public-private-partnership - Use of fuzzy TOPSIS method. *MATEC Web of Conferences*, 184. [Online]. Retrieved October 19th, 2022, Available : <https://doi.org/10.1051/matecconf/201818404025>.
- Nguyen, L. C., Thai, V. v., Nguyen, D. M., & Tran, M. D. (2021). Evaluating the role of dry ports in the port-hinterland settings: Conceptual framework and the case of Vietnam. *Asian Journal of Shipping and Logistics*, 37(4), 307–320 [Online]. Retrieved October 21st, 2022, Available : <https://doi.org/10.1016/j.ajsl.2021.09.001>.
- Ojala, L., & Çelebi, D. (2015). *The World Bank's Logistics Performance Index (LPI) and drivers of logistics performance*. [Online]. Retrieved October 21st, 2022, Available : <https://www.itf-oecd.org/sites/default/files/docs/ojala.pdf>.
- Panayides, P. M., & So, M. (2005). The impact of integrated logistics relationships on third-party logistics service quality and performance. *Maritime Economics and Logistics*, 7(1), 36–55. [Online]. Retrieved October 21st, 2022, Available : <https://doi.org/10.1057/palgrave.mel.9100123>.
- Qazi, A. (2022). Adoption of a probabilistic network model investigating country risk drivers that influence logistics performance indicators. *Environmental Impact Assessment Review*, 94 [Online]. Retrieved October 21st, 2022, Available : <https://doi.org/10.1016/j.eiar.2022.106760>.

- Wan, S., Luan, W., Chen, Y., & Lin, Q. (2022). Influence of dry ports construction on seaport growth: Case of Ningbo Zhoushan Port. *Transport Policy*, 117, 40–47. [Online]. Retrieved October 21st, 2022, Available : <https://doi.org/10.1016/j.tranpol.2022.01.008>.
- Wang, B., Chin, K. S., & Su, Q. (2022). Prevention and adaptation to diversified risks in the seaport–dry port system under asymmetric risk behaviors: Invest earlier or wait? *Transport Policy*, 125, 11–36 [Online]. Retrieved October 16th , 2022, Available : <https://doi.org/10.1016/j.tranpol.2022.05.006>.
- Wang, Y. (2021). Research on Full Cycle Risk Management of Logistics Real Estate Based on Risk Matrix. *Atlantis Press*, 165, 498-501 [Online]. Retrieved October 16th, 2022, Available : <https://www.atlantis-press.com/proceedings/emle-20/125952899>.
- Wongthongchai, J., & Saenchaiyathon, K. (2019). The Influence of Green Training on Green Supply Chain Management Practices and Firm’s Performance. *International Journal of Engineering & Technology*, 8(1.10), 91–95 [Online]. Retrieved October 21st , 2022, Available https://www.researchgate.net/publication/333994208_The_Influence_of_Green_Training_on_GreenSupply_Chain_Management_Practices_and_Firm's_Performance.
- Yan, B. R., Dong, Q. L., Li, Q., & Li, M. (2022). A Study on Risk Measurement of Logistics in International Trade: A Case Study of the RCEP Countries. *Sustainability (Switzerland)*, 14(5) [Online]. Retrieved October 16th , 2022, Available : <https://doi.org/10.339>.

กลยุทธ์การสอบบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
ในเขตภาคตะวันตก

Audit Strategies that Affecting the Work Efficiency of Cooperative Auditor
in Western Region

พิมพ์ปิวิณ์ มะณีวงศ์^{1*} และ สุภาวดี มะณีวงศ์²

Pimpavee Maneewong^{1*} and Supawadi Maneewong²

*Corresponding author, e-mail: pimpavee.man@rmutr.ac.th

Received: November 27th, 2023; Revised: March 11th, 2024; Accepted: March 15th, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กลยุทธ์การสอบบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของ และ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตก จำนวน 85 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านการวางแผนการตรวจสอบ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน และด้านการตรวจสอบเนื้อหาสาระส่งผลต่อกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัจจัยด้านความถูกต้อง ด้านความรวดเร็ว ด้านการบรรลุเป้าหมาย และด้านความทันต่อเวลาส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และ 2) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า คุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชีด้านการวางแผนการตรวจสอบ ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน และด้านการตรวจสอบเนื้อหาสาระมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในทางตรงข้ามด้านการประเมินความเสี่ยงมีผลกระทบเชิงลบต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: กลยุทธ์การสอบบัญชี ประสิทธิภาพการทำงาน ผู้สอบบัญชีสหกรณ์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Assistant Professor, Bachelor of Accountancy, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

² อาจารย์ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Lecturer, Bachelor of Accountancy, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Abstract

This research aims to study 1) auditing strategies and work efficiency and 2) analyze the relationship between audit quality and auditing strategies that affecting the work efficiency of cooperative auditors in the western region. The sample group were 85 cooperative auditors in the western region, used purposive sampling, data were collected using questionnaires, statistics used in the research include frequency, percentage, mean, standard deviation and the statistics used to test the hypothesis are multiple regression analysis.

The results showed that 1) audit planning factors, risk assessment, financial statement analysis, and substantive test affects the overall audit quality and auditing strategy at a high level in every aspect. and accuracy factors, quickness factors, achieving goals and timeliness affects the overall work efficiency at a high level in every aspect. And 2) The results of the hypothesis testing found that: audit quality and strategy, audit planning factors, financial statement analysis and substantive test were a relationship and positive impact on overall work efficiency with a statistical significance of 0.05. In contrast, risk assessment has a negative impact on overall work efficiency with a statistical significance of 0.05.

Keywords: Audit Strategies, Work Efficiency, Cooperative Auditor

บทนำ

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ มีแผนกลยุทธ์กำหนดโมเดลการพัฒนาเป็น CAD 4.0 value-based strategies ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้วยนวัตกรรมเพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชีที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้วยการใช้โมเดลนวัตกรรมเพื่อสร้างข้อมูลที่มีคุณค่า (Innovation for valuable information) ให้สามารถนำข้อมูลมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจและสนับสนุนสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้มีความพร้อมก้าวสู่สากลได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการสอบบัญชีในระบบดิจิทัล ควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พัฒนาผู้สอบบัญชีให้เป็น smart auditor ซึ่งจะนำไปสู่ real auditor องค์กรมีอาชีพพัฒนามาตรฐานจริยธรรมด้านการเงินการบัญชีของผู้บริหารสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ และพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารสหกรณ์ (COOP smart decision) ให้เป็นผู้บริหารสหกรณ์ยุคดิจิทัล เพิ่มพูนทักษะผู้ตรวจสอบกิจการสู่การสร้างความปลอดภัยในการบริหารจัดการ สร้างสื่อดิจิทัลการเรียนรู้ทางบัญชีสมัยใหม่ด้วยบัญชีสู่วิถีธุรกิจแนวทางประชารัฐ (บริสุทธิ์ เปรมประพันธ์, 2560)

การบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันตก มีอุดมการณ์สหกรณ์ว่าด้วยความเชื่อร่วมกันว่าการช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม แต่การทุจริตในสหกรณ์มักเกิดจากบุคคลที่มีหน้าที่ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินของสหกรณ์ และเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ปล่อยให้ดำเนินการโดยขาดการตรวจสอบถือเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการทุจริตและสร้างความเสียหายให้แก่สหกรณ์ (ชน บุญเกิด, 2565 : 1-15) ดังนั้น เพื่อช่วยลดปัญหาการทุจริตในสหกรณ์จึงต้องมีการร่วมมือจากการตรวจสอบ การกำกับดูแลจากสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และการวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบและกลยุทธ์การสอบบัญชีที่แตกต่าง

หลากหลาย รวมทั้งการมอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้งานออกมาเรียบร้อย เหมาะสม และสอดคล้องกับโครงสร้างการแบ่งงานและอำนาจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี, 2567)

หลักการตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองบัญชีในประเทศไทยยังคงมีปัญหาทางด้านคุณภาพงานสอบบัญชีและประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ โดยปัญหาที่พบได้แก่ (1) การสื่อสาร (2) ความไม่สมบูรณ์ของเอกสารในตรวจสอบ (3) ความล่าช้า (4) ค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบต่ำกว่าความรับผิดชอบที่ต้องรับ และ (5) เอกสารที่เจ้าของกิจการจัดส่งมีจำนวนมาก ดังนั้น ผู้สอบบัญชีควรปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพเพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนางานสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานร่วมกับทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ให้เกิดความคล่องตัวอย่างต่อเนื่อง (ณัฐธิดา จินมอญ, 2559 : 5; ลินนักร์ วุฒิกนกัญจน์, 2566 : 113-121) ทั้งนี้ คุณภาพงานสอบบัญชีเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การสอบบัญชีเป็นแนวทางปฏิบัตินำไปสู่ผลการตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพ (audit quality) เป็นผลสะท้อนที่แสดงให้เห็นว่า ผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การวางแผนการตรวจสอบและการวางแผนกลยุทธ์การตรวจสอบทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและผลของการตรวจสอบมีความถูกต้องเชื่อถือได้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ การรายงานการตรวจสอบที่แสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานได้รับการรับรองและมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในอนาคตของผู้ใช้งบการเงิน (พิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์, 2555 : 139-153; จารินยา แก้วสุริยา, 2560 : 23) จะเห็นได้ว่าคุณภาพการตรวจสอบบัญชีจะมีผลต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีและจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชี

ประสิทธิภาพการทำงานสอบบัญชีควรปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี โดยผู้สอบบัญชีที่เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเพื่อช่วยลดความเสี่ยงของข้อมูลในงบการเงินที่ใช้เพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการสอบบัญชีเพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินว่างบการเงินนั้นได้จัดทำในส่วนสาระสำคัญเป็นไปตามกรอบแนวคิดสำหรับการจัดทำรายงานทางการเงินหรือไม่ การตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีมีความจำเป็นที่จะต้องใช้กลยุทธ์การตรวจสอบหลากหลายวิธีเพื่อใช้ในการตรวจสอบเพื่อค้นหาข้อผิดพลาดและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการจัดทำงบการเงิน สิ่งสำคัญที่ช่วยให้การตรวจสอบบัญชีมีประสิทธิภาพได้นั้นคือผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญ จึงจะทำให้คุณภาพงานสอบบัญชีที่แสดงออกมานั้นน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ (สกวาชชีพบัญชี, 2566; นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, 2557 : 15) ภายใต้การจัดการกลยุทธ์การสอบบัญชีที่นำไปสู่คุณภาพการตรวจสอบบัญชีและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานสอบบัญชี

จากที่กล่าวข้างต้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสอบบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตก เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรผู้สอบบัญชี ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของทักษะทางการบัญชี การวางแผนการตรวจสอบบัญชี และกลยุทธ์การสอบบัญชี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชี รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับนักบัญชีและผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในการนำไปพัฒนาปรับปรุงทักษะทางการบัญชีและเป็นข้อมูลสำหรับองค์กรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางการบัญชีในอนาคต

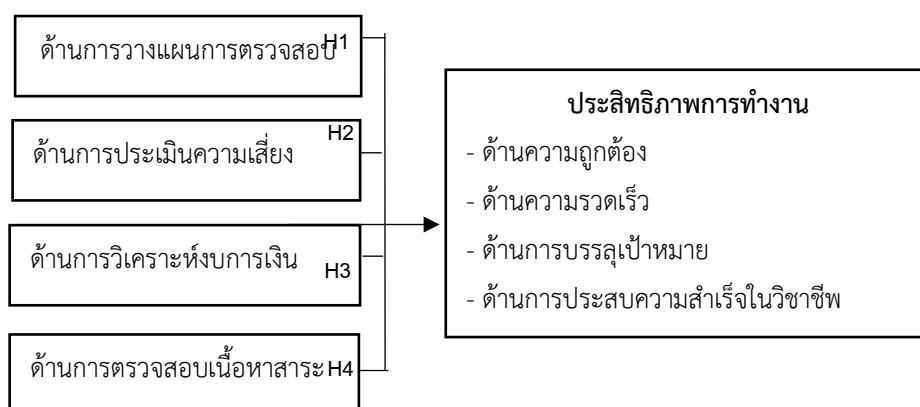
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอบบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตก
2. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพและพฤติกรรมการสอบบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษา พฤติกรรมการสอบบัญชีถูกกำหนดเป็นตัวแปรอิสระ ส่งผลต่อตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ซึ่งจากวัตถุประสงค์การวิจัยข้างต้นสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ตามรูปที่ 1

พฤติกรรมการสอบบัญชี

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตก จำนวน 162 คน (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์, 2566) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตก ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กล่าวคือเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตก ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 162 คน ได้รับการตอบกลับจำนวน 85 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 52.47 ถือว่ายอมรับได้ (Aaker et. al., 2001 : 2)

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การศึกษานี้ได้รับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (RMUTR-IRB) COA No. 005/2023 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วม โดยยึดหลักการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเข้า (inclusion criteria) คือ เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตกที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน และมีเกณฑ์ในการคัดออก (exclusion criteria) คือ ไม่อยู่ระหว่างการปฏิบัติงานในช่วงการเก็บข้อมูลหรือออกตรวจนอก

พื้นที่หรือไม่สามารถเข้าร่วมโครงการวิจัยตามโปรแกรมที่กำหนด หรือมีการย้ายที่อยู่หรือปฏิเสธการเข้าร่วม ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้นำเสนอข้อมูลในภาพรวม ไม่มีการระบุรายชื่อหรือข้อมูลอื่นใดอันอาจเชื่อมโยงไปถึงผู้สอบบัญชีแต่ละราย อันทำให้เสียหายและผิดจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในครั้งนี้เป็นคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอนได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชี จำนวน 12 ข้อ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน จำนวน 12 ข้อ และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพงานสอบบัญชี ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology) โดยใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Online questionnaire) โดยกำหนดเป็นข้อคำถามเพื่อเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้วิธีการวัดแบบ Likert scale โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	ค่าคะแนน	5
ระดับความคิดเห็นมาก	ค่าคะแนน	4
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	ค่าคะแนน	3
ระดับความคิดเห็นน้อย	ค่าคะแนน	2
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	ค่าคะแนน	1

โดยกำหนดความหมายของช่วงระดับค่าเฉลี่ยการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	ค่าคะแนน	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	ค่าคะแนน	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	ค่าคะแนน	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	ค่าคะแนน	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	ค่าคะแนน	ระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ได้แก่

1) การทดสอบความถูกต้องของเนื้อหา (content validity) ในแบบสอบถามแต่ละข้อ สามารถแสดงถึงข้อมูลที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถามทุกข้อและปรับปรุงแก้ไขร่วมกันเพื่อให้แน่ใจว่า คำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถาม มีค่าระหว่าง 0.6-1.00 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.718 มากกว่า 0.6 ถือว่ามีความสอดคล้อง (อารยา องค์เอี่ยม และพงษ์ธรา วิจิตรเวชไพศาล, 2561 : 36-42)

2) นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด

3) นำข้อมูลทั้ง 30 ชุด ที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability analysis) ของแบบสอบถามโดยวิธี factor analysis และการใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์ครอนบักอัลฟา (Cronbach α -coefficient) จำนวน 8 องค์ประกอบจากข้อคำถามที่เป็นตัวแปร พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรที่มีต่อองค์ประกอบนั้น (factor loading) เท่ากับ 0.868 % ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.3 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ และการวิเคราะห์รายหัวข้อของชุดคำถามการวิจัย (Cronbach Alpha) เท่ากับ 0.916 ซึ่งมีค่าค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่า ชุดคำถามที่อยู่ในแบบสอบถาม มีความน่าเชื่อถือในการประเมินโครงสร้างที่เหมือนกัน และมีค่าสถิติผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เกิน 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้ (ยุทธ ไทยวรรณ, 2559 : 8)

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลในรูปของทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัย จากการค้นคว้าเอกสารที่เป็นบทความทางวิชาการ หนังสือ รายงานการวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และ 2) เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามในเขตภาคตะวันตก ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยใช้เทคนิคการประสานผ่านหัวหน้าหน่วยงานเพื่อขอเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย และใช้การสแกน QR code ในการจัดทำแบบสอบถามการวิจัย โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้ตามความสนใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ การทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของคุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงาน สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

สมการ	PW	=	$\alpha_1 + \beta_1 AP + \beta_2 RA + \beta_3 FS + \beta_4 CC + \epsilon_1$
เมื่อ AP	แทน		คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชีด้านการวางแผนการตรวจสอบ
RA	แทน		คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชีด้านการประเมินความเสี่ยง
FS	แทน		คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชีด้านการวิเคราะห์งบการเงิน
CC	แทน		คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชีด้านการตรวจสอบเนื้อหาสาระ
PW	แทน		คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยรวม (analysis of variance : ANOVA) การวิเคราะห์ correlation coefficient โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การสอบบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันตก คณะผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ น้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.60 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78.80 ตำแหน่งงาน นักวิชาการตรวจสอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 45.90 ประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.40 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.10

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน

กลยุทธ์การสอบบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผนการตรวจสอบ	4.54	0.43	มาก
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง	4.55	0.37	มาก
3. ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน	4.59	0.34	มาก
4. ด้านการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	4.60	0.43	มาก
โดยรวม	4.55	0.32	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอบบัญชีมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบเนื้อหาสาระ ($\bar{X} = 4.60$) ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน ($\bar{X} = 4.59$) และด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.55$)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมและเป็นรายด้าน

ประสิทธิภาพการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความถูกต้อง	4.54	0.42	มาก
2. ด้านความรวดเร็ว	4.51	0.49	มาก
3. ด้านการบรรลุเป้าหมาย	4.45	0.57	มาก
4. ด้านความทันต่อเวลา	4.45	0.56	มาก
โดยรวม	4.49	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอบบัญชีมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.54$) ด้านความรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.51$) และด้านการบรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.45$)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการสร้างสมการพยากรณ์ในการทดสอบความสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการสร้างสมการพยากรณ์ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงาน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ตามสมมติฐาน ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การสอบบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม

ตัวแปร	PW	AP	RA	FS	CC	VIF
$\bar{X}$	4.49	4.45	4.55	4.59	4.60	
S.D.	0.472	0.432	0.379	0.344	0.433	
PW	1	0.749*	0.612*	0.495*	0.673*	
AP		1	0.849*	0.443*	0.456*	3.631
RA			1	0.489*	0.578*	4.374
FS				1	0.434*	1.386
CC					1	1.588

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีค่า VIF ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 1.386-4.374 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (black, 2006 : 585) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณภาพและกลยุทธ์การสอบบัญชีในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.495-0.749

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบผลกระทบของกลยุทธ์การสอบบัญชีที่ส่งผลเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน

กลยุทธ์การสอบบัญชี	ประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม			
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน	t	p-value
	ถดถอย	มาตรฐาน		
Constant (a)	-0.329	0.392	-0.840	0.404
ด้านการวางแผนการตรวจสอบ (AP)	0.948	0.115	8.255	0.000*
ด้านการประเมินความเสี่ยง (RA)	-0.589	0.144	-4.098	0.000*
ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน (FS)	0.173	0.089	1.940	0.050*
ด้านการตรวจสอบเนื้อหาสาระ (CC)	0.540	0.076	7.117	0.000*
F = 61.958 p = 0.000 Adj R ² = 0.769				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า กลยุทธ์การสอบบัญชี ด้านการวางแผนการตรวจสอบ (AP) ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน (FS) และด้านการตรวจสอบเนื้อหาสาระ (CC) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (PW) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1, 3 และ 4 สำหรับกลยุทธ์การสอบบัญชี ด้านการประเมินความเสี่ยง (RA) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบต่อประสิทธิภาพการทำงาน

โดยรวม (PW) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (PW) ได้ดังนี้

$$PW = -0.329 + 0.948AP - 0.589RA + 0.173FS + 0.540CC$$

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น สามารถสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอบบัญชีอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการตรวจสอบ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน และด้านการตรวจสอบเนื้อหาสาระ เนื่องจากกลยุทธ์การสอบบัญชีเป็นแนวทางตลอดกระบวนการของการตรวจสอบบัญชีที่จะต้องมีการวางแผนงานตั้งแต่เริ่มต้นจากการพิจารณารับงานตรวจสอบนำมาสู่การวางแผนการตรวจสอบ การประเมินความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและนำไปสู่การวางแผนกลยุทธ์ในการตรวจสอบ อาทิ การตรวจสอบเนื้อหาสาระโดยพิจารณาตามลักษณะของธุรกิจที่จะเข้าทำการตรวจสอบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี (2567) กล่าวถึง คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 2/2565 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการมอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้งานออกมาเรียบร้อยเหมาะสม และสอดคล้องกับโครงสร้างการแบ่งงานและอำนาจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวนิชมา ผาอำนาจ (2562 : 5) พบว่า ประสพการณ์จากการปฏิบัติงาน ด้านระยะเวลาส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีที่มีประสพการณ์ ด้านระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชีสามารถวางแผน กำหนดแนวทางและกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบได้เป็นอย่างดี

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการทำงานอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความรวดเร็ว ด้านการบรรลุเป้าหมาย และด้านความทันต่อเวลา เนื่องจากประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชีจะขึ้นอยู่กับแนวทางการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีเป็นสำคัญ ภายใต้การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของชลกนก โฆษิตคณิน (2563 : 8) พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพ คุณค่าทางวิชาชีพ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้สอบบัญชี และสอดคล้องกับงานวิจัยของลลิตา พิมทา (2561 : 119) พบว่า ความซื่อสัตย์ความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานโดยภาพรวม ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และด้านบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ และรองลงมาคือด้านการรักษาความลับมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จโดยภาพรวมในด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และด้านบรรลุเป้าหมายมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จโดยภาพรวม

สมมติฐานที่ 1 กลยุทธ์การสอบบัญชี ด้านการวางแผนการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากคุณภาพการตรวจสอบบัญชีสะท้อนให้เห็นการบริหารจัดการด้านการวางแผนการตรวจสอบบัญชีภายใต้การวางกลยุทธ์การสอบบัญชีเริ่มต้นด้วยดีจะทำให้การปฏิบัติงานสอบเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของนิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลาพร ศรีจันทเพร (2550 : 34) พบว่า ด้านความเพียงพอและเหมาะสมของหลักฐานการสอบบัญชี และการใช้วิจารณญาณสังเกตสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพช่วยลดข้อสมมุติที่ผิดพลาดในการรวบรวมหลักฐาน และการประเมินการตรวจสอบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัฐติกาล วุฒิพันธ์ และคณะ (2560 : 155-168) พบว่า กลยุทธ์การ

ตรวจสอบภายในด้านการวางแผนการปฏิบัติงานและกลยุทธ์การตรวจสอบภายในด้านการติดตามผลมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน

สมมติฐานที่ 2 กลยุทธ์การสอบบัญชี ด้านการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในเบื้องต้น จึงปฏิเสธสมมติฐานนี้ เนื่องจากประสิทธิภาพในการทำงานด้านการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีนั้นจะคำนึงถึงจรรยาบรรณทางวิชาชีพเป็นสำคัญร่วมกับการวางแผนการตรวจสอบภายใต้การวางแผนการตรวจสอบร่วมกันของทีมผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เพื่อพิจารณาถึงลักษณะหรือประเภทของธุรกิจหรือหน่วยงานที่จะต้องเข้าตรวจสอบนั้น การพิจารณาถึงการตรวจสอบเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมครบถ้วนจึงสำคัญ และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการประเมินความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการลงพื้นที่ตรวจสอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากนำมาสู่ผลกระทบเชิงลบได้เช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของประนัย ชมภูกุล และวชิระ บุญเนตร (2565 : 4-27) พบว่า ผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยตรวจสอบบัญชีให้ความสำคัญกับการทดสอบการควบคุมมากกว่าการระบุและการประเมินความเสี่ยง

สมมติฐานที่ 3 กลยุทธ์การสอบบัญชี ด้านการวิเคราะห์งบการเงินมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เนื่องจากประสิทธิภาพการตรวจสอบบัญชีจะต้องมีการพิจารณาลักษณะของธุรกิจที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์จะต้องทำการตรวจสอบว่า เป็นธุรกิจลักษณะใดหรือประเภทใด และขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์งบการเงินหรือการใช้เทคนิคการสอบทานในการตรวจสอบบัญชีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัฐติกา วุฒิพันธุ์ และคณะ (2560 : 155-168) พบว่า การใช้วิจารณ์ฐานในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ ด้านวิจารณ์ฐานในการช่างสงสัยมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน และทัศนคติสำคัญที่เสริมความสามารถของผู้สอบบัญชีในการวินิจฉัยหรือแยกแยะสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลต่อการแสดงข้อมูลทางการเงินที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญและการตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสมส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษดากร ศิริมงคล และดารณี เอื้อชนะจิต (2566 : 1-13) พบว่า ความรู้ความสามารถ ความเอาใจใส่และรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานมีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 4 กลยุทธ์การสอบบัญชี ด้านการตรวจสอบเนื้อหาสาระ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เนื่องจากการตรวจสอบเนื้อหาสาระของรายงานทางการเงินจะสื่อถึงความพร้อมของข้อมูลและแนวปฏิบัติของหน่วยงานที่ผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เข้าตรวจ หากหน่วยงานนั้นมีเนื้อหาสาระที่ครบถ้วนตามข้อกำหนดที่ผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ต้องการ ชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานนั้น มีแนวโน้มการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้ตรวจสอบบัญชีเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ทำให้มีผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพร่วมด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัฐติกา วุฒิพันธุ์ และคณะ (2560 : 155-168) พบว่า ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วิจารณ์ฐานในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันและผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีประสบการณ์ และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสอบบัญชีโดยรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวริยา ยอดปิ่น และดารณี เอื้อชนะจิต (2565 : 247-260) กล่าวถึงปัจจัยในด้านความรู้ความสามารถในการสอบบัญชีและด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในด้านความถูกต้องความชัดเจน ความสมบูรณ์ และความทันกาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 และคุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถนำข้อมูลไปใช้การวางแผนการตรวจสอบบัญชีและต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตรวจสอบให้หลากหลายหรือเปลี่ยนไปจากเดิมโดยพิจารณาตามลักษณะรายการของธุรกิจที่เข้าทำการตรวจสอบบัญชีนั้นจะทำให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานด้านการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้ให้การรับรองไว้เป็นไปตามมาตรฐานที่ยอมรับโดยทั่วไป

2. ผู้สอบบัญชีสหกรณ์นำข้อมูลไปพิจารณาปรับแนวทางการปฏิบัติงานสอบบัญชีให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและเทคโนโลยีทางบัญชีดิจิทัลนำไปสู่การปฏิบัติงานการสอบบัญชีอย่างมีคุณภาพ สามารถตรวจสอบและวัดมูลค่ารายการทางบัญชีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทำให้ข้อมูลในงบการเงินปราศจากข้อผิดพลาดที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญทำให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพการทำงานและงบการเงินที่ได้รับการรับรองนำไปสร้างข้อได้เปรียบในวิชาชีพบัญชีและวิชาชีพสอบบัญชีได้

3. ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ควรตระหนักถึงการประเมินความเสี่ยงตลอดกระบวนการตรวจสอบเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการตรวจสอบและส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของทีมผู้สอบได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบด้านอื่นๆ เพิ่มเติมกับกลุ่มผู้ตรวจสอบบัญชีอื่น ๆ เช่น ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นต้น เพื่อสร้างการเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร อาจทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

2. ควรเพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานย้อนหลัง เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงมุมมองและข้อมูลเชิงลึกเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จารินยา แก้วสุริยา. (2560). ผลกระทบของคุณภาพในการสอบบัญชีและความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชีที่มีต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิรัฐติกาล วุฒิพันธุ์ กชิตา พันธุ์ยาง กนกวรรณ คำเพ็ง จิรประภา สุขสม ธนัชร ใจบุญ ปรีดี โสดาตง และสุจิตรา ทองไธย์. (2560). การใช้วิจารณ์งานในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีผลต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5, วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่, 10(2), 155-168.
- ชลกนก โฆษิตคณิน. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ณัฐธิดา จินมอญ. (2559). ความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธน บุญเกิด. (2565). การบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันตก. วารสารมหาจุฬานาครทรรศ, 9(10), 1-15.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ. (2557). การสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็นเพรส.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2550). การสอบบัญชี. (พิมพ์ครั้งที่ 7).. กรุงเทพฯ : หจก.ทีพีเอ็นเพรส.
- พิมพ์วิวัฒน์ มะณีวงศ์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพที่ดี ความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีและความสำเร็จในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วารสารการบัญชีและการจัดการ, 4(3), 139-153.
- ลลิตา พิมพ์ทา. (2561). ผลกระทบของจริยธรรมทางการบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการทำงานของนักบัญชีบริษัทในจังหวัดร้อยเอ็ด. การค้นคว้าอิสระคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ลินนัส วุฒิกนกัญจน์. (2566). ปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ตามมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองบัญชีในประเทศไทย. วารสารราชภัฏยะลา, 18(1), 113-121.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2559). การวางแผนการทดลองสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุษดากร ศิริมงคล และดารณี เอื้อชนะจิต. (2566). ผลกระทบของความรับผิดชอบทางวิชาชีพบัญชีและจรรยาบรรณที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษา: ผู้ทำบัญชีในจังหวัดกรุงเทพฯ และปริมณฑล, วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 7(2), 1-13.
- บริสุทธิ์ เปรมประพันธ์. (2560). เคลื่อนยุทธศาสตร์ 5 ปีตรวจบัญชีสหกรณ์สร้างนวัตกรรม-พัฒนาองค์กรก้าวสู่ยุค 'Thailand 4.0 [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2565, จาก : <https://www.naewna.com/local/242370>
- ประนัย ชมภูกุล และวชิระ บุญยเนตร. (2565). แนวทางการประเมินและตอบสนองความเสี่ยงการตรวจสอบบัญชี ครัวโปสเตอร์เร็นซีด้านผู้ถือสินทรัพย์. วารสารสภาวิชาชีพบัญชี. 4(11), 4-27.
- วนิชมา ผาอำนาจ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- วริยา ยอดปิ่น และคารณิ เอื้อชนะจิต. (2565). ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(10), 247-260.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2566). *เครื่องมือช่วยในการสอบบัญชีและคุณภาพงานสอบบัญชี*. ค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2566, จาก : <https://acpro-std.tf.ac.or.th/standard/89/>
- สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี. (2567). *คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 2/2565 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2566, จาก : <https://private.cad.go.th/download>
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์. (2566). *อัตราค่าจ้างพลและการตรวจสอบบัญชี* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2566, จาก : <https://ratchaburi.cad.go.th/main.php?filename=statur001>
- อารยา องค์เอี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตรเวชไพศาล. (2561). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องวิจัย. *วิสัยทัศน์สาร*, 4(1), 36-42.
- Aaker, D.A., Kumar V., and Day G.S. (2001). *Marketing Research*. (7th Ed.). New York :John Wiley and Sons.
- Black, K. (2006). *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. (4th Ed.). USA: John Wiley & Son.

ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำงานกาบหมาก กลุ่มบ้านขามแดง ตำบลห้างฉัตร

อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

Costs and Returns from Making Betel Nut Dishes Ban Kham Daeng,

Hang Chat Subdistrict, Hang Chat District, Lampang Province

อัจฉรา เฮ่ประโคน^{1*}

Achara Haeprakhon ^{1*}

ทัศนีย์ ลิ้มจากภัย

Tussanee Leejakpai

*Corresponding author, e-mail: acharahae@gmail.com

Received: March 2nd, 2024; Revised: 2024.; Accepted: 2024.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำงานกาบหมาก กลุ่มบ้านขามแดง ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาและเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากผู้ทำงานกาบหมาก จำนวน 10 ราย ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนของการทำงานกาบหมาก ประกอบด้วย ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง 1.80 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 20.69 ค่าแรงงานทางตรง 5.53 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 63.56 ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 0.13 บาท ต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 1.49 และค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร 1.24 บาท ต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 14.25 ดังนั้นต้นทุนการผลิตงานกาบหมากต่อหน่วยเท่ากับ 8.70 บาท และต้นทุนการผลิตต่อปีเท่ากับ 1,628,640 บาท ผลตอบแทนจากการทำงานกาบหมาก รายได้จากการจำหน่ายต่อวันเท่ากับ 6,000 บาท ต้นทุนในการผลิตต่อวัน เท่ากับ 5,220 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายต่อวันเท่ากับ 780 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 13.00 รายได้จากการจำหน่ายต่อเดือนเท่ากับ 156,000 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายต่อเดือนเท่ากับ 20,280 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 13.00 กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายต่อปีเท่ากับ 243,360 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 13.00 จุดคุ้มทุนของผู้ลงทุนผลิตงานกาบหมาก มีจุดคุ้มทุนต่อวันอยู่ที่ 545.45 บาท มีจุดคุ้มทุนต่อเดือนอยู่ที่ 14,181.82 บาท และมีจุดคุ้มทุนต่อปีอยู่ที่ 170,181.82 บาท ข้อเสนอแนะ กลุ่มวิสาหกิจผลิตงานกาบหมาก ควรดำเนินการจดบันทึกบัญชีทั้งต้นทุน รายได้หรือปริมาณการผลิต ทำให้สามารถทราบต้นทุน รายได้และผลตอบแทนที่ถูกต้องได้ และภาครัฐควรช่วยส่งเสริมให้ชาวลำปางปลูกหมากมากขึ้น จะทำให้กลุ่มวิสาหกิจผลิตงานกาบหมากลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของค่าขนส่งได้มากขึ้น

¹ อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

Lecturer in Faculty of Business Administration and Technology, Lampang Inter-Tech College.

คำสำคัญ: ต้นทุน, ผลตอบแทน, จานกาบหมาก

Abstract

This research aims to study the costs and returns from making betel nut dishes Ban Kham Daeng Group, Hang Chat Subdistrict, Hang Chat District, Lampang Province. It is survey research study and collect using In-depth interview from 10 areca nut plate makers. The results of the study found that the cost of making a betel nut plate maker consists of direct raw materials of 1.80 baht per unit, calculated as 20.69 percent, direct labor costs of 5.53 baht per unit, calculated as 63.56 percent, fixed production costs of 0.13 baht per unit, calculated as 1.49 percent and variable production costs of 1.24 baht per unit, equivalent to 14.25 percent. The production cost of areca nut plate per unit is equal to 8.70 baht and annual production cost is equal to 1,628,640 baht. Rewards from making areca nut dishes revenue from sales per day is 6,000 baht, production costs per day are 5,220 baht, gross profit from sales per day is 780 baht, gross profit to sales ratio is 13.00 %. Monthly sales income is 156,000 baht, monthly gross profit from sales is 20,280 baht, gross profit to sales ratio is 13.00 %, gross profit from sales per year is 243,360 baht, gross profit to sales ratio is 13.00 %. Break-even point for investors producing areca nut plates the daily break-even point is 545.45 baht. The monthly break-even point is 14,181.82 baht and the annual break-even point is 170,181.82 baht. Suggestions the enterprise group produces areca nut plates should proceed with recording the accounting of both costs Income or production volume. Makes it possible to know the costs income and returns that is correct. The government should help encourage lampang people to grow more areca nuts. It will allow the group of enterprises producing betel nut plates to reduce transportation costs even more.

Keywords: Cost, Return, Betel Nut Dishes

บทนำ

โลกกำลังเผชิญปัญหาวิกฤตจากขยะพลาสติกสังเคราะห์ เช่นเดียวกับประเทศไทยกำลังมีปัญหามลพิษทางน้ำ โดยเฉพาะขยะจากบรรจุภัณฑ์ ถุง ภาชนะที่ใช้พลาสติกนานาชนิด ทำให้ประเทศไทยมีขยะในทะเลมากเป็นอันดับ 6 ของโลก ซึ่งเป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ สัตว์ทะเล และห่วงโซ่อาหารของมนุษย์ ครั้งแรกในประเทศไทย กระแสทั่วโลก กำลังให้ความสำคัญกับการลดขยะพลาสติกที่กำลังคุกคามสิ่งแวดล้อม ดังที่หลายประเทศได้ประกาศยกเลิกการผลิต ถุงพลาสติกและอุปกรณ์พลาสติกที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น มีด ช้อน จาน ไม่ว่าจะเป็นอังกฤษ สหรัฐ แคนาดา จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น อินเดีย เบลเยียม เดนมาร์ก อิตาลี ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย เกาหลี เมียนมา อินโดนีเซีย และนานาประเทศ ขณะเดียวกันความต้องการของตลาดภาชนะที่ย่อยสลายได้ง่าย กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งในประเทศและส่งออกต่างประเทศ โดยรัฐบาลหลายประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป ต่างก็สนับสนุนให้ภาคเอกชนขยายการผลิตวัสดุชีวภาพ

แทนพลาสติกสังเคราะห์เพิ่มมากขึ้น (มลสุตา ลิวโธสง, 2556) วิวัฒนาการทางเศรษฐกิจในสังคมปัจจุบันส่งผลต่อการดำรงชีวิตที่ต้องใช้ความเร่งรีบเพื่อให้ทันต่อเวลาและการแข่งขันอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ มักจะซื้ออาหารนอกบ้านมารับประทาน ผู้คนคุ้นเคยกับอาหารถุง อาหารใส่กล่องโฟมหรือกล่องพลาสติกในการนำมาใส่อาหาร แต่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงอันตรายที่แฝงอยู่ในภาชนะบรรจุที่ไม่เหมาะสม อันตรายจากสารปนเปื้อนที่แยกตัวออกมาจากภาชนะได้แก่ โพลีเอทิลีน ซึ่งใช้เป็นถุงเย็นหรือถุงร้อนสีขาวขุ่น และโพลีสไตรีนซึ่งใช้ทำถ้วย ถาด กล่อง แก้ว ที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง โดยเฉพาะในกล่องโฟม ถาดโฟมที่ใช้บรรจุอาหารที่มีความร้อนสูงหรือนำไปเข้าไมโครเวฟ สามารถทำให้สารสไตรีนโมโนเมอร์ ในโฟมละลายออกมา ผสมในอาหาร หากได้รับเข้าสู่ร่างกายเป็นเวลานานอาจทำให้มีผลต่อสมอง ตับ ไต และเม็ดเลือดแดง การเผาไหม้ทำให้เกิดก๊าซพิษสไตรีนออกไซด์ เป็นสาเหตุของโรคมะเร็ง และที่สำคัญกล่องโฟมหรือกล่องพลาสติกทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม กว่าจะย่อยสลายได้ต้องใช้เวลานานหลายร้อยปี ขยะบรรจุภัณฑ์เหล่านี้ไม่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ ร้อยละ 70 จะถูกนำไปกำจัดได้โดยวิธีการเผา ทำให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และสารพิษต่างๆ เป็นสาเหตุของภาวะโลกร้อน (global warming) อุณหภูมิเฉลี่ยของอากาศบนโลกสูงขึ้น ส่วนขยะบรรจุภัณฑ์อีก 30 เปอร์เซ็นต์นั้นก็อยู่ตามสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เนื่องจากขยะบรรจุภัณฑ์จะมีอายุการย่อยสลายที่นานมาก เช่น ขยะบรรจุภัณฑ์โฟมใช้เวลาย่อยสลาย 500–1,000 ปี (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2564)

จากสภาพปัญหาในปัจจุบันที่มีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติมากขึ้น ผู้คนเริ่มสนใจใช้ผลิตภัณฑ์มาจากวัสดุทางเลือก จึงทำให้ธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติมีความเป็นไปได้ที่จะลงทุนในธุรกิจประเภทนี้ ปัจจุบันมีการคิดค้นภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมขึ้นมาโดยนำวัสดุจากธรรมชาติมาขึ้นรูปเป็นภาชนะบรรจุอาหารและวัสดุประเภทกาบหมาก (areca leaf) เป็นหนึ่งวัสดุทางเลือกที่ง่ายต่อการผลิต และย่อยสลายในธรรมชาติได้ในเวลาประมาณ 45 วัน โดยได้รับความนิยมมากสำหรับผู้ที่ต้องการใช้งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ กระบวนการผลิตประกอบด้วย การนำกาบหมากไปล้างทำความสะอาด นำไปผึ่งให้แห้ง นำไปขึ้นรูปด้วยเครื่องอัดขึ้นรูปร้อน (hot pressing) นำไปตัดแต่ง เก็บรายละเอียด และนำไปตากให้แห้งสนิท ก็จะได้ภาชนะกาบหมากที่พร้อมใช้งาน กาบหมากเมื่อล่องหนจำนวนมากจะใช้เวลาในการย่อยสลายนาน จึงเกิดเป็นเศษขยะ ขาวสวนมักนำไปเผาทำให้เกิดเป็นควันไฟ ซึ่งสร้างมลพิษทางอากาศและสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันกระแสรักษ์โลกและรักสุขภาพ เป็นเทรนด์ที่ผู้บริโภคทั่วโลกกำลังให้ความสนใจอย่างมาก ด้วยเหตุผลเรื่องการรักษาและร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยในการ ลด ละ เลิก การใช้ พลาสติกในชีวิตประจำวัน เพราะพลาสติกกำลังเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศของสังคมไทยและสังคมโลก (นภดล จันทลักษณ์ และ สมนึก วัฒนศรีกุล, 2555) จากการศึกษาวิจัยชุมชนงานกาบหมากทำดีหมี มีค่าใช้จ่าย ในการลงทุนเท่ากับ 529,878 บาท มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรายปีเท่ากับ 480,113 บาท และมีผลตอบแทนรวมเท่ากับ 669,890 บาท เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ มีค่าเท่ากับ 424,288.96 บาท อัตราผลตอบแทนภายใน มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 29.78 อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน มีค่าเท่ากับ 1.17 ระยะเวลาคืนทุน มีค่าเท่ากับ 3 ปี 2 เดือน 17 วัน และจุดคุ้มทุน มีค่าเท่ากับ 238,670 ขึ้น ดังนั้น โครงการวิสาหกิจชุมชนงานกาบหมากทำดีหมี จึงมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน (ธนพล สดางค์จันทร์ และคณะ, 2563)

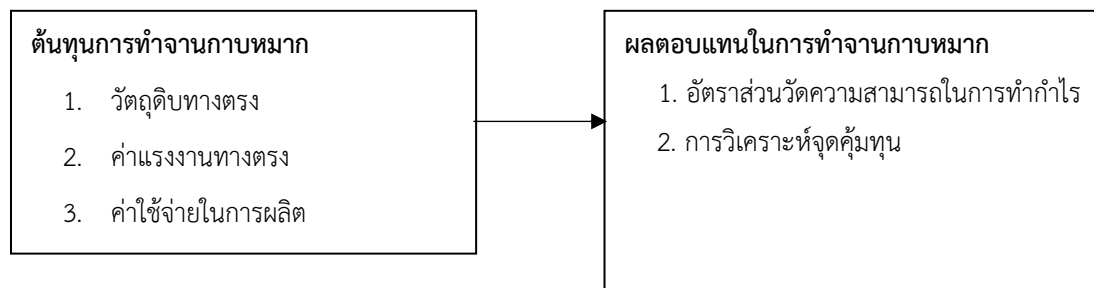
รูปที่ 1 การทำจานกาบหมาก

จากปัญหาข้างต้นทำให้เรามองเห็นคุณค่าของกาบหมาก ทั้งที่สามารถสร้างมูลค่าให้กับกาบหมากและนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตจานกาบหมากบ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ซึ่งได้พัฒนามาจากเครือข่ายผู้ผลิตจานกาบหมาก บ้านท่าดีหมี อำเภอเชียงคน จังหวัดเลย ที่ต้องการให้มีการผลิตจานกาบหมากมาเป็นภาชนะทางเลือกแทนโฟม ภายใต้แรงหนุนของภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ พัฒนาการนำเศษพืชกลับมาแปรรูปผ่านการศึกษาและทดลองหลายรูปแบบ จนได้จานกาบหมากที่สะอาด แข็งแรง สามารถใช้งานได้จริง ทั้งอุณหภูมิร้อนและเย็น แช่ตู้เย็นได้ แช่ช่องแช่แข็งได้ และเข้าเตาไมโครเวฟได้ แถมยังมีหลายทรง หลายขนาด เป็นทางเลือก ที่ดีต่อใจทั้งความต้องการได้อย่างหลากหลายสำหรับผู้บริโภค สามารถนำมาใช้ทดแทนโฟม ได้อย่างถาวร ทำให้ส่งผลดีกับสภาพแวดล้อมของประเทศไทยในอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเข้าไปศึกษากระบวนการผลิต เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนการทำจานกาบหมากของกลุ่มผลิตจานกาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ซึ่งจะทำให้ชุมชนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้จากการทำจานกาบหมากที่แท้จริง ส่งผลให้ชุมชนสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพิจารณาการลงทุนได้อย่างเหมาะสม ทำให้ชุมชนเกิดการบริหารจัดการและควบคุมต้นทุนจากการทำจานกาบหมากให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันต่อไปอย่างยั่งยืน สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพิจารณาการลงทุนต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำผลิตภัณฑ์จานกาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการงานกาบหมาก หมู่ 6 บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอลำดวน จังหวัดลำปาง จำนวน 10 ราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการงานกาบหมาก หมู่ 6 บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอลำดวน จังหวัดลำปาง จำนวน 10 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัยครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยนำไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการงานกาบหมาก หมู่ 6 บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอลำดวน จังหวัดลำปาง จำนวน 10 ราย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการทำงานกาบหมาก

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนการทำงานกาบหมาก

ตอนที่ 3 ปัญหาหรือข้อเสนอแนะ

การทดสอบความเที่ยงตรง (content validity) โดยหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (index of item objective congruence : IOC) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินการให้คะแนน เท่ากับ 0.945 โดยใช้สูตรของ โรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinnelli and Hambleton, 1977 : 49-60) แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้มีค่าความเที่ยงตรง มีความน่าเชื่อถือและถูกต้อง สามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามโดยมีจำนวนเท่ากับจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยลงพื้นที่ในการเก็บแบบสัมภาษณ์กับผู้ประกอบการงานกาบหมาก จำนวน 10 ราย และรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive statistic) ใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของประชากร
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนทางการเงิน โดยใช้สูตรของทฤษฎีต้นทุนและผลตอบแทนในการศึกษา

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับต้นทุนการทำงานกาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง

วัตถุดิบ ประกอบด้วย กาบหมาก เนื่องจากกาบหมาก ทางภาคเหนือยังไม่นิยมปลูกกันแพร่หลาย ทางกลุ่มจะรับซื้อกาบหมากมาจากทางภาคใต้ และภาคตะวันออก ราคาต้นละ 18,000 บาท สามารถผลิตงานกาบหมากได้ 10,000 ชิ้น ต้นทุนวัตถุดิบต่อหน่วย เท่ากับ 1.80 บาท ($18,000/10,000$) ดังนั้นต้นทุนต่อหน่วยของวัตถุดิบทางตรงในการผลิต เท่ากับ 1.80 บาท

จากการสอบถามผู้ผลิตงานกาบหมาก พบว่า ผู้ผลิต 10 คน โดยเฉลี่ย 1 วัน สามารถผลิตงานกาบหมากได้จำนวน 600 ชิ้น ค่าแรงคนละ 332 บาทต่อวัน รวมเป็นค่าแรงทั้งสิ้นเท่ากับ $3,320$ บาท (10×332) ดังนั้นต้นทุนต่อหน่วยของค่าแรงทางตรงในการผลิต เท่ากับ 5.53 บาท ($3,320/600$)

ค่าใช้จ่ายในการผลิต ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ และค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ คิดจากเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิต ที่นำมาคิดค่าเสื่อมราคาประกอบด้วย เครื่องจักรชิ้นรูปขนาดใหญ่ ราคาเครื่องละ 350,000 บาท อายุการใช้งาน 20 ปี ต้นทุนการผลิตต่อปี 17,500 บาท ($350,000/20$) ต้นทุนการผลิตต่อวัน 47.95 บาท ($17,500/365$) ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 0.08 บาท ($47.95/600$) แม่พิมพ์ ราคา 5,000 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ต้นทุนการผลิตต่อปี 5,000 บาท ต้นทุนการผลิตต่อวัน 13.70 บาท ($5,000/365$) ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 0.02 บาท ($13.70/600$) แปรงขัด ราคาอันละ 20 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ต้นทุนการผลิตต่อปี 20 บาท ต้นทุนการผลิตต่อวัน 0.05 บาท ($20/365$) ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 0.01บาท ($0.05/600$) กะละมังขนาดใหญ่ ราคาอันละ 230 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ต้นทุนการผลิตต่อปี 230 บาท ต้นทุนการผลิตต่อวัน 0.63 บาท ($230/365$) ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 0.01บาท ($0.63/600$) กรรไกร ราคาอันละ 50 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ต้นทุนการผลิตต่อปี 50 บาท ต้นทุนการผลิตต่อวัน 0.14 บาท ($50/365$) ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 0.01 บาท ($0.41/600$) ดังนั้นค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ต่อหน่วย เท่ากับ 0.13 บาท ($0.08+0.02+0.01+0.01+0.01$)

ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร คือค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นในการผลิตงานกาบหมาก ที่ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต ในการผลิต 1 เดือนจะทำการผลิตเพียง 26 วัน ผลิตได้วันละ 600 ชิ้น (1 เดือนจะผลิตได้ = $26 \times 600 = 15,600$ ชิ้น) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ กระดาษทรายต่อเดือน 500 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.03 บาท ($500/15,600$) ค่าไฟต่อเดือน 5,000 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.32 บาท ($5,000/15,600$) ค่าเช่าบ้านต่อเดือน 2,500 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.16 บาท ($2,500/15,600$) ค่าขนส่งต่อเดือน 10,000 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.64 บาท ($10,000/15,600$) ค่าถุงต่อเดือน 300 บาท คิดเป็นต้นทุนการ

ผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.02 บาท (300/15,600) เชือกป่านต่อเดือน 560 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.04 บาท (560/15,600) กล่องล้งสำหรับส่งของ 300 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.02 บาท (300/15,600) ค่ากันชื้นขนาด 5 กรัม ต่อเดือน 57.23 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.01 บาท (57.23/15,600) ดังนั้นค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรต่อหน่วย เท่ากับ 1.24 บาท (0.03+0.32+0.16+0.64+0.02+0.04+0.02+0.01)

สรุปได้ว่าต้นทุนการผลิตจานกาบหมากต่อหน่วย ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง 1.80 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 20.69 ค่าแรงงานทางตรง 5.53 บาท ต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 63.56 ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 0.13 บาท ต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 1.49 และค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร 1.24 บาท ต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 14.25 ต้นทุนการผลิตจานกาบหมากต่อหน่วยเท่ากับ 8.70 บาท (1.80+5.53+0.13+1.24)

ต้นทุนการผลิตจานกาบหมากต่อวัน ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง 1,080 บาท (600*1.80) ค่าแรงงานทางตรง 3,318 บาท (600*5.53) ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 78 บาท (600*0.13) และค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร 744 บาท (600*1.24) ต้นทุนการผลิตจานกาบหมากต่อวันเท่ากับ 5,220 บาท (1,080+3,318+78+744)

ต้นทุนการผลิตจานกาบหมากต่อเดือน ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง 28,080 บาท (26*1,080) ค่าแรงงานทางตรง 86,268 บาท (26*3,318) ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 2,028 บาท (26*78) และค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร 19,344 บาท (26*744) ต้นทุนการผลิตจานกาบหมากต่อเดือนเท่ากับ 135,720 บาท (28,080+86,268+2,028+19,344)

ต้นทุนของการผลิตจานกาบหมากต่อปี ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง 336,960 บาท (12*28,080) ค่าแรงงานทางตรง 1,035,216 บาท (12*86,268) ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 24,336 บาท (12*2,028) และค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร 232,128 บาท (12*19,344) ต้นทุนการผลิตจานกาบหมากต่อปีเท่ากับ 1,628,640 บาท (336,960+1,035,216+24,336+232,128)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับผลตอบแทนจากการทำจานกาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจานกาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง สามารถวิเคราะห์รายได้จากการขายสินค้าต้นทุนการผลิต ต้นทุนขายค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร รวมถึงกำไรขาดทุนสุทธิของกลุ่มจานกาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปางซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์รายได้ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร กำไรขั้นต้นและจุดคุ้มทุนของการผลิตงานกาบหมาก บ้าน
ขามแดง ตำบลห้างฉัตร อำเภห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

รายการ	วัน (บาท)	เดือน (บาท)	ปี (บาท)
รายได้จากการจำหน่าย	6,000	156,000	1,872,000
ต้นทุนคงที่			
ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่	78	2,028	24,336
ต้นทุนผันแปร			
วัตถุดิบ	1,080	28,080	336,960
ค่าแรงงาน	3,318	86,268	1,035,216
ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร	744	19,344	232,128
รวมต้นทุนผันแปร	5,142	133,692	1,604,304
รวมต้นทุนการผลิต	5,220	135,720	1,628,640
กำไรขั้นต้น	780	20,280	243,360
อัตรากำไรขั้นต้น	13.00	13.00	13.00
จุดคุ้มทุน	545.45	14,181.82	170,181.82

หมายเหตุ: ข้อมูลต้นทุนการผลิต ต้นทุนขายค่าใช้จ่ายในการขายค่าใช้จ่ายในการบริหาร รวมถึงกำไรขาดทุนสุทธิ เป็นการสัมภาษณ์แบบกลุ่มของผู้ประกอบการในพื้นที่เดียวกัน ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลที่เหมือนกัน

จากตารางที่ 1 พบว่ารายได้จากการจำหน่ายงานกาบหมากต่อวันเท่ากับ 6,000 บาท ต้นทุนในการผลิตงานกาบหมากต่อวัน เท่ากับ 5,220 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายงานกาบหมากต่อวันเท่ากับ 780 บาท อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 13.00 รายได้จากการจำหน่ายงานกาบหมากต่อเดือนเท่ากับ 156,000 บาท (26*6,000) ต้นทุนในการผลิตงานกาบหมากต่อเดือน เท่ากับ 135,720 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายงานกาบหมากต่อเดือน เท่ากับ 20,280 บาท อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 13.00 รายได้จากการจำหน่ายงานกาบหมากต่อปีเท่ากับ 1,872,000 บาท (12*156,000) ต้นทุนในการผลิตงานกาบหมาก ต่อปี เท่ากับ 1,628,640 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายงานกาบหมากต่อปีเท่ากับ 243,360 บาท อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 13.00 จุดคุ้มทุนของผู้ลงทุนผลิตงานกาบหมาก จะมีจุดคุ้มทุนต่อวันอยู่ที่ 545.45 บาท มีจุดคุ้มทุนต่อเดือนอยู่ที่ 14,181.82 บาท และมีจุดคุ้มทุนต่อปีอยู่ที่ 170,181.82 บาท ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ปัญหาหรือข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจันทนาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอยางนคร จังหวัดลำปาง พบว่ากิจการประสบปัญหาในประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาด้านต้นทุนวัตถุดิบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจันทนาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอยางนคร จังหวัดลำปาง พบว่า กลุ่มวิสาหกิจผลิตจันทนาบหมาก ไม่มีการจดบันทึกบัญชีแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนรายได้หรือปริมาณการผลิต ทำให้ไม่สามารถทราบต้นทุนรายได้และผลตอบแทน ที่ถูกต้องได้ และในพื้นที่ลำปางมีวัตถุดิบจันทนาบหมากไม่เพียงพอ ทำให้ทางกลุ่มต้องรับซื้อจากชาวสวนทางภาคใต้ และภาคตะวันออก ทำให้เกิดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการขนส่งมาก หากว่าภาครัฐช่วยส่งเสริมให้ชาวลำปางปลูกจันทนาบหมากมากขึ้น จะทำให้กลุ่มวิสาหกิจผลิตจันทนาบหมากลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของค่าขนส่งได้มากขึ้น

2. ปัญหาด้านแรงงาน

จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจันทนาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอยางนคร จังหวัดลำปาง พบว่าทางกลุ่มประสบปัญหา ทำงานไม่เป็นเวลา ไม่ตั้งเป้าหมาย ไม่ปรับปรุงกระบวนการยี่ดีวิธีการแบบเดิม และขาดการวางแผนการผลิตตามเป้าหมาย

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำจันทนาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอยางนคร จังหวัดลำปาง พบว่า ต้นทุนของการทำจันทนาบหมาก ประกอบด้วย ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง 1.80 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 20.69 ค่าแรงงานทางตรง 5.53 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 63.56 ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 0.13 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 1.49 และค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร 1.24 บาท ต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 14.25 ดังนั้นต้นทุนการผลิตจันทนาบหมากต่อหน่วยเท่ากับ 8.70 บาท และต้นทุนการผลิตต่อปีเท่ากับ 1,628,640 บาท ผลตอบแทนจากการทำจันทนาบหมาก รายได้จากการจำหน่ายต่อวันเท่ากับ 6,000 บาท ต้นทุนในการผลิตต่อวัน เท่ากับ 5,220 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายต่อวันเท่ากับ 780 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 13.00 รายได้จากการจำหน่ายต่อเดือนเท่ากับ 156,000 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายต่อเดือนเท่ากับ 20,280 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 13.00 กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายต่อปีเท่ากับ 243,360 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 13.00 จุดคุ้มทุนของผู้ลงทุนผลิตจันทนาบหมาก มีจุดคุ้มทุนต่อวันอยู่ที่ 545.45 บาท มีจุดคุ้มทุนต่อเดือนอยู่ที่ 14,181.82 บาท และมีจุดคุ้มทุนต่อปีอยู่ที่ 170,181.82 บาท ข้อเสนอแนะ กลุ่มวิสาหกิจผลิตจันทนาบหมาก ควรดำเนินการจดบันทึกบัญชีทั้งต้นทุน รายได้หรือปริมาณการผลิต ทำให้สามารถทราบต้นทุน รายได้และผลตอบแทนที่ถูกต้องได้ และภาครัฐควรช่วยส่งเสริมให้ชาวลำปางปลูกจันทนาบหมากมากขึ้น จะทำให้กลุ่มวิสาหกิจผลิตจันทนาบหมากลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของค่าขนส่งได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทมาต ไซยคำการและคณะ (2563) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตข้าวเม่านะ:กรณีศึกษา ผู้ประกอบการในเขตบ้านกลางใหญ่ ตำบลกลางใหญ่

อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้ประกอบการที่ผลิตข้าวเม่า มีต้นทุนในการผลิตข้าวเม่าต่อ 1 ถัง ซึ่งเป็นวัตถุดิบทางตรง 16 บาท ค่าแรงงานทางตรง 8 บาท ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร 1.92 บาท ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ 2.15 บาท รวมต้นทุนการผลิตต่อถัง 28.07 บาท และ ธนพล สดางค์จันทร์ และคณะ (2563) ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการวิสาหกิจชุมชนจันทนาบหมากทำดีหมีด้วยวิธีทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม ผลการประเมินโครงการวิสาหกิจชุมชนจันทนาบหมากทำดีหมีด้วยวิธีทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเท่ากับ 529,878 บาท มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรายปีเท่ากับ 480,113 บาท และมีผลตอบแทนรวมเท่ากับ 669,890 บาท เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ มีค่าเท่ากับ 424,288.96 บาท อัตราผลตอบแทนภายใน มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 29.78 อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน มีค่าเท่ากับ 1.17 จันทนาบหมากทำดีหมี จึงมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

ในส่วนผลตอบแทนจากการทำจันทนาบหมาก แสดงให้เห็นว่ารายได้ที่ได้นั้นมากกว่าต้นทุนการผลิต มีรายได้จากการจำหน่ายจันทนาบหมากต่อวันเท่ากับ 6,000 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายจันทนาบหมากต่อเดือนเท่ากับ 156,000 บาท ต้นทุนในการทำจันทนาบหมากต่อเดือน เท่ากับ 135,720 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายจันทนาบหมากต่อเดือนเท่ากับ 20,280 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายคิดเป็นร้อยละ 13.00 จุดคุ้มทุนของการทำจันทนาบหมาก มีจุดคุ้มทุนต่อวันอยู่ที่ 545.45 บาท มีจุดคุ้มทุนต่อเดือนอยู่ที่ 14,181.82 บาท และมีจุดคุ้มทุนต่อปีอยู่ที่ 170,181.82 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา สุวรรณดีและคณะ (2563) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน การผลิตปลาร้าแปรรูปบ้านหนองแกตำบลหนองแก อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลวิจัยพบว่า ค่าแรงงานจะประกอบไปด้วย ค่าแรงงานคนทำแจ่วบองจะมี 6 คน 3,600 บาท/เดือน และค่าใช้จ่ายการผลิต 7,942.03 บาท/เดือน รายได้จากการขายประมาณ 8,100 บาทต่อเดือน มีกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย 1.95% มีกำไรสุทธิต่อยอดขาย 1.95% มีระยะเวลาคืนทุนสำหรับเงินลงทุน 5 ปี 3 เดือน ปริมาณการขาย ณ จุดคุ้มทุนประมาณ 178 กระปุก และมียอดขาย ณ จุดคุ้มทุนประมาณ 1,780 บาท และสอดคล้องกับ กนกพิชญ์ อินผุย (2556) ศึกษาต้นทุนผลตอบแทนและการจัดการต้นทุนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวแต่น ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งสิ้น 38,566,283.05 บาท ผลตอบแทนในการลงทุนเท่ากับ 43,345,058.58 บาท มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราคิดลดร้อยละ 7 เท่ากับ 3,346,543.19 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์ และใช้ระยะเวลาคืนทุนประมาณ 2 ปี 2 เดือน 5 วัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์จันทนาบหมาก บ้านขามแดง ตำบลห้วยฉัตร อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง มีต้นทุนวัตถุดิบที่ต่ำส่งผลให้กำไรสุทธิไม่มากนัก ผู้ประกอบการควรเพิ่มพื้นที่ในการปลูกหมากมากขึ้น เพื่อที่จะลดต้นทุนในวัตถุดิบหลัก เพื่อเพิ่มปริมาณสินค้ามากขึ้น โดยไม่ได้เพิ่มค่าใช้จ่ายมาก เนื่องจากลงทุนในการปลูกหมากลงทุนเพียงครั้งเดียว จึงจะคุ้มค่าไปซื้อ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาแนวทางในการลดต้นทุนวัตถุดิบและแนวทางการขยายกลุ่มลูกค้าเพื่อเพิ่มผลตอบแทนให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกพิชญ์ อินผุก. (2556). *ต้นทุนผลตอบแทนและการจัดการต้นทุนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์ข้าวแต๋น อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (2564). *งานกาพย์มหาภากาษณะรักษ์โลก วิถีชายแดนใต้*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2566, จาก : <https://www.isoc5.net/articles/view/315/>.
- ธนพล สดางค์จันทร์ และคณะ. (2563). การประเมินโครงการวิสาหกิจชุมชนงานกาพย์มหาภากาษณะรักษ์โลกด้วยวิธีทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม. ใน *การประชุมวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ครั้งที่ 2, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. 272-281. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นภดล จันทลักษณ์ และ สมนึก วัฒนศรีกุล. (2555). การออกแบบและสร้างเครื่องขึ้นรูปภาชนะที่ทำจากเส้นใยธรรมชาติ. ใน *การประชุมเครือข่ายงานวิศวกรรมอุตสาหกรรม, 17-19 ตุลาคม 2555*. 1770-1775. ชะอำ: เพชรบุรี.
- มลสุดา ลิ่วไสง. (2556). *การผลิตภาชนะย่อยสลายได้ทางชีวภาพจากกากกล้วย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สุทมาศ ไชยคำ และคณะ. (2563). *การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตข้าวเม่า : กรณีศึกษา ผู้ประกอบการในเขตบ้านกลางใหญ่ ตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี*. บัญชีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- อินทรา สุวรรณดี และคณะ. (2563). *การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตปลาร้าแปรรูป : กรณีศึกษา กลุ่มแจ่วบอง OTOP 3 ดาว บ้านหนองแก อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 49-60.

บุคลากรกรม

ผู้สัมภาษณ์ 1-10 (ผู้ให้สัมภาษณ์). อัจฉรา เฮ้ประโคน (ผู้สัมภาษณ์). ที่ เลขที่ 185/6 หมู่ที่ 6 ถนน ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2566.

การจัดการโซ่อุปทานของกลุ่มผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

Supply Chain Management of Entrepreneurs to Promote Health Tourism in Na Pho Sub district Nakhon Si Thammarat Province

กฤติกา กลับรินทร์^{1*} มัลลิกา อินพรหม² และบุปผชาติ แท่งเกลี้ยง³

Krittika Klubrin^{1*} Mallika Inprom² Buppachat Taengkliang³

คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya

*Corresponding author, e-mail: krittika.j@rmutsv.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการจัดการโซ่อุปทานของกลุ่มผู้ประกอบการเชิงสุขภาพ 2) ศึกษาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของโซ่อุปทานธุรกิจบริการสุขภาพกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร คือ กลุ่มอาศรมสุขภาพ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 เป็นกลุ่มเกษตรกร 9 ราย กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มอาศรมสุขภาพ 15 ราย แปรรูปและจำแนก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ประธานทั้ง 2 กลุ่ม ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม พบว่า 1) การวางแผน ทั้งสองกลุ่ม ไม่มีการวางแผนการ ไม่มีการจัดบันทึกข้อมูล 2) การจัดซื้อจัดหา สมุนไพรขยายพันธุ์จากต้นเดิม กลุ่มอาศรมสุขภาพซื้อสมุนไพรจากเกษตรกร การบูรและเมนทอล จากตลาด 3) การผลิต ทั้งสองกลุ่มมีความชำนาญและประสบการณ์ 4) การขนส่ง ทั้งสองกลุ่มจะทำการขนส่งโดยรถจักรยานยนต์เป็นหลัก 5) การส่งคืน กลุ่มอาศรมสุขภาพมีการส่งคืนสมุนไพรเนื่องจากไม่ตรงตามต้องการ 6) การสนับสนุน ได้รับจากหน่วยงานต่างๆ นอกจากนั้น พบว่า ในพื้นที่ มีสำนักสงฆ์เทวราชเขาคมตั้งอยู่บนภูเขาทำให้มีทัศนียภาพที่สวยงาม ทางกลุ่มมีประสบการณ์และความพร้อมในการนวดและการแปรรูปจากสมุนไพร จึงมีการอบรมทฤษฎีเรื่องมาตรฐานการจัดการบริการในสถานประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พบว่า การดำเนินงานยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น อาคารสถานที่ มาตรฐานการบริการ การพัฒนาสินค้าและบริการ การขาดแคลนบุคลากร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเข้าถึงแหล่งทุน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสิ่งที่ขาดมากที่สุด คือ การจัดการและความเชื่อมโยงกิจกรรมกับเกษตรกร ตลาด กลุ่มอาศรมสุขภาพ และผู้บริโภค มุ่งเน้นในด้านสินค้ามากกว่ากระบวนการดำเนินงาน

^{1*} สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
Logistics Management, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya

² สาขาวิชาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
Management, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya

³ สาขาวิชาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
Management, Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya

คำสำคัญ : 1. การจัดการโซ่อุปทาน 2. ผู้ประกอบการ 3. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the supply chain management of health entrepreneurs, 2) to study the relationship and connection between health service business supply chains and medical tourism. This research is qualitative research and the population is a group of health ashrams, Na Pho Sub-district, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province, divided into 2 groups: Group 1 is a group of farmers, 9 members Group 2 is a group of health ashram, 15 members, whose duty is to process and sell products. There were 2 key informants were the chairman of the groups. Research tools used in-depth interviews and focus group discussions. It was found that 1) In terms of planning, both groups did not plan for work. There is no record or detailed information. 2) procurement, herbs will multiply from the original plant. The Health Ashram group buys herbs from farmers, camphor and menthol are bought at the market. 3) Production: Both groups have expertise and experience. 4) Transportation: Both groups mainly use motorcycle transportation. 5) Returns: The Health Ashram group has Returning the herbs because they were not as desired. 6) Support received from various agencies. In addition, it was found that the area there is Thewarat Khao Khom Monastery located on the mountain, giving a beautiful view. The group has experience and readiness in massage and herbal processing. Therefore, there was training on the theory of service management standards in health tourism establishments. It was found that operations still faced problems in many areas, such as buildings, service standards. Product and service development Personnel shortage human resource development Access to funding Using information and communication technology to benefit and what is most lacking is management and linking activities with farmers, markets, health ashram groups, and consumers, focusing on products rather than operational processes.

Keywords: 1. Supply chain management 2. Entrepreneurs 3. Health tourism

บทนำ

ปัจจุบันประชาชนหันมาใส่ใจเรื่องสุขภาพไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกาย อุปกรณ์ส่งเสริมสุขภาพ การบริโภคอาหาร/เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพรวมถึงการบริการด้านสุขภาพ เรื่องสุขภาพและการเป็นอยู่ที่ดี (Health and Wellness) กำลังเป็นกระแสความต้องการที่มาแรงมากในทุกตลาดทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ได้รับความสนใจทุกช่วงอายุ ไม่ว่าจะเป็นวัยหนุ่มสาว วัยทำงาน ต่างให้ความสนใจในการดูแลสุขภาพมากขึ้น หรือแม้กระทั่งวัยเด็กที่พ่อแม่ต้องการให้ลูกมีสุขภาพแข็งแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยผู้สูงอายุที่มีจำนวนประชากรของประเทศสูงขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจและการเติบโตของธุรกิจด้านสุขภาพนี้ ภาพรวมของธุรกิจด้านสุขภาพมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดย

ได้รับปัจจัยสนับสนุนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัว การหันมาใส่ใจสุขภาพ ตลอดจนการส่งเสริมนโยบายของรัฐบาล ซึ่งทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์การแพทย์ วิตามิน อาหารเสริม ต่างๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ทำมาจากสมุนไพร ได้รับผลดีจากปัจจัยสนับสนุนดังกล่าวข้างต้นด้วยเช่นกัน

สถานการณ์ธุรกิจบริการด้านสุขภาพของประเทศไทย รัฐบาลให้ความสำคัญกับบริการสุขภาพเป็นอย่างมาก เห็นได้จากแผนการพัฒนาหรือยุทธศาสตร์ในระดับประเทศที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) ประเด็นบริการที่เป็นเลิศ (Service Excellence) ประกอบด้วยการพัฒนาระบบการแพทย์ ปฐมภูมิ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ทำให้เกิดความสอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) ซึ่งเป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่มุ่งกิจกรรมด้านสุขภาพไว้ด้วย การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามกระแสการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพที่กำลังมาแรงในปัจจุบัน และหลายพื้นที่ ในประเทศไทยต่างให้การส่งเสริมการขยายตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับประเทศไทยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นช่องทางสำคัญที่สามารถเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการ และมีโอกาสที่จะขยายตลาดรวมทั้งการลงทุนได้อย่างกว้างขวาง โดยอาศัยความได้เปรียบด้านค่าใช้จ่ายในบริการทางการแพทย์ที่ถูกกว่า รวมถึงความพร้อมและการรองรับด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งนี้ในปัจจุบันผู้คนส่วนใหญ่ต่างหันมาให้ความสำคัญในการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพกันมากขึ้น

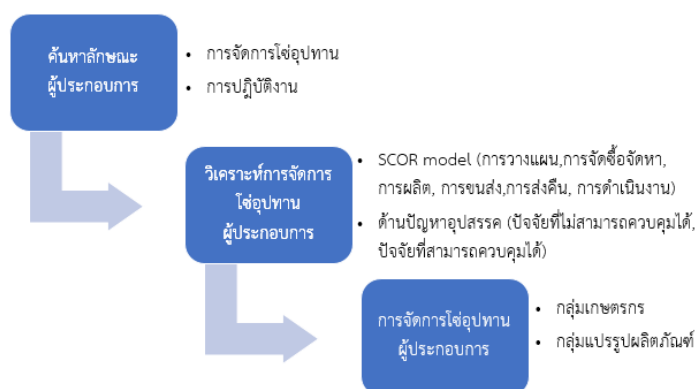
พื้นที่ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครราชสีมาเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เล็งเห็นว่ามีความต้องการในการพัฒนาพื้นที่โดยใช้ทรัพยากร (สมุนไพร) ที่มีอยู่ในพื้นที่นำมาใช้ประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีการรวมตัวของเกษตรกรจนกลายเป็นกลุ่มแต่ยังไม่ได้มีการจดทะเบียน จะทำการปลูกพืชสมุนไพรเช่น ขมิ้น ตะไคร้บ้าน มะกรูด และพล เป็นต้น เพื่อส่งขายให้กับกลุ่มแปรรูปคือ การนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ทางด้านสุขภาพ เช่น ลูกประคบสมุนไพร และยาหม่อง เป็นต้น ซึ่งกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์คือ กลุ่มอาศรมสุขภาพ ที่ได้รับซื้อวัตถุดิบ (สมุนไพร) จากกลุ่มเกษตรกรที่มีการซื้อขายผ่านทางโทรศัพท์ แต่กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถป้อนวัตถุดิบให้กับกลุ่มอาศรมสุขภาพได้ตามความต้องการ ทำให้กลุ่มอาศรมสุขภาพ ต้องทำการซื้อวัตถุดิบเพิ่ม(สมุนไพร)จากตลาด เหตุที่กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถผลิตได้ตามความต้องการเนื่องจากวัตถุดิบเป็นพืชสมุนไพรที่ต้องใช้เวลาในการเพาะปลูก มีปัจจัยหลายๆอย่างเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นดิน พืชอากาศ ศัตรูพืช และระยะเวลาในการเติบโตของสมุนไพรแต่ละชนิด เป็นต้น ซึ่งกลุ่มอาศรมสุขภาพนี้ เป็นกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบล, พัฒนาชุมชน และมหาวิทยาลัย) และหน่วยงานภาคเอกชน (โรงไฟฟ้า) เพื่อนำองค์ความรู้มาพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็งโดยส่วนใหญ่จะได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับหลักสูตรการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพและการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรวัตถุดิบจึงมีความสำคัญ จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าในพื้นที่ดังกล่าวมีแหล่งของวัตถุดิบ(สมุนไพร) มีกลุ่มแปรรูป(อาศรมสุขภาพ) และมีผลิตภัณฑ์ทางด้านสุขภาพ(ลูกประคบ,ยาหม่อง) ทำให้ขาดในเรื่องของการจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการ ดังนั้นหากมีการศึกษาโซ่อุปทานของกลุ่มผู้ประกอบการเริ่มตั้งแต่การจัดการจัดหาวัตถุดิบ(กิจกรรมต้นน้ำ) เพื่อให้มีวัตถุดิบตอบสนองตรงตามความต้องการของกลุ่มแปรรูป(กิจกรรมกลางน้ำ) จนไปถึงการให้บริการลูกค้า(กิจกรรมปลายน้ำ) (การจัดการโซ่อุปทาน, 2560) โดยจะมุ่งเน้นกิจกรรมต้นน้ำเป็นหลักเพื่อหาหน่วัตถุดิบในการช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชนทำให้

เกิดความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการในธุรกิจสุขภาพเพื่อช่วยในการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอนาคต (จิรนนท์ เชมพันธ์, 2561).

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการโซ่อุปทานของกลุ่มผู้ประกอบการเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของโซ่อุปทานธุรกิจบริการสุขภาพกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

รูปที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

(ที่มา: Krittika Klubrin, Mallika Inprom, Buppachai Taengkliang)

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มอาศรมสุขภาพ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มเกษตรกร สมาชิกจำนวน 9 ราย มีหน้าที่ในการเพาะปลูก กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มอาศรมสุขภาพ สมาชิกจำนวน 15 ราย มีหน้าที่ในการแปรรูปและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ รวมทั้ง 2 กลุ่ม โดยการจัดทำเวทีสนทนากลุ่ม (Focus group)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น 2 ราย คือ รายที่ 1 เป็นประธานกลุ่มเกษตรกร (Aa) รายที่ 2 เป็นประธานกลุ่มอาศรมสุขภาพ (A) โดยผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นการสัมภาษณ์ระดับลึก (in-depth interview key informant)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง เป็นแนวคำถามปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview guideline) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาข้อมูลที่จะทำให้

ทราบถึงการจัดการโซ่อุปทานของผู้ประกอบการเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ตามขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ระบุรายการ ข้อมูลที่ต้องการของแต่ละประเด็น
2. ศึกษาค้นคว้าความรู้ทางวิชาการ และสร้างแบบสัมภาษณ์ตามทฤษฎีของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทาน
3. จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์และรายการคำถามแต่ละประเด็น
4. แก้ไขและปรับปรุงให้เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1. การจัดทำเวทีสนทนากลุ่ม (Focus group) ของกลุ่มอาศรมสุขภาพ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มเกษตรกร สมาชิกจำนวน 9 ราย กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มอาศรมสุขภาพ สมาชิกจำนวน 15 ราย ซึ่งมีหน้าที่ในการแปรรูปและจำหน่ายผลิตภัณฑ์
2. การสัมภาษณ์ระดับลึก (in-depth interview key informant) แบ่งเป็น 2 ราย คือ รายที่ 1 เป็นประธานกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มอาศรมสุขภาพ รายที่ 2 เป็นประธานกลุ่มอาศรมสุขภาพ โดยเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก
3. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะ
 - ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหนังสือ เอกสารวิชาการ ได้แก่ หนังสือ สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ งานเขียนทางวิชาการ บทความวิชาการ รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ ผู้วิจัยจะเลือกเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือที่มีส่วนสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระ และเป็นข้อมูลที่มีส่วนสัมพันธ์กับบทสัมภาษณ์
 - ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานในการค้นหาลักษณะการจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยใช้กระบวนการ Supply Chain Management ซึ่งประกอบด้วย ผู้จัดการวัตถุดิบ ผู้ผลิต ศูนย์กระจายสินค้า ผู้บริโภค การไหลของวัตถุดิบ/สินค้า และการไหลของข้อมูลข่าวสาร รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีหัวข้อการสัมภาษณ์ที่ประกอบไปด้วยการดำเนินงานในการจัดการโซ่อุปทานโดยนำมาวิเคราะห์และสร้างการจัดการโซ่อุปทานโดยใช้ทฤษฎีตัวแบบจำลอง Supply Chain Operation Reference Model (SCOR Model) (เกียรติพงษ์ อดมธนะธีระ, 2562) มาใช้ศึกษาความสัมพันธ์ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการจัดการ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Plan)
2. การจัดซื้อจัดหา (Source)
3. การผลิต (Make)
4. การขนส่ง (Delivery)
5. การส่งคืน (Return)
6. การสนับสนุนการดำเนินงาน (Enable)

4. การสัมภาษณ์ (Interview) ใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi-Formal Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Information Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยคำถามจะใช้เป็น

แนวทางในการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโซ่อุปทานของผู้ประกอบการเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมถึงความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของโซ่อุปทานธุรกิจบริการสุขภาพกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถตอบได้อย่างอิสระ ทำให้ทราบข้อเท็จจริง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ได้แก่ ก่อนลงสนามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ พร้อมเตรียมเครื่องมือในการบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก และอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

4.2 ขั้นการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สนทนารสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตจดบันทึกหรือใช้เครื่องมือในการบันทึกเสียงในขณะสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆ จะเก็บไว้เป็นความลับ ทั้งนี้หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงหรือเผยแพร่ข้อมูลในช่วงใด ผู้วิจัยก็จะไม่ดำเนินการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยง ความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่างๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ในประเด็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

3. การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นแรกผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าได้ข้อมูลเพียงพอแล้วหรือยัง ข้อมูลนั้นได้ตอบปัญหาของการวิจัยแล้วหรือไม่ หากผู้วิจัยพบว่าข้อมูลที่ไม่ตรงกัน ผู้วิจัยจะตรวจสอบว่าข้อมูลที่แท้จริงเป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกวิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ใช้กันมากในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ดังต่อไปนี้

3.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบคือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูล แหล่งที่มา ที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ ได้แก่ 1. แหล่งเวลา ถ้าเวลาต่างกันข้อมูลที่ได้รับจะเหมือนกันหรือไม่ 2. แหล่งสถานที่ ถ้าสถานที่ต่างกันข้อมูลที่ได้รับจะเหมือนกันหรือไม่ 3. แหล่งบุคคล ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมอยู่อีกหรือไม่

3.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยลงไปเก็บแต่ละครั้งจะแตกต่างกันอย่างไร ในกรณีที่มั่นใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูลสนาม ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนตัวผู้วิจัยให้มีหลายคนขึ้น

3.3 การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าถ้าใช้แนวคิดทฤษฎีที่แตกต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

3.4 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodology triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันเช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่ กับการซักถามพร้อมกัน นั่นก็คือ การศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบด้วยนั่นเอง

3.5 การสร้างบทสรุปและการพิสูจน์บทสรุป เป็นการนำแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัย ต่างๆ ทางวิชาการ มาสร้างเป็นบทสรุปร่วมกับข้อมูลที่เชื่อถือได้อีกครั้งหนึ่ง โดยเน้นความเชื่อมโยง เพื่อนำไปสู่การพิสูจน์ที่เป็นรูปธรรมและตรงต่อข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

ผลการวิจัย

การจัดการโซ่อุปทานกลุ่มอาศรมสุขภาพ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มอาศรมสุขภาพ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 15 คน ได้แก่ ประธานกลุ่ม 1 คน (A) รองประธาน 1 คน (B) เภรัญญิก 1 คน (C) ประชาสัมพันธ์ 1(D) คน และ ฝ่ายผลิต 11 คน (E-O) จากการลงพื้นที่ของคณะผู้วิจัยพบว่า กลุ่มอาศรมสุขภาพ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกอสม.ในพื้นที่ชุมชน มีการให้บริการนวดแผนไทยและจัดจำหน่ายสินค้าสมุนไพรแปรรูป เช่น น้ำมันโพล ยาหม่องโพล สมุนไพรแช่เท้า เป็นต้น โดยมีการจัดการโซ่อุปทาน (ชาคริต กุลไกรศรี, 2562). ดังนี้

ต้นน้ำ เป็นกระบวนการในการจัดหาวัตถุดิบ โดยทางกลุ่มมีการรับวัตถุดิบ (สมุนไพร) มาจากAa โดยมีการนำต้นกล้าสมุนไพรที่มีอยู่ที่บ้านนำมาปลูก ส่วนการซื้อเมล็ดพันธุ์จะซื้อจากร้านค้าในพื้นที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จะทำการเพาะปลูกในรูปแบบเดียวคือ การปลูกลงดิน ซึ่งมีการเตรียมหน้าดินและขุดยกร่องไว้ ก่อนที่จะนำต้นกล้าหรือเมล็ดพันธุ์ลงปลูก เกษตรกรจะปลูกพืชสมุนไพรตามฤดูกาลเพื่อลดความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสภาพอากาศ การดูแลพืชสมุนไพรต้องดูแลแบบทั่วถึงเพื่อไม่ให้มีวัชพืชและศัตรูพืช ต้องเสียหายในการดูแลพืชสมุนไพร เกษตรกรจะใช้เวลาในการดูแลประมาณ 3-4 เดือน วิธีหลักๆ คือการรดน้ำ การพรวนดิน ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช หลังจากนั้นทำการเก็บผลผลิตทันทีเพื่อส่งขาย โดยประธานของศูนย์การเรียนรู้อาศรมสุข มีการเข้ามาทาบถามและติดต่อซื้อผลผลิตแบบต่อเนื่อง

กลางน้ำ เป็นกระบวนการผลิต โดยทางกลุ่มจะเน้นการผลิตสมุนไพรชนิดแปรรูปเป็นส่วนใหญ่ เมื่อได้วัตถุดิบมาแล้วนำมาคัดแยกวัชพืช หลังจากนั้นไปทำความสะอาดและนำมาหั่นเป็นชิ้น ๆ ใส่น้ำมันงา ใส่กะทิ ตั้งไฟอ่อน ๆ ใส่สมุนไพรลงไปทอดแล้วกลอง และนำมากรองเอาแต่น้ำมันแล้วนำมาผสมกับการบูรและพิมเสน คนให้ละลายเป็นเนื้อเดียวกันจนเป็นน้ำใสใส เติมน้ำมันหอมระเหย คนให้เป็นเนื้อเดียวกันอีกครั้งแล้วนำไปบรรจุใส่บรรจุภัณฑ์ที่ต้องการ จะมีการผลิตสองครั้งต่อหนึ่งเดือน ในส่วนของผลิตภัณฑ์ชนิดอบแห้งทางกลุ่มจะผลิตตามความต้องการของลูกค้าเท่านั้น เพราะสมุนไพรชนิดนี้ต้องใช้การดูแลรักษาเป็นอย่างดี

ปลายน้ำ เป็นกระบวนการจัดจำหน่ายและกระจายสินค้า โดยทางกลุ่มมีการจัดจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ทางเพจ Facebook อาศรมสุขภาพ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ ผ่าน Facebook ส่วนตัวของสมาชิกในกลุ่ม มีการจัดส่งผ่านพ่อค้าแม่ค้าคนกลางโดยจะมีบริการส่งให้กับลูกค้าตามสถานที่กำหนดไว้ จัดส่งตามคำสั่งซื้อของลูกค้า มีการขนส่งสินค้า ภายในพื้นที่ใช้จักรยานยนต์ในการจัดส่งให้กับลูกค้าส่วนใน

จังหวัดหรือพื้นที่ทางไกลจะใช้บริการขนส่งเอกชน การให้บริการลูกค้าจะเป็นแนวแผนไทยขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า เช่น การให้บริการถึงที่หรือใช้สถานที่ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น

รูปที่ 2 การจัดการโซ่อุปทานกลุ่มอาศรมสุขภาพ

(ที่มา: Krittika Klubrin, Mallika Inprom, Buppachat Taengklang)

**หมายเหตุ A สัญลักษณ์แทน ประธานกลุ่มอาศรมสุขภาพ Aa สัญลักษณ์แทน ประธานกลุ่มเกษตรกร

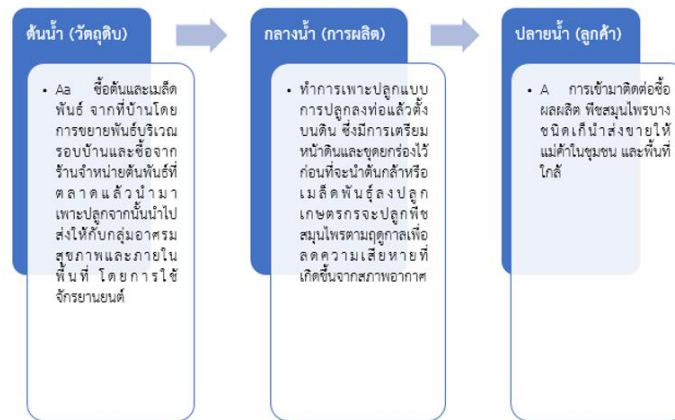
การจัดการโซ่อุปทานของเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร ตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องไหม จังหวัดนครราชสีมา

Aa คือ บุคคลที่ริเริ่มก่อตั้งกลุ่มเกษตรกรโดยชักชวนสมาชิกในชุมชนพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องไหม จังหวัดนครราชสีมา ได้ทั้งหมดจำนวน 9 คน (Bb-ii) ทางกลุ่มเกษตรกรจะเน้นการปลูกพืชสมุนไพร และมีการ นำต้นกล้าสมุนไพรที่มีอยู่ที่บ้านนำมาปลูก

ต้นน้ำ เป็นกระบวนการในการจัดหาวัตถุดิบ ทางกลุ่มมีการจัดหาวัตถุดิบโดยนำต้นกล้าที่มีอยู่ที่บ้านนำมาปลูก หรือซื้อต้นและเมล็ดพันธุ์จากร้านค้าในพื้นที่อำเภอร่องไหมหรือระแวกใกล้เคียงภายในจังหวัดนครราชสีมา

กลางน้ำ เป็นกระบวนการเพาะปลูก โดยทางกลุ่มจะเน้นการปลูกสมุนไพรแบบลงดินและในท่อปูนซีเมนต์ มีขั้นตอนการเพาะปลูก โดยเริ่มจากการเตรียมดิน การยกร่องและขุดหลุม แล้วนำต้นกล้าหรือเมล็ดพันธุ์ลงปลูก ซึ่งกลุ่มจะเอาต้นกล้าพืชสมุนไพรจากบ้านของตนเองหรือบางครั้งก็จะมีชาวบ้านในพื้นที่เอามาให้ปลูก และเมล็ดพันธุ์พืชสมุนไพรทางกลุ่มจะไปซื้อจากร้านค้าในพื้นที่อำเภอร่องไหม การดูแลพืชสมุนไพรต้องดูแลแบบทั่วถึงเพื่อไม่ให้มีวัชพืชและศัตรูพืช ต้องเสียหายในการดูแลพืชสมุนไพรเกษตรกรจะใช้เวลาในการดูแลประมาณ 3-4 เดือน วิธีหลักๆ คือ การรดน้ำ การพรวนดิน ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช

ปลายน้ำ เป็นการเก็บผลผลิตทันทีเพื่อส่งขาย โดยประธานของศูนย์การเรียนรู้อำเภอสมสุข มีการเข้ามาทบทวนและติดต่อซื้อผลผลิตแบบต่อเนื่อง พืชสมุนไพรบางชนิดเกษตรกรนำส่งขายให้แม่ค้าในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง

ภาพที่ 3 การจัดการโซ่อุปทานของเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร

(ที่มา: Krittika Klubrin, Mallika Inprom, Buppachat Taengkiang)

**หมายเหตุ A สัญลักษณ์แทน ประธานกลุ่มอาชีพสมสุขภาพ Aa สัญลักษณ์แทน ประธานกลุ่มเกษตรกร

ความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของโซ่อุปทานธุรกิจบริการสุขภาพกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มอาชีพสมสุขภาพ เริ่มจัดตั้งกลุ่มนวดแผนไทยในปี 2559 เพื่อร่วมกันสร้างแนวทางพัฒนาภายใต้เป้าหมายเดียวกันคือ “เป็นกลุ่มนวดแผนไทยที่เป็นทางเลือกด้านสุขภาพแก่ประชาชน” เป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกอสม. โดยให้เกษตรกรในพื้นที่ชุมชนเป็นผู้จัดทำวัตถุดิบหลัก มีการให้บริการเชิงสุขภาพเช่น การนวดแผนไทย การนวดน้ำมัน การนวดกดจุด การประคบเพื่อสุขภาพ และจัดจำหน่ายสินค้าสมุนไพรแปรรูป เช่น น้ำมันไพล ยาหม่องไพล สมุนไพรแช่เท้า เป็นต้น จากการลงพื้นที่และมีการประชุมกลุ่มพบว่าในพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ มีสำนักสงฆ์เขาวราชเขาคมน ตำบลนาโพธิ์ อำเภอยะรัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ระหว่าง หมู่ 3 และหมู่ 5 ตำบลนาโพธิ์ เป็นสถานที่มีภูเขาลูกเล็ก มีตำนานเล่าขานกันมาว่าย้อนกลับไปสมัยที่มีการสร้างพระบรมธาตุเจดีย์ ได้มีคณะรวบรวมทรัพย์สินเงินทองเพื่อร่วมสร้างพระมหาธาตุเจดีย์ ผ่านภูเขาคมน ชาวบ้านพบทรัพย์สินแต่ไม่สามารถนำมาเป็นสมบัติ ต่อมาพระวันชัย (พ่อหลวงเล็ก) ได้มาจำพรรษาและปฏิรูป สร้างถาวรวัตถุทางศาสนา เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป หากจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยวและการบริการ เชิงสุขภาพ ทางกลุ่มจะต้องมีการเรียนรู้ในการจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในการให้บริการเชิงสุขภาพด้วยหลักการ โดยมีเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ใช้เป็นแนวทางในการตรวจประเมินมาตรฐาน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 23 เกณฑ์ 100 ตัวชี้วัด (โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ 55 ตัวชี้วัด) ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านสถานที่ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการบริการเชิงสุขภาพ (Wellness Services) องค์ประกอบที่ 3

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2567

การจัดการโซ่อุปทานของเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร ตำบลนาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ทฤษฎีตัวแบบจำลอง Supply Chain Operation Reference Model (SCOR Model) มาใช้ศึกษาความสัมพันธ์ซึ่งประกอบด้วย

1. การวางแผน (Plan) การวางแผนการผลิตแตกต่างกัน โดยสมาชิกมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าในแต่ละช่วงเวลาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง สำหรับสินค้าที่เหลือเกษตรกร นำผลผลิตไปจำหน่ายที่ตลาดนัดชุมชนในพื้นที่ การวางแผนและดำเนินการผลิตเป็นไปตามฤดูกาลของวัตถุดิบ (พืชสมุนไพร) ชนิดนั้น ๆ โดยเน้นการปลูกแบบหมุนเวียนและหลากหลายชนิดเพื่อป้องกันการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช

2. การจัดซื้อจัดหา (Source) มีการจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น ดิน, เมล็ดพันธุ์, ปุ๋ยอินทรีย์ หรือยากำจัดโรค/แมลง และศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภาพหรือสารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี เพื่อความปลอดภัยกับเกษตรกรและผู้บริโภค อีกทั้งเป็นการลดต้นทุนการผลิต เกษตรกรไม่มีการบันทึกข้อมูลรายละเอียดในการซื้อขายวัตถุดิบ เนื่องจากเกษตรกรใช้ความเคยชิน และไม่มีเวลาบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์มที่กำหนด ทำให้ไม่มีการตรวจสอบย้อนกลับในการใช้ปัจจัยการผลิต

3. การผลิต (Make) แบ่งได้ 2 ขั้นตอนได้แก่ 1.การปลูกคือ การเตรียมดิน การยกร่องและขุดหลุม แล้วนำต้นกล้าหรือเมล็ดพันธุ์ลงปลูก ซึ่งจะเอาต้นกล้ามาจากบ้านของตนเองหรือบางครั้งก็จะมีชาวบ้านในพื้นที่เอามาให้หรือไปซื้อจากร้านค้าในพื้นที่อำเภอทุ่งสง 2.การดูแลรักษา คือ การรดน้ำ พรุนดิน ใส่ปุ๋ย และกำจัดวัชพืช เกษตรกรบางรายปลูกในท่อซีเมนต์ บางรายปลูกลงดิน ใช้ระยะเวลาในการปลูก 3 – 4 เดือน ขึ้นอยู่กับสมุนไพรแต่ละชนิด ซึ่งนิยมปลูกสมุนไพรที่กลุ่มอาศรมสุขภาพต้องการ เช่น การปลูกขมิ้นชัน มีการปลูกในท่อซีเมนต์และพื้นดิน โดยนำขมิ้นหัวแม่หรือแง่งเล็กไปแช่น้ำก่อนปลูก 1 คืน หลังปลูก 3 เดือน ให้ใส่ปุ๋ยคอก ตั้งแต่เริ่มปลูกจนพืชตั้งตัวให้น้ำน้อยลงในระยะหัวเริ่มแก่ดัดให้น้ำในระยะเก็บเกี่ยว กำจัดวัชพืช 3 ครั้ง เมื่อขมิ้นเริ่มงอก และหลังปลูก 3-6 เดือน วิธีการเก็บเกี่ยว ใช้เลียมชุดเหง้าไพลขึ้นมาจากดิน ระมัดระวังไม่ให้เกิดแผลหรือรอยขีดกับเหง้า เขี่ยดินออก ตัดราก ล้าง นำไปผึ่งลมให้แห้งแล้วส่งให้กับกลุ่มอาศรมสุขภาพ เป็นต้น

4. การขนส่ง (Delivery) ผลผลิต (สมุนไพรสด) จะคัดคุณภาพเบื้องต้นจากในแปลงเพื่อขนส่งโดยใช้รถจักรยานยนต์มายังกลุ่มอาศรมสุขภาพเนื่องจากอยู่ใกล้โดยนำผลผลิตบรรจุ ในถุงพลาสติกหรือซึ่งเป็นกิโลกรัมเป็นมัด

5. การส่งคืน (Return) ในการจำหน่ายผลผลิต (สมุนไพรสด) ในช่วงแรกยังไม่ตรงตรงตามคุณภาพที่กำหนด เนื่องจากกลุ่มอาศรมสุขภาพ ได้รับไพลที่แข็งแรงอ่อนซึ่งไม่สามารถนำมาเข้าสู่กระบวนการผลิตได้ ทางกลุ่มอาศรมสุขภาพจึงได้แจ้งให้ประธานกลุ่มทราบเพื่อทำการชี้แจง ภายหลังจึงไม่มีการส่งคืนผลผลิต

6. การสนับสนุนการดำเนินงาน (Enable) ได้รับการสนับสนุนด้านต่างๆจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้าน บนครวน อบต.นาโพธิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช วิทยาลัยเทคโนโลยีและวิทยาเขตไอใหญ่ และโรงพยาบาลทุ่งสง

ความเชื่อมโยงของโซ่อุปทานธุรกิจบริการสุขภาพกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยสดงดงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ

โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยว เพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การรับคำปรึกษา แนะนำด้านสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างถูกวิธี การนวด/ อบ/ ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิ ตลอดจนการตรวจร่างกาย การรักษาพยาบาล และอื่นๆ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกต่อการส่งเสริมและรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไป การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) จึงมีการจัดการการท่องเที่ยวพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ เพื่อเรียนรู้วิถีใช้พลังงาน จากธรรมชาติมาบำบัดรักษาและสร้างเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ให้สดชื่นผ่อนคลาย เป็นการเพิ่มพูนพลังกำลังให้สมบูรณ์แข็งแรง ปรับสภาพจิตใจและร่างกายให้สมดุล โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวส่วนหนึ่งมาทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ตามหลักวิชาการและมีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง เช่น การนวด อบ และประคบสมุนไพร เป็นต้น ดังนั้น ณ ปัจจุบัน โซ่อุปทานธุรกิจบริการสุขภาพของกลุ่มอาศรมสุขภาพ มีความพร้อมในด้านปริมาณของวัตถุดิบ (สมุนไพร) การจัดซื้อจัดหา การผลิต และการกระจายให้กับลูกค้า

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการจัดการโซ่อุปทานของกลุ่มผู้ประกอบการเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลได้ว่า 1) ด้านการวางแผน กลุ่มอาศรมสุขภาพและกลุ่มเกษตรกรยังไม่มีกระบวนการในการวางแผนเพื่อการทำงาน จะใช้ประสบการณ์และการผลิตตามความสะดวกเป็นหลัก ส่วนใหญ่จะเป็นการวางแผนการผลิตโดยประธานกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มยังไม่มีการจัดบันทึกหรือรายละเอียดข้อมูลการแปรรูป 2) ด้านการจัดซื้อจัดหา วัตถุดิบสมุนไพรสด เช่น ขมิ้น ไพล สามารถหาซื้อได้เนื่องจากในพื้นที่มีการรวมกลุ่มเกษตรกรและวัตถุดิบมีปริมาณมากส่วนวัตถุดิบในการผลิต เช่น การบูร เมนทอล มีการซื้อที่ตลาด 3) ด้านการผลิต ทั้ง 2 กลุ่มมีความชำนาญและประสบการณ์ในการผลิตเนื่องจากได้เข้าร่วมการอบรมที่มีการส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐ ได้ลงมือปฏิบัติจริงแล้วนำผลผลิต/สินค้า ไปขายทั้งในและนอกพื้นที่ 4) ด้านการขนส่ง โดยส่วนใหญ่ทั้ง 2 กลุ่ม จะใช้การขนส่งโดยรถจักรยานยนต์จะใช้รถยนต์เป็นส่วนน้อยนอกจากนำไปขายนอกพื้นที่ที่มีระยะทางไกล 5) ด้านการส่งคืน กลุ่มเกษตรกรมีปัญหาเรื่องวัตถุดิบคือหัวโพซึ่งขายแฉ่งอ่อน ทำให้ไม่สามารถนำมาผลิตได้ จึงมีการประสานงานทำให้ได้รับวัตถุดิบที่ถูกต้อง ในส่วน 6) ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภรณ์ สมานทอง, (2561). การวิจัยเรื่องการจัดการโซ่อุปทานผ้าไหมทอมือในจังหวัดสุรินทร์เพื่อยกระดับให้เป็นสินค้า OTOP Premium มีวัตถุประสงค์ คือ 1.เพื่อศึกษากระบวนการวางแผน การจัดการการผลิต การส่งมอบและการส่งคืนสินค้าของกลุ่มชุมชนผ้าไหมทอมือ 2.เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อยกระดับผ้าไหมทอมือในจังหวัดสุรินทร์ให้เป็นสินค้า OTOP Premium ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มผ้าไหมทอมือในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 22 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มอาชีพมีการวางแผนการดำเนินการตามประสบการณ์การทำงาน ซึ่งไม่มีการจดบันทึกข้อมูล (2) กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่มีการผลิตวัตถุดิบเองโดยการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ในส่วนของวัตถุดิบที่สั่งซื้อจะเลือกจากคุณภาพและตัดสินใจเลือกผู้จำหน่าย (3) กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่ผลิตเพื่อจำหน่ายโดยจะทำการผลิตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาที่พบระหว่างการผลิตส่วนใหญ่พบว่า มีปัญหาเรื่องการย้อมสีผิดและมีการทอดลาย (4) กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่ในการขนส่งสินค้าไม่มีการบันทึกข้อมูล และจะเลือกวิธีการจัดส่งตามความต้องการของลูกค้า (5) การส่งคืนพบว่า มีจำนวนมากที่มีการส่งสินค้ากลับ เนื่องจากการถ่ายรูปสินค้าบางชิ้นเมื่อเทียบกับสินค้าจริงมีสีไม่ตรงตามที่ลูกค้าต้องการ และ มณทิรา

พรมดี และคณะ, (2565). งานวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานโซ่อุปทาน (SCOR Model) กรณีศึกษา ผู้ประกอบการธุรกิจฟาร์มจิ้งหรีด ชุมชนบ้าน แสนตอ ตำบลบัวใหญ่ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำ SCOR Model สำหรับการกำหนดโครงสร้างโซ่อุปทาน ประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดหา การผลิต การจัดส่ง และการส่งคืน โดยใช้เครื่องมือในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview form) เพื่อสร้างแบบจำลองการอ้างอิงการดำเนินงานโซ่อุปทาน เป็นชุมชนที่มีเกษตรกรที่เลี้ยงจิ้งหรีด เพื่อการค้าเป็นรายได้หลักมากถึง 61 ครัวเรือน จาก 95 ครัวเรือน แต่ยังคงเป็นการเพาะเลี้ยงจิ้งหรีด ที่ไม่เป็นระบบ จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนผู้ประกอบการฟาร์มจิ้งหรีด ไม่มีการวางแผน การเพาะเลี้ยง ในด้านการจัดหาผู้ประกอบการฟาร์มจิ้งหรีด มีการจัดหาที่รวดเร็วเนื่องจากเป็นร้านค้า ภายในชุมชน ในด้านการผลิตผู้ประกอบการฟาร์มจิ้งหรีด ไม่มีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากเป็นการผลิตเพื่อรอคำสั่งซื้อ ในด้านการส่งมอบผู้ประกอบการฟาร์มจิ้งหรีด มีความน่าเชื่อถือ แต่การตอบสนองยังอยู่ในระดับต่ำ ส่วนในด้านการส่งคืนไม่มีการส่งคืน เนื่องจากในการซื้อขายใช้เกณฑ์คุณภาพเป็นหลักในการคัดเลือกส่งผลให้สินค้ามีคุณภาพสูง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของโซ่อุปทานธุรกิจบริการสุขภาพกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลได้ว่า ในพื้นที่มีสำนักสงฆ์เทวราชเขาคม เป็นที่ราบลุ่มกับภูเขาขนาดเล็ก ซึ่งกำลังจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของต.นาโพธิ์ บอกเล่ากันว่า ย้อนกลับไปสมัยที่มีการสร้างพระบรมธาตุเจดีย์ ได้มีคณะรวบรวมทรัพย์สินแก้วแหวนเงินทองเพื่อร่วมสร้างพระมหาธาตุเจดีย์ ผ่านภูเขาคน ขวบ้านพบทรัพย์สินแต่ไม่สามารถนำมาเป็นสมบัติ ต่อมาพระวันชัย(พ่อหลวงเล็ก) ได้มาจำพรรษาและปฏิรูปสร้างถาวรวัตถุทางศาสนา และตั้งอยู่บนภูเขาทำให้มีทัศนียภาพที่สวยงาม สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทางกลุ่มจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แต่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ด้านอาคารสถานที่ ด้านมาตรฐานการบริการ ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการ ด้านการขาดแคลนบุคลากร ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งแต่ละประเด็นทางกลุ่มได้รับการสนับสนุนในการฝึกอบรมให้ความรู้ในภาคทฤษฎีเรื่องของมาตรฐานการจัดการบริการในสถานประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ได้รับความนิยมรวมถึงประโยชน์ในการสร้างจิตสำนึกต่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน แต่มีสิ่งที่ทางกลุ่มขาด คือปัญหาด้านการจัดการและความเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโซ่อุปทาน โดยการดำเนินงานมุ่งเน้นในด้านสินค้ามากกว่ากระบวนการดำเนินงาน ซึ่งยังขาดการประสานงาน (Cooperate) และร่วมดำเนินการ (Collaboration) อย่างเป็นบูรณาการ (Integrated) ตั้งแต่ต้นน้ำ (Upstream) กลางน้ำ (Midstream) และปลายน้ำ (Downstream) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพันธ์ เชมชัน, (2561). การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การจัดการโซ่อุปทานสำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพกับเชิงปริมาณ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจัดเก็บข้อมูลจาก 23 ผู้ประกอบการสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดระยอง ตัวแทนการท่องเที่ยว 5 ราย และแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยว 345 ราย ผลการศึกษานี้พบว่า ในช่วงต้นน้ำของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ขาดศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูท่องเที่ยว อุปกรณ์เทคโนโลยียังไม่ทันสมัย ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูล ขาดการริเริ่มเคลที่มีประสิทธิภาพและจัดการขยะที่ดี แต่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นสถานที่ดึงดูดน่าสนใจ มีน้ำไฟฟ้า และอาหารเพียงพอต่อความต้องการ ช่วงกลางน้ำของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่พักโฮมสเตย์ยังไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เต็ม

ประสิทธิภาพการเดินทางรถสาธารณะยังไม่สะดวกในการเข้าถึงที่ท่องเที่ยวโดยตรง ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่หลากหลาย ช่วงปลายน้ำผลการศึกษพบว่าระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.77) แต่นักท่องเที่ยวยังไม่พอใจด้านบริการ และระดับความสนุกของทุเรียน หลังจากสถานการณ์โควิด19 ทางกลุ่มอาศรมสุขมีการรวมกลุ่มอีกครั้ง ในการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการนำแนวทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และแนวทางการจัดการโซ่อุปทานของกลุ่มผู้ประกอบการที่จะต้องมีการบริการและการผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าทั้งในและนอกพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เกษตรกรและกลุ่มอาศรมสุขภาพ ควรมีการจัดทำบันทึกเพื่อเก็บข้อมูลของลูกค้า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เกษตรกรและกลุ่มอาศรมสุขภาพ ควรมีการวางแผนการผลิต การประสานงาน และการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยได้รับความสนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ประจำปี 2565 จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย คณะบดีคณะเทคโนโลยีการจัดการ รวมถึงขอกราบขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกภาคส่วนที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ตลอดจนขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาแนะนำ ตรวจสอบเครื่องมือที่ทำงานวิจัยประสบผลสำเร็จและผ่านลุล่วงมาได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

การจัดการโซ่อุปทาน. (2560). การจัดการโซ่อุปทาน. เข้าถึงเมื่อ 15 สิงหาคม 2565, จาก

<https://sites.google.com>

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2562). แบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานในโซ่อุปทาน. เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม

2565, จาก <https://www.iok2u.com>

จิรนนท์ เชมชันธ์. (2561). มุมมองของการพัฒนาภาคการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไทย.

เข้าถึงเมื่อ 28 กันยายน 2565, จาก https://agkb.lib.ku.ac.th/BKN_AGRI/

[search_detail/result/402831](https://agkb.lib.ku.ac.th/BKN_AGRI/search_detail/result/402831)

จิรนนท์ เชมชันธ์. (2565). การศึกษาแบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานโซ่อุปทาน (SCOR Model)

กรณีศึกษา ผู้ประกอบการธุรกิจฟาร์มจิ้งหรีด ชุมชนบ้าน แสนตอ ตำบลบัวใหญ่ อำเภอน้ำพอง จังหวัด

ขอนแก่นไทย. เข้าถึงเมื่อ 28 กันยายน 2565, จาก <https://so02.tci-thaijo.org/>

ชาคริต กุลไกรศรี. (2562). ระบบต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำที่เกี่ยวข้องกับ ERP. เข้าถึงเมื่อ 10

สิงหาคม 2565, จาก <https://msit5.wordpress.com/2013/09/26/>
มงคล พชรดำรงกุล. (2561). กลั่น SCOR Model เพื่อการจัดการโซ่อุปทานให้เรียนรู้และเข้าใจ.
เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2565, จาก <http://naitakeab.blogspot.com>
ธนวัฒน์ ศรีดีสาร. (2561). ห่วงโซ่อุปทานการผลิตข้าวหอมมะลิจากทุ่งกุลาร้องไห้ : สาขาวิชาภูมิศาสตร์
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. เข้าถึงเมื่อ 28 กันยายน 2565, จาก
<https://www.agi.nu.ac.th/nred/Document>
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ศูนย์ความเป็นเลิศทาง
การแพทย์. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2565, จาก [http:// https://spd.moph.go.th/wp-](http://https://spd.moph.go.th/wp-content/uploads/2022/09/1.-medical-excellence-centers.pdf)
[content/uploads/2022/09/1.-medical-excellence-centers.pdf](https://spd.moph.go.th/wp-content/uploads/2022/09/1.-medical-excellence-centers.pdf)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชี
และการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
The Factors Impacting of Borrowing Decision for Student Loan Fund (SLF)
of Undergraduate in Mahasarakham Business School,
Mahasarakham University

ชลธิชา อินอุ่นโชติ¹ อินทร์ อินอุ่นโชติ^{2*}

*Corresponding author, e-mail: wai.ple.fiew@gmail.com

Received: september18nd 2023.; Revised: February8nd 2024; Accepted: August28nd2024

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตคณะการบัญชี และการจัดการ จำนวน 341 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบอย่างง่าย ผลการวิจัย พบว่า 1) นิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยการกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านอัตราดอกเบี้ย ด้านจำนวนวงเงินให้กู้ยืม และด้านระยะเวลาในการชำระหนี้ 2) นิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ ที่มีระดับชั้นปี และมีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยรวม ด้านรายได้ของนิสิต ด้านจำนวนเงินให้กู้ยืม และด้านการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน 3) ปัจจัยการกู้ยืมเงิน ด้านการดำเนินชีวิต มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการตัดสินใจกู้ยืมเงิน โดยรวม ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรมีการปรับหลักเกณฑ์ ระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการกู้ยืมให้เหมาะสมกับผู้รับบริการหรือผู้กู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดความพึงพอใจของผู้กู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: ปัจจัยการกู้ยืม การตัดสินใจ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

¹ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Educator of Mahasarakham Business School, Mahasarakham University.

² ผศ.ดร. อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยร้อยเอ็ด

Asst.Prof.Dr. Lecturer of Retail Business Innovation, Faculty of Business Administration and Accountancy, Roi Et Rajabhat University.

Abstract

The purpose of this research study was to study factors affecting student loan decisions (student loan fund) of students in the Faculty of Accounting and Management, Mahasarakham University. By collecting data from 341 students in the Faculty of Accounting and Management. And use the questionnaire as a tool. Statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, F-test (ANOVA and MANOVA), multiple correlation analysis, Multiple regression analysis and simple regression analysis. The results of the research were as follows: 1) Accounting and Management students. They also had opinions about the factors borrowing money from the student loan fund (SLF) at a high level, including interest rates. On the amount of credit limit and the timing of debt repayment. 2) Accounting and Management students with grade level and have different residences. There were also opinions about the factors affecting the decision to borrow money from the student loan fund (SLF) as a whole, in terms of student income. Amount of loan and lifestyles are different. 3) Borrowing factor lifestyle. There is a positive relationship and impact on overall borrowing decisions. Therefore, university administrators should adjust rules and regulations regarding borrowing to suit service users or borrowers for efficiency and satisfaction of borrowers. more efficiently.

Keywords: Factors Impacting, Student Loan Fund (SLF)

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาคือพื้นฐานของการสร้างคุณภาพชีวิตซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมโดยรวมให้ดีขึ้น นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา จำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย การสูญเสียโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน นักศึกษาก็เปรียบเสมือนการสูญเสียโอกาสของประเทศ แต่สำหรับครอบครัวที่มีรายได้ไม่เพียงพอ หรือมีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวที่ไม่ดีพอ ก็จะไม่ส่งบุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายโอกาสหากจะสูญเสียกำลังสำคัญในการพัฒนา (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2564 : เว็บไซต์)

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เป็นกลไกสำคัญหนึ่งของรัฐบาลในการสนับสนุนการขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยเพื่อให้เยาวชนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน โดยให้เงินกู้ยืมเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์จากครอบครัวที่มีรายได้น้อยสำหรับศึกษาต่อตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา) จนถึงระดับปริญญาตรีในประเทศ เป็นผู้ที่มีผลการเรียนดี ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลของสถาบันการศึกษา มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบประกาศสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในโรงเรียนหรือ

สถาบันการศึกษา และไม่เป็นผู้ที่ทำงานในระหว่างศึกษา (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และอารียา มนัสบุญเพิ่มพูล. 2549 : 32)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้มีการจัดหน่วยงานให้บริการด้านกู้ยืมเงินแก่นิสิต และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน กองทุนฯ ประจำคณะ เป็นส่วนในการดำเนินงานด้านการให้กู้ยืมเงินสำหรับนิสิตประจำคณะที่นิสิตสังกัด คณะการบัญชี และการจัดการ มีการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ทั้งหมด จำนวน 9 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ สาขาวิชาการบริหารการเงิน สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ (นานาชาติ) และสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มีนิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ มีจำนวนทั้งสิ้น 8,071 คน คณะการบัญชีและการจัดการ จัดเป็น คณะที่มีนิสิตให้ความสนใจเข้าศึกษาเป็นลำดับต้น ๆ ของมหาวิทยาลัย ด้วยคณะฯ มีการบริหารจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนิสิต รวมถึงการให้ทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทุนภายนอก ภายใน และ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครอง นิสิตของคณะการบัญชีและการจัดการ จำนวนกว่า 3,443 คน ที่ประสงค์ขอกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน และ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพ (คณะการบัญชีและการจัดการ, 2565 : 6) ซึ่งปัญหาจากผลการดำเนินงานในทุกๆ ปีที่ผ่านมาทำให้ทราบถึงความต้องของนิสิตการกู้ยืมเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ปัญหาการขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา ปัญหาพ่อแม่แยกทางไม่มีคนส่งค่าเทอมในการเรียน และค่าใช้จ่ายในครอบครัวไม่เพียงพอ (งานพัฒนานิสิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2564 : 2)

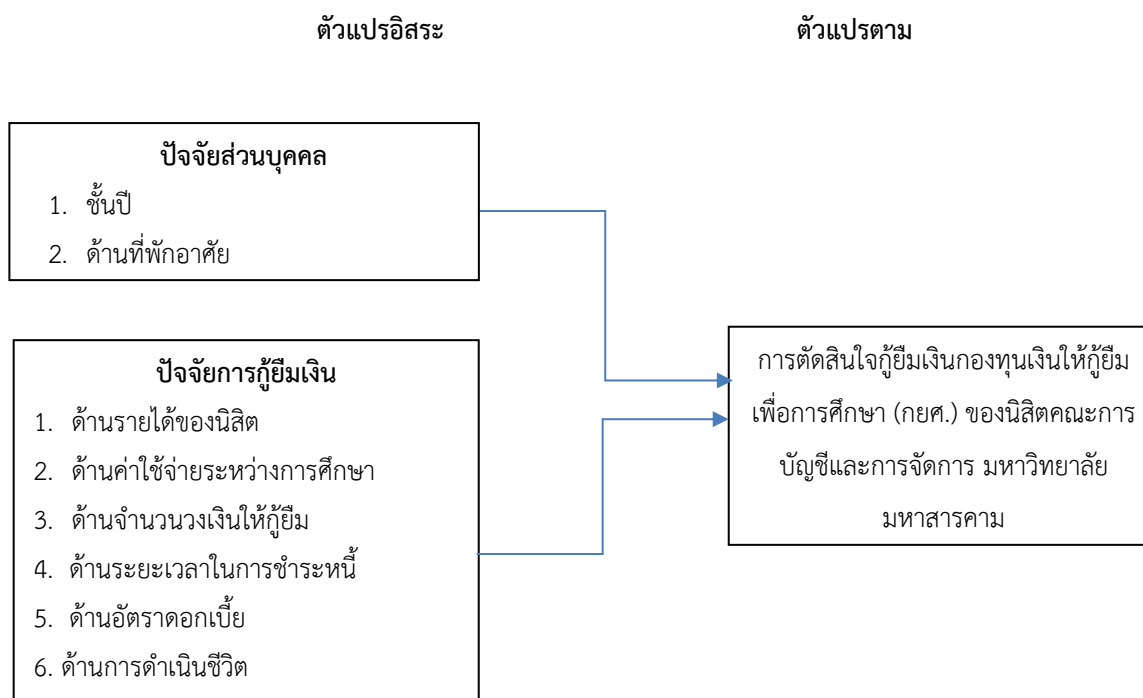
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงิน การวิเคราะห์ และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงิน เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการ พัฒนาระบบการทำงานเพื่อรองรับจำนวนนิสิตที่มีความประสงค์จะขอยืมเงินให้มีความมีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชี และการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตาม ระดับชั้นปี และด้านที่ พักอาศัยแตกต่างกัน
3. เพื่อทดสอบผลกระทบของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของ นิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) ของนิสิตคณะกรรมการ บัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3,443 คน (กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2565 : เว็บไซต์)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 341 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2558 : 113) และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มแบ่งตามสาขาวิชาของคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ข้างต้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตระดับปริญญาตรีที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ กลุ่มสาขาวิชาที่เรียน รายได้ของผู้ปกครอง ขนาดของครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 28 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาความเชื่อมั่นของลูกค้า 6 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านการดำเนินชีวิต ด้านระยะเวลาในการชำระหนี้ ด้านอัตราดอกเบี้ย และด้านจำนวนเงินให้กู้ยืม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับคะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ การศึกษาผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำผลของการศึกษาตามข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน โดยพิจารณาถึงรายละเอียดให้ครอบคลุมความมุ่งหมายและสมมุติฐานของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามเสนอพี่เลี้ยงนักวิจัย เพื่อพิจารณาความเหมาะสมความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่พี่เลี้ยงนักวิจัยแนะนำ

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยแนะนำแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัญญา รักสงฆ์ 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลาญ จันทจรุภัทร อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มงคล เอกพันธ์ อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

5. ปรับปรุงโดยพิจารณาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.667 – 1.000 ซึ่งสอดคล้องกับ ธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 108) ที่ได้นำเสนอว่าดัชนีมีความสอดคล้องมีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไปถือว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ได้ และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อตรวจทานความเรียบร้อยของแบบสอบถามเป็นครั้งสุดท้ายก่อนการนำไปใช้

6. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.1 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เคยกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ปีการศึกษา 2564 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30

คน มีค่าอำนาจแจกแจง r อยู่ระหว่าง 0.796 - 0.905 ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2553 : 114) ที่นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อเกินกว่า 0.40 เป็นค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามที่ยอมรับได้

6.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งปัจจัยการกู้ยืมเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.729-0.892 ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ศิริภานันท์ (2551 : 89) ที่ได้นำเสนอว่าค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่ายอมรับได้

7. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบข้อมูลและนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 117)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และสามารถนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของนิสิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ส่วนใหญ่เพศหญิง มีอายุ 18-20 ปี สาขาวิชาที่เรียนบัญชี ระดับชั้นปีที่ 2 ด้านที่พักอาศัยหอพักเอกชน และอาชีพผู้ปกครองเกษตรกร

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยรวมและเป็นรายด้านของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัยการกู้ยืมเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านรายได้ของนิสิต	2.35	0.55	น้อย
2. ด้านค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา	3.67	0.46	มาก
3. ด้านจำนวนวงเงินให้กู้ยืม	3.90	0.60	มาก
4. ด้านระยะเวลาในการชำระหนี้	3.88	0.66	มาก
5. ด้านอัตราดอกเบี้ย	4.06	0.70	มาก
6. ด้านการดำเนินชีวิต	2.82	0.69	ปานกลาง
โดยรวม	3.45	0.37	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า นิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยการกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านอัตราดอกเบี้ย ($\bar{X}=4.06$) ด้านจำนวนวงเงินให้กู้ยืม ($\bar{X}=3.90$) ด้านระยะเวลาในการชำระหนี้ ($\bar{X}=3.88$) และด้านค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา หนี้ ($\bar{X}=3.67$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ ด้านการดำเนินชีวิต ($\bar{X}=2.82$) และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้ของนิสิต ($\bar{X}=2.35$) ตามลำดับ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดังนี้

1. ระดับชั้นปี

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยรวมของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน (ANOVA)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงิน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.233	0.058	0.418	0.796
	ภายในกลุ่ม	336	46.889	0.140		
	รวม	340	47.123			

จากตาราง 2 พบว่า นิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) เป็นรายด้านของของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	การตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุน	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Pillai's Trace	6 ด้าน	24.000	1336.000	3.869	0.000*
Wilks' Lambda	6 ด้าน	24.000	1155.931	4.018	0.000*
Hotelling's Trace	6 ด้าน	24.000	1318.000	4.138	0.000*
Roy' Largest Root	6 ด้าน	6.000	334.000	11.228	0.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า นิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) เป็นรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านรายได้ของนิสิต พบว่า นิสิตที่อยู่ระดับชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นด้านรายได้ มากกว่า ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และอื่นๆ แตกต่างกัน 2) ด้านจำนวนเงินให้กู้ยืม พบว่า นิสิตที่มีระดับชั้นปีที่ 4 และ ชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) มากกว่า ชั้นปีที่ 2 แตกต่างกัน และด้านการดำเนินชีวิต พบว่า นิสิตที่มีระดับชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และอื่นๆ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) ด้านการดำเนินชีวิต มากกว่าชั้นปีที่ 1 แตกต่างกัน

2) ด้านที่พักอาศัย

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) โดยรวมของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีด้านที่พักอาศัยแตกต่างกัน (ANOVA)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงิน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.820	0.607	4.512	0.004*
	ภายในกลุ่ม	337	45.303	0.134		
	รวม	340	47.123			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า นิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ ที่มีด้านที่พักอาศัย หอพักมหาวิทยาลัยมหาสารคาม แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) โดยรวม มากกว่าที่พักอาศัยบ้านเช่าแตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) เป็นรายด้านของของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีด้านที่พักอาศัยแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	การตัดสินใจกู้ยืม เงินกองทุน	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Pillai's Trace	6 ด้าน	18.000	1002.000	2.321	0.001*
Wilks' Lambda	6 ด้าน	18.000	939.523	2.325	0.001*
Hotelling's Trace	6 ด้าน	18.000	992.000	2.325	0.001*
Roy' Largest Root	6 ด้าน	6.000	334.000	4.018	0.001*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 พบว่า นิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ ที่มีด้านที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) เป็นรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า นิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ ที่มีด้านที่พักอาศัยหอพักมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) ด้านการดำเนินชีวิต มากกว่า ที่มีที่พักบ้านบิดามารดา และหอพักเอกชนแตกต่างกัน

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย และการสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย และการสร้างสมการพยากรณ์ ตามที่ได้ตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H_0 : ปัจจัยการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) มีผลกระทบต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงิน

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ผลกระทบของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.) ของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวแปร	TMC	IC	CT	AM	PP	IR	LS	VIFs
$\bar{X}$	4.31	2.35	3.67	3.90	3.88	4.06	2.82	-
S.D.	0.55	0.57	0.46	0.60	0.66	0.70	0.69	-
TMC	-	0.132*	0.144**	0.093	0.124*	0.303**	0.475**	-
IC		-	0.295**	0.368**	0.303**	0.008	0.528**	1.132
CT			-	0.430**	0.499**	0.097	0.681**	1.200
AM				-	0.662**	0.047	0.709**	1.394
PP					-	0.090	0.768**	1.959
IR						-	0.429**	1.995
LS							-	1.136

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 6 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดปัญหาMulticollinearity ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF₅ ปรากฏว่าค่า VIF₅ ของตัวแปรอิสระ การตัดสินใจกู้ยืม

เงินกองทุนให้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีค่าตั้งแต่ 1.132-1.995 ซึ่งมิต่ำกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black. 2006 : 585)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ การตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) แต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ปัจจัยการกู้ยืมโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.124 - 0.475 และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยการตัดสินใจกู้ยืมโดยรวม (TMC) ได้ดังนี้

$$TMC = 3.326 + 0.292IC + 0.242CT - 0.212AM + 0.130PP + 0.233IR - 0.0428LS$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนโดยรวม (TMC) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 11.939$; $p = <0.0001$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($Adj R^2$) เท่ากับ 0.016 (ตาราง 17) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนแต่ละด้านกับตัวแปรโดยรวม (TMC) ปรากฏผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การทดสอบผลกระทบของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยรวมของนิสิตคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัยการกู้ยืมเงิน	การตัดสินใจกู้ยืมเงิน โดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	3.326	1.176	2.827	0.005*
ด้านรายได้ของนิสิต (IC)	0.292	0.224	1.308	0.192
ด้านค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกา (CT)	0.242	0.275	0.881	0.379
ด้านจำนวนเงินให้กู้ยืม (AM)p	-0.212	0.226	-0.940	0.348
ด้านระยะเวลาในการชำระหนี้ (PP)	0.130	0.243	0.535	0.593
ด้านอัตราดอกเบี้ย (IR)	0.233	0.232	1.004	0.316
ด้านการดำเนินชีวิต (LS)	-0.428	0.177	-2.414	0.016*

$$F = 11.939 \quad p < 0.0001 \quad Adj R^2 = 0.016$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยการกู้ยืมเงิน ด้านการดำเนินชีวิต (LS) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ 6 สำหรับการตัดสินใจกู้ยืมเงิน ด้านรายได้ของนิสิต (IC) ด้านค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกา (CT) ด้านจำนวนเงินให้กู้ยืม (AM) ด้านระยะเวลาในการชำระหนี้ (PP) และด้านอัตราดอกเบี้ย (IR) ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจกู้ยืมเงิน โดยรวม

(TMC) เนื่องจากนิสิตที่จะกู้ยืมใหม่ๆ จะเน้นการช่วยเหลือผู้ปกครองในการขอเงินใช้จ่ายกับตัวเองต่อเดือนมากกว่า

เมื่อนำปัจจัยการกู้ยืมเงิน ด้านการดำเนินชีวิต (LS) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการตัดสินใจกู้ยืมเงินโดยรวม (TMC) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adj R²) เท่ากับ 0.011 โดยได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

$$TMC = 5.335 - 0.359LS$$

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยผู้วิจัยและคณะสามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยโดยนำผลการวิเคราะห์มาเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

1. นิสิตคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยการกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ด้านอัตราดอกเบี้ย ด้านจำนวนวงเงินให้กู้ยืม และด้านระยะเวลาในการชำระหนี้ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก นิสิตต้องการให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยอย่างชัดเจน มีการปรับลดดอกเบี้ยให้กับผู้กู้ที่ชำระก่อนครบกำหนด มีการกำหนดช่วงของอัตราดอกเบี้ยที่หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการของผู้กู้ และการกำหนดหลักเกณฑ์ในการชำระหนี้มีความชัดเจน สามารถเลือกวิธีการชำระหนี้ได้ตามความเหมาะสมในการจัดสรรเงินของตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัสวดี มีดวง (2559 : 68) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการในการกู้สินเชื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินสำนักงานราชดำเนิน เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับความสำคัญของปัจจัยทางจิตโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ แรงจูงใจ ด้านการรับรู้ ด้านการเรียนรู้ และด้านทัศนคติ

2. นิสิตคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ด้านรายได้ของนิสิต ด้านจำนวนเงินให้กู้ยืม และด้านการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน เนื่องจาก นิสิตจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาในการนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจจะไม่ทำให้กระทบกับการเงินที่ผู้ปกครองส่งมาให้เพราะบางที่ผู้ปกครองทำงานรับจ้างค่าแรงหรือค่าตอบแทนอาจไม่ออกตามกำหนดทำให้ไม่สามารถโอนมาให้หนี้ได้ทันทวงทีในช่วงของการใช้จ่ายเงิน จึงทำให้นิสิตมีความจำเป็นต้องการกู้ยืมเงินเพื่อศึกษามาช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2558 : 112) พบว่า จำนวนผู้กู้ยืมมีแนวโน้มลดลงทุกระดับและประเภทการศึกษา และเมื่อพิจารณาสัดส่วนจำนวนผู้กู้แต่ละระดับและประเภทการศึกษา จะพบว่า สัดส่วนจำนวนผู้กู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายลดลงทุกปีในขณะที่สัดส่วนจำนวนผู้กู้ระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้นทุกปีส่วนระดับ ปวช. และ ปวส. มีสัดส่วนไม่เปลี่ยนแปลงมากนักทั้งนี้สาเหตุสำคัญที่ทำให้การจัดสรรทุน กยศ. ลดลง เนื่องจากกองทุนประสบปัญหาสภาพคล่องมียอดหนี้ค้างชำระจำนวนมากทำให้กองทุนขาดเงินหมุนเวียน

3. นิสิตคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ ที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยรวม ด้านการดำเนินชีวิต แตกต่างกัน เนื่องจากนิสิตที่มีที่พักในหอพักมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะให้ความสำคัญในเรื่องของการใช้จ่ายเงินในการดำเนินชีวิตประจำวันเพราะส่วนมากเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งยังไม่สามารถออกไปหารายได้ระหว่างเรียนได้ และยังไม่รู้จักสถานประกอบการหรือ

สถานที่ต่างๆ ในการหารายได้จึงทำให้มองว่าเรื่องเงินกองทุนสามารถช่วยได้ในระหว่างที่เรียนและศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภา บุบโพ และคณะ (2564 : 98) พบว่า ลูกค้ายที่มีรายได้ประจำต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกกู้เงินเพื่อดำเนินการเรื่องที่พักให้เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง และผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์จากสหกรณ์ส่งผลต่อจำนวนเงินออมในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัจจัยการกู้ยืมเงิน ด้านการดำเนินชีวิต มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการตัดสินใจกู้ยืมเงิน เนื่องจาก นิสิตจะให้ความสำคัญกับเรื่องของเงินทุนเพื่อการศึกษาจะสามารถช่วยในเรื่องของการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้สำคัญกว่าเรื่องอื่น และจะช่วยในเรื่องของลดภาระค่าใช้จ่ายให้ทางบ้านด้วยเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรุทธิตา แจ่มเปล้า (2559 : 110) พบว่า คุณภาพการบริการมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการด้านสินเชื่อเงินกู้สามัญ เงินกู้สามัญ ATM และเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เนื่องจาก มีคุณภาพการบริการต่อสมาชิกและผู้เข้ามาใช้บริการอยู่ในระดับสูง อาทิการให้บริการด้วยความสุภาพอ่อนน้อม สะดวกรวดเร็วข้อมูลมีความถูกต้องแม่นยำ บริการได้อย่างถูกต้องและทั่วถึง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ได้สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เข้ามาใช้บริการด้วยการตอบข้อสงสัยหรือให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหาหรือความไม่เข้าใจ บริการด้วยความเอาใจใส่ให้ความสำคัญกับลูกค้าเป็นรายบุคคลและจัดช่วงเวลาให้บริการได้อย่างเหมาะสม ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริการในการเข้ายื่นเอกสารกับแหล่งเงินทุนเพื่อกู้เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและใช้จ่ายในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรตระหนักกับผลตอบรับจากผู้ใช้บริการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และให้ความสำคัญเกี่ยวกับรายได้ของนิสิต การวางแผนการใช้จ่ายเงินในช่วงระหว่างการศึกษา อัตราว่างเงินกู้ยืม และอัตราดอกเบี้ยการชำระคืน เพื่อจะสามารถทำให้นิสิตและผู้ปกครองได้เป็นแนวทางในการวางแผนการใช้เงินของครอบครัวได้อย่างเหมาะสม และใช้ในทางการศึกษาให้สามารถพัฒนาตนเองทางการเรียนและจบออกไปสามารถพัฒนาธุรกิจและองค์กร หรือประเทศได้หลังจบการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น การให้บริการ กระบวนการ ขั้นตอนของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ เพื่อนำไปปรับใช้ควบคู่กับผลที่เกิดกับการตัดสินใจในการเลือกกู้และการให้บริการในอนาคตต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษางานวิจัยนี้ทางผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณผู้บริหารคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2565 เพื่อใช้ในการศึกษาและทำให้ทราบถึงความต้องการ และสามารถนำไปพัฒนาในสายงานให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กุลชลี ไชยนันตา. (2559). *ลักษณะของการตัดสินใจ* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2564, จาก : <https://www.gotoknow.org/posts/331478>.
- กิริติกานต์ อ่อนนิม. (2560). *การตัดสินใจกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของนักเรียน กรณีศึกษา: โรงเรียนพ่ายเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). *ระเบียบ และประกาศสำหรับการให้กู้ยืมปีการศึกษา 2564*. สืบค้น 14 ธันวาคม 2564 จาก <https://www.studentloan.or.th/th/news/1609730929>.
- กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2565). *รายชื่อนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาปีการศึกษา 2564* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2564, จาก : <https://sa.msu.ac.th/>.
- คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ. (2565). *ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรปริญญาตรี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. งานบริหารหลักสูตร เอกสาร มคอ. 2 คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- งานพัฒนานิสิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2564). *ข้อมูลการกู้ยืมประจำคณะการบัญชีและการจัดการ*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- ชนาภา บุบโป และคณะ. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด*. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 7(1), 420-432.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วีรลลิตา แจ้งเปล่า. (2559). *การตัดสินใจในการเลือกกู้ยืมเงินและใช้บริการด้านสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูชลบุรี จำกัด*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *รายงานผลการกู้ยืมเงิน กยศ. ที่มีต่อโอกาสการเข้าศึกษาและคุณภาพการศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุรัสดา มีดวง. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการในการกู้สินเชื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินสำนักงานราชดำเนิน เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และอารียา มนัสบุญเพิ่มพูน. (2549). *โครงการศึกษาโครงสร้างระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของประเทศไทย*. มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- อุษา อมรชัยวิจารณ์. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ของระบบของประชาชนในอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร*. วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 9(1), 62 - 73.
- Black, K. (2006). *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. (4th Ed.). New York : John Wiley & Son, pp. 585.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร

The factors influencing the attitudes and behaviors of undergraduate students in Bangkok towards online gambling

รจนา พึ่งสุข^{1*} สิริวิมล เทพหัสดิน² นฤวรรณ รักสกุล³ และ ชุติมันต์ เหลืองทองคำ⁴
Rojana Phungsuk^{1*}, Sirivimol Devahastin² Naluwan Raksakul³ and Chutimun Luangtongkum⁴

*Corresponding author, e-mail: rojana.phu@kbu.ac.th

Received: January 24th, 2024; Revised: February 9nd, 2024.; Accepted: August 28th, 2024.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนผลกระทบจากการเล่นพนันออนไลน์ และศึกษาแนวทางการกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการสื่อสารรณรงค์เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อการเล่นพนันออนไลน์จากมุมมองของนักศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เคยมีประสบการณ์การเล่นพนันออนไลน์ จำนวน 422 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพอาศัยการสัมภาษณ์เชิงลึกนักศึกษา จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษาที่เล่นพนันมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและสังคม สมาชิกในครอบครัว มีการเล่นพนันรูปแบบต่างๆ จึงทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ เป็นเรื่องปกติในสังคม 2. การเล่นพนันออนไลน์เข้าถึงได้ง่าย ด้วยเทคโนโลยีต่างๆ ที่สะดวกสบาย สามารถเล่นได้ต่อเนื่องทุกที่ทุกเวลา ทำให้ติดพนันได้ง่าย อายุที่เริ่มเล่นพนัน ออนไลน์ ส่วนใหญ่ คือ ช่วงอายุ 16-20 ปี สาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจเล่นพนันออนไลน์ คือ เล่นตามเพื่อนหรือคนใกล้ชิด 3. ผลกระทบจากการเล่นพนันออนไลน์ พบมากที่สุดคือ ด้านการเงิน 4. แนวทางในการรณรงค์ เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อการเล่นพนันออนไลน์ ควรใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเข้าถึงเยาวชนกลุ่มนักศึกษา โดยนำเสนอให้เห็นถึงความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความรักของคนในครอบครัว ผู้ปกครอง เพื่อนและบุคคลอันเป็นที่รัก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลทำให้นักศึกษาตัดสินใจเข้าสู่วงจรการ พนันออนไลน์

คำสำคัญ: การพนัน, การพนันออนไลน์

¹⁻⁴ อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Instructor in Faculty of Communication Arts, Kasem Bundit University

Abstract

The aim of this research was to investigate the factors influencing the attitudes and behaviors of undergraduate students in Bangkok towards online gambling. Additionally, the study sought to explore the effects of online gambling and formulate policy recommendations for communication campaigns addressing risk factors associated with online gambling from the perspective of undergraduate students in Bangkok. The research adopted a Mixed Method approach, with a sample group consisting of 422 undergraduate students from various universities in Bangkok, all of whom had prior experience with online gambling. Data was collected through an online questionnaire, and the analysis involved the use of statistics such as frequencies, percentages, and averages. Qualitative research methods, specifically in-depth interviews, were conducted with 12 undergraduate students. The findings of the research revealed several key points. Firstly, students engaging in gambling exhibited a connection with their environment and society, often influenced by family members participating in various forms of gambling. This contributed to a perception that gambling is acceptable and normal in society. Secondly, online gambling was easily accessible due to various convenient technologies, allowing continuous play anytime, anywhere. The age at which individuals typically commenced online gambling was between 16 - 20, with peer influence being a significant factor in their decision to participate. Thirdly, the most prevalent impact reported from online gambling was financial in nature. In terms of policy recommendations for campaigns addressing risk factors associated with online gambling, the research suggests leveraging social media to reach young students. The emphasis should be on presenting the positive relationships, understanding, and love among family members, parents, friends, and loved ones. This interpersonal connection is identified as a crucial factor influencing students' decisions to either engage or refrain from entering the online gambling cycle.

Keywords: Gambling, Online Gambling

บทนำ

สถานการณ์ปัญหาพนันออนไลน์กับเยาวชนที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน ที่จะถูกชักจูงไม่ทางตรงก็ทางอ้อมให้ก้าวเข้าสู่โลกพนัน โดยเฉพาะในยุคอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาท รูปแบบการเล่นพนันก็เปลี่ยนไป เกมพนันทางอินเทอร์เน็ตหรือการพนันออนไลน์ ซึ่งเป็นเกมการพนันข้ามชาติที่มีอัตราเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ เป็นเครื่องมือช่วยลดช่องว่างระยะทางของผู้เล่นและผู้ให้บริการ สอดคล้องกับผลสำรวจสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ ในปี 2565 โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กรมกิจการเด็กและเยาวชนร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย โดยการสำรวจเด็กอายุ 9-18 ปี จำนวน 31,965 คน จาก 77 จังหวัด พบว่า เด็กไทยมีความเสี่ยงภัยออนไลน์สูงมาก เฉลี่ยเด็ก

81% มีสมาร์ทโฟนเป็นของตัวเอง และใช้โซเชียลมีเดียทุกวันเฉลี่ย 85% การสำรวจครั้งนี้ ยังพบว่า เด็ก 26% ถูกกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ (Cyber Bullying) รวมไปถึงการถูกละเมิดทางเพศ เสพติดเกม การพนัน และความรุนแรง (ไทยโพสต์ออนไลน์, 2566)

หลายหน่วยงานให้ความสำคัญ และหาแนวทางเพื่อลดปัญหาพนันออนไลน์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกับเยาวชนศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน ได้ศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มคนรุ่นใหม่ อายุ 15-25 ปี จาก 19 จังหวัด รวม 5,010 คน ระหว่างวันที่ 20 มกราคม – 24 กุมภาพันธ์ 2566 พบว่า 42.1% หรือประมาณ 3.9 ล้านคน เล่นการพนัน ในจำนวนนี้ มีคนเล่นพนันออนไลน์ ประมาณ 3 ล้านคน มากกว่า 10% เล่นสล็อตแมชชีน/ตู้พนัน หวยใต้ดิน และสลากกินแบ่งรัฐบาล ด้านผลกระทบ พบว่า ประมาณ 1 ใน 3 หรือ 33.5% มีปัญหาขาดเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน มีปัญหาความเครียด สุขภาพจิต เสียเวลาทำงาน เสียการเรียน สุขภาพเสื่อมโทรม ที่น่าสนใจคือกว่า 8 หมื่นกว่าคน หรือ 2.7% ติดหนี้พนัน (ศูนย์สื่อสารวาระทางสังคมและนโยบายสาธารณะ องค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย, 2566)

ผลกระทบจากพนันออนไลน์กับเยาวชน การพนันออนไลน์นั้น จากการศึกษาของสถาบันต่างๆ พบว่า จะมีผลกระทบต่อสุขภาวะของเด็กและเยาวชน ไม่ใช่แค่เรื่องผิดกฎหมาย แต่มีผลต่อวิถีคิด สุขภาพจิต การเรียน แม้แต่การดำเนินชีวิตประจำวัน การพนันจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพคล้ายกับการใช้สารเสพติด เรียกกันว่า "โรคติดพนัน" ซึ่งก่อให้เกิดโรคจิตเวช และมีผลต่ออัตราการฆ่าตัวตายที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อครอบครัวอีกด้วย (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) ดังที่ องค์การอนามัยโลก และสถาบันวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพจิตของสหรัฐอเมริกา (National Institute of Mental Health) ได้สรุปไว้ว่า พฤติกรรมติดการพนัน เป็นความผิดปกติทางจิตชนิดหนึ่ง เรียกว่า Pathological Gambling หรือโรคติดพนัน ซึ่งผู้เล่นการพนัน จะมีความทุกข์จากการเล่นพนัน แต่ก็หยุดไม่ได้ ยังคงต้องเล่น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระบบคิด และพฤติกรรมที่จะติดตัวไปตลอดชีวิต จะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่อดทนรอความสำเร็จ หวังได้เงินมาง่ายๆ และรวดเร็ว (สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน, 2563)

เนื่องจาก การพนัน ถูกออกแบบมาให้คนติดง่าย เมื่อมีโอกาสที่จะเสพติดได้ง่าย บางคนก็ไม่สามารถถอนจากการเสพติดนี้ได้ สิ่งที่จะตามมาเป็นวงจร คือ การเป็นหนี้ การโกหก การลักขโมย พฤติกรรมก้าวร้าว และนำไปสู่ความแตกร้างของสัมพันธภาพระหว่างกัน พนันออนไลน์ ยังสร้างหนี้สินให้คนไทยพุ่งสูงจาก ‘การพนัน’ ซึ่งพบว่า เด็ก 15-18 ปี เล่นพนัน 29,155 ล้านบาท ดังที่ รศ.ดร.วราฤทธิ์ พานิชกิจโกศลกุล ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิเคราะห์ข้อมูล และอาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) เปิดเผยว่า “ภาวะหนี้” เป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีความอ่อนไหวต่อระบบเศรษฐกิจไทย และส่งผลกระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สะท้อนปัญหาปากท้อง โดยเฉพาะ “หนี้ในระบบ” ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากกลุ่มนักเรียน “การพนัน” อาทิ ลอตเตอรี่ หวยใต้ดิน พนันฟุตบอล หรือพนัน รวมทั้งความเชื่อ และพฤติกรรมร่วมของการเล่นการพนัน “ต้องเล่นอีกเพื่อถอนทุนคืน” และ “ยิ่งเล่นมาก กระจายเล่นหลายๆ กองยังมีโอกาสได้สูง” ทั้งสถานการณ์ที่เปราะบางของกลุ่ม “เยาวชน” ที่อาจเข้ามาสู่วงจรการพนัน และการเป็นหนี้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เห็นได้จากข้อมูลจากศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ ศึกษาสถานการณ์และผลกระทบการพนันในไทย ปี 2564 พบว่า คนไทยเล่นการพนันร้อยละ 59.6 หรือประมาณ 32.33 ล้านคน เพิ่มขึ้นประมาณ 1.9 ล้านคน จากปี 2562 ที่น่ากังวล คือ ร้อยละ 29.5 ของประชากรเด็ก อายุ 15-18 ปี มีวงเงินหมุนเวียนรวม 29,155 ล้านบาท และร้อยละ 54.6 ของเยาวชน อายุ 19-25 ปี ที่เล่นการพนัน มีวงเงินหมุนเวียน

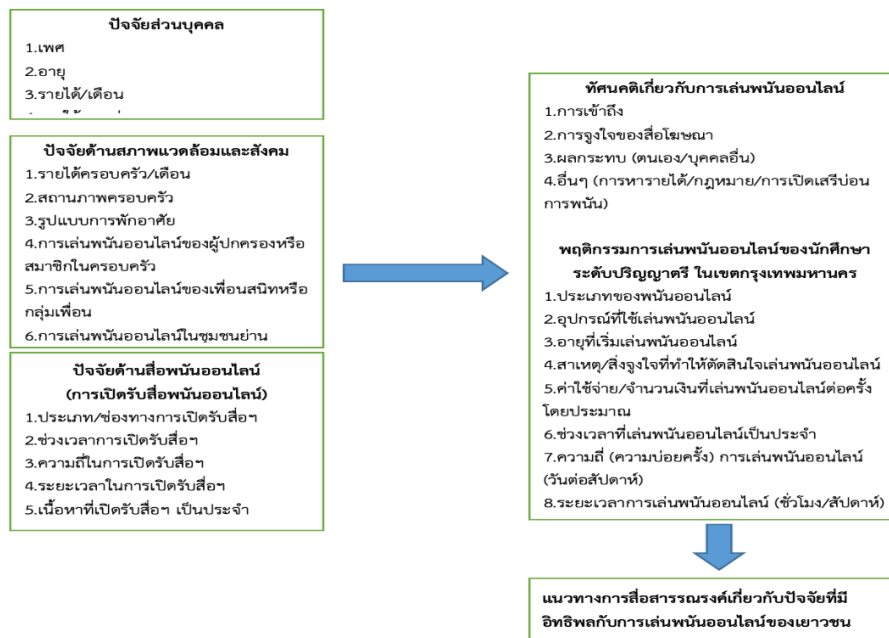
รวม 93,321 ล้านบาท ซึ่งทั้งสองกลุ่ม มีแนวโน้มเล่นเพิ่มขึ้น และวงเงินพนันหมุนเวียน ก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน (แนวหน้าออนไลน์, 2566)

จากการวิเคราะห์สถานการณ์และทบทวนวรรณกรรม ทำให้ผู้วิจัย มีข้อสังเกตว่า ปัญหาการเล่นพนันออนไลน์ ส่วนใหญ่ของเยาวชน อาจมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ เช่น ครอบครัว สภาพแวดล้อม สังคม ชุมชน รวมทั้ง สื่อโฆษณาออนไลน์ในช่องทางต่างๆ ที่เข้าถึงกลุ่มเยาวชน ทำให้หลงเชื่อ และถูกล่อลวง นำไปสู่พฤติกรรมการตัดสินใจเข้าสู่ วงจรของการเล่นพนันอีกด้วย ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ จะศึกษาในศาสตร์ด้านอื่น ที่ยังไม่ได้มุ่งเน้นศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ เพื่อหาแนวทางด้านการใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรณรงค์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นพนันออนไลน์ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัย จึงสนใจ ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขต กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาปัจจัยด้านต่างๆ ทัศนคติ พฤติกรรม และผลกระทบจากการเล่นพนันออนไลน์ รวมทั้ง ข้อเสนอแนะการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารรณรงค์ เพื่อเสนอให้กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และภาคีเครือข่ายหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต้านพนันออนไลน์ ให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายการสื่อสาร ทุกภาคส่วน ให้เกิดประสิทธิภาพการสื่อสารได้อย่างตรงจุด มีความสอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของเยาวชน กลุ่มนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับการเล่นพนันออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขต กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเล่นพนันออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ด้านการสื่อสารรณรงค์เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อการ เล่นพนันออนไลน์ จากมุมมองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบแนวทางโดยสรุปในการวิจัย โดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสถานการณ์ปัญหา ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นเกมออนไลน์ (ปัจจัยส่วนบุคคล/ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสังคม/ปัจจัยด้านสื่อพนันออนไลน์) ทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ ผลกระทบจากพนันออนไลน์ รวมทั้งแนวทางการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารณรงค์ด้านปัจจัยเสี่ยงในชีวิตประจำวันที่มีผลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย กรอบการวิจัย (Conceptual Framework) ระเบียบวิธีวิจัย เครื่องมือการวิจัย และตัวแปรให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Performant) ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์การเล่นพนันออนไลน์ ศึกษาข้อมูลเชิงลึก กำหนดปัญหาการวิจัยตามสถานการณ์ปัญหาพนันออนไลน์ในปัจจุบัน การวิจัย จึงใช้รูปแบบผสมวิธี (Mixed Method) ออกแบบเครื่องมือในการวิจัยตามองค์ประกอบของปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีอิทธิพลเชิญชวนให้นักศึกษาเล่นเกมพนันออนไลน์

การศึกษาทบทวนวรรณกรรม พบประเด็นที่น่าสนใจว่า ยังไม่มีงานวิจัยทางนิเทศศาสตร์เรื่องใดที่ศึกษาปัจจัยเรื่องดังกล่าว แล้วนำไปเสนอกลยุทธ์การสื่อสารณรงค์เกี่ยวกับพนันออนไลน์กับกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเชิงลึกโดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยในศาสตร์สาขาอื่น ๆ หรือศึกษาวิจัยเฉพาะสถาบันเท่านั้น จากที่กล่าวมาข้างต้น

สถานการณ์ปัญหานั่นออนไลน์ ช่วงระหว่างและหลังการระบาดของโควิด-19 ที่นักศึกษาเรียนออนไลน์ รวมทั้งการปรับตัวของครอบครัว กลุ่มเพื่อน และชุมชนในรูปแบบ Next Normal ธุรกิจและสื่อพื้่นออนไลน์ก็มีการปรับตัวอย่างรวดเร็วเพิ่มขึ้นไปด้วย เพื่อแอบแฝงในกิจกรรมต่างๆ เข้าถึงเยาวชนให้หลงผิดได้อย่างแนบเนียน จึงเป็นประเด็นที่น่ามาเป็นปัญหาการวิจัยเรื่องนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จะต้องมีความสมบูรณ์ คือ เคยมี ประสบการณ์การเล่นพื้่นออนไลน์ ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ ที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน (Infinite population))

กลุ่มตัวอย่าง (ample) นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เคยมีประสบการณ์เล่นพื้่นออนไลน์ จำนวน 422 คน ทั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) หรือ แบบบังเอิญ (Accidental Sampling) รวมทั้งการสุ่มตัวอย่างแบบอั้งอิง (Snowball Sampling) เนื่องจากประชากรในการศึกษา คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ เล่นพื้่นออนไลน์ ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน (Infinite population) ผู้วิจัย จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณ กรณีประชากรมีเป็นจำนวนจำนวนมาก แต่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน (Roscoe, 1969) โดยกำหนดให้ ความคลาดเคลื่อนมากที่สุด 1/10 ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร และระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 จากประชากรที่ไม่แน่นอน) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 384 คน ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งหมด จำนวน 422 คน และ ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีประสบการณ์ในการเล่นพื้่นออนไลน์ ไม่เปิดเผยตัวตนผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) โดยให้ผู้ตอบได้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง ผ่านระบบออนไลน์ (Google Form) เป็นคำถามปลายปิด ซึ่งมีขั้นตอนสร้างแบบสอบถาม และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาทบทวนวรรณกรรม เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารต่างๆ เช่น สถานการณ์ปัญหาการพื้่นออนไลน์กับเยาวชน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสังคม ปัจจัยด้านสื่อพื้่นออนไลน์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นพื้่นออนไลน์ แนวคิดเกี่ยวกับการพื้่นออนไลน์ กลยุทธ์ การสื่อสารรณรงค์ เป็นต้น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการสร้างตัวแปรในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับปัญหาการ วิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัย
2. สร้างแบบสอบถาม และข้อคำถาม วัดตัวแปรให้ครอบคลุมเนื้อหา ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
3. จัดทำแบบสอบถามออนไลน์
4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ไปทดสอบความเชื่อมั่น ตรงตามเนื้อหา (Reliability) และความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) เพื่อนำร่องกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน การคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่น 0.86. และความตรงของแบบสอบถามให้ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความ

ตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษา และความครอบคลุม ของเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง □
 องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ IOC (index of item objective congruence)

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการให้กลุ่ม
 ตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์ ผ่านทาง Google Form

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการหาค่าสถิติ
 พื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบาย และสรุป ข้อมูลที่ได้
 จากแบบสอบถามส่วนต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสังคม ปัจจัย ด้านสื่อพนัน
 ออนไลน์ ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ และพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ ทั้งนี้ผลการวิจัยจาก แบบสอบถาม ใช้โปรแกรม
 คอมพิวเตอร์ประมวลผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญา
 ตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ ทัศนคติ
 และพฤติกรรมเกี่ยวกับการเล่นพนันออนไลน์ ผลกระทบจากการเล่นพนันออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขต
 กรุงเทพมหานคร และแนวทางการกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ด้านการสื่อสารณรงค์เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อการ
 เล่นพนันออนไลน์ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative
 Research) วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา
 ที่มีประสบการณ์เล่นพนันออนไลน์ จำนวน 422 คน ใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) เป็นเครื่องมือ
 เก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews)
 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีประสบการณ์เล่นพนันออนไลน์ โดยการสุ่ม
 ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบพอกพูน (Snowball Sampling) จำนวน 12 คน
 ผลการวิจัย พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่เล่นพนันออนไลน์

ปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 19-21
 ปี รายได้เฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3,001-5,000 บาท และใช้เวลาว่างในชีวิตประจำวันเพื่อทำกิจกรรมบันเทิงมากที่สุด

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสังคม พบว่า จากแบบสอบถาม รายได้ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่
 ระหว่าง 20,001-50,000 บาท มีสถานภาพครอบครัว บิดา-มารดา อยู่ร่วมกัน ส่วนรูปแบบการพักอาศัย จะพักอยู่กับ
 ครอบครัว ทั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครอง/สมาชิกในครอบครัว เพื่อนสนิท/กลุ่มเพื่อน รวมทั้ง ชุมชนย่านที่พักอาศัยของกลุ่ม
 ตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่เล่นพนันออนไลน์ แต่ผลการสัมภาษณ์ พบว่า มีผลการวิจัยที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาที่เล่น
 พนันออนไลน์ จะมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและสังคม ส่วนสมาชิกในครอบครัว อาทิ พ่อ แม่ พี่น้อง ญาติ มีการ
 เล่นพนันรูปแบบต่างๆ เช่น หวย พนันบอล จึงทำให้เกิดความรู้สึกว่า เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ และเป็นเรื่องปกติในสังคม

ปัจจัยด้านสื่อพนันออนไลน์ พบว่า โดยภาพรวมช่องทางที่เปิดรับสื่อพนันออนไลน์มากที่สุดในแพลตฟอร์มที่วัยรุ่นนิยมใช้มากที่สุด คือ Web Site รองลงมา คือ Facebook, Youtube สื่อโฆษณาพนันออนไลน์ มีการโปรโมทสูงมาก ช่วงเวลา 20:01-24:00 น. มีความถี่ และระยะเวลาเปิดรับสื่อพนันออนไลน์ โดยเฉลี่ยประมาณ 1 วัน และน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งเนื้อหาที่เปิดรับสื่อพนันออนไลน์มากที่สุด คือ แนะนำการเล่นพนันออนไลน์ เกม การเสี่ยงโชคต่างๆ ที่แฝงพนันออนไลน์ และเนื้อหารายการกีฬาที่มีการทายผลพนันออนไลน์ ซึ่งสามารถสืบค้นได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ส่วนผลการสัมภาษณ์ ก็พบว่า สื่อพนันออนไลน์ มีผลต่อการชักชวนให้ทดลองเข้าไปเล่นพนันออนไลน์

ข้อมูลด้านทัศนคติการเล่นพนันออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วย ในประเด็นการเล่นพนัน ได้แก่ การเข้าถึง ช่องทางการเข้าถึงการเล่นพนันออนไลน์ ง่าย และพบได้มากตามสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) การจูงใจของสื่อโฆษณาออนไลน์ต่างๆ มักแฝงด้วยการชวนเล่นพนัน ทำให้น่าสนใจ เช่น โปรโมชั่น รูปแบบพนันออนไลน์ที่หลากหลาย ทำให้ขยายไปยังแพลตฟอร์มอื่นๆ Facebook, Youtube, TikTok และ Application ต่างๆ และการเล่นพนันออนไลน์ ทำให้ผิวกฎหมาย ศีลธรรม และปัญหาสังคมอื่นๆ เช่น เรียนไม่จบ หนี นอกระบบ อาชญากรรม ทะเลาะวิวาท เป็นต้น

ส่วนประเด็นที่รองลงมา คือ ทัศนคติในด้านอื่นๆ เช่น เว็บพนัน เข้าถึงได้ง่าย ด้วยเทคโนโลยีต่างๆ ที่สะดวกสบาย เล่นพนันออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ สามารถเล่นได้ต่อเนื่อง ทุกที่ทุกเวลา ทำให้ติดพนันได้ง่าย และภาครัฐ ควรมีนโยบายส่งเสริมการเปิด Entertainment complex หรือ บ่อนการพนันเสรีตามกฎหมาย เพื่อให้เล่นการพนันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งผู้ที่มีรายได้น้อย ว่างาน มีความเสี่ยงต่อการเล่นพนันออนไลน์มากขึ้น การเล่นพนันผ่านเว็บพนันที่อยู่ในสื่อโฆษณาออนไลน์ต่างๆ ทำให้รู้สึกปลอดภัยกว่าเล่นในบ่อน ส่วนเว็บไซต์ที่จ้างบล็อกเกอร์เขียนเนื้อหาพนันเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ บอกละเมิดกฎการเล่น ทำให้มีส่วนในการตัดสินใจที่จะเล่น นอกจากนี้ เว็บไซต์ที่มีการจัดการการผ่านช่องทาง YouTube พูดคุยกับนักกีฬา การทายผล แต่แฝงการโฆษณา ทำให้มีส่วนในการตัดสินใจที่จะเล่นพนันออนไลน์

ข้อมูลด้านพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมเล่นพนันออนไลน์ ประเภทเกมออนไลน์ คาสิโนออนไลน์ และลอตเตอรี่ออนไลน์ ตามลำดับ โดยใช้โทรศัพท์มือถือ เป็นอุปกรณ์การเล่นพนันออนไลน์ รองลงมา คือ คอมพิวเตอร์ ส่วนอายุที่เริ่มเล่นพนันออนไลน์ส่วนใหญ่ คือ ช่วงอายุ 16-20 ปี สาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจเล่นพนันออนไลน์ คือ เล่นตามเพื่อนหรือคนใกล้ชิด ชอบลุ้น เพื่อความสนุกและตื่นเต้น มีค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันออนไลน์ โดยเฉลี่ยต่อครั้ง ต่ำกว่า 1,000 บาท ช่วงเวลาเล่นพนันออนไลน์เป็นประจำ คือ ช่วงเวลา 20:01-24:00 น. ส่วนใหญ่จะเล่นพนันออนไลน์ โดยเฉลี่ย 1 วันต่อสัปดาห์ และน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ส่วนผลจากการสัมภาษณ์ด้านพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ พบประเด็นที่สอดคล้องกัน คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ จะเล่นเกมออนไลน์ และพนันบอลออนไลน์ โดยใช้อุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ เพราะสะดวกในการพกพา อีกทั้งเว็บพนัน ยังมี Application รองรับการใช้งานในมือถือได้ สิ่งจูงใจให้ตัดสินใจเล่นพนันออนไลน์ คือ ความต้องการหาเงิน เพื่อใช้ส่วนตัว ค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันแต่ละครั้ง ต่ำกว่า 1,000 บาท ประมาณ 200-500 บาท ระยะเวลา และความถี่ในการเล่นพนันออนไลน์โดยเฉลี่ย 1-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ขึ้นอยู่กับประเภทของการพนันที่เล่น หากเป็นพนันบอลออนไลน์ ก็จะใช้เวลาเวลามากกว่าการพนันแบบอื่นๆ

ข้อมูลด้านผลกระทบจากการเล่นพนันออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการเล่นพนันออนไลน์ ด้านการเงินมากที่สุด เนื่องจาก นำรายรับที่ได้ในแต่ละสัปดาห์ หรือแต่ละเดือนจากผู้ปกครอง มาจัดแบ่งเล่นการพนันเกือบ 50% ของรายรับ บางกรณี ใช้เงินเก็บหรือเงินที่ได้มาจนหมดไปเล่นพนัน ทำให้ไม่มีเงินเก็บ เกิดปัญหาต่างๆ ด้านการเงิน รองลงมา คือ ด้านอารมณ์และพฤติกรรม รวมทั้งด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวและสังคม ซึ่งเป็นผลกระทบที่ต่อเนื่องมาจากด้านการเงิน เพราะเมื่อเสียพนัน จะเกิดความเครียด อารมณ์ฉุนเฉียว ก้าวร้าว ส่งผลต่อความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ถูกตำหนิ ทำให้ต้องมีการปกปิดการเล่นพนัน ซึ่งอาจมีพฤติกรรมโกหกพร้อมด้วย และด้านการเรียน เป็นผลกระทบที่ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยข้างต้น ทำให้เสียการเรียน ขาดเรียน เพราะนอนดึก และไม่มีสมาธิในการเรียน ตามลำดับ

ข้อมูลด้านข้อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบาย ด้านการสื่อสารรณรงค์ปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อการเล่นพนันออนไลน์ จากมุมมองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลจากการสัมภาษณ์ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ ด้านการรู้เท่าทันสื่อพนันออนไลน์ และการหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เล่นพนันออนไลน์ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์เล่นพนันออนไลน์ มีการรู้เท่าทันสื่อพนันออนไลน์ในเบื้องต้นแล้ว กล่าวคือ มีความรู้ความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับประเภท ของโทษ และผลกระทบของพนันออนไลน์ สามารถวิเคราะห์ ประเมินข้อดี เสียจากเนื้อหาการโฆษณาพนันออนไลน์ที่ส่งมาผ่านสื่อต่างๆ ได้ และรับรู้ว่าเป็นการเชิญชวนให้เล่นพนันออนไลน์ แต่มั่นใจในประสบการณ์ของตนเองว่า สามารถวางแผนควบคุมตนเองในการเล่นพนันออนไลน์ได้ ดังนั้น แนวทางการสื่อสารรณรงค์ฯ นอกจากการใช้สื่อรณรงค์ดั้งเดิมแล้ว เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ หรืออื่นๆ ควรใช้สื่อหลัก คือ สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเข้าถึงเยาวชนกลุ่มนักศึกษา มุ่งกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้คิดเพื่อไม่ให้เกิดความประมาทเข้าสู่วงจรการเล่นพนันออนไลน์ ผลการวิจัย ยังพบว่า การสื่อสารที่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดเพิ่มมากขึ้น ควรใช้ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสังคม สื่อสารโดยนำเสนอให้เห็นถึงความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความรักของคนในครอบครัว ผู้ปกครอง เพื่อน และบุคคลอันเป็นที่รัก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ที่จะมียุทธผลทำให้นักศึกษาตัดสินใจเข้าสู่วงจรการเล่นพนันออนไลน์ หรือกลับใจออกจากวงจรพนันได้เช่นกัน เพราะสื่อบุคคลเหล่านี้ จะมีความได้เปรียบด้านการสื่อสารอารมณ์ โกลัซิดที่ช่วยอุดรูรั่ว สร้างการยับยั้งชั่งใจ ไม่ให้เล่นพนันออนไลน์ได้ดีที่สุด มากกว่าสื่อรณรงค์ประเภทอื่นๆ ที่ใช้

สรุปและอภิปรายผล

1. **ทัศนคติการเล่นพนันออนไลน์** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ช่องทางการเล่นพนันออนไลน์ หาได้ง่าย และพบได้มากตามสื่อโฆษณาออนไลน์ สอดคล้องกับ ญัฐกร วิทิตานนท์ (2565) ได้ศึกษางานวิจัยของต่างประเทศ ได้สรุปไว้ว่า ปัจจัยที่ดึงดูดเด็ก และเยาวชนเข้ามาสู่วงจรการพนันได้ง่าย เนื่องจากเด็กมีความไวต่อ “เทคโนโลยี” โอกาสที่จะเข้าถึงพนันออนไลน์ จึงเป็นไปได้ง่าย และ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน (2564) ได้ศึกษาภาพรวมการเล่นพนันทุกประเภท ในปี 2564 พบว่า สิ่งที่น่ากังวลของพนัน ตั้งแต่ช่วงสถานการณ์โควิด-19 คือ การเข้าถึงผู้คนง่าย จะเล่นเมื่อไหร่ก็ได้ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยว่า ผิดกฎหมาย ศีลธรรม จะทำให้เกิดปัญหาสังคมอื่นๆ ตามมา เช่น เรียนไม่จบ หนี้ นอกระบบ อาชญากรรม ทะเลาะวิวาท ดังที่ วิทิต แสงพิทักษ์ (2554) ได้อธิบายทัศนคติของคนส่วนใหญ่ว่า การพนัน

ไม่ใช่สิ่งที่ชั่วร้าย ถึงแม้ว่ากฎหมายจะบัญญัติว่า การพนัน เป็นความผิดตามกฎหมาย ก็เป็นเพียงกฎหมายที่บัญญัติห้ามการกระทำเท่านั้น ผู้กระทำความผิด มักไม่รู้สึกลำบากใจในการกระทำของตน เป็นพฤติกรรมที่เสพติด และกฎหมาย ก็มีการบัญญัติอัตราโทษไว้ค่อนข้างต่ำ จึงไม่ทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวหรือเข็ดหลาบได้

นอกจากนี้ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ยังมีทัศนคติเห็นด้วยว่า การพนันออนไลน์ ไม่ต้องพบหน้าตา หรือแสดงตัวตน ก็สามารถเล่นได้ ทำให้อยากลองเล่น ไม่ต้องกลัวถูกจับ สอดคล้องกับผลการสำรวจของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) (2564) ปี 2564 พบว่า ผู้เล่นพนันออนไลน์ เกินกว่าร้อยละ 90 มีทัศนคติว่า ข้อมูลส่วนตัว จะถูกปกปิดเป็นความลับ มั่นใจว่า จะไม่ถูกจับแน่นอน และการเล่นพนันออนไลน์ เป็นเรื่องความชอบส่วนบุคคล ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ใคร

2. พฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมเล่นพนันออนไลน์ ประเภทเกมออนไลน์ คาสีโนออนไลน์ และล็อตเตอรี่ออนไลน์ ตามลำดับ สอดคล้องกับ ไพศาล ลิ้มสถิต (ม.ป.ป.) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ว่า จะมีลักษณะที่สอดคล้องกับพนันออนไลน์แต่ละประเภท ซึ่งการเล่นพนันแบบคาสีโน ผู้เล่นสามารถเล่นบาคาร่าออนไลน์ รูเล็ตออนไลน์ มีพฤติกรรมเล่นผ่านการถ่ายทอดสดของบ่อนพนันทางอินเทอร์เน็ต

ส่วนอายุที่เริ่มเล่นพนันออนไลน์ส่วนใหญ่จากผลการวิจัย คือ ช่วงอายุ 16-20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน และศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) (2565) ได้รายงานผลศึกษาสถานการณ์พฤติกรรมและผลกระทบการพนันในประเทศไทย ปี 2564 พบว่า คนไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เล่นการพนัน ร้อยละ 59.6 หรือประมาณ 32 ล้านคน ที่น่ากังวล คือ ร้อยละ 29.5 ของเด็ก อายุ 15-18 ปี เล่นการพนัน และร้อยละ 54.6 ของเยาวชนอายุ 19-25 ปี เป็นสัดส่วนผู้เล่นการพนันมากที่สุด

ด้านปัจจัยสาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจเล่นพนันออนไลน์ที่พบจากการวิจัย คือ เล่นตามเพื่อนหรือคนใกล้ชิด ชอบลุ้นเพื่อความสนุกและตื่นเต้น สอดคล้องกับ ดุจเดือน พันธมนาวิน (2550) ได้อธิบายทฤษฎีสาเหตุพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ว่า เป็นรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เกิดจากจิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ (Mechanical Interaction) อาจมีมุมมองว่า การพนันเป็นเรื่องปกติไม่ผิดกฎหมาย เมื่อถูกเพื่อนชักชวน ก็จะตัดสินใจเล่นพนันในที่สุด เพื่อการยอมรับ และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) (2564) ได้สำรวจสถานการณ์การพนัน ปี 2564 กลุ่มเด็กและเยาวชนในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยบุคคลแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมระดับสูง ร้อยละ 98.7 ได้แก่ พ่อ แม่ ร้อยละ 69.6 ญาติ และร้อยละ 64.8 และเพื่อนสนิทที่เล่นพนัน ร้อยละ 43.8 นอกจากนี้ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต และพรรณระพี สุทธิวรรณ (2563) ได้สรุปการศึกษา พฤติกรรมการติดการพนัน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเล่นพนัน เนื่องจาก คนไทยมีความเชื่อเรื่องโชค ดวง เป็นพื้นฐาน ถ้ามีคนรอบข้างมาชักชวน หรือโน้มน้าวใจ ก็เป็นแรงจูงใจให้อยากลองเล่นพนันได้ และศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) (2564) ก็ได้สำรวจสถานการณ์การพนัน ปี 2564 กลุ่มเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ด้านสาเหตุที่เด็กและเยาวชนเข้าสู่วงจรพนัน พบว่า สาเหตุสำคัญที่สุด คือ การเสียโชคและอยากลอง และเล่นตามคนใกล้ชิด ยังมีบางส่วน เล่นเพราะตื่นเต้น เพลิตเพลิน และมีคนชักชวน

3. ผลกระทบจากการเล่นพนันออนไลน์ นักศึกษาที่เล่นพนันออนไลน์ส่วนใหญ่ ได้รับผลกระทบด้านการเงินมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอารมณ์และพฤติกรรม ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวและสังคม ตามที่ Dye, 1982 อ้างถึง

ใน มนัสวุด ชาวูวรงค์, 2563: 11-12) ได้อธิบายไว้ว่า การเล่นเกมออนไลน์ ทำให้เกิดผลกระทบเชิงลบ (Negative Impact) ซึ่งจัดเป็นผลกระทบตามแง่มุมของคุณค่า (Value) ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา สอดคล้องกับ นวลน้อย ตรีรัตน์ (2565) ได้สรุปปัญหาผลกระทบพนันออนไลน์ ปี 2565 พบว่า ผู้ที่เล่นพนัน ได้รับผลกระทบเชิงลบจากการพนัน ทั้ง ปัญหาการเงิน หนี้พนัน ปัญหาสุขภาพ การใช้ชีวิตประจำวัน ความเครียด เสี่ยงสุขภาพจิต และปัญหาความสัมพันธ์ รวมทั้งภาพลักษณ์ทางสังคม คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสสุโขทัย (2563) ศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ในเด็กและเยาวชน พบว่า ผลกระทบที่เกิดจากการพนันส่งผลต่อตัวผู้เล่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และหนี้สิน มีปากเสียงทะเลาะกับคนในครอบครัว ด้านสังคม เกิดความเสียหายกับการเรียน และด้านสุขภาพ มีผลต่อสมอง ร่างกาย และจิตใจ ทำให้เสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้า การฆ่าตัวตาย มรุธดา สุวรรณโพธิ์ (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง การลดผลกระทบของพนันออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนไทย พบว่า ส่งผลต่อสุขภาพจิต สุขภาพกาย และสมอง รวมทั้ง ทำให้เยาวชนผลจากห้องเรียน และไม่มีเงินชำระหนี้พนัน ด้าน กาญจน์นภา พงศ์พนรัตน์ และธีรโชติ ภูมิภมร (2559) ศึกษาวิจัย เรื่อง “เยาวชนกับการพนัน: ปัจจัยเสี่ยง ความเปราะบาง และผลกระทบทางสังคม พบว่า โดยภาพรวมผลจากการพนัน มีทั้งระดับสังคม ความรุนแรง เศรษฐกิจ และผลบุคคลอื่น และสุขภาพของเยาวชนนักพนันเอง และ ด้านสภาพจิตใจ

4. ข้อมูลแนวทางข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการสื่อสารณรงค์เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อการเล่นพนันออนไลน์ จากการวิจัย มีข้อเสนอแนะกลยุทธ์การสื่อสารที่มีจุดร่วมกัน คือ ควรใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้เพิ่มมากขึ้น ควรใช้สื่อรณรงค์ที่มีแปลกใหม่ น่าสนใจ หรือกำลังเป็นที่นิยม สามารถเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นได้ง่ายมากขึ้น ไม่น่าเบื่อ เช่น Facebook, Tiktok, YouTube, VDO Clip, Reels, Twitter หรือแพลตฟอร์มอื่นๆ ที่ทันสมัยตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายการรณรงค์ สอดคล้องกับ พนม คลีฉายา (2563:1) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความผูกพัน ความเสี่ยงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และความรู้ทางดิจิทัลและการรู้เท่าทันของประชาชน พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ ที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุด ได้แก่ โลก เฟซบุ๊ก และยูทูบ ใช้สื่อสังคมออนไลน์ 7-8 ครั้งในแต่ละวัน เพื่อความบันเทิง ติดต่อกับ พูดคุย อ่านข่าว และติดต่อเรื่องงาน หรือเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการสื่อสาร ควรใช้กลยุทธ์การสื่อสารการรู้เท่าทันสื่อ และการหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เล่นพนันออนไลน์ เพิ่มการสื่อสารเนื้อหาณรงค์ โดยใช้ความสัมพันธ์ ความรัก และความเข้าใจภายในครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่เป็นที่รัก เป็นแรงจูงใจ ทำให้เกิดความยับยั้งชั่งใจไม่เข้าสู่วงจรพนันออนไลน์หรือตัดสินใจเลิกเล่นการพนันออนไลน์ รวมทั้งการถ่ายทอดประสบการณ์จริงจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากพนันออนไลน์ จึงจะทำให้เกิดความน่าสนใจ และการปฏิบัติตาม Rogers (1979) ได้เพิ่มเติมว่า การรณรงค์นั้น จะต้องใช้สาร และช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ จะต้องมีความหมาย รวมทั้งคาดหวังผลตอบกลับที่ก่อให้เกิดประโยชน์จากการสื่อสารนั้นด้วย ดังนั้น การรณรงค์ให้รู้เท่าทันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงโฆษณาพนันออนไลน์ สอดคล้องกับ นิยมล หิรัญจิตรภรณ์ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติ การรู้เท่าทันสื่อ และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงโฆษณาออนไลน์ พบว่า กลุ่มเจนเออร์เรชั่นเอ็กซ์ เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติ การรู้เท่าทันสื่อ จะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงโฆษณาออนไลน์มากที่สุด

ส่วนข้อเสนอแนะกิจกรรมรณรงค์ จากผลการวิจัย พบว่า ควรส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แทนการเล่นพนันออนไลน์ และสร้างรายได้เพิ่ม แทนการหาเงินจากการเล่นพนันออนไลน์

สอดคล้องกับ มรุตา สุวรรณโพธิ์ (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง การลดผลกระทบของพนันออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนไทย พบว่า ข้อเสนอแนะในการปกป้อง และคุ้มครองเยาวชนจากภัยการพนันออนไลน์ ต้องเพิ่ม "พื้นที่สีขาว" ให้เด็ก และเยาวชนได้มีกิจกรรมที่ห่างไกลจากการพนันด้วย และผลสำรวจของ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน (2564) พบว่า ควรมีพื้นที่ที่เพียงพอ หรือกิจกรรมให้เด็กสร้างสรรค์ จะสามารถออกจากเกม หรือการพนันได้ ทั้งนี้ผู้ใหญ่จะต้องพยายามหาเวที หรือกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างอื่นให้ทำเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งแนวทางการป้องกันปัญหาพนันออนไลน์ สำหรับเด็กและเยาวชน ควรสอนให้คิดแบบมีเหตุผล โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่ชอบความท้าทาย อยากเอาชนะ ต้องทำให้รู้สึกว่าการลอง หรือชนะเกมเหล่านั้น ไม่ได้เป็นสิ่งที่เทหรือน่าภูมิใจ ยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่ชนะ และภูมิใจได้มากกว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การสื่อสารหรือกิจกรรมรณรงค์ฯ จากเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ เกี่ยวกับพนันออนไลน์ ควรเริ่มตั้งแต่เด็ก ระดับปฐมวัยหรือประถมศึกษา สร้างภูมิคุ้มกันพนันออนไลน์ ให้เกิดการยับยั้งชั่งใจได้ก่อนที่จะเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น รวมทั้งการเห็นคุณค่าของเงิน
2. ควรมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ รูปแบบแคมเปญที่ที่เคยเล่นพนันออนไลน์ มาเตือนน้องจากประสบการณ์การจริง ชีวิตที่ก้าวพลาด จะทำให้มีความน่าเชื่อถือในการโน้มน้าวใจไม่ให้เล่นหรือเลิกเล่นพนันออนไลน์ได้ดีกว่าการเน้นให้ความรู้วิชาการ
3. หน่วยงานของรัฐและภาคีเครือข่ายรณรงค์ที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันแก้ปัญหาพนันออนไลน์ให้ไปในทิศทางเดียวกัน
4. รัฐควรมีการกำหนดบทลงโทษผู้เล่น เจ้าของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพนันออนไลน์ที่ชัดเจน และรุนแรงมากขึ้น จึงจะทำให้การรณรงค์เกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. อาจศึกษาวิจัยพฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ของเยาวชนแบบเจาะลึกมากขึ้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย ควรแบ่งตามระยะเวลาจำนวนปีที่เล่นพนัน เนื่องจากในแต่ละระยะ จะมีทัศนคติ พฤติกรรม และผลกระทบที่แตกต่างกัน จะทำให้ได้ข้อมูลกลยุทธ์การสื่อสารที่เหมาะสมในแต่ละช่วง
2. การวิจัย ควรศึกษาวิจัยรูปแบบสื่อโฆษณาพนันออนไลน์ (สื่อแอบแฝงใหม่ๆ) กับการจูงใจให้เยาวชนตัดสินใจเล่นพนันออนไลน์ เพื่อสื่อสารให้รู้เท่าทันสื่อพนันออนไลน์ที่ทันสมัยมากขึ้น
3. ศึกษาวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและความพึงพอใจสื่อรณรงค์เกี่ยวกับพนันออนไลน์ เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้มีความทันสมัย และสื่อสารได้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละกลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสวุฒิสภา .(2563). รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ในเด็กและเยาวชน สืบค้น 20 ตุลาคม 2565 จาก http://obec-nayok.com/news-detail_1274_44664
- ณัฐกร วิทิตานนท์ .(2565). นักพนันวัยใส ติดพนันออนไลน์ฟุ้ง, สืบค้น 28 ตุลาคม 2565 จาก <https://www.amarintv.com/news/detail/150198>
- ดุษฎีเดือน พันธุมนาวิน.(2550). รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) และแนวทางการ ตั้งสมมติฐานในการวิจัยสาขาจิตพฤติกรรมศาสตร์ในประเทศไทย. วารสารพัฒนาสังคม. 9(1): 90-93.
- ไทยโพสต์ออนไลน์.(2566). 'ไซเบอร์บูลลี่' ภัยโลกออนไลน์ในเด็กและเยาวชน, สืบค้น 25 พฤษภาคม 2566 จาก <https://www.thaipost.net/news-update/391911>
- นิคมล หิรัญวิจิตรภรณ์.(2558). ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ และพฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดียออนไลน์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แนวหน้าออนไลน์.(2566). หนี้ยักษ์ไทยฟุ้งจาก 'การพนัน' เด็ก 15-18 ปี เล่นพนัน 29,155 ล้าน, สืบค้น 14 พฤษภาคม 2566 จาก <https://www.naewna.com/local/722447>
- พนม คลีณาญา.(2563). ความผูกพัน ความเสี่ยงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และความรอบรู้ทางดิจิทัลและการรู้เท่าทันของประชาชน วารสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 38(3), 1-16.
- ไพศาล ลิ้มสถิต.(ม.ป.ป.). เปิดปม เป็นอยู่ คือ “พนันออนไลน์” สังคมไทยยุคไร้พรมแดน. กรุงเทพฯ: โครงการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนสังคมปลอดภัย มวลนิสิตศรี-สุภะดีวงศ์.
- มนัสสุด ชาญวิรวงศ์.(2563). ผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีต่อการประกอบธุรกิจสวนยางพาราในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มธุรา สุวรรณโพธิ์. (2562).การลดผลกระทบของพนันออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนไทย, สืบค้น 22 พฤศจิกายน 2565 จาก <https://www.tcijthai.com/news/2019/31/watch/8907>
- วิฑิต แสงพิทักษ์. (2554). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ศึกษากรณี: การพนันผ่านทาง อินเทอร์เน็ต (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) .(2564). สถานการณ์การพนัน ปี 2564 กลุ่มเด็กและเยาวชนในประเทศไทย, สืบค้น 15 ตุลาคม 2565 จาก https://www.gamblingstudy-th.org/document_book/168/1/1/factsheet-children-youth-64/
- ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน .(2564). รายงานผลศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ปี 2564, สืบค้น 15 ตุลาคม 2565 จาก <https://thaipublica.org/wp-content/>
- ศูนย์สื่อสารวาระทางสังคมและนโยบายสาธารณะ องค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย. (2566). โพลชี้ชัด ประชาชน คำนวณนโยบาย ‘อภัยมุขถูกกฎหมาย, สืบค้น 20 มีนาคม 2566 จาก <https://theactive.net/news/politics-20230314>

- <https://www.altv.tv/content/thaipbs-kids/5f9a8aa4483c17c5264d3bac>
ศูนย์สื่อสารวาระทางสังคมและนโยบายสาธารณะ องค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย.
(2566). โพลชี้ชัด ประชาชน ค้านนโยบาย ‘อบายมุขถูกกฎหมาย, สืบค้น 20 มีนาคม 2566 จาก
<https://theactive.net/news/politics-20230314>
สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต และพรรณระพี สุทธิวรรณ. (2563). *การเสวนาวิชาการ โครงการคืนความรู้สู่ทางสังคม*
Lunch Talk1#: เรื่อง พฤติกรรมการติดการพนัน, สืบค้น 15 ตุลาคม 2565 จาก
<https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/Lunch-talk-1-2020>
สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน.(2563). *พ่อแม่ควรรู้ ก่อนลูกติดการพนัน*, สืบค้น 9 ตุลาคม 2565 จาก
<https://www.altv.tv/content/thaipbs-kids/5f9a8aa4483c17c5264d3bac>
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) .(2564). *ภัยพนันออนไลน์ วิฤตติสุขภาวะ*
สืบค้น 9 ธันวาคม 2565 จาก <https://shorturl.asia/KBDwd>
Rogers, E. M. (1979). *Communication Campaign*. New York: The Free Press.

การเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของ
ชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน
ตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

Increase in Potential of Innovation Development and Revitalize the Local Economy on
Market Activities by Creating Jobs Generate Income to Occur in the Local Community in
Tambon Sri Wilai, Selaphum District, Roi Et Province

สุชีลา ตาลอำไพ¹ อินทร์ อินอุ้นโชติ^{2*} และพงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์³
Sucheela Talumphai¹ In Inouchot^{2*} and Pongsawut Rachjun³
*Corresponding Author Email: wai.ple.fiew@gmail.com

Received: June 16th, 2023; Revised: October 16th, 2023.; Accepted: August 28th, 2024.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการใช้นวัตกรรมในด้านการบริหารจัดการ การผลิต การตลาด และความสามารถในการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมแก่ผู้ประกอบการสินค้า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และการสำรวจความคิดเห็น จำนวน 100 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม โดยประยุกต์ใช้ร่วมกับ The Business Model Canvas ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีการศึกษา พบว่า 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนทั่วไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน โดยรวม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการองค์ความรู้ ด้านปรับปรุงและพัฒนา และด้านแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) พัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ในชุมชน โดยอาศัยเทคโนโลยีที่เป็นภูมิปัญญาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการคิดต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้เกิดการแปรรูปอย่างยั่งยืน 3) ส่งเสริมและพัฒนา รูปแบบการดำเนินธุรกิจกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ โดยมีการจัดทำแผนการดำเนินธุรกิจการผลิตโดยใช้กรอบแนวคิดกระบวนการ Design Thinking และการวิเคราะห์รูปแบบของแผนธุรกิจและความยั่งยืนในเชิงธุรกิจ Business Model Canvas (BMC) และ 3) ยกระดับเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ชุมชน โดยการส่งเสริมพัฒนากระบวนการผลิตให้ตรงตามมาตรฐาน การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และพัฒนา รูปแบบการตลาดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรม, ฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่น, กิจกรรมทางการตลาด

-
- ¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์,ดร. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Asst.Prof. Dr.. Major of Master of Science Program (Science Education), Faculty of Liberal Arts and Science,
Department of Science and Technology, Roi Et Rajabhat University,
^{2*} ผู้ช่วยศาสตราจารย์,ดร. สาขาวิชานวัตกรรมธุรกิจการค้าปลีก มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Asst.Prof. Dr., Lecturer of Retail Business Innovation, Roi et Rajabhat University.
³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Asst.Prof. Faculty of Law and Political, Roi et Rajabhat University.

Abstract

The objective of this research were to study test increase in potential of innovation development and revitalize the local economy on market activities by creating jobs generate income to occur in the local community in tambon Sri Wilai, Selaphum district, Roi Et province. The objective is to develop skills in using innovations in management, production, marketing and the ability to formulate appropriate development guidelines for entrepreneurs in the production process. Achieving the objectives of this research It will be a participatory action research. (Participatory action research; PAR) from applying the theory in the Systemic Approach group, which consists of tools for use in innovation processes and social innovation (Social innovation) by applying in conjunction with The Business Model Canvas, which is a combination of methods Mixing methods based on participation from stakeholders. The results of the project studies have achieved several objectives and project success indicators (KPIs) as follows: 1) Develop products in the community. By relying on technology that is wisdom in product development. as well as the idea of extending the product to achieve sustainable processing 2) Promote and develop a business model for community enterprises to increase commercial competitiveness The production business plan is developed by applying the Design Thinking process framework and analyzing the business plan model and business sustainability. Business Model Canvas (BMC) and 3) raising the economy. and improve the quality of life of people in community areas by promoting the development of production processes to meet standards. as well as the development of packaging and develop a marketing.

Keywords: Increasing the potential for innovation development, Revitalizing Local Economy and Market Activities

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบให้รายได้จากการท่องเที่ยวและการส่งออก ซึ่งเป็นรายได้สำคัญของประเทศหายไปอย่างฉับพลัน ผู้ประกอบการรายย่อยขาดกำลังทุน และประชาชนขาดกำลังซื้อ ซึ่งเมื่อปัจจัยภายนอกเหล่านี้ไม่อาจเป็นที่พึ่งได้ดังที่เคยเป็นมาการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยจึงต้องหันกลับมาสร้างความเข้มแข็งภายในประเทศอันเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ หรือก็คือ การสร้างฐานรากให้มั่นคง ด้วยการเปลี่ยนวิกฤตไวรัสโควิด-19 ให้เป็นโอกาสในการสร้างเศรษฐกิจฐานราก ในระดับท้องถิ่นและชุมชน ควบคู่ไปกับการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจใหม่ทั้ง 4 แห่งเพื่อให้เติบโตอย่างยั่งยืนผ่านการเพิ่มประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการเชิงสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพสูง (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564) โดยมีการยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน และสนับสนุนกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องแผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบของไวรัสโควิด-19 ภายใต้กรอบวงเงิน 4 แสนล้านบาท ตาม พ.ร.ก.กู้เงินฯ 1 ล้านล้านบาท (รอบที่ 1) จะมุ่งตอบโจทย์เป้าหมายสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างความ

เข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก โดยเน้นการจ้างงาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ท้องเที่ยวชุมชน กองทุนหมู่บ้าน และโลจิสติกส์ 2) เน้นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคด้วยการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อรองรับการเติบโตที่ยั่งยืนในอนาคต เน้นเกษตรสมัยใหม่ เศรษฐกิจชีวภาพ ท้องเที่ยวคุณภาพ และ 3) เน้นกระตุ้นอุปสงค์ และการท่องเที่ยวในประเทศเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคบริการ และเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศผลการพิจารณา กลั่นกรองการใช้เงินกู้รอบที่ 1 ประกอบไปด้วย 3 แผนงานหลัก คือแผนงานสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก จำนวนเงิน 49,463.03 ล้านบาทครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). 2564) ซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งของธุรกิจภาคเกษตรและเกษตรกร รวมถึงการแก้ไขปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิต ในระดับพื้นที่ เพิ่มโอกาส การเข้าถึงช่องทางการตลาด พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานคุณภาพ และมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และชุมชน เกษตรทฤษฎีใหม่ ท้องเที่ยวชุมชน เพื่อกระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาคในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจใหม่ ทั้ง 4 แห่ง จำนวนเงิน 20,340.57 ล้านบาท (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

แผนงานหรือโครงการลงทุนและกิจกรรมที่ครอบคลุมต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ที่สามารถพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพิ่มศักยภาพ และยกระดับการค้า การผลิต และการบริการในสาขาเศรษฐกิจ ที่สำคัญของประเทศ โดยครอบคลุมภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน ท้องเที่ยวและบริการแผนงานกระตุ้นการอุปโภคบริโภค และการท่องเที่ยวในประเทศ เพื่อกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ โครงการเราไปเที่ยวกัน และโครงการกำลังใจ รวมมูลค่า 22,400 ล้านบาทโดยใช้หลักร่วมจ่าย (co-pay) 60:40 ได้แก่ ค่าโรงแรมที่พัก ค่าอาหารและค่าแหล่งท่องเที่ยวในตัวเครื่องบิน และอุดหนุนค่าแพ็คเกจทัวร์ แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เป็นต้น (สรสรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม. 2563).

จากการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและน้ำเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการยกระดับเกษตรแปลงใหญ่ 5,450 แปลง จำนวน 262,500 ราย และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่า 11,000 ล้านบาทต่อปีเกิดพื้นที่ เกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มขึ้นกว่า 2.4 แสนไร่เกษตรสมัยใหม่เพิ่มขึ้นจำนวนมากกว่า 5 ล้านไร่พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นกว่า 1.7 แสนไร่พื้นที่กักเก็บน้ำ 7,900 ล้านลูกบาศก์เมตรพัฒนาต้นแบบสำหรับการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพระหว่างและหลัง วิกฤติโควิด -19 กว่า 6 พื้นที่ กระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศ จำนวนกว่า 2.0 ล้านคน/ครั้ง และคาดว่าจะสามารถเพิ่มรายได้ทางตรงให้แก่ผู้ประกอบการในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ไม่น้อยกว่า 50,000 ล้านบาท (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.), 2561).

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นแผนพัฒนาการประกอบกิจการสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้ประกอบการประกอบด้วย แผนการผลิต และแผนการตลาด กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนารูปแบบและความหลากหลายของสินค้า สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ และผู้ชุมชนผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนาให้เป็นชุมชนต้นแบบในการพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน ตำบลศรีวิชัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และชุมชนใกล้เคียงเพื่อเป็นต้นแบบชุมชนเข้มแข็งอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา และเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัยที่เกิดจากมหาวิทยาลัยราชภัฏร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นชุมชนในเขตพื้นที่บริการ

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นที่พึ่งของท้องถิ่นในการให้ความรู้ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งชุมชน/ท้องถิ่นเป็นผู้ได้รับการ พัฒนาแผนการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน การสร้างเอกลักษณ์และการผลิตสินค้าในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการส่งเสริมศักยภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีลักษณะโดดเด่น สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน ตลอดจนพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัยสวยงาม และเป็นสิ่งกระตุ้นในการตัดสินใจซื้อของลูกค้า เพื่อให้สินค้าได้มาตรฐาน เพื่อนำออกสู่ตลาดการแข่งขันในอนาคตต่อไป

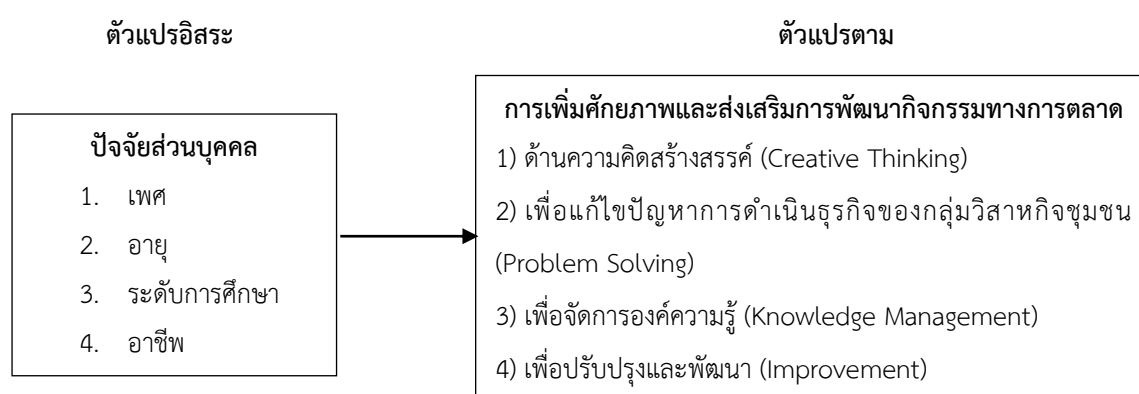
วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน ตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2.2 เพื่อพัฒนาการใช้นวัตกรรมในกระบวนการผลิตสินค้า และบรรจุภัณฑ์ของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน ตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาการเพิ่มศักยภาพเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน ตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research: PAR) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสม (Mix Method) ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ จำนวน 100 คน และด้านสถิติมีการนำเสนอไว้ในภาพรวมเท่านั้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่ชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ทำแบบสอบถามขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 100 คน และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจโดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือน 1 ตุลาคม 2564- 30 กันยายน 2565

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

1. แบบสอบถามรูปแบบการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่ชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และทั้งจุดเด่นและ ข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เดิม
2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่ชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
3. แบบประเมินศักยภาพและส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมทางการตลาดกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่ชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

การหาคุณภาพเครื่องมือ การศึกษาคณะผู้วิจัยมีแนวทางดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

- 1) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ศึกษาจากนั้นนำแบบสอบถามให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ
- 2) การประเมินคุณภาพโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ในการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Item Objective Congruence Index) เพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อความถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยโดยกำหนดค่าที่สามารถนำไปใช้ได้อยู่ที่ 0.50 ขึ้นไป ผลการศึกษา พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.60-1.00 จึงสรุปได้ว่าข้อความถามทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้แต่มีการปรับข้อความให้เหมาะสมในบางข้อเท่านั้น
- 3) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยกำหนดให้แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น ไม่ต่ำกว่า 0.80 ขึ้นไป โดยการนำแบบสอบถามที่ทำการปรับแก้แล้วเรียบร้อยแล้วไปทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่ชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คนแรก และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.95 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบข้อมูลและนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิธีการประมวลผลทาง

หลักสถิติเชิงพรรณนา นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง ควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 99-100)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

นำคะแนนที่ได้คำนวณหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 102 - 103)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และจัดทำรายงานวิจัยในรูปแบบตารางประกอบความเรียงผลการวิจัยเรื่องการเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน และสามารถนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน ตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่มีเพศหญิง (ร้อยละ 54.50) อายุ 41 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 48.25) มีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) (ร้อยละ 55.25) ประกอบอาชีพ อื่นๆ (กลุ่มวิสาหกิจ เกษตรกร ทำอาชีพค้าขาย) (ร้อยละ 36.00)

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน ตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทำการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน ตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน ตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

การเพิ่มศักยภาพและส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมทางการตลาด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	4.20	0.50	มาก
2. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.23	0.60	มาก
3. ด้านการจัดการองค์ความรู้	4.22	0.62	มาก
4. ด้านปรับปรุงและพัฒนา	4.21	0.61	มาก
โดยรวม	4.21	0.45	มาก

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนทั่วไป มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพพัฒนานวัตกรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน ตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.23$) ด้านการจัดการองค์ความรู้ ($\bar{X} = 4.22$) ด้านปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 4.21$) และด้านแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X} = 4.20$)

2 เพื่อพัฒนาการใช้นวัตกรรมในกระบวนการผลิตสินค้า และบรรจุภัณฑ์ของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน ตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

1. การพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์เสื้ออกและผ้าขาวม้า ชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ภายใต้แนวคิด เศรษฐกิจหมุนเวียน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการขับเคลื่อนทั้งในระดับ ชุมชน ระดับเขตพื้นที่ และในระดับจังหวัด โดยเน้นไปที่การขับเคลื่อนในระดับชุมชนเป็นหลัก ซึ่งที่ผ่านมาชุมชนมีการขับเคลื่อนกิจกรรมของชุมชนอย่างเข้มแข็งมาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1) กระบวนการขับเคลื่อนในระดับกลุ่ม ชุมชน และเขตพื้นที่ การขับเคลื่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ชุมชน จะเริ่มต้นจากชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง ในชุมชนถือว่าเป็นหน่วยปฏิบัติการในระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นที่รวมของ

ทุกกลุ่มอาชีพ และการพัฒนากลุ่มอาชีพต่าง ๆ หรือเครือข่ายต่าง ๆ ที่ทำเรื่องเดียวกัน และสนใจในเรื่องเดียวกัน เพื่อสร้าง ความร่วมมือกัน โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่

2) สร้างกลไกการทำงานในระดับเขตพื้นที่ โดยทั่วไปกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะได้รับความร่วมมือจาก เครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมหลากหลายกลุ่ม อาทิ สำนักงานเขต มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด กลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer (YSF) เป็นต้น อีกทั้ง มีการเข้าร่วมโครงการประกวดภูมิปัญญาท้องถิ่นของผลิตภัณฑ์เปลือก และผ้าขาวม้า และได้ติดอันดับวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการนำผลิตภัณฑ์เกษตรในท้องถิ่นจัดแสดงและจำหน่ายในงาน สำคัญของท้องถิ่น โดยได้รับความ ร่วมมือจากหลายหน่วยงานที่เข้ามาเก็บข้อมูลและผลักดันให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ดังที่กล่าวไปข้างต้น นอกจากนี้ หน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ มีการเข้ามาศึกษาดูงาน และพัฒนาให้เป็นพื้นที่ ชุมชนต้นแบบร่วมกัน กับชุมชน รวมถึงการให้คำแนะนำในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

3.) สร้างกองทุนระดับชุมชนที่เป็นนิติบุคคล หากในอนาคตกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความเข้มแข็ง และ สามารถสร้างความร่วมมือให้แก่กันในชุมชนมากขึ้น อาจมีการจัดตั้งกองทุนระดับชุมชน โดยเฉพาะ โดยคนในชุมชน เป็นเจ้าของร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ กองทุนดังกล่าวจึงอาจนำไปต่อยอดพัฒนาชุมชนในหลาย รูปแบบทั้งการพัฒนาอาชีพ พัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ การให้ทุนการศึกษา การช่วยเหลือผู้ยากไร้ แก้ปัญหาคน ว่างงาน ปัญหาน้ำประปาไม่ทั่วถึง การจัดกิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมทางศาสนา ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและ ประเพณีในท้องถิ่น

1.4) พัฒนาและสร้างระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายระดับเขตพื้นที่ โดยเชื่อมโยงกลุ่มการผลิต การ แปรรูป และการบริการในชุมชน ให้เป็นเครือข่ายระดับเขตพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้า องค์ความรู้ รวมถึงการ เพิ่มอำนาจ การต่อรองมากขึ้น

1.5) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุบบทเรียน และถอดความรู้จากการทำงาน เพื่อยกระดับการ ทำงาน ขยายผลงานในเชิงพื้นที่ และพัฒนานโยบายของคนในชุมชน ได้แก่ ระดมแนวความคิดในการดำเนินงาน ประชุม ชักซ้อมความเข้าใจของวิทยากร ที่ปรึกษาโครงการและทีมนักวิจัยในแนวทางการดำเนินงานโครงการให้เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน จัดการแบ่งการทำงานของทีม

2. ส่งเสริมและพัฒนา รูปแบบการดำเนินธุรกิจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์

การดำเนินโครงการในครั้งนี้ มีการออกแบบกิจกรรมและแนวทางการดำเนินธุรกิจสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และดำเนินการผ่านกระบวนการ Design Thinking ของธุรกิจ เพื่อนำรูปแบบธุรกิจเดิมมาปรับปรุง และวิเคราะห์การดำเนินงานผ่านโมเดล Business Model Canvas (BMC) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการทำธุรกิจที่ทำให้ผู้ประกอบการมองธุรกิจได้อย่างเป็น ภาพรวม และทำให้ สมาชิกรับรู้รูปแบบและปัญหาของธุรกิจในทิศทางเดียวกัน กระทั่งนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นโมเดลธุรกิจใหม่ของ วิสาหกิจชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 1) รูปแบบการทำธุรกิจของ (Business Model) ของ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด การออก แปรรูปแบบการทำธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จะใช้รูปแบบของแผนธุรกิจและความยั่งยืนใน เชิงธุรกิจ Business Model Canvas (BMC) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ภาพรวมของปัจจัยที่มี ความสำคัญในการ ดำเนินการธุรกิจอย่างครอบคลุมทั้ง 9 ด้าน สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์โมเดลธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

Key Partnerships (KP) พันธมิตรที่ให้การสนับสนุนองค์ความรู้ ปัจจัยการผลิต และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - เครือข่ายมหาวิทยาลัย - หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง - เครือข่ายท้องถิ่นอื่น ๆ พันธมิตรในการศึกษา ดูงานและ จำหน่ายสินค้า - สถาบันการศึกษา - ชุมชนในระแวกใกล้เคียง - หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง - กลุ่มอื่น ๆ พันธมิตรที่ส่งมอบวัตถุดิบ และ ผู้จัดทำผลิตภัณฑ์ - เกษตรกรผู้ปลูกต้นกกในพื้นที่ - เกษตรกรผู้ทอผ้าขาวม้าในพื้นที่ - กลุ่มคนในชุมชน โดยเฉพาะ ผู้สูงอายุในชุมชน	Key Activities (KA) การผลิต - การออกแบบ - การควบคุม - การขนส่ง การแก้ไขปัญหา - การทำวิจัยพัฒนาสินค้า - การบริการก่อนการขาย/หลังการขาย เครือข่าย - การทำการตลาดออนไลน์ - การสร้างชุมชน	Value Propositions (VP) Products and Services - แหล่งผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐาน - สินค้าเป็นแบรนด์ที่ติดตลาด - มีการให้สิทธิพิเศษแก่ลูกค้าประจำ Gains Creator - สร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ผ่านการ ซื้อขายผลิตภัณฑ์พื้นเมืองหรือท้องถิ่น Pain Relievers - สามารถเป็นของฝากของที่ระลึกได้ทุกเวลา - เป็นของฝากเพื่อสร้างความประทับใจให้ผู้รับ - ได้ของฝากที่ระลึก ที่หายาก หรือ ไม่ค่อย มีจำหน่ายในท้องตลาด - สินค้ามีคุณภาพ ผลิตจากวัตถุดิบ ท้องถิ่น ที่มีคุณภาพ - สินค้าสร้างความประทับใจ ด้วยรูปลักษณะที่น่าดึงดูดใจ สวยงาม และบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น	Customer Relationships (CR) พยายามสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาว เช่น การช่วยเหลือในทันที (Real-time) ผ่านข้อความส่วนตัว (Chat) ใน Facebook หรือตอบข้อความ (Comment) ในหน้าเพจ และให้ส่วนลดสำหรับลูกค้าที่สั่งซื้อจำนวนมาก หรือลูกค้าที่กลับมาซื้อซ้ำ และให้ส่วนลดพิเศษสำหรับลูกค้าที่เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน	Customer Segments (CS) <u>Customer Jobs</u> - ต้องการประหยัด เวลา ต้องการเวลาว่าง - ต้องการผ่อนคลาย ด้วยการซื้อของที่ระลึก - ต้องการที่จะหาความรู้ใหม่ ๆ - ต้องการเป็นคนประสบความสำเร็จ - ต้องการความมั่นคงในชีวิต - มักเปรียบเทียบสินค้าผ่านการรีวิว <u>Gains</u> - ต้องการประสบ การณ์แปลกใหม่ในของฝากและของที่ระลึก - ต้องการที่จะชิมซั้บกับ รากเหง้าของวัฒนธรรมในท้องถิ่น - ต้องการสินค้าที่มีฉลากระบุข้อมูลให้ ครบถ้วน - ต้องการสินค้าที่มีรูปแบบลักษณะที่ดี - สินค้าควรมีคุณสมบัติหลากหลาย <u>Pains</u> - สินค้าไม่มีคุณภาพเพียงพอ เช่น สีส้น สดสวยไม่สวยงาม - รูปลักษณะสินค้าไม่สวย ไม่ตอบสนองต่อการ บริโภค เช่น แกะยาก มีอัตลักษณ์ไม่ชัดเจน
	Key Resources (KR) <u>ทรัพยากรบุคคล</u> - คนภายในวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรในชุมชน <u>ทรัพยากรทางการเงิน</u> เงินสด, เงินกู้, เงินลงทุน <u>ทรัพยากรทางปัญญา</u> ภูมิปัญญา ท้องถิ่นออกแบบ ลวดลายเป็นผลิตภัณฑ์		Channels (CH) - เพจ Facebook สองช่องทาง คือ เพจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน - การออกบูธตามสถานที่ต่าง ๆ อาทิ สถานที่ราชการ ในงาน เทศกาลเฉพาะ และในตลาดนัดชุมชน - จำหน่ายและประชาสัมพันธ์เพื่อ	

	เลือกและผ้าขาวม้า วัตถุดิบ (Materials) วัตถุดิบหลัก คือ กก ผ้าขาวม้า		ส่งเสริมการขาย เช่น สื่อ โทรทัศน์ และกลุ่มซื้อขาย ออนไลน์ต่าง ๆ	
Cost Structure (CS) 1. วัตถุดิบ กกและเส้นผ้า โดยเลือกที่มีคุณภาพจาก เกษตรกรในพื้นที่ (ร้อยละ 60 ของราคาทุนทั้งหมด) 2. แรงงาน ใช้แรงงาน จากสมาชิกคิดค่าแรงงาน 200 บาทต่อวัน (คิดเป็น ร้อยละ 20) 3. ค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงาน เช่น ค่าน้ำ-ค่า ไฟ ค่าขนส่งสินค้า (คิด เป็นร้อยละ 20)				Revenue Streams (RS) รายได้ของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ รายได้จากการขายและ จากการผลิต ตามคำสั่งซื้อ ผลิตภัณฑ์เลือกและ ผ้าขาวม้า (คิดเป็นกำไรร้อยละ 30 ของราคาขาย)

รูปที่ 2 การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

3. การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ในชุมชนตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์

รายการสินค้า	สินค้าเดิม	สินค้าที่พัฒนา
ผลิตภัณฑ์เสื่อกก		
		
ผ้าขาวม้า		
		

รูปที่ 3 การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ในชุมชนตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์

จากรูปภาพเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์เสื่อกกและผ้าขาวม้าชุมชนตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มาจาก ฐานคิดที่ว่าต้องการยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้นไปว่าผลิตภัณฑ์พื้นบ้านทั่ว ๆ ไปที่ขายให้แก่คนในท้องถิ่นเท่านั้น ไปสู่การขยายพื้นที่ให้ผู้บริโภคกลุ่มอื่น ๆ เข้ามาสนใจและเห็นถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์เสื่อกก และผ้าขาวม้าชุมชนตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มากขึ้น ซึ่งนำมาการวางแผนในการต่อยอดผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. การสร้างความแปลกใหม่ให้แก่ผู้บริโภค จากเดิมผลิตภัณฑ์เสื้อกและผ้าขาวม้าชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แบบลวดลายเดิมที่ไม่ทันสมัย ไม่ถูกใจกับผู้บริโภคทุกกลุ่มวัย แต่หลังจากดำเนินโครงการแล้ว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ทำออกแบบลวดลายเสื้อก และผ้าขาวม้าให้ทันสมัยมากขึ้น ของผลิตภัณฑ์ใหม่ อาทิ ลวดลาย ลักษณะของบรรจุภัณฑ์ และปัจจุบันกำลังดำเนินการทดลองลวดลายใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ต่อผู้บริโภคในการเลือกซื้อ และมีโอกาสสร้างการสั่งซื้อจากผู้บริโภคที่ต้องการลวดลายและลักษณะของบรรจุภัณฑ์ แปลกใหม่ และเลือกลวดลาย ตามที่ต้องการได้ด้วย

2. การปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ใหม่ จากเดิมเป็นแบบเสื้อลายหรือการบรรจุภัณฑ์ของผ้าขาวม้า ยังไม่มีตามโอกาสต่าง ยังเป็นแบบธรรมดา ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์สวยงามน่าซื้อมากขึ้น อีกทั้งยัง ปรับเปลี่ยนฉลากใหม่ โดยการออกแบบทั้งตราสินค้า และฉลากสินค้า นับเป็นสร้างแบรนด์จากการที่บ่งบอกถึงผลิตภัณฑ์เสื้อกและผ้าขาวม้าชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีความน่าสนใจและเพิ่มโอกาสการสั่งซื้อเพิ่มขึ้น

3. การสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผลิตภัณฑ์ เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์เสื้อกและผ้าขาวม้าชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดให้มีคุณภาพและมาตรฐาน สร้างความไว้วางใจและมั่นใจจากลูกค้า

4.การขยายช่องทางประชาสัมพันธ์และทำการตลาด โดยเน้นเรื่องเล่าภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากเดิมการขายสินค้าจะดำเนินการผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเฟสบุคเป็นหลัก และการขายจากคนใกล้ชิด โดย เน้นเฉพาะกลุ่ม หลังจากดำเนินโครงการแล้วได้เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าไปสู่การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชัน Shopee และ Lazada และขณะนี้กำลังดำเนินการจัดทำเว็บไซต์ โดยจุดขายของผลิตภัณฑ์ที่นำไปประชาสัมพันธ์ ประกอบไปด้วยเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพจากชุมชน และเน้นใส่ใจสิ่งแวดล้อมควบคู่ จนทำให้ผู้บริโภคมีความสนใจและสั่งซื้อผลิตภัณฑ์เข้ามาอย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบัน

5. การยกระดับเศรษฐกิจฐานราก และพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชนในพื้นที่ชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลศรีวิสัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ยึดแนวทางการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น นำมาคิดต่อยอดผลิตภัณฑ์ กล่าวคือ นำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาแปรรูป เพื่อให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้ด้วย ตนเอง และหมุนเวียนรายได้ในท้องถิ่น มีการวางแผนการจัดการห่วงโซ่อุปทานผลิตภัณฑ์เสื้อกและผ้าขาวม้า โดยการสร้าง มูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์และกระจายรายได้ให้แก่ทุกภาคส่วนในชุมชน ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำอย่างเป็น ระบบในการเลือกวัตถุดิบที่มาจากท้องถิ่น อีกทั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเสมือนเป็นศูนย์กลางที่ กระตุ้นให้คนในชุมชนสร้างงานจนมีรายได้เข้ามามากขึ้น และยังเป็นการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยผู้วิจัยและคณะสามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยโดยนำผลการวิเคราะห์มาเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนทั่วไป มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพพัฒนาวัฒนธรรมและฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมทางการตลาดของชุมชนโดยการสร้างงาน

สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน ตำบลศรีวิชัย อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการองค์ความรู้ ด้านปรับปรุงและพัฒนา และด้านแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัดสิงห์บุรี (2560) พบว่า การที่ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสิงห์บุรีได้รับการประเมินว่าอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ยังต้องได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านศักยภาพเชิงพาณิชย์ อีกทั้งยังพบว่าผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในการบริโภคอาหารที่คงความเป็นธรรมชาติ มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับพลังงานที่ได้รับจากการบริโภค ดังนั้น เพื่อพัฒนาอาชีพและรายได้ที่เกิดจากภูมิปัญญาและทรัพยากรในท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดการสร้างงานและรายได้แก่คนในท้องถิ่นสำหรับการพัฒนาศักยภาพเชิงพาณิชย์ของผลิตภัณฑ์กุ้งเลี้ยงปลาสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านวิหารชาวสามัคคี ตำบลวิหารขาว อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี โดยใช้วิธีการสร้างแบบจำลองทางธุรกิจ (Business model canvas)

2. โครงการนวัตกรรมทางสังคมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่การแข่งขันเชิงพาณิชย์ ภายใต้แนวคิด เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการศึกษาการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่เชื่อมโยงกับแนวคิด BCG โดยส่วนใหญ่จะเน้นการดำเนินการภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถประกอบอาชีพและพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า และสามารถนำไปต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่คนในชุมชนอย่างถ้วนหน้า อีกทั้งยังมีข้อบ่งชี้ของการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนที่สอดคล้องกับการพัฒนานวัตกรรม และการแบ่งปันความรู้ผ่านเครือข่ายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการยกระดับศักยภาพของกิจการชุมชน วิสาหกิจชุมชน และผู้ค้ารายย่อยใน ชุมชน ให้มีการพัฒนาทักษะและสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น เนื่องจาก การสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ชุมชนรับนั้นชุมชนต้องมีผู้นำในการขับเคลื่อนในการที่พร้อมจะรับเพื่อให้ชุมชนจะเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนได้ จำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากหลาย ฝ่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในชุมชนต้องเห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่นและร่วมมือกันพัฒนาอาชีพที่เป็นของเอกลักษณ์ของคนใน ชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพและพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิระเกียรติ อภิบุญโยภาส และสุพุมล กล้าแสงใส (2563) พบว่า การพัฒนาศักยภาพในการประกอบธุรกิจแก่วิสาหกิจชุมชนให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่าง เข้มแข็ง ยั่งยืน และแข่งขันเชิงพาณิชย์ได้ จำต้องมีการวิเคราะห์และจัดทำรูปแบบการทำธุรกิจ Business Model Canvas พบว่าวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าฝ้ายอม สิริธรรมชาติหนองบัวแดงมีจุดเด่นในการใช้กระบวนการผลิตจากธรรมชาติ รวมทั้งมีต้นทุนทาง ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นวัตถุดิบในการผลิต แต่อาจขาดเทคนิคการนำเสนอและกิจกรรมทางการตลาดที่ช่วย สนับสนุนการตลาดใจของผู้ซื้อ ดังนั้นการพัฒนาวิสาหกิจผ่านการอบรมให้ความรู้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การ ประชาสัมพันธ์ การขยายช่องทางการจัดจำหน่าย และการศึกษาดูงาน ถือเป็นเครื่องมือในการยกระดับความรู้ ของสมาชิกและพัฒนาวิสาหกิจให้มีความก้าวหน้าในเชิงของการเติบโตของรายได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นการ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ อันเป็นแนวทางในการยกระดับผลิตภัณฑ์ รวมทั้งทำให้สามารถตั้งราคา ผลิตภัณฑ์ที่สูงขึ้นและทำให้ผู้ประกอบการรู้สึกถึงประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ที่สนใจสามารถนำไปสู่ศึกษาการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและส่งเสริมความยั่งยืนในชุมชน และควรมีกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่สมาชิกในชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ และต้องมีการวางแผนการผลิตล่วงหน้า การเพิ่มอัตลักษณ์สินค้า การออกแบบบรรจุภัณฑ์ อีกทั้งการผลิตสินค้าให้มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น ที่สำคัญคือการขยายช่องทางจัดจำหน่ายและทำการตลาดให้ครอบคลุมผู้บริโภคในหลายกลุ่ม นอกจากนี้ ในการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และสร้างความตระหนักเรื่องเศรษฐกิจ การสร้างโมเดลต้นแบบจากสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจ ก็ จะช่วยลดต้นทุนและสร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็ง ตลอดจนเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกันในชุมชนให้ยั่งยืนตลอดไป

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสินค้าชุมชนที่มีความต้องการพัฒนาในเรื่องของการออกแบบ การสร้างอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ให้กับชุมชน และควรมีการศึกษากลุ่มลูกค้าหรือผู้บริโภคที่มีความต้องการอย่างชัดเจนเพื่อสร้างความแตกต่างหรือความได้เปรียบทางการแข่งขันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และผลจากงานนี้มีความหลากหลายของกลุ่มที่ร่วมงานควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีจำนวนมากขึ้นให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่าง และการวัดแต่ประเภทให้มีความชัดเจนมากขึ้น จะทำให้งานมีประสิทธิภาพมาก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและโครงการมากที่สุดและสามารถนำผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการของกลุ่มผลิตสินค้าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษางานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ถือเป็นประสบการณ์แห่งกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านความรู้เชิงวิชาการและการสร้างสรรค์ความคิดจากปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญ ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนพื้นที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่เป็นระบบ ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่ให้การสนับสนุนงบประมาณภายใต้โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ขอขอบคุณคณะทำงาน อาจารย์ผู้ร่วมวิจัย ที่ให้คำปรึกษาคำแนะนำในการทำวิจัยและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตลอดเวลา และขอขอบคุณผู้บริหารฯ กลุ่มอาชีพ ประชาชนทั่วไป และปราชญ์ชุมชน ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลร่วมกันพัฒนางานโครงการและงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). (ร่าง) ยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2569. กรุงเทพฯ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- จิระเกียรติ อภิบุญโยภาส และสุพุมล กล้าแสงใส. (2563). รูปแบบการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าย้อมสีธรรมชาติหนองบัวแดง อำเภอนางรองบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิชาการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ. 16(2) : กรกฎาคม-ธันวาคม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี. (2560). *แผนผังโมเดลธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวิสาหกิจสามัคคี ตำบลวิหารขาว อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี*. สิงห์บุรี : รุ่งศิริการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.). (2561) *สมุดปกขาว BCG in Action การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศไทย เพื่อเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2564). *คู่มือการส่งเสริมการพัฒนา “ระบบเศรษฐกิจฐานราก”*. กรุงเทพฯ: สำนักสนับสนุนขบวนองค์กรชุมชน และสำนักสื่อสารการพัฒนา สถาบันพัฒนา องค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- สรเสรีญ วงศ์ชะอุ่ม. (2563). *การวางแผนพัฒนาประเทศ*. นนทบุรี: บริษัท ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง จำกัด.
- Osterwalder, A., Pigneur, Y., Oliveira, M. A.-Y., & Ferreira, J. J. P. (2011). Business Model Generation: A handbook for visionaries, game changers and challengers. *African journal of business management*, 5(7), 22-30.

การพัฒนาศักยภาพและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

THE DEVELOPMENT OF KNOWLEDGE AND WISDOM TO BENEFITS

THE COMMERCIAL INTERESTS FOR THE STRENGTHENING OF COMMUNITY ENTERPRISE IN MAHA SARAKHAM PROVINCE.

ธณชัย สิงห์มัตย์^{1*} สุพจน์ เกตุดาว² พัชรารณ ฉายบุญครอง³ วิชา เลี่ยมสกุล⁴ และปาปิต ศรีสว่างวงศ์⁵
Tananchai Singmat^{1*}, Suphot katdow²Patcharapon Chaibunkhrong³ Wicha Leamsakul⁴ and Papapit Srisawangwong

*Corresponding author, e-mail: tananchai999s@gmail.com

Received: July 9nd, 2024; Revised: July 9nd, 2024; Accepted: August 26th, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาศักยภาพและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ 3) เพื่อประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาศักยภาพและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคามทั้ง 13 อำเภอ จำนวน 440 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง ผลการวิจัย พบว่า การตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการพัฒนาศักยภาพและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคามมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์และอิทธิพลของตัวแปรที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า การพัฒนาศักยภาพ มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีค่าเท่ากับ 1.60 ซึ่งตัวแปรการพัฒนาศักยภาพสามารถอธิบายได้ดังนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ การถ่ายทอดความรู้ รองลงมา คือ

^{1,4} อาจารย์ประจำหลักสูตร บ.บ.คอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Bachelor of Business Administration (Business Computer) Faculty of Management Science, Maha Sarakham Rajabhat University

²⁻³ อาจารย์ประจำหลักสูตร บ.บ.(การจัดการ)คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Bachelor of Business Administration (Management) Faculty of Management Science, Maha Sarakham Rajabhat University

⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตร บ.บ.(การบัญชี) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Bachelor of Business Administration (Accounting) Faculty of Management Science, Maha Sarakham Rajabhat

การพัฒนาขีด และประสบการณ์การทำงาน ตามลำดับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีค่าเท่ากับ 0.81 ซึ่งตัวแปรศักยภาพในการแข่งขันสามารถอธิบายได้ดังนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้ รองลงมา คือ วัฒนธรรม และการพึ่งตนเอง ตามลำดับ 2) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคามไปสู่การแก้ปัญหา และการพัฒนาความรู้ความสามารถของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคามให้สูงขึ้น การพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญต่อภาวะผู้นำ การถ่ายทอดความรู้ และการพัฒนาขีดความสามารถ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคามให้มากขึ้น ตามแบบจำลอง TWS Framework

คำสำคัญ: การพัฒนาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเข้มแข็ง

Abstract

In this dissertation, The Development of Knowledge and Wisdom to benefits the Commercial Interests for the strengthening of Community Enterprise in Mahasarakham Province., aim to study the patterns conditions and needs of The Development of Knowledge and Wisdom to benefits the Commercial Interests for the strengthening of Community Enterprise in Mahasarakham Province. and to determine guidelines on The Development of Knowledge and Wisdom to benefits the Commercial Interests for the strengthening of Community Enterprise in Mahasarakham Province, solve the problem and increase the community enterprises competencies with a various style of product, a wide range of good quality and skills of process management and using the quantitative research methodology. The samples of this research are with the community enterprise in Maha Sarakham in 13 Districts amount 440 persons. The instrument which used in this study is a questionnaire Likert 5 scale rating. By the questions in the questionnaire are items which selected from the related variables and the validity of the causal model of all variables used structural equation.

The results showed that the validity of the causal model of The Development of Knowledge and Wisdom to benefits the Commercial Interests for the strengthening of Community Enterprise in Mahasarakham Province is consistent with the empirical data, the threshold is good. When considering the relationship and the influence of variables on Knowledge of the strengthening of Community Enterprise is Standard influence coefficient of 1.60, which is a variant of Knowledge can be explained as follows, the variables with the highest influence is Teach. (Standard influence coefficient was 0.73),

followed by competency. (Standard influence coefficient 0.72) and the factor of work experience. (Standard influence coefficient 0.57), respectively. The relationship and the influence of variables on wisdom to the strengthening of Community Enterprise is Standard influence coefficient of 0.81, which is a variant of wisdom can be explained as follows, the variables with the highest influence is learning. (Standard influence coefficient was 0.71), followed by culture. (Standard influence coefficient 0.68) and the factor of be self-reliant. (Standard influence coefficient 0.66), respectively. Thus, the Development of Knowledge and Wisdom to benefits the Commercial Interests for the strengthening of Community Enterprise in Mahasarakham Province should pay attention to leadership, teach and competency to be able to develop the strengthening of Community Enterprise in Mahasarakham Province follow by model-based TWS Framework.

Keywords:, knowledge Development local Wisdom Stength

บทนำ

การพัฒนาประเทศที่มุ่งสู่ความเจริญก้าวหน้าและเติบโต (Growth) และก้าวสู่ความทันสมัย (Modernization) การแบ่งแยกสังคมตามแนวคิดที่ยังคง ยึดถือวิถีปฏิบัติแบบเดิมให้เป็นพื้นที่ “ที่ไม่มีการพัฒนา” ส่งผลให้มองข้ามวิถีปฏิบัติแบบดั้งเดิมว่าเป็นสิ่งที่ล้ำสมัย ไม่ทัดเทียมกับประเทศที่ถูกพัฒนาแล้ว โดยได้ส่งผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ต่อชุมชน สังคม และสังคมโลกอย่างที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย การเหลื่อมล้ำของคนมีรายได้น้อยและคนรวยมีช่องว่างเพิ่มมากขึ้น ทางสังคม ปัญหาเสพติด ความขัดแย้ง เป็นต้น การเผชิญภาวะการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นการทำให้ถึงวิกฤตเชิงซ้อน ที่เป็นเสมือนกันขังของภูเขาน้ำแข็งจาก “กระบวนการพัฒนาที่มุ่งสู่ความทันสมัย” (Modernism) ที่ตั้งอยู่บนฐาน “ตัวกูของกู” (Ego-Centric Mental Model) เป็นปฐมบทก่อให้เกิด “รอยปริในระบบ” (Systemic Divides) (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2563 : 6) ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงเป็นอาชีพที่ได้รับความสนใจอย่างมากในแต่ละประเทศ ต่างมุ่งเน้นถึงความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจด้วยการพิจารณาจากดัชนีชี้วัดสังคม ความเป็นผู้ประกอบการ ถือเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ พบว่า ในปี 2017 ประเทศไทยนั้นได้รับการจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยการอาศัยปัจจัยด้านประสิทธิภาพ โดยอยู่ในอันดับที่ 65 ของโลกจากจำนวน 137 ประเทศ อยู่ในอันดับที่ 12 ของเอเชียแปซิฟิก เมื่อพิจารณาถึงความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของประเทศไทยที่ร้อยละ 22.6 และการสร้างธุรกิจใหม่เกิดขึ้น ร้อยละ 12.6 (Acs, Szerb, & Lloyd, 2017)

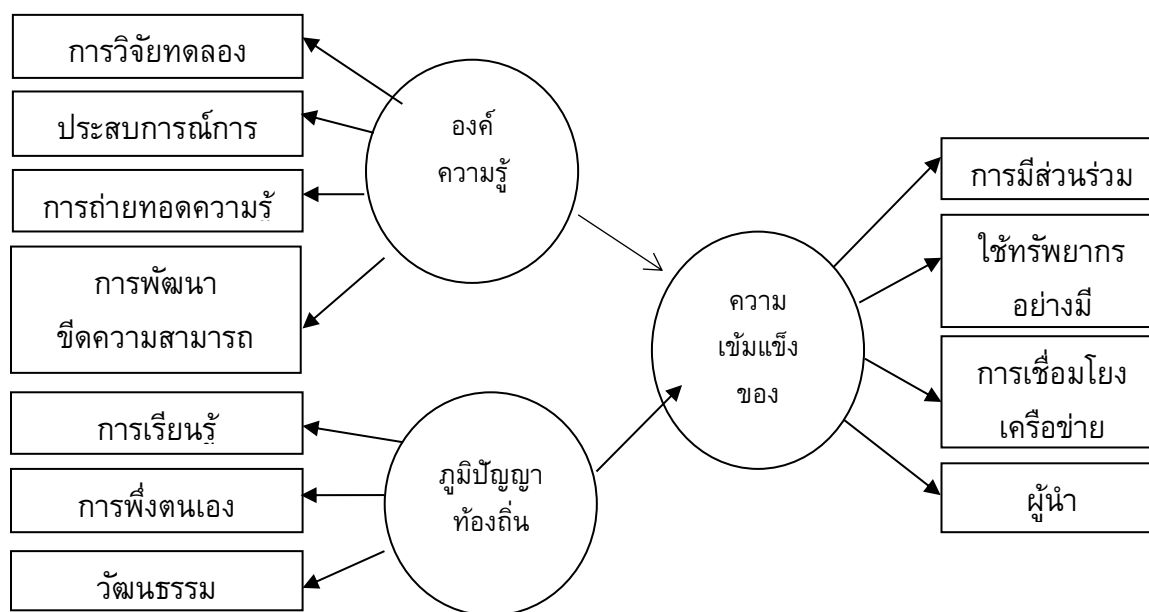
จังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรภายในจังหวัดมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เกษตรกรมีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้เข้าสู่ครอบครัวนอกเหนือจากรายได้ทางการเกษตร โดยมีแนวคิดการรวมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้น เพื่อที่เกษตรกรทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ปัจจุบันในจังหวัดมหาสารคามมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 1,998 กลุ่ม และมีจำนวนสมาชิก 34,211 คน วิสาหกิจบางกลุ่มยังไม่ได้การพัฒนาที่แท้จริง และยังมีหลายกลุ่มที่ยังไม่สามารถขยายเชิงพาณิชย์ได้ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2554)

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะก่อให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็งและเป็นรากฐานของสังคมในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนบรรลุเป้าหมายในระยะยาว คือ ความสมดุล มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคามไปสู่การแก้ปัญหา และการพัฒนาความรู้ความสามารถของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคามให้สูงขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี)

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixs Research) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามต้องการ

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากร ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1,998 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 34,211 ราย (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2554) วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จากสูตรการคำนวณของ Lindeman, Merenda, Gold & Weiss (1980: 200-210) กล่าวว่า อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปร ควรเป็น 20 เท่า คือ 1 พารามิเตอร์ อธิบายได้ดังนี้ ตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการวัด มีจำนวนทั้งสิ้น 22 ตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตภายนอก จำนวน 7 ตัวแปร ตัวแปรคลาดเคลื่อนภายนอก จำนวน 7 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตภายใน จำนวน 4 ตัวแปร ตัวแปรคลาดเคลื่อนภายใน จำนวน 4 ตัวแปร โดยมีค่าพารามิเตอร์ จำนวน 22 พารามิเตอร์ ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 440 ตัวอย่าง

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และนักวิชาการจำนวน 5 คน รวม 15 คน

2. เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการนำเนื้อหา มาสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำมากำหนดหรือออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จากหนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity) การพิจารณาด้านเนื้อหา ความหมาย และการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ความสอดคล้องของ ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ว่าเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการ วิจัย มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษา วิเคราะห์และกำหนดให้เป็นนิยามศัพท์หรือไม่ และ ตรวจสอบการใช้ถ้อยคำภาษา มีความเหมาะสมและสื่อความหมายที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะสอบถามหรือไม่ โดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาให้ค่าคะแนนความเหมาะสมของข้อคำถาม เกณฑ์ในการเลือกข้อคำถาม จะ

พิจารณาเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.50 (Best, J.W.,1970) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหาที่มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวชี้วัดของตัวแปรได้

3. การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (tryout) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความความสมบูรณ์ของข้อคำถาม และวิเคราะห์โดยตรวจสอบการจัดองค์ประกอบของข้อคำถาม ด้วยวิธีสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยตรวจสอบว่าข้อคำถามสามารถวัดตัวแปรตามที่ต้องการหรือไม่ และตรวจสอบว่าข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หากข้อคำถามใดไม่สอดคล้องกับข้อคำถามอื่นจะถูกตัดออก

4. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งเป็นการหาค่าความเชื่อมั่นของชุดแบบสอบถามแต่ละตัวแปร จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัย และความสมบูรณ์ของข้อคำถาม เพื่อวัดความสอดคล้องภายใน (internal consistency model) โดยใช้สูตรของ Cronbach (1974, p. 161) ซึ่งเรียกว่า “สหสัมพันธ์แอลฟา” (α -Coefficient) โดยกำหนดให้มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดไม่น้อยกว่า 0.7 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้ (Cortina, 1993)

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจนได้รับความเห็นชอบ จึงนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอไปยังผู้ประสานงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดมหาสารคามและอำเภอในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 13 อำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำ คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผ่านผู้ประสานงานวิสาหกิจชุมชนในแต่ละอำเภอ จำนวน 13 อำเภอในจังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นสถิติที่ใช้บรรยายคุณลักษณะคุณสมบัติของประชากร (1) ค่าร้อยละ (percentage) ใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (2) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร 2) สถิติอนุมาน (inferential statistics) เป็นการนำวิธีทางสถิติมาใช้สำหรับ

ทดสอบสมมติฐาน (hypothesis testing) เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และหาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปร ด้วย
ตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling-SEM) (Hair, J.F. et.al., 2010)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1). เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิด
ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 385 รายพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 198 ราย (ร้อยละ 51.43) รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 187 ราย (ร้อยละ 48.57) ส่วน
ใหญ่อยู่อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 152 ราย (ร้อยละ 39.48) รองลงมาคือ อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 134 ราย (ร้อยละ 34.81)
ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 271 ราย (ร้อยละ 70.38) รองลงมาคือ
มัธยมศึกษา จำนวน 84 ราย (ร้อยละ 21.82) ประเภทของวิสาหกิจชุมชน ประเภทผลิตภัณฑ์มากที่สุด จำนวน 107 ราย
(ร้อยละ 27.79) รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์จำนวน 64 ราย (ร้อยละ 16.62) ระยะเวลาการก่อตั้งกลุ่ม พบว่า 1 - 3 ปี
มากที่สุด จำนวน 139 ราย (ร้อยละ 36.10) รองลงมาคือ มากกว่า 3 – 5 ปี จำนวน 121 ราย (ร้อยละ 31.43)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า การ
พัฒนาองค์ความรู้ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคามมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และผู้ให้ข้อมูลมี
ความเห็นคล้ายคลึงกันสังเกตจากที่มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.86 และมีความคิดเห็นต่อตัวแปรของการ
พัฒนาองค์ความรู้ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคามในระดับมากที่สุด 5 ตัวแปร โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านการถ่ายทอดความรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.87) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาขีด
ความสามารถ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.86) และด้านการวิจัยทดลอง ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.83) ส่วนตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำที่สุด คือ ด้านประสบการณ์การทำงาน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.90)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคามพบว่า ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคามมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) และผู้ให้ข้อมูลมีความเห็น
คล้ายคลึงกันสังเกตจากที่มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 1.04 และมีความคิดเห็นต่อตัวแปรของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคามในระดับมากที่สุดทุกตัวแปร โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 1.01) รองลงมา คือ ด้านวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 1.10) ส่วนตัวแปรที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพึ่งพาตนเอง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.00)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชนของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า
ความเข้มแข็งของชุมชนของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคามมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และผู้ให้
ข้อมูลมีความเห็นคล้ายคลึงกันสังเกตจากที่มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.85 และมีความคิดเห็นต่อตัวแปรของ
ความเข้มแข็งของชุมชนของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมหาสารคามในระดับมากที่สุด โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน

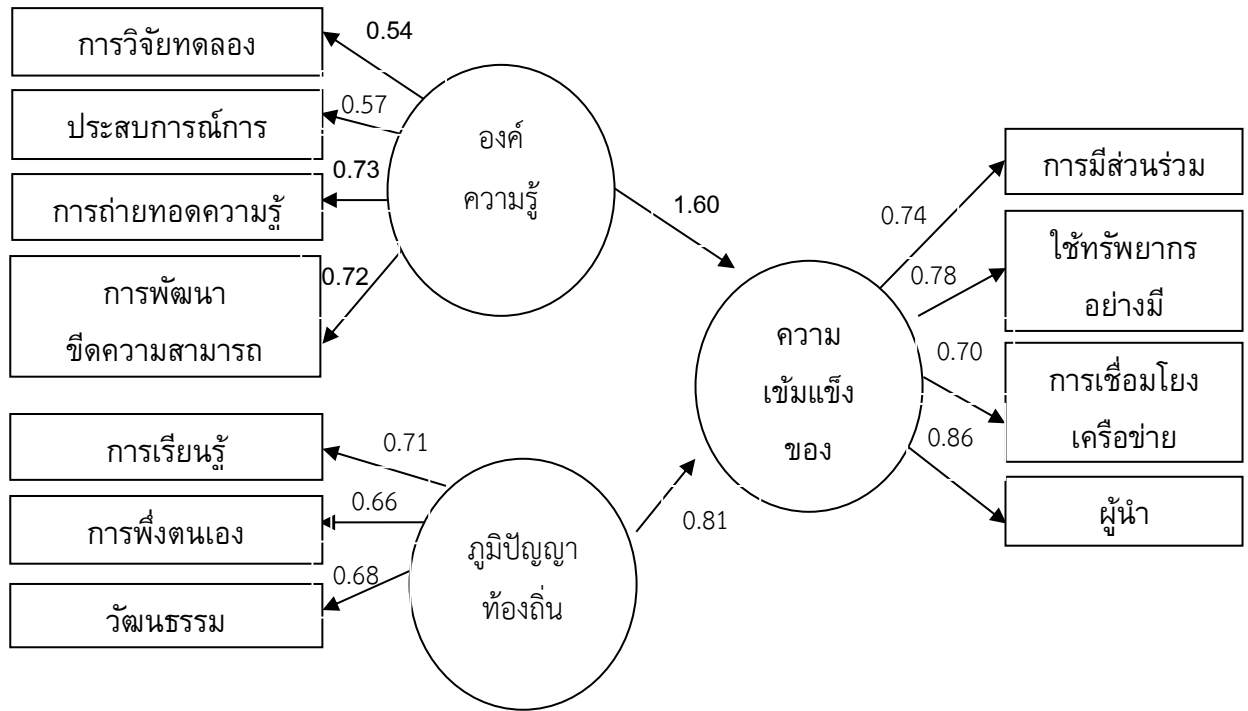
ภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ด้านภาวะการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.87) และด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.91) ส่วนตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเชื่อมโยงเครือข่าย ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.92)

ตารางที่ 1 การตรวจสอบความสอดคล้อง/กลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิง ประจักษ์

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติใน แบบจำลองตั้งต้น	ค่าสถิติในแบบจำลอง สุดท้าย
ไค-สแควร์/องศาอิสระ (Chi-Square/df)	<2.00	364.08/75 = 4.85	82.33/59=1.39
ความน่าจะเป็นทางสถิติ (P-value)	p>0.01	0.00	0.06
ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA)	เข้าใกล้ 0 (<0.05)	0.08	0.03
ค่ามาตรฐานรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root Mean Square Residual : SRMR)	<0.08	0.48	0.07
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index : CFI)	>0.90	0.03	0.98
ดัชนีวัดความสอดคล้องเชิงสัมพัทธ์ (Non-Normal Fit Index : NNFI)	เข้าใกล้ 1 (>0.90)	0.98	0.94
ดัชนีวัดระดับความสัมพันธ์ (Relative Fit Index : RFI)	เข้าใกล้ 1	0.98	0.93
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI)	>0.90	0.94	0.96
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI)	เข้าใกล้ 1 (>0.90)	0.89	0.93
ดัชนีระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Critical N :CN)	>200	188.18	220.65

จะเห็นได้ว่าแบบจำลองตั้งต้นมีค่าสถิติที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่า แบบจำลองยังไม่กลมกลืน จากนั้นจึงได้ดำเนินการปรับแบบจำลองโดยยึดการทดสอบเพื่อพัฒนาตัวแบบจำลอง (Model generating – MG) โดยมีการปรับแบบจำลอง (Model modification) ซึ่งอาศัยค่าดัชนีตัวแปรตัวแบบ (Model modification indices) และคำนึงถึงเหตุผลเชิงทฤษฎี จากนั้นปรับที่ละพารามิเตอร์โดยยินยอมให้ผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น ให้ความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้และหยุดปรับตัวแบบเมื่อสถิติได้ตามเกณฑ์ดัชนีความกลมกลืนของตัวแบบ จนได้

แบบจำลองสุดท้ายซึ่งตัวแบบสุดท้ายได้ค่าสถิติ คือ Chi-Square/df = 1.39, p-value = 0.06, RMSEA = 0.03, SRMR = 0.07, CFI = 0.98, NNFI = 0.94, RFI = 0.93, GFI = 0.96, AGFI = 0.93 และ CN = 220.65 แสดงว่าแบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีความสัมพันธ์อิทธิพล ดังแสดงในภาพ

ภาพที่ 1 แบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลของตัวแปรแฝง ความสัมพันธ์และอิทธิพลของตัวแปรที่มีต่อการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า องค์ความรู้มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีค่าเท่ากับ 1.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีค่าเท่ากับ 0.81 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลขององค์ความรู้ สามารถแสดงได้ด้วยตัวแปรการวิจัยทดลอง ประสบการณ์การทำงาน การถ่ายทอดความรู้ และการพัฒนาขีดความสามารถ โดยค่าอิทธิพลของการวิจัยทดลอง ที่อธิบายต่อองค์ความรู้ มีค่าเท่ากับ 0.54 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 ค่าอิทธิพลของประสบการณ์การทำงาน ที่อธิบายต่อองค์ความรู้ มีค่าเท่ากับ 0.57 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความ

คลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 ค่าอิทธิพลของการถ่ายทอดความรู้ที่อธิบายต่อองค์ความรู้ มีค่าเท่ากับ 0.73 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 และค่าอิทธิพลการพัฒนาขีดความสามารถที่อธิบายต่อองค์ความรู้ มีค่าเท่ากับ 0.72 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.54

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลของภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถแสดงได้ด้วยตัวแปรการเรียนรู้ การพึ่งตนเอง และวัฒนธรรม โดยค่าอิทธิพลของการเรียนรู้ ที่อธิบายต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเท่ากับ 0.71 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 ค่าอิทธิพลของการพึ่งตนเอง ที่อธิบายต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเท่ากับ 0.66 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 และค่าอิทธิพลของวัฒนธรรม ที่อธิบายต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเท่ากับ 0.68 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.62

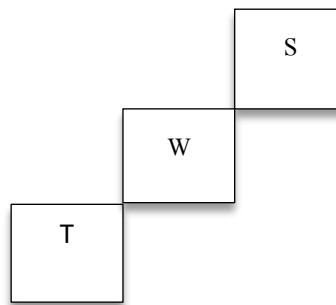
เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลของความเข้มแข็งของชุมชน สามารถแสดงได้ด้วยตัวแปรภาวะการมีส่วนร่วม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การเชื่อมโยงเครือข่าย และภาวะผู้นำ โดยค่าอิทธิพลของภาวะการมีส่วนร่วม ที่อธิบายต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีค่าเท่ากับ 0.74 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 ค่าอิทธิพลของการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพที่อธิบายต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีค่าเท่ากับ 0.78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 ค่าอิทธิพลของการเชื่อมโยงเครือข่ายที่อธิบายต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีค่าเท่ากับ 0.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 และค่าอิทธิพลของภาวะผู้นำที่อธิบายความเข้มแข็งของชุมชน มีค่าเท่ากับ 0.86 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.48

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานของตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย	ค่าสัมประสิทธิ์ เส้นทาง	ผลการทดสอบ
H1 : การพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาองค์ความรู้ $\rightarrow$ ความเข้มแข็งของชุมชน สมการ : $CEP = 1.60 CPT + 0.84$	1.60	สนับสนุน สมมติฐาน
H2 : ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาองค์ความรู้ $\rightarrow$ ความเข้มแข็งของชุมชน สมการ : $CEP = 0.81 CPT + 0.73$	0.81	สนับสนุน สมมติฐาน

2). แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานจากการนำข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 และแนวคิด ทฤษฎี การจัดการความรู้การศึกษาจากตำรา เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำแนวคิดที่ได้มาสังเคราะห์สรุปแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิง

พาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม และจากการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย นักวิชาการ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ และประธานวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นการวิพากษ์แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมและสามารถนำรูปแบบไปใช้งานได้มีประสิทธิภาพ จากการวิพากษ์ของผู้ทรงวุฒิ ผู้วิจัยได้พัฒนาทางการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ชื่อว่า TWS Framework มีรายละเอียดดังนี้

อธิบายได้ดังนี้

T = Teach คือ การสอนงาน หมายถึง การที่มีบุคคลที่มีประสบการณ์ได้สอนหรือแนะนำให้ได้เรียนรู้งาน อันที่จะให้เกิดความเข้าใจงาน มีความชำนาญ และสามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง เพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จของงาน

W = Wisdom คือ ภูมิปัญญา หมายถึง ความสามารถและทักษะอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกสรร ปรับแต่ง พัฒนา และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้พัฒนาวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย

S = Strong คือ ความเข้มแข็งของชุมชน หมายถึง ชุมชนที่มีขีดความสามารถในการจัดการตนเอง ด้วยการมีผู้นำที่มีความสามารถ มีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานวัฒนธรรม ความเชื่อ คุณค่าดั้งเดิม ศาสนา และเศรษฐกิจชุมชนที่พึ่งพาเอื้อเฟื้อกันและกัน โดยแต่ละชุมชนได้ใช้ศักยภาพของตนเองเข้าคลี่คลายและจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง ภายใต้ความร่วมมือและสนับสนุนจากองค์กรภายนอก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.4.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคามทุกประเภทกิจการ ในการวิจัย

ครั้งต่อไปควรวิจัยในการพัฒนาแต่ละประเภทกิจการ เช่น การพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคามประเภทผลิตพืช เป็นต้น

5.4.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะจังหวัดมหาสารคาม ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในจังหวัดอื่น ระดับกลุ่มจังหวัด ระดับภาค หรือระดับประเทศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ควรเน้นการให้ความรู้ในเรื่องการพัฒนาขีดความสามารถแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้กลุ่มสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.2 ควรมีการส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในกลุ่มจังหวัดและการสร้างเครือข่ายทั้งในและนอกประเทศ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ และการซื้อขายแลกเปลี่ยนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า

5.3.3 ภาครัฐควรส่งเสริมให้ความรู้ในเรื่อง ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมแก่วิสาหกิจชุมชน เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนสามารถแข่งขันได้

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2554). ข้อมูลการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2563). โลกเปลี่ยน คนปรับ หลุดจากกับดัก ขยับสู่ความยั่งยืน. กรุงเทพฯ: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

Acs, Szerb, & Lloyd, (2017). Global Entrepreneurship Index 2017. Springer Briefs in Economic, 1-255.

Best,J.W.(1970).Research in education.Englwood Cliffs. NJ: Prentice-Hall.

Cortina, J. M. (1993). What is coefficient alpha: An examination of theory and applications. Journal of Applied Psychology, 78(1), 98-104.

Cronbach, L. J. (1974). Essentials of psychology testing. New York: Harper and Row.

Hair,J.F.et al.(2010).Multivariate Data Analysis.(7th ed). New York: Pearson Education Inc.

เกี่ยวกับวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ

ชื่อวารสาร (ภาษาไทย)	: วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ชื่อวารสาร (ภาษาอังกฤษ)	: Journal of Management Science Research, Surindra Rajabhat University
ISSN (Print)	: 3056 - 9990
ISSN (Online)	: 3057 – 000X

เกี่ยวกับวารสาร

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นวารสารทางด้านการบริหารธุรกิจที่คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า การดำเนินงานวิจัย และการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการในศาสตร์ของบริหารธุรกิจผ่านผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจระหว่าง นักวิชาการ นักบริหาร นักธุรกิจ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นวารสารที่ ตีพิมพ์ปีละ 2 ครั้ง คือ ทุกสิ้นเดือน มิถุนายน และ ธันวาคม บทความที่จะได้รับลงตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณาถ้อยแถลงโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง และเป็นบทความที่มีประโยชน์ในทางวิชาการโดยวารสารวิจัยวิทยาการจัดการรับพิจารณาบทความวิชาการ (academic article) และบทความวิจัย (research article) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับศาสตร์การบริหารธุรกิจในสาขาต่างๆ อาทิเช่น การบัญชี การเงินและการธนาคาร การจัดการธุรกิจ การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการนวัตกรรม การเป็นผู้ประกอบการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร ทรัพยากรบุคคลและโลจิสติกส์ การท่องเที่ยวและโรงแรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด นิเทศศาสตร์และการสื่อสาร และเศรษฐศาสตร์

นโยบายของวารสาร

1. การพิจารณาบทความตีพิมพ์ พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 2 ท่านทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่สามารถทราบข้อมูลของผู้ส่งบทความ (Double-Blind Process) และได้รับความเห็นชอบจากบรรณาธิการกองบรรณาธิการของวารสาร
2. เนื้อหาในบทความเป็นความคิดเห็นและอยู่ในความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความ มิใช่เป็นความเห็นและความรับผิดชอบใดๆ ของวารสารและคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากการพิมพ์
3. บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสาร ต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆ หากมีการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความเอง

การพิจารณากลับกรองบทความ (Review Process)

บทความที่ส่งมายังกองบรรณาธิการวารสาร จะได้รับการแจ้งให้ผู้ส่งบทความทราบว่าได้รับแล้ว จากนั้นกองบรรณาธิการจะกลับกรองบทความโดยพิจารณาความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสารประโยชน์ทางด้านวิชาการและการนำไปใช้ในการบริหารธุรกิจ บทความที่ผ่านขั้นตอนนี้จะถูกส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 2 ท่าน เพื่อพิจารณากลับกรองและตรวจสอบคุณภาพของบทความและความเหมาะสมในการตีพิมพ์ กองบรรณาธิการวารสารจะส่งบทความที่ผ่านการพิจารณาจากขั้นตอนนี้ให้กับผู้ส่งบทความนำกลับไปแก้ไขตามข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนพิจารณาอีกครั้งหนึ่งหรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์

การติดต่อ (Contact)

กองบรรณาธิการวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
เลขที่ 186 หมู่ 1 ถ.สุรินทร์ – ปราสาท
ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทร.044512382 หรือโทร. 0887235944
อีเมล jmsr@srru.ac.th
เว็บไซต์ <https://jmsr.srru.ac.th>

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (Journal of Management Science Research) เป็นวารสารที่รับตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โดยออกวารสารปีละ 3 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคมถึงเมษายน ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม และฉบับที่ 3 ประจำเดือนกันยายนถึงธันวาคม ประเภทของผลงานทางวิชาการที่รับพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารมี 2 ประเภท ได้แก่ บทความวิชาการ และบทความวิจัย สำหรับสาขาที่เปิดรับ ได้แก่ การบัญชี การเงินและการธนาคาร การจัดการธุรกิจ การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการนวัตกรรม การเป็นผู้ประกอบการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร ชีพพลายเซน และโลจิสติกส์ การท่องเที่ยวและโรงแรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด นิเทศศาสตร์และการสื่อสาร และเศรษฐศาสตร์

บทความที่ส่งเข้ามาจะได้รับประเมินคุณภาพทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน โดยพิจารณาแบบปกปิดรายชื่อทั้งผู้เขียนบทความ ผู้พิจารณาบทความ และผู้เกี่ยวข้อง (double-blinded review) นอกจากนี้บทความจะต้องไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจากที่อื่น หรือเป็นบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารอื่น หรือตีพิมพ์ในเอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ (proceeding) มาแล้ว

1. การพิจารณาเบื้องต้น

1.1 ประเภทของบทความ วารสารรับพิจารณาประเภทผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1) บทความวิชาการ เป็นบทความทางวิชาการที่มีเนื้อหาสาระทางวิชาการถูกต้องสมบูรณ์และทันสมัย มีแนวคิดและการนำเสนอที่ชัดเจนเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา (ส่วนที่ 1) ภูมิฐานความรู้ในเรื่องที่จะกล่าวถึง ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล/การโต้แย้งข้อเท็จจริง/การถกเถียง/การใช้เหตุผล/ใช้หลักฐานข้ออ้างเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน ส่วนที่ 3 เสนอความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ บทสรุป กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง

2) บทความวิจัย เป็นงานวิจัยที่มีกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอนถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบวิธีวิจัย ผลงานวิจัยแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ของงานวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง

1.2 สาขาของบทความ วารสารรับพิจารณาสาขาของบทความ ดังนี้

การบัญชี การเงินและการธนาคาร การจัดการธุรกิจ การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการนวัตกรรม การเป็นผู้ประกอบการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร ชีพพลายเซนและโลจิสติกส์ การท่องเที่ยวและโรงแรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด นิเทศศาสตร์และการสื่อสาร และเศรษฐศาสตร์

1.3 รูปแบบการเขียนบทความ

วารสารรับพิจารณาเฉพาะบทความที่เขียนตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้เท่านั้น (ดูข้อ 2 รูปแบบการเขียนบทความ)

2. รูปแบบการเขียนบทความ

2.1 การตั้งค่าหน้ากระดาษและตัวอักษรที่พิมพ์

ตั้งค่ากระดาษเป็น A4 ตัวอักษรที่พิมพ์ให้ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 พอยต์ สีดำ แบบเดียวกันตลอดทั้งบทความ ยกเว้นชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ใช้ตัวอักษร ขนาด 16 พอยต์ หรือในบางกรณีการจัดพิมพ์ในตารางหรือรูปที่มีความจำเป็นต้องใช้ตัวอักษรขนาดเล็กลงเพื่อให้อยู่ในกรอบของการวางรูปกระดาษก็สามารถทำได้ หรือมีความจำเป็นต้องใช้สัญลักษณ์หรือตัวพิมพ์พิเศษจากคอมพิวเตอร์ก็สามารถทำได้ โดยกำหนดให้ใช้ Equation ของ Microsoft Word

2.2 ระยะห่างของขอบกระดาษ

การตั้งระยะของการพิมพ์ให้เว้นขอบกระดาษ ดังนี้

1. ห่างจากขอบกระดาษด้านบน ระยะห่าง 3.81 ซม.
2. ห่างจากขอบกระดาษด้านซ้ายมือ ระยะห่าง 3.81 ซม.
3. ห่างจากขอบกระดาษด้านขวามือ ระยะห่าง 2.54 ซม.
4. ห่างจากขอบกระดาษด้านล่าง ระยะห่าง 2.54 ซม.
5. ระยะห่างระหว่างบรรทัด 1.0

2.3 การย่อหน้า

ให้เว้นระยะจากด้านซ้ายมือ 1 แท็บ (Tab) ให้เริ่มต้นที่ระยะ 1.25 ซม. แท็บต่อไป เพิ่มขึ้นอีกแท็บละ 0.5 ซม. เช่น 1.25, 1.75, 2.25, 2.75 เป็นต้น

2.4 จำนวนหน้าของบทความ

จำนวนหน้า 8 – 15 หน้า (รวมตาราง กราฟ รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง)

2.5 เนื้อหาของบทความวิจัย ประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง (title) พิมพ์ทั้งชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อผู้เขียน (author) ให้พิมพ์ทั้งชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษทุกคน โดยผู้เขียนหลักจะต้องใส่เครื่องหมาย * ไว้ท้ายเชิงอรรถ (footnote) และชื่อผู้เขียนหลัก เช่น วิจิตรา โพธิสาร^{1*} เป็นต้น
3. ที่อยู่ (address) ให้พิมพ์สังกัดและที่อยู่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หากเป็นนักศึกษา หรืออาจารย์ให้ระบุ สาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่
4. อีเมล ให้พิมพ์อีเมลของผู้เขียนหลักหรือผู้ประสานงานบทความ หลังข้อความ *Corresponding author, e-mail:
5. บทคัดย่อ (abstract) ให้พิมพ์บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเนื้อหาทั้งสองภาษาจะต้องสอดคล้องกัน และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ จำนวนคำที่ปรากฏจะต้องไม่เกิน 400 คำ ให้กำหนดคำสำคัญ (keywords) จำนวน 3 – 5 คำ เพื่อให้ในการสืบค้นบทความ
6. บทนำ (introduction) ชี้แจงถึงที่มาของเรื่องและเหตุผลที่ศึกษาเรื่องนั้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาหรือหัวข้อวิจัยนั้นมีความสำคัญมีคุณค่าควรแก่การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ อาจกล่าวถึงปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขทางความรู้ โดยยกทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง สนับสนุน
7. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย (objectives) ชี้แจงถึงความมุ่งหมายของการวิจัยว่าต้องการศึกษาอะไร หากมีวัตถุประสงค์มากกว่าหนึ่งประการให้เขียนแยกเป็นข้อๆ เรียงลำดับตามความสำคัญ

8. กรอบแนวคิดในการวิจัย (conceptual framework) (ถ้ามี) เป็นการประมวลความคิดรวบยอดของงานวิจัยที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

9. ระเบียบวิธีวิจัย (research methodology) อธิบายถึงวิธีดำเนินการศึกษา โดยกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่มาของกลุ่มตัวอย่าง แหล่งข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล อาจแบ่งเนื้อหาเป็นหัวข้อย่อย เช่น

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้ให้เห็นถึงลักษณะของประชากรว่าใครเป็นประชากร ใช้ทั้งหมดหรือบางส่วน ถ้าใช้บางส่วน มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างไร จำนวนตัวอย่างมีขนาดเท่าใด เป็นต้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ระบุว่าใช้เครื่องมืออะไร เครื่องมือนั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด หากเป็นเครื่องมือที่ผู้เขียนสร้างขึ้นเองก็ต้องอธิบายถึงการสร้าง และการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือรวมทั้งต้องชี้แจงให้ชัดเจนด้วยว่าเครื่องมือที่สร้างมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ เช่น ถ้าใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองก็ต้องอธิบายถึงวิธีสร้างแบบสอบถาม การทดสอบถึงความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม เป็นต้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ให้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลว่ารวบรวมข้อมูลเมื่อไร อย่างไร เพื่อแสดงให้เห็นว่าได้ใช้วิธีการที่ทำให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้เช่น ถ้าใช้แบบสอบถาม ต้องอธิบายถึงวิธีส่ง วิธีเก็บแบบสอบถาม เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ให้ระบุวิธีการจัดการกระทำกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ ว่ามีหลักเกณฑ์อย่างไร อธิบายถึงสถิติที่ใช้ในการวิจัย ว่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติอย่างไร ใช้หลักเกณฑ์อะไรในการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐาน

หากงานวิจัยเป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) ให้ผู้เขียนระบุข้อมูลให้ครบถ้วนทั้งหมดในหัวข้อเดียวกัน

10. ผลการวิจัย (result) ให้พิมพ์ผลการวิจัยให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย สามารถนำเสนอในรูปแบบข้อความ ตาราง กราฟ หรือรูปภาพ เป็นต้น

11. สรุปและอภิปรายผล (conclusion and discussion) เป็นการสรุปผลที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัย ควรมีการอภิปรายผลที่เป็นการขยายองค์ความรู้ที่ได้จากการสรุปผลให้กว้างขวางและชัดเจนขึ้น เป็นการวิจารณ์ในเชิงเหตุผลถึงงานวิจัยที่ทำไปแล้ว ว่าเหตุใดผลการวิจัยจึงปรากฏเช่นนั้น ทั้งนี้โดยยึดวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยเป็นแนวทาง

12. ข้อเสนอแนะ (suggestion) เป็นส่วนที่ผู้เขียนให้ข้อเสนอแนะในประเด็นหรือแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและข้อค้นพบจากการวิจัย แยกเป็นสองด้าน โดยมี (1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ว่าผลการวิจัยนี้จะนำไปใช้ประโยชน์หรือประยุกต์ในด้านต่างๆ ได้อย่างไร และ (2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อขยายโครงสร้างงานด้านต่างๆ ของงานวิจัยให้กว้างขวาง และครอบคลุมปัญหาของการวิจัยให้ละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

13. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (acknowledgement) เป็นการกล่าวถึงทุนที่สนับสนุนการดำเนินงานวิจัย โดยระบุ ชื่อทุน ชื่อหน่วยงานหรือผู้ให้ทุน และปีงบประมาณที่ได้รับ ซึ่งหากไม่มีทุนสนับสนุนงานวิจัยก็ไม่ต้องระบุ

14. เอกสารอ้างอิง (references) ให้ใช้ระบบอ้างอิงตามระบบนามปี (name and year system) โดยยึดรูปแบบของ APA (American Psychological Association) (ดูข้อ 3 การเขียนเอกสารอ้างอิง)

3. การเขียนเอกสารอ้างอิง

3.1 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง มีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดรูปแบบการอ้างอิงแบบ APA
2. ในการอ้างอิงเนื้อหาทุกอันจะต้องระบุเลขหน้าอ้างอิง ยกเว้น กรณีที่สืบค้นจากเว็บไซต์ที่ไม่มีเลขหน้า แต่หากในเว็บไซต์เป็นไฟล์ที่มีเลขหน้าให้ระบุเลขหน้าด้วย
3. ให้ใส่เอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาไทยก่อน โดยเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อผู้เขียน จากนั้นเป็นใส่อ้างอิงที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยเรียงลำดับตามตัวอักษรของนามสกุลผู้เขียน
4. กรณีที่ชื่อผู้แต่ง และปี พ.ศ.ที่แต่งเหมือนกัน การอ้างอิงในเอกสารให้เพิ่มอักษร ก ข ค ตามลำดับหลังปี พ.ศ. เช่น วิจิตรา โพธิสาร (2560ก : 12) วิจิตรา โพธิสาร (2560ข : 102) เป็นต้น

3.2 ตัวอย่างการเขียนอ้างอิงในเรื่องจากเอกสารต่างๆ

1. กรณีที่ผู้แต่งมี 1 คน

ภาษาไทย	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
	วิจิตรา โพธิสาร (2560 : 121) กล่าวว่า
ภาษาอังกฤษ	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:
	 (วิจิตรา โพธิสาร, 2560 : 121)
ภาษาไทย	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
	Potisarn (2017 : 121) รายงานว่า
ภาษาอังกฤษ	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:
	 (Potisarn, 2017 : 121)

2. กรณีที่ผู้แต่งมี 2 คน

ภาษาไทย	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
	วิจิตรา โพธิสาร และนนุช มะลิทอง (2560 : 121) กล่าวว่า
ภาษาอังกฤษ	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:
	 (วิจิตรา โพธิสาร และนนุช มะลิทอง, 2560 : 121)
ภาษาไทย	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
	Potisarn and Malithong (2017 : 121) รายงานว่า
ภาษาอังกฤษ	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:
	 (Potisarn and Malithong, 2017 : 121)

3. กรณีที่ผู้แต่งตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

ภาษาไทย	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
	วิจิตรา โพธิสาร และคณะ (2560 : 121) กล่าวว่า
ภาษาอังกฤษ	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:
	 (วิจิตรา โพธิสาร และคณะ, 2560 : 121)
ภาษาไทย	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
	Potisarn <i>et al.</i> (2017 : 121) รายงานว่า
ภาษาอังกฤษ	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:
	 (Potisarn <i>et al.</i> , 2017 : 121)

4. กรณีสัมภาษณ์ เพื่อให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ให้ระบุนามสมมติของผู้ถูกสัมภาษณ์ เช่น “การใช้โทรศัพท์มือถือเป็นเรื่องยากสำหรับผู้สูงอายุ...” (ชาวบ้าน ก, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2561)

5. กรณีหน่วยงานเป็นผู้แต่ง

กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
องค์การบริหารส่วนตำบลนอกเมือง (2560 : 121) กล่าวว่า
กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:
..... (องค์การบริหารส่วนตำบลนอกเมือง, 2560 : 121)

6. กรณีไม่มีชื่อผู้แต่ง ไม่มีชื่อหน่วยงานให้ใช้ชื่อเอกสารแทน

กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
คู่มือทำกินในยุค 4G (2560 : 121) กล่าวว่า
กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:
..... (คู่มือทำกินในยุค 4G, 2560 : 121)

7. กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใช้อักษรย่อ ม.ป.ป. หรือ n.d.

ภาษาไทย	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
	วิจิตรา โพธิสาร และคณะ (ม.ป.ป. : 121) กล่าวว่า
ภาษาอังกฤษ	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:
	 (วิจิตรา โพธิสาร และคณะ, ม.ป.ป. : 121)
ภาษาไทย	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค:
	Potisarn and Malithong (n.d. : 121) รายงานว่า

กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:

..... (Potisarn and Malithong, n.d. : 121)

8. กรณีมีแหล่งอ้างอิงมากกว่า 1 รายการ ให้ใส่รายการอ้างอิงทั้งหมด โดยใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่นระหว่างแหล่งอ้างอิง โดยให้เรียงปีที่พิมพ์ก่อนไปหลังตามลำดับ หากเป็นปีเดียวกันให้เรียงลำดับตามตัวอักษร

ภาษาไทย

กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:

..... (ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์, 2559 : 34; วิจิตรา โพธิสาร และคณะ, 2560 : 121; องค์การบริหารส่วนตำบลนอกเมือง, 2561 : 55)

ภาษาอังกฤษ

กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:

..... (Purateeranrath, 2016 : 34; Potisarn *et al.*, 2017 : 121; Nok Mueang Subdistrict Administration Organization, 2018 : 55)

9. กรณีอ้างอิงแหล่งอ้างอิงอื่นเนื่องจากไม่สามารถอ้างอิงจากแหล่งเดิมได้

ภาษาไทย

กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:

..... (จอห์น บูท, ม.ป.ป. : 70 อ้างอิงใน วิจิตรา โพธิสาร, 2560 : 121)

ภาษาอังกฤษ

กรณีอ้างอิงท้ายประโยค:

..... (Booth, n.d. : 70 as cited in Potisarn, 2017 : 121)

3.3 ตัวอย่างการเขียนอ้างอิงท้ายเรื่องจากเอกสารต่างๆ

1. การเขียนชื่อผู้แต่ง

1.1 กรณีผู้เขียน 1 คน

ภาษาไทย

วิจิตรา โพธิสาร. (2560).....

ภาษาอังกฤษ

Potisarn, W. (2017).....

1.2 กรณีผู้เขียน 2 คน

ภาษาไทย วิจิตรา โพธิสาร และนงนุช มะลิทอง. (2560).....

ภาษาอังกฤษ Potisarn, W. and Malithong, N. (2017).....

1.3 กรณีผู้เขียนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปแต่ไม่เกิน 6 คน ให้ใส่ชื่อผู้เขียนทุกคน โดยใส่เครื่องหมาย (,) กั้นระหว่างชื่อ

ภาษาไทย วิจิตรา โพธิสาร, จักรพงษ์ เจือจันทร์, สุรีย์ฉาย สุคันธรัตน์, ประภาพร บุญปลอด. (2562).....

ภาษาอังกฤษ Potisarn, W., Juajun, J., Sukantarat, S., Boonplod, P. (2019).....

1.4 กรณีผู้เขียนเกิน 6 คน ให้ใส่ให้ครบทั้ง 6 คน และคนที่ 7 เป็นต้นไปให้ใส่ และคณะ หรือ *et al.*

ภาษาไทย วิจิตรา โพธิสาร, จักรพงษ์ เจือจันทร์, สุรีย์ฉาย สุคันธรัตน์, ประภาพร บุญปลอด, มัญญา จำปาเทศ, เสาวนีย์ ปรามค์ชัยกุล, และคณะ. (2562).....

ภาษาอังกฤษ Potisarn, W., Juajun, J., Sukantarat, S., Boonplod, P., Champathet, M., Prangchaikul, S., *et al.* (2019).....

2. อ้างอิงจากวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสารหรือนิตยสาร*, ปีที่(ฉบับที่), หน้า.

อลกรณ์ อัมพข และวิจิตรา โพธิสาร. (2061). การออกแบบและพัฒนาสื่อประสมเรื่องประชาคมอาเซียนของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. *วารสารวิชาการศิลปสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 9(2), 60 - 66.

3. อ้างอิงจากเอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ หรือสัมมนา

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน *ชื่อการประชุม*, วัน เดือน ปี ที่จัด. หน้า. เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

จักรพงษ์ เจือจันทร์ และวิจิตรา โพธิสาร. (2561). พัฒนาการของตลาดสดเทศบาลเมืองสุรินทร์และผู้ค้ารายย่อย. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติราชชมงคลสุรินทร์วิชาการ ครั้งที่ 9*, 29 – 31 สิงหาคม 2561. 2120 – 2133. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.

4. อ้างอิงจากหนังสือ หรือรายงาน หรือคู่มือ

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (พิมพ์ครั้งที่). เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์. จำนวนหน้า.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. 228 หน้า.

5. อ้างอิงจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. รายละเอียดการพิมพ์ (ถ้ามี) [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ วัน เดือน ปี, จาก : ที่อยู่เว็บไซต์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. (2562). ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562, จาก : <https://mis.srru.ac.th/#eoffice/summaries>.

6. อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์. ชื่อมหาวิทยาลัย.

ธัญมน ทวีธรรมถาวร. (2559). ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มเพื่อความงาม (beauty drink) ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

7. อ้างอิงบทสัมภาษณ์

นามสมมติ (ผู้ให้สัมภาษณ์). ชื่อผู้สัมภาษณ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ สถานที่ที่สัมภาษณ์. เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2562.

ชาวบ้าน ก (ผู้ให้สัมภาษณ์). วิจิตรา โพธิสาร (ผู้สัมภาษณ์). ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลนอกเมือง หมู่ 15 ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ สุรินทร์ 32000. เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2562.

4. การใส่ตาราง

1. ใส่คำว่า “ตารางที่” อยู่ด้านบนของตารางให้ชิดขอบกระดาษด้านซ้ายมือ และอยู่ห่างจากเส้นบนของตาราง 1 บรรทัด ส่วนคำว่า “ที่มา” (ถ้ามี) วางไว้ด้านล่างของตาราง ให้พิมพ์ต่อจากตารางได้โดยไม่ต้องเว้นบรรทัด และพิมพ์ชิดขอบตารางด้านซ้าย ตามด้วยเครื่องหมายทวิภาค (:) แล้วเว้นระยะห่าง 1 ตัวอักษร จึงบอกแหล่งที่มาของข้อมูล

2. การใช้เลขกำกับตาราง ให้ใช้เลขอารบิก เรียงลำดับต่อเนื่องกันไป เช่น ตารางที่ 1 ตารางที่ 2 เป็นต้น

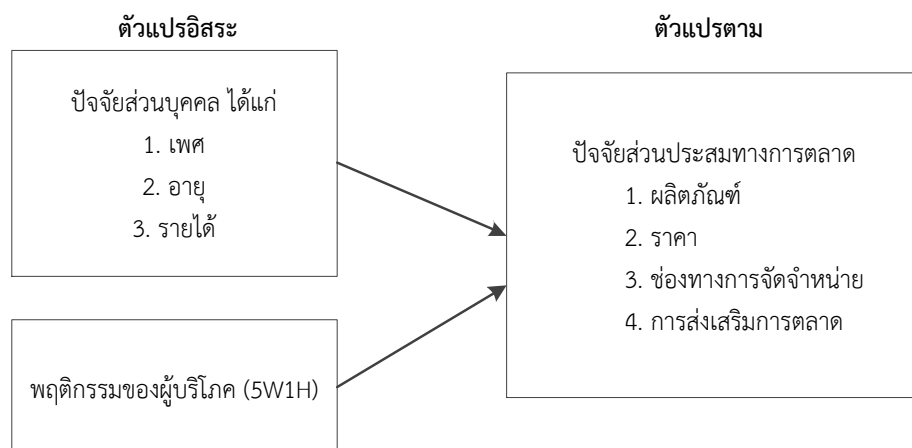
ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	โซน	มหาวิทยาลัยราชภัฏ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ตอนบน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	18,951	202
2	ตอนกลาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	9,741	104
3	ตอนล่าง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	7,012	75
รวม			35,704	380

ที่มา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (2562); มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (2562); มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (2562)

5. การใส่รูปภาพ

- รูปภาพ หมายถึง แผนภูมิ แผนที่ กราฟ ภาพถ่าย ภาพวาด เว็บไซต์ เป็นต้น
- การให้ลำดับที่ของภาพ ใช้รูปแบบเดียวกับการให้ลำดับที่ของตาราง และให้พิมพ์ตัวอักษรตัวหนา คำว่า “รูปที่” และ “เลขลำดับภาพ” ส่วนชื่อภาพหรือคำอธิบายภาพให้ใช้ตัวอักษรปกติ
- ให้จัดวางตำแหน่งของรูปภาพไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษตามความเหมาะสมสวยงามของหน้ากระดาษ กรณีที่ไม่สามารถบรรจุภาพในหน้าเดียวได้ ให้ย่อส่วนลงตามความจำเป็น หรือให้บรรจุส่วนที่เหลือในหน้าถัดไป โดยพิมพ์คำว่า รูปที่ และเลขลำดับที่ของภาพ แล้วตามด้วยคำว่า (ต่อ)
- ที่มาของรูปภาพใช้รูปแบบเดียวกับที่มาของตาราง

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. การส่งบทความต้นฉบับ

1. ผู้ที่ประสงค์จะส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ ต้องเขียนบทความตามรูปแบบที่วารสารกำหนด และจัดส่งแบบฟอร์มส่งบทความ และต้นฉบับบทความพร้อมไฟล์ (Microsoft Word) ผ่านระบบ ThaiJo ที่ URL <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jmsr> หรือแสกน QR Code

2. ไฟล์ที่จะส่งประกอบด้วย

2.1 ไฟล์บทความ จำนวน 1 ชุด

2.2 ไฟล์แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิทยาการจัดการ จำนวน 1 ฉบับ

7. ค่าธรรมเนียมการลงตีพิมพ์

1. ค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์ : บทความภาษาไทย 3,000 บาท และบทความภาษาอังกฤษ 4,500 บาท

2. กรณีที่บทความไม่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ วารสารขอแจ้งว่า วารสารจะไม่คืนเงิน

ค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์

3. ช่องทางการชำระค่าธรรมเนียม กำหนดให้โอนเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางบัญชีธนาคาร ดังนี้

ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ธนาคาร กรุงไทย สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เลขที่บัญชี 644-0-30330-0

(ให้ชำระเงินค่าธรรมเนียมหลังจากได้รับแจ้งจากวารสารเท่านั้น)

8. ช่องทางการติดต่อสื่อสาร

อีเมล jmsr@sru.ac.th

เว็บไซต์ <https://jmsr.sru.ac.th>

ที่อยู่ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

186 หมู่ 1 ถ.สุรินทร์-ปราสาท ต.นอกเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000

โทรศัพท์ 044 – 512382

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ผศ.ทรงกลด พลพวก โทร. 091-834-2830 และผศ.พัชรภรณ์ เกลียวแก้ว โทร 096-6696245 (วันและเวลาราชการ)

ตัวอย่างเทมเพลต
บทความวิจัย

[ชื่อเรื่องภาษาไทย]
[ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ]

[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่1]^{1*} [ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่2]² [ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่3]³
[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1]^{1*} [ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2]² [ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3]³
*Corresponding author, e-mail: [ใส่อีเมลผู้เขียนหลัก]

บทคัดย่อ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

คำสำคัญ: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Abstract

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Keywords: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

บทนำ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

¹ [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

² [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

³ [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี)

[ดับเบิลคลิกเพื่อเพิ่มกรอบรูปภาพ]

รูปที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

การวิเคราะห์ข้อมูล

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ผลการวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ตารางที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ที่มา: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

สรุปและอภิปรายผล

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เอกสารอ้างอิง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ตัวอย่างเทมเพลต
บทความวิชาการ

[ชื่อเรื่องภาษาไทย]
[ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ]

[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่1] ^{1*} [ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่2] ² [ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่3] ³
[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1] ^{1*} [ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2] ² [ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3] ³
*Corresponding author, e-mail: [ใส่อีเมลผู้เขียนหลัก]

บทคัดย่อ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

คำสำคัญ: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Abstract

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Keywords: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

บทนำ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[เนื้อหาส่วนที่1ปูพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะกล่าวถึง]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[เนื้อหาส่วนที่2วิเคราะห์ข้อมูล/การโต้แย้งข้อเท็จจริง/การถกเถียง/การใช้เหตุผล/ใช้หลักฐานข้ออ้าง]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

¹ [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

² [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

³ [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[ดับเบิลคลิกเพื่อเพิ่มกรอบรูปภาพ]

รูปที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ตารางที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ที่มา: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[เนื้อหาส่วนที่3เสนอความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

บทสรุป

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เอกสารอ้างอิง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์
วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
(กรุณาส่งมาพร้อมกับบทความ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....

หน่วยงาน.....คณะ.....

ขอส่งบทความ ☐ ภาษาไทย ☐ ภาษาอังกฤษ

ประเภท ☐ บทความวิจัย (Research Paper) ☐ บทความวิชาการ (Academic Paper)

ชื่อบทความ (ภาษาไทย)

.....

.....

ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ)

.....

.....

คำสำคัญ (ภาษาไทย)

.....

Keywords (ภาษาอังกฤษ)

.....

ที่อยู่ติดต่อ เลขที่..... หมู่ที่..... ซอย..... ถนน.....

แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร..... E-mail.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า บทความนี้ไม่เคยลงพิมพ์ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการเสนอ เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าได้รับทราบและยอมรับข้อกำหนดและนโยบายการพิจารณาตีพิมพ์บทความของวารสารวิจัยวิทยาการจัดการแล้ว

โปรดระบุ

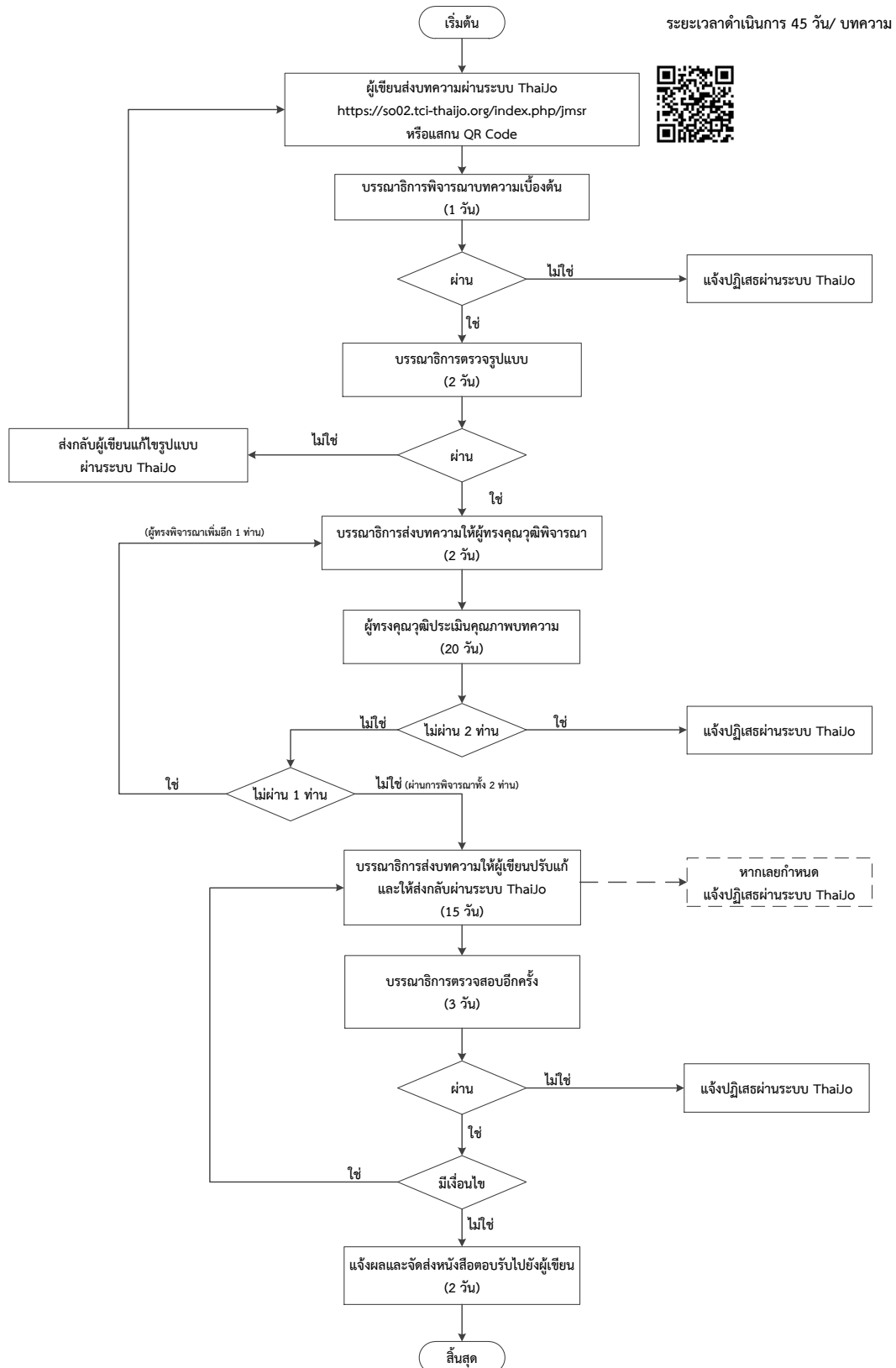
☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าแต่เพียงผู้เดียว

☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานตามชื่อที่ระบุในบทความจริง

ลงนาม.....

(.....)

ขั้นตอนการทำงานของวารสาร

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทนำ

จริยธรรมการตีพิมพ์ (Publication Ethics) เป็นการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ แนวทาง และมาตรฐานการตีพิมพ์ วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้กำหนดจริยธรรมการตีพิมพ์ สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ (Committee on Publication Ethics : COPE) โดยมีความมุ่งหวังว่า บรรณาธิการ (Editors) ผู้ประเมิน (Reviewers) ผู้แต่ง (Authors) และผู้อ่าน (Readers) จะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ แนวทาง และมาตรฐานการตีพิมพ์ของวารสารอย่างเคร่งครัด เพื่อการพัฒนาคุณภาพของวารสารอย่างโปร่งใส มีจริยธรรม น่าเชื่อถือในวงการวิชาการต่อไป

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการ (Editors)

บรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ บรรณาธิการประจำเรื่อง กองบรรณาธิการ มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานวารสาร ดังนี้

1. บรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ
 1. ศึกษาแนวโน้มทางเศรษฐกิจระดับประเทศ และระดับโลก เพื่อพัฒนาคุณภาพวารสารให้เป็นแหล่งในการเผยแพร่ผลงานวิจัย และผลงานวิชาการที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้อ่าน
 2. เปิดโอกาสให้ผู้แต่ง แสดงความคิดเห็นทางวิชาการอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบการเขียนบทความ หากเป็นบทความวิจัยจะต้องเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) และหากเป็นบทความวิชาการจะต้องมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และให้เหตุผลตามหลักทางวิชาการ
 3. ละเว้นและหลีกเลี่ยงการดำเนินงานที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากบรรณาธิการและผู้แต่ง บรรณาธิการและผู้ประเมิน บรรณาธิการและผู้อ่าน และผู้ประเมินและผู้แต่ง
 4. พิจารณาเสนอรูปแบบการเขียนบทความ ความครบถ้วนสมบูรณ์ และคุณภาพของบทความ พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์
 5. ตรวจสอบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) การคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism) ในบทความ
 6. พิจารณารับตีพิมพ์จากกองบรรณาธิการที่ตรงกับสาขาวิชาของบทความ
 7. พิจารณาบทความและส่งมอบให้กับผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรงตามสาขาวิชาของบทความ
 8. ตัดสินผลการพิจารณาบทความ ดังนี้ การรับตีพิมพ์ (accepted) และการปฏิเสธ (rejected) ซึ่งการรับตีพิมพ์ จะต้องเป็นไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความ โดยผ่านการประเมินจากผู้ประเมินอย่างน้อย 2 ท่าน (2 ใน 3 ท่าน) และการปฏิเสธ จะต้องเป็นผู้ประเมินปฏิเสธการตีพิมพ์ 2 ท่าน บรรณาธิการจะต้องตัดสินผลการพิจารณาและแจ้งผู้แต่งตามหลักฐานเชิงประจักษ์ อย่างไรก็ตามหากผู้แต่งมีหลักฐานโต้แย้งผลการประเมินให้บรรณาธิการนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาร่วมกับกองบรรณาธิการ
 9. ตรวจสอบบทความให้ถูกต้อง ครบถ้วนของบทความก่อนจัดทำเล่มและเผยแพร่
 10. ให้ความสำคัญกับผู้สนับสนุนบทความ ทั้งแหล่งทุน และผู้เกี่ยวข้องทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบว่าบทความนี้มีหน่วยงาน หรือบุคคลใดมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้อง

11. ควบคุมและให้ความสำคัญต่อการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มและการเผยแพร่ทางเว็บไซต์วารสาร ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และออกตรงตามกำหนดเวลา อย่างเคร่งครัด

12. หากเกิดความผิดพลาดในการดำเนินการบรรณาธิการจะต้องแสดงความรับผิดชอบ ซึ่งจะต้องอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมการตีพิมพ์

2. บรรณาธิการประจำเรื่อง และกองบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการประจำเรื่องจะต้องดูแลกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความในแต่ละเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ร่วมกับบรรณาธิการ พร้อมทั้งสามารถให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะต่อบทความเพื่อประโยชน์ต่อผู้อ่านบทความของวารสาร

2. ร่วมมือกับบรรณาธิการ ในการกำหนดแผนการจัดทำวารสาร รูปแบบบทความ วิธีการและแนวปฏิบัติในการดำเนินการวารสาร

3. พิจารณากลั่นกรอง คัดเลือกบทความ คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณีที่มีบรรณาธิการขอความเห็น

4. สรรหา คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความสามารถตรงกับสาขาของบทความนั้นๆ เพื่อประเมินคุณภาพของบทความ

5. กำกับดูแลคุณภาพวารสารวิชาการให้เป็นไปตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI)

6. ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะในการจัดทำวารสารให้มีคุณภาพ

7. ประชุมตัดสินผลการพิจารณาบทความที่เป็นประเด็นโต้แย้งเพื่อหาข้อสรุปในการตัดสินผลการพิจารณาบทความ และหากไม่สามารถหาข้อสรุปได้ให้ดำเนินการส่งต่อไปยังคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ต่อไป

บทบาทหน้าที่ผู้ประเมิน (Reviewers)

1. พิจารณาประเมินบทความที่ตรงตามสาขาวิชาและมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของบทความนั้น

2. ละเว้นและหลีกเลี่ยงการดำเนินงานที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน

3. พิจารณากลั่นกรองคุณภาพของบทความวิชาการและบทความวิจัยตามหลักทางวิชาการ และไม่ใช่ความคิดเห็นส่วนตัวพิจารณาโดยไม่มีข้อมูลทางวิชาการรองรับ

4. ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้แต่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบทความของวารสาร

5. ประเมินบทความตามระยะเวลาที่กำหนด

6. สรุปผลการประเมินคุณภาพบทความ ได้แก่ 1) ยอมรับการตีพิมพ์บทความ 2) ขอให้มีการแก้ไข 3) ส่งใหม่เพื่อประเมินอีกครั้ง 4) ส่งไปยังวารสารอื่น 5) ปฏิเสธการรับตีพิมพ์บทความ

บทบาทหน้าที่ผู้แต่ง (Authors)

1. พิจารณาขอบเขตงานวิจัยว่าอยู่ในขอบเขตของวารสารหรือไม่ โดยขอบเขตของวารสาร สำหรับสาขาที่เปิดรับ ได้แก่ การบัญชี การเงินและการธนาคาร การจัดการธุรกิจ การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการนวัตกรรม การเป็นผู้ประกอบการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร ชีพพลายเซนและโลจิสติกส์ การท่องเที่ยวและโรงแรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด นิเทศศาสตร์และการสื่อสาร และเศรษฐศาสตร์

2. บทความจะต้องไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจากที่อื่น หรือเป็นบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารอื่น หรือตีพิมพ์ในเอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ (proceeding) มาแล้ว
3. ผู้แต่งจะต้องแสดงความคิดเห็นทางวิชาการอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบการเขียนบทความ หากเป็นบทความวิจัยจะต้องเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) และหากเป็นบทความวิชาการ จะต้องมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และให้เหตุผลตามหลักทางวิชาการ
4. ผู้แต่งจะต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) หรือคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism) ในบทความ
5. จัดทำบทความตามรูปแบบการเขียนบทความและเขียนตามรูปแบบให้ครบถ้วน
6. การจัดส่งบทความจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงานของวารสาร โดยผู้แต่งจัดส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ที่วารสารกำหนด และจะต้องแก้ไขบทความตามข้อเสนอของผู้ประเมิน หรือบรรณาธิการอย่างครบถ้วน
7. ผู้แต่งสามารถโต้แย้งการตัดสินผลการพิจารณาบทความ และหากมีหลักฐานอย่างชัดเจน สามารถนำเสนอและอธิบายต่อบรรณาธิการเพื่อพิจารณาตัดสินผลการพิจารณาบทความอีกครั้งได้
8. ผู้แต่งจะต้องปฏิบัติตามจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด

บทบาทหน้าที่ผู้อ่าน (Readers)

1. ผู้อ่านทั่วไปสามารถอ่านบทความย่อ ดาวนิโสดบทความวิจัย บทความวิชาการ ได้ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องสมัครสมาชิกเพื่ออ่านบทความ บทความที่อยู่ในวารสารนี้เป็นบทความของนักวิจัย นักวิชาการที่สังกัดทั้งในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย
2. หากมีการใช้ประโยชน์จากบทความ หรือมีการเผยแพร่บทความไปยังแหล่งข้อมูลอื่นขอให้ผู้อ่านทำการอ้างอิงผู้แต่งและวารสารให้ครบถ้วน

การประเมินคุณภาพของบทความ

1. บทความที่ส่งเข้ามาจะได้รับประเมินคุณภาพทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน โดยพิจารณาแบบปกปิดรายชื่อทั้งผู้เขียนบทความ ผู้พิจารณาบทความ และผู้เกี่ยวข้อง (double blind review)
2. ระยะเวลาในการประเมินคุณภาพของบทความเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงานของวารสาร
3. การตัดสินผลการพิจารณาบทความจะเป็นไปตามคุณภาพบทความ โดยผลการตัดสินมี 2 ประเภท ได้แก่ การรับตีพิมพ์ (accepted) และการปฏิเสธ (rejected) ซึ่งการรับตีพิมพ์ จะต้องเป็นไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความ โดยผ่านการประเมินจากผู้ประเมินอย่างน้อย 2 ท่าน (2 ใน 3 ท่าน) และการปฏิเสธจะต้องมีผู้ประเมินปฏิเสธการตีพิมพ์ 2 ท่าน